

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-43-14

Druk nr 3460

Warszawa, 2 czerwca 2015 r.

Pan
Radosław Sikorski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw z projektem aktu wykonawczego.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Finansów.

Z poważaniem

(-) Ewa Kopacz

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 614) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6b dodaje się ust. 7–11 w brzmieniu:

„7. W przypadku prawomocnej odmowy wszczęcia postępowania przygotowawczego, prawomocnego umorzenia postępowania przygotowawczego albo wydania przez sąd prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie karne innego niż wyrok skazujący lub wyrok warunkowo umarzający postępowanie karne, Komisja na pisemny wniosek podmiotu, w związku z działalnością którego zostało złożone zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, lub wniosek, o którym mowa w art. 6 ust. 2, usuwa informację zamieszczoną na liście, o której mowa w ust. 4, dotyczącą tego podmiotu wraz ze wszystkimi wzmiankami, którymi tę informację uzupełniono, z zastrzeżeniem ust. 8 i 9.

8. W przypadku gdy w związku z zawiadomieniem, o którym mowa w ust. 1, wszczęto więcej niż jedno postępowanie karne informację zamieszczoną na liście, o której mowa w ust. 4, dotyczącą danego podmiotu wraz ze wszystkimi wzmiankami, którymi tę informację uzupełniono, usuwa się po zakończeniu wszystkich wszczętych postępowań. Zdanie pierwsze stosuje się odpowiednio do informacji zamieszczonych na liście, o której mowa w ust. 4, na podstawie ust. 6 zdanie drugie.

9. W przypadku gdy w związku z zawiadomieniem, o którym mowa w ust. 1, wszczęto jedno postępowanie karne przy jednoczesnej odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego w jednej lub więcej spraw, informację zamieszczoną na liście, o której mowa w ust. 4, dotyczącą danego podmiotu wraz ze wszystkimi wzmiankami, którymi tę informację uzupełniono, usuwa się po zakończeniu tego

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, ustawę z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, ustawę z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych, ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym oraz ustawę z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.

postępowania. Zdanie pierwsze stosuje się odpowiednio do informacji zamieszczonych na liście, o której mowa w ust. 4, na podstawie ust. 6 zdanie drugie.

10. Komisja z urzędu, po upływie 10 lat od dnia złożenia zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, lub wniosku, o którym mowa w art. 6 ust. 2, usuwa informację zamieszczoną w związku z tym zawiadomieniem lub wnioskiem na liście, o której mowa w ust. 4, wraz ze wszystkimi wzmiankami, którymi ją uzupełniono. Przepis ust. 8 stosuje się odpowiednio.

11. W przypadku gdy pomimo upływu terminu, o którym mowa w ust. 10, postępowanie karne nie zostało zakończone, Komisja z urzędu usuwa informację zamieszczoną na liście, o której mowa w ust. 4, wraz ze wszystkimi wzmiankami, którymi ją uzupełniono, po upływie roku od dnia prawomocnego zakończenia tego postępowania karnego. Przepis ust. 8 stosuje się odpowiednio.”;

2) w art. 16 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Nie narusza obowiązku, o którym mowa w ust. 1 i 4, w tym obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej w zakresie informacji stanowiących tajemnicę bankową, złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w ustawach, o których mowa w art. 1 ust. 2, lub przekazywanie dalszych informacji w uzupełnieniu tego zawiadomienia.”;

3) po rozdziale 2 dodaje się rozdział 2a w brzmieniu:

„Rozdział 2a

Postępowanie wyjaśniające

Art. 18a. 1. W celu ustalenia, czy istnieją podstawy do złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w ustawach, o których mowa w art. 1 ust. 2, lub do wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie naruszenia przepisów prawa w zakresie podlegającym nadzorowi Komisji, Przewodniczący Komisji może zarządzić przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego, zwanego dalej „postępowaniem”. Do postępowania nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, chyba że przepisy niniejszego rozdziału stanowią inaczej.

2. W postępowaniu nie przeprowadza się dowodu z opinii biegłego, przesłuchania osoby ani innych czynności wymagających spisania protokołu, z wyjątkiem złożenia wyjaśnień i oświadczeń, o których mowa w ust. 3, przekazania materiałów, o którym

mowa w art. 18f ust. 2, pobrania materiałów, o którym mowa w art. 18f ust. 3, oraz zajęcia przedmiotów, o których mowa w art. 18g.

3. Do złożenia oświadczenia lub pisemnych bądź ustnych wyjaśnień oraz do wydania dokumentu lub innego nośnika informacji można wezwać każdego, kto dysponuje określoną wiedzą, dokumentem lub nośnikiem. Oświadczenie, o którym mowa w zdaniu pierwszym, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Art. 18b. 1. Postępowanie jest prowadzone w siedzibie Urzędu Komisji.

2. Poszczególne czynności mogą być podejmowane również w miejscu prowadzenia działalności przez podmiot, w związku z działalnością którego wszczęte zostało postępowanie, w szczególności w lokalu jego centrali, oddziału lub przedstawicielstwa, w dniach i godzinach pracy tego podmiotu.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach zagrożenia bezpieczeństwa uczestników rynku finansowego czynności postępowania, o których mowa w ust. 2, niecierpiące zwłoki, mogą być podejmowane w dniach wolnych od pracy lub poza godzinami pracy podmiotu, w związku z działalnością którego prowadzone jest postępowanie, po uprzednim poinformowaniu tego podmiotu.

Art. 18c. Czynności postępowania prowadzi pracownik Urzędu Komisji na podstawie pisemnego upoważnienia Przewodniczącego Komisji, zwany dalej „upoważnionym pracownikiem”. Upoważnienie określa:

- 1) podstawę prawną do prowadzenia postępowania;
- 2) oznaczenie organu prowadzącego postępowanie;
- 3) datę i miejsce wystawienia upoważnienia;
- 4) imiona, nazwiska, stanowiska służbowe oraz numery legitymacji służbowych pracowników Urzędu Komisji prowadzących postępowanie;
- 5) oznaczenie podmiotu, w związku z działalnością którego zostało wszczęte postępowanie;
- 6) miejsce przeprowadzenia postępowania;
- 7) przedmiot oraz zakres postępowania;
- 8) datę rozpoczęcia oraz przewidywany czas trwania postępowania;
- 9) pouczenie o prawach i obowiązkach podmiotu, w związku z działalnością którego prowadzone jest postępowanie.

Art. 18d. 1. W pierwszym wezwaniu do złożenia:

- 1) wyjaśnień, o których mowa w art. 18a ust. 3, upoważniony pracownik poucza składającego wyjaśnienia o przysługujących mu prawach i obowiązkach oraz skutkach prawnych utrudniania lub udaremniania postępowania;
- 2) oświadczeń, o których mowa w art. 18a ust. 3, upoważniony pracownik poucza składającego to oświadczenie o prawach i obowiązkach, w tym prawie odmowy złożenia oświadczenia w przypadkach, o których mowa w art. 83 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn.zm.²⁾), skutkach prawnych utrudniania lub udaremniania postępowania oraz o odpowiedzialności karnej na podstawie art. 233 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.³⁾). Do wezwania dołącza się kopię upoważnienia, o którym mowa w art. 18c.

2. Do składającego oświadczenie lub wyjaśniania stosuje się art. 82 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 18e. 1. W zakresie wynikającym z przedmiotu postępowania upoważniony pracownik jest uprawniony do swobodnego poruszania się po miejscach i pomieszczeniach, o których mowa w art. 18b ust. 2, bez obowiązku uzyskania przepustki, nie podlega rewizji osobistej oraz ma prawo wglądu do ksiąg, dokumentów lub innych nośników informacji.

2. Podejmowane czynności postępowania nie powinny, w miarę możliwości, zakłócać prowadzenia działalności przez podmiot, o którym mowa w art. 18b ust. 2.

Art. 18f. 1. Podmiot, o którym mowa w art. 18b ust. 2, zapewnia warunki do sprawnego przeprowadzenia postępowania, w szczególności niezwłocznie przedstawia

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 183 i 1195 oraz z 2015 r. poz. 211.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 190, poz. 1409, Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 123, poz. 850, Nr 124, poz. 859 i Nr 192, poz. 1378, z 2008 r. Nr 90, poz. 560, Nr 122, poz. 782, Nr 171, poz. 1056, Nr 173, poz. 1080 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 62, poz. 504, Nr 63, poz. 533, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 190, poz. 1474, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 40, poz. 227 i 229, Nr 98, poz. 625 i 626, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 152, poz. 1018 i 1021, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474 i Nr 240, poz. 1602, z 2011 r. Nr 17, poz. 78, Nr 24, poz. 130, Nr 39, poz. 202, Nr 48, poz. 245, Nr 72, poz. 381, Nr 94, poz. 549, Nr 117, poz. 678, Nr 133, poz. 767, Nr 160, poz. 964, Nr 191, poz. 1135, Nr 217, poz. 1280, Nr 233, poz. 1381 i Nr 240, poz. 1431, z 2012 r. poz. 611, z 2013 r. poz. 849, 1036 i 1247, z 2014 r. poz. 538 oraz z 2015 r. poz. 396 i 541.

żądane księgi, dokumenty lub inne nośniki informacji oraz udziela wyjaśnień, w terminie wyznaczonym przez upoważnionego pracownika. W miarę możliwości udostępnia również posiadane urządzenia techniczne służące usprawnieniu wykonywania czynności oraz oddzielne pomieszczenie z odpowiednim wyposażeniem.

2. Na żądanie upoważnionego pracownika osoby wchodzące w skład statutowych organów podmiotu, o którym mowa w art. 18b ust. 2, lub osoby pozostające z tym podmiotem w stosunku pracy, zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze są obowiązane do niezwłocznego sporządzenia i przekazania, na koszt podmiotu, kopii dokumentów lub innych nośników informacji, zestawień określonych danych i informacji na podstawie tych dokumentów i nośników oraz udzielenia pisemnych lub ustnych wyjaśnień, w terminie określonym w żądaniu.

3. Upoważniony pracownik, prowadzący czynności postępowania w miejscu, o którym mowa w art. 18b ust. 2, może samodzielnie sporządzać kopie dokumentów i innych nośników informacji, podlegających badaniu w trakcie postępowania.

4. Z przekazania upoważnionemu pracownikowi materiałów, o których mowa w ust. 2 i 3, oraz pobrania materiałów, o których mowa w ust. 3, sporządza się protokół w dwóch egzemplarzach, z których jeden otrzymuje podmiot, wobec którego prowadzone jest postępowanie. Upoważniony pracownik oraz osoba przekazująca materiały podpisują protokół oraz parafują każdą jego stronę.

Art. 18g. 1. W toku postępowania Przewodniczący Komisji lub Zastępca Przewodniczącego Komisji może zarządzić zajęcie dokumentu lub innego nośnika informacji niezbędnego dla dalszego postępowania.

2. Osobę, w której dyspozycji pozostaje dokument lub inny nośnik informacji podlegający zajęciu, wzywa się do jego dobrowolnego wydania, a w razie niewydania upoważniony pracownik prowadzący postępowanie może zwrócić się do organu Policji o pomoc. Przepis art. 46 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2014 r. poz. 1619, z późn. zm.⁴⁾) stosuje się odpowiednio.

3. Zajęte dokumenty lub inne nośniki informacji, po sporządzeniu ich spisu i opisu oraz protokołu zajęcia, prowadzący postępowanie zabezpiecza przed zniszczeniem lub zniekształceniem.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 87, 211, 218, 396 i 539.

4. Protokół zajęcia dokumentów lub innych nośników informacji powinien zawierać oznaczenie sprawy, w której dokonano tego zajęcia, oznaczenie czasu rozpoczęcia i zakończenia czynności oraz listę zajętych dokumentów lub nośników z ich opisem. Protokół podpisuje upoważniony pracownik, który dokonał zajęcia, oraz osoba upoważniona do reprezentowania podmiotu, o którym mowa w art. 18b ust. 2. W przypadku odmowy podpisania protokołu przez osobę upoważnioną do reprezentowania podmiotu, w związku z działalnością którego prowadzone jest postępowanie, sporządza się odpowiednią wzmiankę.

5. Na postanowienie o zajęciu dokumentów lub innych nośników informacji zażalenie przysługuje osobom, których prawa zostały naruszone w wyniku zajęcia. Zażalenie rozpoznaje Komisja w terminie 7 dni. Wniesienie zażalenia nie wstrzymuje wykonania zajęcia. Do zażalenia stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

6. Dokumenty lub inne nośniki informacji zbędne dla dalszego postępowania niezwłocznie zwraca się uprawnionemu.

Art. 18h. 1. W granicach koniecznych do sprawdzenia czy zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa określonego w ustawach, o których mowa w art. 1 ust. 2, lub do wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie naruszenia przepisów prawa w zakresie podlegającym nadzorowi Komisji, Przewodniczący Komisji może zażądać od Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej udostępnienia określonych informacji stanowiących tajemnicę skarbową w rozumieniu działu VII ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613).

2. Przekazanie informacji zgodnie z ust. 1 nie stanowi naruszenia obowiązku zachowania tajemnicy skarbowej.

Art. 18i. 1. Postępowanie nie może trwać dłużej niż 6 miesięcy od dnia zarządzenia jego przeprowadzenia.

2. Po zakończeniu postępowania Przewodniczący Komisji składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, wszczyna postępowanie administracyjne albo zarządza zamknięcie tego postępowania.

3. Do zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa dołącza się akta postępowania z załącznikami, w tym informacje objęte tajemnicą bankową.

4. Po zamknięciu postępowania zajęty dokument lub inny nośnik informacji zwraca się uprawnionemu. Akta postępowania przechowuje się przez okres 5 lat.

5. Zamknięcie postępowania nie stanowi przeszkody do ponownego jego przeprowadzenia o ten sam czyn, w przypadku ujawniania nowych okoliczności, nieznanych Przewodniczącemu Komisji przed zarządzeniem zamknięcia postępowania, chyba że nastąpiło przedawnienie karalności przestępstwa.

Art. 18j. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio w stosunku do podmiotów podlegających nadzorowi Komisji na podstawie przepisów określonych w art. 1 ust. 2, w przypadku cofnięcia zezwolenia lub zgody na prowadzenie przez te podmioty działalności podlegającej nadzorowi Komisji, do czasu zaprzestania prowadzenia tej działalności.”;

- 4) po rozdziale 3 dodaje się rozdział 3a w brzmieniu:

„Rozdział 3a

Przepis karny

Art. 20a. Kto utrudnia lub udaremnia przeprowadzenie czynności w postępowaniu wyjaśniającym podlega grzywnie do 500 000 zł, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 128 i 559) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 w ust. 1 w pkt 32 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 33 w brzmieniu:

„33) instytucja pożyczkowa – podmiot, o którym mowa w art. 5 pkt 2a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2014 r. poz. 1497, 1585 i 1662 oraz z 2015 r. poz. ...).”;

- 2) w art. 104 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Banku nie obowiązuje, z zastrzeżeniem ust. 4, zachowanie tajemnicy bankowej wobec osoby, której dotyczą informacje objęte tajemnicą. Osobom trzecim informacje te mogą być ujawnione, z zastrzeżeniem art. 105, art. 106a i art. 106b, wyłącznie gdy osoba, której informacje te dotyczą, na piśmie upoważni bank do przekazania określonych informacji wskazanej przez siebie osobie lub jednostce organizacyjnej. Upoważnienie może być także wyrażone w postaci elektronicznej. W takim przypadku bank obowiązany jest do utrwalania wyrażonego w ten sposób upoważnienia na informatycznym nośniku danych w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego

2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014 r. poz. 1114).”;

3) w art. 105:

a) w ust. 4 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) instytucjom pożyczkowym i podmiotom, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim – na zasadzie wzajemności, informacji stanowiących odpowiednio tajemnicę bankową oraz informacje udostępnione przez instytucje pożyczkowe oraz podmioty, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, w zakresie niezbędnym do oceny zdolności kredytowej konsumenta, o której mowa w art. 9 tej ustawy, i analizy ryzyka kredytowego.”;

b) po ust. 4d dodaje się ust. 4e–4h w brzmieniu:

„4e. Instytucje utworzone na podstawie ust. 4 mogą udostępniać instytucjom pożyczkowym i podmiotom, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, informacje stanowiące tajemnicę bankową pod warunkiem wyrażenia pisemnej zgody na przekazanie tych informacji przez osobę, której one dotyczą. Zgoda konsumenta może być także wyrażona w postaci elektronicznej. W takim przypadku instytucja pożyczkowa lub podmiot, o którym mowa w art. 59d ustawy wymienionej w zdaniu pierwszym, obowiązane są do utrwalania wyrażonej w ten sposób zgody na informatycznym nośniku danych w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

4f. Przed udostępnieniem informacji na podstawie ust. 4e instytucje, utworzone na podstawie ust. 4, sprawdzają czy konsument wyraził zgodę na udostępnienie tych informacji, w formie, o której mowa w ust. 4e.

4g. Wymianie pomiędzy instytucjami utworzonymi na podstawie ust. 4 a instytucjami pożyczkowymi i podmiotami, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, podlegają dane umożliwiające identyfikację konsumenta, w tym jego dane teleadresowe, oraz dane dotyczące zobowiązania konsumenta.

4h. Banki i instytucje, o których mowa w ust. 4 pkt 2 i 3, obowiązane są do informowania instytucji utworzonych na podstawie ust. 4 o całkowitej spłacie zobowiązań, ich wygaśnięciu, stwierdzeniu faktu nieistnienia zobowiązania,

korekcie jego wysokości oraz o nowo powstałych zobowiązaniach i ich aktualizacji, w terminie 7 dni od wystąpienia okoliczności uzasadniających przekazanie informacji.”,

c) dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Finansowego, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres danych podlegających wymianie, o których mowa w ust. 4g, uwzględniając właściwą ochronę praw osób, których informacje dotyczą, oraz zapewnienie możliwości dokonania oceny zdolności kredytowej konsumenta i analizy ryzyka kredytowego.”;

4) w art. 105a:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Przetwarzanie przez banki, inne instytucje ustawowo upoważnione do udzielania kredytów, instytucje pożyczkowe oraz podmioty, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, a także instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4, informacji stanowiących tajemnicę bankową i informacji udostępnionych przez instytucje pożyczkowe oraz podmioty, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, w zakresie dotyczącym osób fizycznych może być wykonywane, z zastrzeżeniem art. 104, art. 105 i art. 106–106d, w celu oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego.

2. Z zastrzeżeniem ust. 3, instytucje, o których mowa w ust. 1, mogą przetwarzać informacje stanowiące tajemnicę bankową oraz informacje udostępnione przez instytucje pożyczkowe oraz podmioty, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, w zakresie dotyczącym osób fizycznych po wygaśnięciu zobowiązania wynikającego z umowy zawartej z bankiem, inną instytucją ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów lub instytucją pożyczkową pod warunkiem uzyskania pisemnej zgody osoby, której informacje te dotyczą, z zastrzeżeniem ust. 2a. Zgoda ta może być w każdym czasie odwołana.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Zgoda osoby może być także wyrażona w postaci elektronicznej. W takim przypadku instytucje, o których mowa w ust. 1, obowiązane są do

utrwalania wyrażonej w ten sposób zgody na informatycznym nośniku danych w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.”,

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Instytucje, o których mowa w ust. 1, mogą przetwarzać informacje stanowiące tajemnicę bankową i informacje udostępnione przez instytucje pożyczkowe oraz podmioty, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, dotyczące osób fizycznych po wygaśnięciu zobowiązania wynikającego z umowy zawartej z bankiem, inną instytucją ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów lub instytucją pożyczkową bez zgody osoby, której informacje dotyczą, gdy osoba ta nie wykonała zobowiązania lub dopuściła się zwłoki powyżej 60 dni w spełnieniu świadczenia wynikającego z umowy zawartej z bankiem lub inną instytucją ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów, a po zaistnieniu tych okoliczności upłynęło co najmniej 30 dni od poinformowania tej osoby przez bank, inną instytucję ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów albo instytucję pożyczkową o zamiarze przetwarzania dotyczących jej tych informacji, bez jej zgody.”;

5) w art. 171:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kto bez zezwolenia prowadzi działalność polegającą na gromadzeniu środków pieniężnych innych osób fizycznych, prawnych lub jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, w celu udzielania kredytów, pożyczek pieniężnych lub obciążania ryzykiem tych środków w inny sposób podlega grzywnie do 10 000 000 złotych i karze pozbawienia wolności do lat 5.”,

b) dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. Kto, będąc do tego obowiązany nie przekazuje do instytucji utworzonej na podstawie art. 105 ust. 4, informacji o całkowitym wykonaniu zobowiązania albo jego wygaśnięciu, stwierdzeniu faktu nieistnienia zobowiązania albo korekcie jego wysokości oraz o nowo powstałych zobowiązaniach w terminie 7 dni od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego przekazanie informacji podlega grzywnie do 30 000 złotych.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121, z późn. zm.⁵⁾) w art. 481:

1) w § 2 dodaje się zdanie trzecie w brzmieniu:

„Maksymalna wysokość odsetek za opóźnienie nie może w stosunku rocznym przekraczać sześciokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne za opóźnienie).”;

2) po § 2 dodaje się § 2¹ i 2² w brzmieniu:

„§ 2¹. Jeżeli wysokość odsetek za opóźnienie przekracza wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie, należą się odsetki maksymalne za opóźnienie.

§ 2². Postanowienia umowne nie mogą wyłączać ani ograniczać przepisów o odsetkach maksymalnych za opóźnienie, także w razie dokonania wyboru prawa obcego. W takim przypadku stosuje się przepisy ustawy.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 553) w art. 34a w ust. 5 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) Przewodniczącemu Komisji Nadzoru Finansowego, w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego na podstawie ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 614);”.

Art. 5. W ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 157 oraz z 2015 r. poz. 73) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 286 ust. 14 otrzymuje brzmienie:

„14. Do prowadzonych przez Komisję:

1) kontroli – stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym;

2) postępowania wyjaśniającego – stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym.”;

2) art. 287 otrzymuje brzmienie:

„Art. 287. Kto bez wymaganego zezwolenia wykonuje działalność polegającą na lokowaniu, w papiery wartościowe, instrumenty rynku pieniężnego lub inne prawa majątkowe, środków pieniężnych osób fizycznych, prawnych lub jednostek

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 827 oraz z 2015 r. poz. 4, 397 i 539.

organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, zebranych w drodze propozycji zawarcia umowy, której przedmiotem jest udział w tym przedsięwzięciu, podlega grzywnie do 10 000 000 zł i karze pozbawienia wolności do lat 5.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1537 oraz z 2015 r. poz. 73) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 12 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. W postanowieniu o wszczęciu postępowania administracyjnego, które następuje na podstawie ustaleń zakończonego postępowania kontrolnego lub postępowania wyjaśniającego prowadzonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 614), wskazuje się zakres i rodzaj zachowań, których dotyczy wszczęte postępowanie.”;

2) tytuł rozdziału 4 otrzymuje brzmienie:

„Kontrola oraz blokada rachunków”;

3) w art. 33 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Osobę, w której dyspozycji pozostaje dokument lub inny nośnik informacji podlegający zajęciu, wzywa się do jego dobrowolnego wydania, a w razie niewydania kontroler może zwrócić się do organu Policji o pomoc. Przepis art. 46 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r. poz. 1015, z późn. zm.⁶⁾) stosuje się odpowiednio.”;

4) w art. 38:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W postępowaniu wyjaśniającym, o którym mowa w art. 18a ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym, prowadzonym w celu ustalenia, czy istnieją podstawy do złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w ustawie o ofercie publicznej, ustawie o obrocie instrumentami finansowymi, ustawie o funduszach inwestycyjnych, ustawie o giełdach towarowych oraz innych ustawach – w zakresie dotyczącym czynów skierowanych przeciwko interesom uczestników rynku kapitałowego, pozostających w związku z działalnością podmiotów nadzorowanych, lub do wszczęcia postępowania w sprawie naruszeń, o których mowa w art. 171a i art. 172

⁶⁾ Patrz odnośnik nr 4.

ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, Przewodniczącemu Komisji przysługuje także uprawnienie, o którym mowa w ust. 5 pkt 1.”,

- b) uchyla się ust. 2–4a,
 - c) w ust. 5 uchyla się pkt 2,
 - d) w ust. 5a uchyla się pkt 2,
 - e) uchyla się ust. 6–9;
- 5) w art. 46 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kto utrudnia lub udaremnia przeprowadzanie czynności w postępowaniu kontrolnym lub administracyjnym, podlega karze grzywny do 500 000 zł, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.”;

- 6) uchyla się art. 47.

Art. 7. W ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2014 r. poz. 1497, 1585 i 1662) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 w ust. 2 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) umów przewidujących odroczenie płatności lub zmianę sposobu spłaty w przypadku gdy konsument jest w zwłoce w związku ze spłatą zadłużenia wynikającego z umowy o kredyt, o ile postanowienia tej umowy nie są dla konsumenta mniej korzystne od postanowień zawartych w umowie, do której odnosi się umowa przewidująca odroczenie płatności lub sposobu spłaty stosuje się art. 7, art. 8, art. 10, art. 12, art. 18, art. 19, art. 21, art. 25, art. 28, art. 29, art. 30 ust. 2, art. 33, art. 33a, art. 34, art. 36, art. 36a–36c, art. 39, art. 42, art. 43, art. 45, art. 47 i rozdział 4 oraz odpowiednio stosuje się art. 28a;”;

- 2) w art. 5:

- a) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) instytucja pożyczkowa – kredytodawca inny niż:

- a) bank krajowy, bank zagraniczny, oddział banku zagranicznego, instytucja kredytowa lub oddział instytucji kredytowej w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe,
- b) spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa oraz Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa w rozumieniu ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych,

- c) podmiot, którego działalność polega na udzielaniu kredytów konsumenckich w postaci odroczenia zapłaty ceny lub wynagrodzenia na zakup oferowanych przez niego towarów i usług;”;
- b) po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:
„6a) pozaodsetkowe koszty kredytu – całkowity koszt kredytu z wyłączeniem odsetek;”;
- 3) po art. 28 dodaje się art. 28a w brzmieniu:
„Art. 28a. Opłaty i inne koszty uiszczone przez konsumenta przed zawarciem umowy kredytu podlegają niezwłocznie zwrotowi, w przypadku gdy umowa kredytu nie została zawarta lub w przypadku niewypłacenia kredytu przez kredytodawcę, w terminie wskazanym w umowie.”;
- 4) po art. 33 dodaje się art. 33a w brzmieniu:
„Art. 33a. W przypadku gdy łączna wysokość opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 11, oraz odsetek za opóźnienie, naliczonych konsumentowi, przekracza kwotę odpowiadającą kwocie odsetek maksymalnych za opóźnienie, o których mowa w art. 481 § 2 Kodeksu cywilnego, obliczonych od kwoty zaległości w spłacie kredytu należnych na dzień pobrania tych opłat lub odsetek, należy się tylko kwota opłat i odsetek odpowiadająca kwocie tych odsetek maksymalnych za opóźnienie.”;
- 5) po art. 36 dodaje się art. 36a–36d w brzmieniu:
„Art. 36a. 1. Maksymalna wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu nie może być wyższa od sumy:
- 1) 25% całkowitej kwoty kredytu oraz
 - 2) 30% całkowitej kwoty kredytu wyrażonej w stosunku rocznym.
2. Maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu, o której mowa w ust. 1, oblicza się według wzoru:

$$MPKK \leq (K \times 25\%) + (K \times \frac{n}{R} \times 30\%)$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

MPKK – maksymalna wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu,

K – całkowita kwota kredytu,

n – okres spłaty wyrażony w dniach,

R – liczba dni w roku.

3. Pozaodsetkowe koszty kredytu w całym okresie kredytowania nie mogą być wyższe od całkowitej kwoty kredytu.

4. Pozaodsetkowe koszty kredytu wynikające z umowy kredytu nie należą się w części przekraczającej:

- 1) maksymalne pozaodsetkowe koszty kredytu obliczone w sposób określony w ust. 2 lub
- 2) całkowitą kwotę kredytu.

Art. 36b. W przypadku odroczenia spłaty zadłużenia wynikającego z umowy o kredyt w okresie 120 dni od dnia wypłaty tego kredytu:

- 1) całkowitą kwotę kredytu dla celów ustalenia maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu, o której mowa w art. 36a, stanowi kwota udzielonego i wypłaconego kredytu, którego spłata została następnie odroczone;
- 2) do pozaodsetkowych kosztów kredytu dolicza się wszystkie koszty i opłaty, które kredytobiorca jest obowiązany ponieść w związku z odroczeniem spłaty kredytu, naliczone w okresie 120 dni od dnia wypłaty kredytu.

Art. 36c. W przypadku udzielenia przez kredytodawcę konsumentowi, który nie dokonał pełnej spłaty kredytu, kolejnych kredytów w okresie 120 dni od dnia wypłaty pierwszego z kredytów:

- 1) całkowitą kwotę kredytu, dla celów ustalenia maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu, o której mowa w art. 36a, stanowi kwota pierwszego z kredytów;
- 2) pozaodsetkowe koszty kredytu obejmują sumę pozaodsetkowych kosztów wszystkich kredytów udzielonych w tym okresie.

Art. 36d. Przepisów art. 36a–36c nie stosuje się do umów o kartę kredytową, o których mowa w art. 2 pkt 15ab ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2014 r. poz. 873 i 1916).”;

- 6) po rozdziale 5 dodaje się rozdział 5a i 5b w brzmieniu:

„Rozdział 5a

Działalność instytucji pożyczkowych

Art. 59a. 1. Instytucje pożyczkowe mogą prowadzić działalność wyłącznie w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością albo spółki akcyjnej.

2. Minimalny kapitał zakładowy instytucji pożyczkowej wynosi 200 000 zł.

3. Kapitał zakładowy, o którym mowa w ust. 2, może być pokryty wyłącznie wkładem pieniężnym. Środki na pokrycie tego kapitału nie mogą pochodzić z kredytu, pożyczki, emisji obligacji lub ze źródeł nieudokumentowanych.

4. Członkiem zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej lub prokurentem instytucji pożyczkowej może być wyłącznie osoba, która nie była skazana za przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi lub przestępstwo skarbowe.

5. Do wniosku o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego dołącza się:

- 1) zaświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności za przestępstwo skarbowe dotyczące członków zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej lub, ich oświadczenia, następującej treści: „Świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.⁷⁾) oświadczam, że nie byłem skazany za przestępstwo skarbowe.”; klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań,
- 2) zaświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności za przestępstwa określone w ust. 4 dotyczące prokurenta lub jego oświadczenie następującej treści: „Świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.⁸⁾) oświadczam, że nie byłem skazany za przestępstwa, o których mowa w art. 59a ust. 4 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2014 r. poz. 1497, 1585 i 1662 oraz z 2015 r. poz. ...).”; klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań;
- 3) oświadczenie, że spółka zamierza prowadzić działalność gospodarczą w zakresie udzielania kredytów konsumenckich jako instytucja pożyczkowa.

Art. 59b. 1. Instytucje pożyczkowe mogą udostępniać instytucjom utworzonym na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe informacje w zakresie niezbędnym do oceny zdolności kredytowej konsumenta, o której mowa w art. 9, i analizy ryzyka kredytowego.

⁷⁾ Patrz odnośnik nr 3.

⁸⁾ Patrz odnośnik nr 3.

2. Udostępnianie informacji na podstawie ust. 1 może nastąpić, jeżeli instytucja pożyczkowa uzyskała upoważnienie konsumenta, którego dotyczą te dane, w postaci pisemnej lub w postaci elektronicznej utrwalonej na informatycznym nośniku danych w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014 r. poz. 1114). Upoważnienie określa zakres danych przeznaczonych do udostępnienia.

3. Po udostępnieniu danych konsumenta instytucja pożyczkowa obowiązana jest do informowania instytucji utworzonych na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, która otrzymała te dane, o całkowitej spłacie zobowiązań, ich wygaśnięciu, o stwierdzeniu faktu nieistnienia zobowiązania lub korekcie jego wysokości oraz o nowo powstałych zobowiązaniach i ich aktualizacji, w terminie 7 dni od wystąpienia okoliczności uzasadniających przekazanie informacji.

Art. 59c. 1. Instytucja pożyczkowa i podmiot, o których mowa w art. 59d, oraz osoby w nich zatrudnione, w tym na podstawie umowy o dzieło, umowy zlecenia lub innej umowy o podobnym charakterze, są obowiązane zachować w tajemnicy informacje stanowiące tajemnicę bankową, udostępnione zgodnie z art. 105 ust. 4 pkt 4 ustawy – Prawo bankowe. Przetwarzanie tych informacji przez instytucję pożyczkową i podmiot, o których mowa w art. 59d, może być wykonywane wyłącznie w celu oceny zdolności kredytowej konsumenta, o której mowa w art. 9, i analizy ryzyka kredytowego.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, trwa również po zaprzestaniu prowadzenia działalności w zakresie, o którym mowa w art. 5 pkt 2a, oraz po ustaniu stosunków prawnych, o których mowa w ust. 1.

Art. 59d. 1. Podmioty, posiadające formę prawną spółki akcyjnej albo spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, mające siedzibę na terytorium państwa będącego członkiem Unii Europejskiej innego niż Rzeczpospolita Polska, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym mogą prowadzić działalność jako instytucja pożyczkowa, jeśli spełniają warunki, o których mowa w art. 59a ust. 2–4.

2. Minimalny kapitał zakładowy podmiotów, o których mowa w ust. 1, stanowiący w walucie państwa ich siedziby równowartość 200 000 złotych, oblicza się według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu

rozpoczęcia działalności jako instytucja pożyczkowa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozdział 5b

Przepisy karne

Art. 59e. 1. Kto, będąc kredytodawcą w rozumieniu art. 5 pkt 2a, nie spełnia warunków, o których mowa w art. 59a, podlega grzywnie do 500 000 złotych i karze pozbawienia wolności do lat 2.

2. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1, będąc członkiem zarządu podmiotu prowadzącego działalność w rozumieniu art. 5 pkt 2a lub osobą uprawnioną do jego reprezentacji.

Art. 59f. Kto, będąc obowiązany do zachowania w tajemnicy informacji, o których mowa w art. 59c ust. 1, ujawnia lub wykorzystuje te informacje niezgodnie z upoważnieniem określonym w ustawie podlega grzywnie do 1 000 000 złotych i karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 59g. 1. Kto, będąc do tego obowiązany, nie przekazuje do instytucji utworzonej na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, informacji o całkowitym wykonaniu zobowiązania albo jego wygaśnięciu, stwierdzeniu faktu nieistnienia zobowiązania albo korekcie jego wysokości oraz o nowo powstałych zobowiązaniach w terminie 7 dni od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego przekazanie informacji podlega grzywnie do 30 000 złotych.

2. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1, będąc członkiem zarządu podmiotu będącego kredytodawcą w rozumieniu art. 5 pkt 2a lub osobą uprawnioną do jego reprezentacji.”.

Art. 8. Przepis art. 481 § 2–2² ustawy zmienianej w art. 3, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do czynności prawnych dokonanych po dniu wejścia w życie tego przepisu.

Art. 9. 1. Przepis art. 28a ustawy zmienianej w art. 7, stosuje się do opłat i innych kosztów uiszczonych przez konsumenta w związku z zawieraniem umowy kredytu konsumenckiego, po dniu wejścia w życie tego przepisu.

2. Przepisy art. 33a oraz art. 36a–36c ustawy zmienianej w art. 7, stosuje się do umów o kredyt konsumencki zawartych po dniu wejścia w życie tych przepisów.

Art. 10. Przedsiębiorcy będący kredytodawcami w rozumieniu art. 5 pkt 2a ustawy zmienianej w art. 7, oferujący, w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, zawieranie umów o kredyt konsumencki, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy dostosują swoją działalność do wymagań określonych w niniejszej ustawie.

Art. 11. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 3 oraz art. 7 pkt 2 lit. b, pkt 4 i 5, które wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 2) art. 7 pkt 6 w zakresie dodawanego art. 59e, który wchodzi w życie po upływie 7 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 3) art. 2 pkt 3 lit. b w zakresie dodawanego ust. 4h oraz art. 7 pkt 6 w zakresie dodawanego art. 59b ust. 3, które wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw został opracowany na podstawie założeń do projektu przyjętych przez Radę Ministrów.

Celem projektu jest zwiększenie poziomu ochrony konsumentów korzystających z usług finansowych firm udzielających kredytów konsumenckich, nieobjętych obowiązkiem uzyskania zezwolenia KNF.

Projekt ma na celu także umożliwienie skutecznego eliminowania z obrotu gospodarczego podmiotów wykonujących działalność reglamentowaną na rynku finansowym bez zezwolenia, tj. nielegalnie, w szczególności podmiotów prowadzących działalność z zamiarem oszustwa.

Niniejszy projekt uwzględnia rekomendacje grupy roboczej Komitetu Stabilności Finansowej zawarte w raporcie – *Analiza działań organów i instytucji państwowych w odniesieniu do Amber Gold sp. z o.o.*, przyjętym przez Komitet w dniu 18 marca 2013 r. Dokonana przez grupę roboczą Komitetu Stabilności Finansowej analiza przepisów prawnych odnoszących się do funkcjonowania podmiotów świadczących usługi finansowe, zarówno regulujących działalność tych podmiotów w sposób bezpośredni, jak i przepisów pośrednio ingerujących w funkcjonowanie tych instytucji, oraz mechanizmów stosowania sankcji wobec podmiotów prowadzących działalność z naruszeniem przepisów prawa, wykazała potrzebę usprawnienia, a w pewnych obszarach wprowadzenia nowych regulacji umożliwiających identyfikację i odpowiednio szybkie reagowanie w odniesieniu do podmiotów naruszających prawo. Wdrożenie projektowanych rozwiązań powinno przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa i wiarygodności rynku finansowego.

Podstawowe rozwiązania realizujące zakładane cele projektu ustawy obejmują:

- 1) rozszerzenie na wszystkie sektory rynku finansowego uprawnień Komisji Nadzoru Finansowego do prowadzenia postępowania wyjaśniającego wobec podmiotów, co do których zachodzi podejrzenie, że wykonują działalność bez zezwolenia,
- 2) zaostrzenie sankcji karnych za gromadzenie bez zezwolenia środków finansowych innych osób, w celu obciążania ich ryzykiem,

- 3) wprowadzenie ustawowych wymogów, których spełnienie warunkuje możliwość wykonywania działalności polegającej na udzielaniu kredytów konsumenckich ze środków własnych pożyczkodawcy,
- 4) ograniczenie możliwości pobierania nadmiernych opłat, prowizji i odsetek w umowach pożyczek i kredytów,
- 5) określenie zasad dostępu, przekazywania i wymiany informacji o udzielonych kredytach konsumenckich przez banki i pożyczkodawców niebankowych.

Uzasadnienie szczegółowe

Zmiany w ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym – Art. 1

Zmiany proponowane w art. 6b ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym dotyczą możliwości wykreślania podmiotów z listy ostrzeżeń publicznych przez Komisję Nadzoru Finansowego, natomiast celem zmian proponowanych w dodawanym rozdziale 2a ustawy jest nadanie uprawnień Komisji Nadzoru Finansowego do żądania informacji od podmiotów, co do których istnieje podejrzenie, że prowadzą działalność polegającą na gromadzeniu środków finansowych innych osób w celu obciążania ich ryzykiem lub inną działalność na rynku finansowym, która wymaga uzyskania zezwolenia.

Przepisy art. 6b ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym obowiązują od dnia 17 stycznia 2014 r. i Komisja Nadzoru Finansowego, stosownie do nałożonych na nią obowiązków, prowadzi w formie strony internetowej „Listę ostrzeżeń publicznych Komisji Nadzoru Finansowego”. Na liście tej umieszczane są informacje o złożonych do prokuratury zawiadomieniach o podejrzeniu popełnienia jednego z przestępstw wymienionych w art. 6b ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. Informacje takie nie zawierają danych osobowych, a do publicznej wiadomości podaje się jedynie firmę (nazwę) podmiotu, w związku z działalnością którego złożone zostało zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, przy czym w przypadku gdy podmiot ten prowadzi działalność pod innym oznaczeniem, do publicznej wiadomości podaje się także to oznaczenie. Informacje te są sukcesywnie uzupełniane na podstawie zawiadomień przekazywanych przez prokuratorów o wzmianki o prawomocnej odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego albo o prawomocnym umorzeniu postępowania przygotowawczego, a w przypadku wniesienia aktu oskarżenia o

wzmiankę o prawomocnym orzeczeniu sądu. To rozwiązanie zapewnia rzetelność i kompletność informacji zamieszczanych na stronie internetowej organu nadzoru. Informacji o złożeniu zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa każdorazowo towarzyszy opublikowana w ten sam sposób wzmianka o następstwach prawnych tego zawiadomienia w postaci prawomocnych postanowień lub wyroków zapadłych w postępowaniu karnym. Rozwiązanie to gwarantuje ochronę interesu podmiotu, o którym informacja zamieszczona została na liście ostrzeżeń publicznych, gdyż opinia publiczna otrzymuje adekwatną informację o zasadności złożonego zawiadomienia.

W obecnie obowiązujących przepisach ustawodawca nie przewidział możliwości usuwania informacji o doniesieniu i towarzyszących jej wzmianek, niezależnie od charakteru rozstrzygnięć dokonanych w toku postępowania karnego. Praktyka stosowania przepisów ujawnia, że w określonych sytuacjach uzasadniona byłaby możliwość usunięcia informacji z listy ostrzeżeń publicznych. Celem postulowanej zmiany jest uzupełnienie obecnie obowiązujących przepisów art. 6b ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym o dwa dodatkowe rozwiązania w tym właśnie zakresie.

W projekcie przewidziano możliwość usunięcia z listy informacji o zawiadomieniu, w związku z którym nastąpiła prawomocna odmowa wszczęcia postępowania przygotowawczego, prawomocne umorzenie postępowania przygotowawczego albo zapadło prawomocne orzeczenie sądu kończące postępowanie karne inne niż wyrok skazujący lub wyrok warunkowo umarzający postępowanie karne. Usunięcie informacji wraz ze wszystkimi towarzyszącymi jej wzmiankami byłoby podejmowane na wniosek zainteresowanego podmiotu. KNF dokonywałaby czynności usunięcia w oparciu o zawiadomienia przekazywane przez prokuratorów – zgodnie z obecnie obowiązującym art. 6b ust. 5 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. W przypadkach, gdy w związku ze złożonym zawiadomieniem toczy się więcej niż jedno postępowanie – warunkiem usunięcia informacji byłoby zakończenie wszystkich postępowań.

Drugim rozwiązaniem zaproponowanym w projekcie jest wprowadzenie ogólnej zasady usuwania z listy ostrzeżeń publicznych informacji, wraz z towarzyszącymi im wzmiankami, po upływie 10 lat od dnia złożenia zawiadomienia, z tym zastrzeżeniem, że nie toczy się żadne z postępowań wszczętych w związku ze złożonym zawiadomieniem. To rozwiązanie odpowiada podstawowej funkcji listy ostrzeżeń

publicznych, która ma zawierać informację o podmiotach, w związku z działalnością których złożono zawiadomienie oraz o rezultatach postępowań wszczętych w wyniku takich zawiadomień. Walor prewencyjny (ostrzegawczy) listy powoduje, że informacje historyczne nie tylko tracą na znaczeniu, ale dodatkowo zmniejszają czytelność informacji aktualnych, a tym samym uzasadnione jest ich sukcesywne usuwanie.

Obydwa rozwiązania powinny znaleźć odpowiednie zastosowanie nie tylko do zawiadomień składanych przez KNF, ale także do tych informacji, które ujawnione zostają na liście ostrzeżeń publicznych w związku z art. 6b ust. 6 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, to jest tych, które dotyczą postępowań wszczętych z urzędu lub z zawiadomienia innych niż KNF podmiotów, w przypadku gdy Przewodniczący KNF skorzystał z uprawnień przysługujących mu na podstawie art. 6 ust. 2 i przystąpił do postępowania w charakterze pokrzywdzonego.

W projektowanym rozdziale 2a ustawy zaproponowano nadanie Komisji Nadzoru Finansowego uprawnień do prowadzenia postępowania wyjaśniającego wobec podmiotów, w stosunku do których istnieje podejrzenie, że prowadzą działalność noszącą znamiona przestępstwa określonego w ustawach wskazanych w art. 1 ust. 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym.

Komisja Nadzoru Finansowego, na podstawie obecnie obowiązującej ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, dysponuje uprawnieniem do żądania dokumentów i informacji oraz wyjaśnień wobec podmiotów rynku kapitałowego, których działalność może wskazywać – według uzyskanych przez KNF informacji – na wyczerpanie znamion czynów zabronionych, skierowanych przeciwko interesom uczestników rynku kapitałowego, pozostających w związku z działalnością podmiotów nadzorowanych. KNF nie posiada natomiast uprawnień do żądania dokumentów, informacji i wyjaśnień wobec podmiotów prowadzących działalność w pozostałych segmentach rynku finansowego, w tym wobec podmiotów, których działalność wskazuje na gromadzenie środków pieniężnych innych osób w celu obciążania ich ryzykiem (art. 171 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe). Nadanie KNF wskazanych powyżej uprawnień jest istotne z punktu widzenia ujednoczenia dostępu organu nadzoru nad rynkiem finansowym do określonych kategorii informacji, a w konsekwencji umożliwienia skutecznej realizacji ustawowych zadań KNF, w tym zapewnienia bezpieczeństwa i wiarygodności rynku finansowego. Rozszerzenie wskazanych uprawnień KNF na wszystkie sektory rynku finansowego oraz doprecyzowanie, że organ nadzoru ma prawo żądać informacji w celu

ustalenia, czy istnieją podstawy do złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w ustawach, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, pozwoli na przeprowadzenie niezbędnych analiz treści uzyskanych materiałów. Akta postępowania wyjaśniającego będą załączane do kierowanego do prokuratury zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, co umożliwi organom ścigania uzyskanie szerokiego zakresu informacji o działalności podmiotu już na wstępnym etapie postępowania.

Projekt przewiduje jednolite uregulowanie w ustawie o nadzorze nad rynkiem finansowym instytucji postępowania wyjaśniającego, którego przeprowadzenie może zarządzić Przewodniczący Komisji. W związku z tym art. 38 ust. 2–4a, ust. 5 pkt 2, ust. 5a pkt 2 i ust. 6–9 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, określające zasady prowadzenia postępowania wyjaśniającego nad ww. rynkiem, zostają uchylone i właściwe postanowienia włącza się do ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym.

Regulacja postępowania wyjaśniającego zaproponowana w projekcie ma charakter zupełny i w sposób kompleksowy normuje postępowanie wyjaśniające. Oznacza zatem możliwość prowadzenia postępowań wyjaśniających we wszystkich domenach rynku finansowego, a nie jak dotychczas wyłącznie w odniesieniu do segmentu kapitałowego.

Nowe przepisy umożliwią KNF weryfikowanie działalności podmiotów oferujących usługi na rynku finansowym w sposób, jaki do tej pory był zastrzeżony do podmiotów działających na rynku kapitałowym. W praktyce oznacza to, że np. w przypadku podmiotów, co do których istnieje podejrzenie, że nielegalnie prowadzą działalność gromadzenia środków finansowych, KNF po otrzymaniu skargi klienta będzie mógł aktywnie poszukiwać dalszych informacji w zakresie niezbędnym do stwierdzenia, czy zachodzi podejrzenie popełnienia przestępstwa. Do tej pory źródłem informacji najczęściej były wyłącznie strony internetowe czy ulotki, bardzo rzadko konkretne podpisane z konsumentami usług finansowych umowy.

Projektowane zmiany mają istotne znaczenie w kontekście autorytatywności „Listy ostrzeżeń publicznych Komisji Nadzoru Finansowego”. Bogatszy materiał dowodowy zebrany już na etapie wyjaśniającym przez KNF pozwoli na szybszą ocenę zasadności zawiadomienia prokuratury i podjęcie stosownych działań w celu zabezpieczenia dowodów i zmniejszenia liczby poszkodowanych, a także może ograniczyć odmowy wszczęcia postępowania karnego, które do czasu rozstrzygnięcia zażalenia KNF blokują możliwość reagowania na stwierdzone nadużycia wobec odbiorców usług finansowych.

Pozytywnie na szybkość reakcji prokuratury wpłynie zmiana umożliwiająca przekazywanie informacji stanowiących tajemnicę bankową w zawiadomieniu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa (art. 1 pkt 2 projektu). Aktualnie przekazanie informacji, która stanowi taką tajemnicę (bardzo często jest to najistotniejsza część zawiadomienia, gdyż dokumentuje fakt gromadzenia środków finansowych) jest niemożliwe i powoduje, że przedstawione w zawiadomieniu informacje są niepełne i nie dają podstawy do wszczęcia dochodzenia w sprawie. Z kolei żądanie prokuratora dotyczące udzielenia informacji stanowiących taką tajemnicę od banku czy od KNF możliwe jest wyłącznie po wszczęciu dochodzenia/śledztwa (art. 106b i 106c Prawa bankowego). Zatem zmiana ta umożliwi KNF przedstawienie pełniejszego obrazu sprawy, a prokuraturze pozwoli na szybsze podjęcie stosownych działań w kierunku ścigania naruszeń. Nowelizowany art. 16 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym stanowi, iż nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w ustawach dotyczących funkcjonowania rynku finansowego. W przepisie wyraźnie wyróżniono w ramach tajemnicy zawodowej informacje objęte tajemnicą bankową, co ma na celu wyłączenie ograniczeń zawartych w ustawie – Prawo bankowe, zgodnie z którymi udostępnianie tajemnicy bankowej jest możliwe wyłącznie w trybie i na zasadach określonych w tej ustawie.

Jako regułę przyjęto, że postępowanie wyjaśniające jest prowadzone w siedzibie Urzędu KNF (projektowany art. 18b ust. 1), a tylko wyjątkowo czynności postępowania mogą być dokonywane w miejscu prowadzenia działalności podmiotu, w związku z działalnością którego wszczęte zostało postępowanie. W taki sposób postępowanie wyjaśniające funkcjonowało na podstawie przepisów dotychczasowych. Zasada jest zatem odwrotna niż ta, która obowiązuje w przypadku kontroli.

Należy podkreślić, że postępowanie wyjaśniające prowadzone jest w sprawie, a nie w stosunku do konkretnego podmiotu. Jego charakter zbliżony jest do fazy postępowania przygotowawczego postępowania karnego pomiędzy czynnościami sprawdzającymi a fazą *in rem* tego postępowania.

Najistotniejsze znaczenie dla zebrania informacji w postępowaniu wyjaśniającym, z punktu widzenia organu nadzoru, ma uprawnienie do żądania wyjaśnień. Dotychczasowa praktyka w tym zakresie wskazuje, że w celu skuteczniejszego egzekwowania obowiązków, zasadne jest wprowadzenie sankcji karnej. Zagrożenie

odpowiednio wysokimi sankcjami karnymi powinno wpływać na zachowania osób, które zamierzałyby utrudniać lub udaremniać przeprowadzanie czynności i tym samym uniemożliwić osiągnięcie celu postępowania wyjaśniającego wszczętego przez KNF. Należy mieć na uwadze, że postępowania wyjaśniające mogą być prowadzone również wobec podmiotów nienadzorowanych przez organ nadzoru, wykonujących działalność na rynku finansowym nielegalnie, zastrzeżoną dla podmiotów licencjonowanych. Jak pokazuje przykład Amber Gold sp. z o.o. podmioty te, prowadząc działalność przestępczą, mogą powodować wysokie straty finansowe osób wchodzących z nimi w relacje umowne. W przypadku prowadzenia działalności nielegalnej podmioty te mogą również świadomie i celowo dopuszczać się utrudniania przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego. Wymiar kary musi zatem być w tym zakresie dotkliwy, pozwalający na realizację celu prowadzonego postępowania, którego wynik może mieć istotne znaczenie dla zwiększenia ochrony osób, w szczególności konsumentów, korzystających z oferowanych usług finansowych. W związku z powyższym w projekcie stypizowano czyn zabroniony, opisany w projektowanym art. 20a.

Projekt wprowadza również istotną regulację dotyczącą możliwości skorzystania w postępowaniu wyjaśniającym z asysty Policji, która powinna sprawić, że postępowanie wyjaśniające w praktyce będzie skuteczniejszym środkiem pozyskiwania istotnych w sprawie dowodów (projektowany art. 18g ust. 2).

W celu zapewnienia ciągłości nadzoru wobec podmiotów, które utraciły uprawnienia do działania na rynku finansowym, ale nie zaprzestały prowadzenia działalności regulowanej przewiduje się art. 18j zachowujący możliwość prowadzenia przez KNF postępowania wyjaśniającego wobec nich.

Zmiany w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe – Art. 2

Zmiany w art. 2 pkt 1 projektu polegają na rozszerzeniu zakresu definicji w tzw. słowniczku obowiązującej ustawy – Prawo bankowe poprzez wprowadzenie pojęcia „instytucji pożyczkowej”, odsyłając do znaczenia określonego w art. 5 pkt 2a ustawy o kredycie konsumenckim. W kolejnych przepisach projekt posługuje się terminem „instytucji pożyczkowej”, której należy przypisywać rozumienie zgodne ze słowniczkiem zawartym w Prawie bankowym.

W art. 2 pkt 2 projektu proponuje się zmianę art. 104 ust. 3 ustawy w zakresie dotyczącym formy upoważnienia banku przez osobę będącą beneficjentem tajemnicy bankowej do ujawnienia informacji jej dotyczących. Na podstawie projektowanych

zmian dopuszcza się, obok wymaganej obecnie formy pisemnej, postać elektroniczną upoważnienia, pod warunkiem jego utrwalenia przez bank na informatycznym nośniku danych.

Analogiczne rozwiązania w zakresie wyrażania zgody osoby na udostępnianie informacji przewiduje się w przypadku współpracy instytucji utworzonych na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe (rejestrów kredytowych) z instytucjami pożyczkowymi, o czym w dalszej części uzasadnienia.

Art. 2 pkt 3 lit. a projektu określa zasady wymiany informacji dotyczące zobowiązań konsumentów w związku z udzielaniem kredytów konsumenckich pomiędzy instytucjami utworzonymi na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe a instytucjami pożyczkowymi oraz ich unijnymi „odpowiednikami”.

Należy wskazać, iż w obecnym stanie prawnym nie istnieje obowiązek zasilania zewnętrznych baz danych informacjami o udzielonych kredytach konsumenckich przez pozabankowe podmioty udzielające kredytów konsumenckich. W przypadku banków współpraca z instytucjami utworzonymi na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe nie ma charakteru obligatoryjnego, niemniej banki, a także spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, korzystające z bazy danych prowadzonych przez te instytucje, jednocześnie przekazują informacje o udzielonych kredytach konsumenckich.

Stworzenie podstaw prawnych również dla wymiany informacji w zakresie kredytów konsumenckich udzielonych w sektorze pozabankowym przez instytucje pożyczkowe pozwoli na pełniejszą ocenę zdolności kredytowej konsumenta, z wykorzystaniem możliwie pełnej informacji o zaciągniętych przez niego zobowiązaniach, zarówno w bankach, jak i poza sektorem bankowym. Tym samym rozwiązanie to będzie pozytywnie oddziaływać na zwiększenie stabilności sektora finansowego, przeciwdziałając nadmiernemu zadłużeniu konsumentów, realizując postulat odpowiedzialnego kredytowania oraz odpowiedzialnego zaciągania kredytów i pożyczek.

Zgodnie z projektem proponowany mechanizm wymiany danych będzie odbywać się bezpośrednio w oparciu o bazę danych prowadzoną przez instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe. Ze względu na kompletność i aktualność danych gromadzonych w rejestrach kredytowych, obejmujących również historię kredytową klienta, informacje w nich zawarte powinny być w pierwszej

kolejności wykorzystywane do oceny zdolności kredytowej konsumenta. Powyższe nie wyklucza możliwości korzystania z baz danych prowadzonych przez biura informacji gospodarczych w zależności od dokonanego wyboru przez instytucję pożyczkową przy ocenie zdolności kredytowej. Należy wskazać, że zasada dobrowolności uczestnictwa instytucji pożyczkowej w systemie wymiany danych o kredytach zaciągniętych przez konsumenta, umożliwia zachowanie spójności z rozwiązaniami dyrektywy 2008/48/WE i implementującej ją ustawy o kredycie konsumenckim, których przepisy nie nakładają na kredytodawców konsumenckich ustawowego obowiązku zasięgnięcia informacji z zewnętrznych baz danych w procesie oceny zdolności kredytowej (vide art. 9 ust. 2 ustawy w związku z art. 8 ust. 1 dyrektywy).

W świetle zakładanych rozwiązań informacje do rejestrów kredytowych przekazywałyby zatem te instytucje pożyczkowe, które w swoim modelu oceny zdolności kredytowej uwzględniają sprawdzenie informacji w tych rejestrach.

Zgodnie z dodawanym pkt 4 w zmienianym art. 105 ust. 4 Prawa bankowego, ustawa przewiduje możliwość udostępniania przez rejestry kredytowe instytucjom pożyczkowym i analogicznym podmiotom z krajów członkowskich UE, Konfederacji Szwajcarskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, informacji stanowiących odpowiednio tajemnicę bankową oraz informacji przekazanych przez instytucje pożyczkowe oraz kategorię unijnych odpowiedników. Przy wymianie odnośnych informacji powinna obowiązywać zasada wzajemności, a zakres wymiany informacji powinien być niezbędny do oceny zdolności kredytowej konsumenta, analizy i ryzyka kredytowego.

Na podstawie zmian w art. 2 pkt 3 lit. b projektu udostępnienie przez rejestry kredytowe informacji objętych tajemnicą bankową uwarunkowane jest wyrażeniem zgody przez osobę, której informacje te dotyczą (dodawany ust. 4e w art. 105). Mając na uwadze, iż instytucje pożyczkowe w znacznym stopniu prowadzą działalność również przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, projektowane regulacje wskazują na możliwość wyrażenia zgody konsumenta w postaci elektronicznej. Wprowadzone rozwiązanie koresponduje z innymi przepisami ustawy – Prawo bankowe, w których obok formy pisemnej przewidziano formę elektroniczną wyrażenia zgody przez beneficjenta tajemnicy bankowej (zmieniany art. 104 ust. 3 ustawy). Instytucje pożyczkowe oraz podmioty, o których mowa w art. 59d ustawy o kredycie konsumenckim, obowiązane są

jednocześnie do utrwalania wyrażonej w ten sposób zgody na informatycznym nośniku danych w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Należy wskazać, iż w myśl przywołanych przepisów „informatyczny nośnik danych oznacza materiał lub urządzenie służące do zapisywania, przechowywania i odczytywania danych w postaci cyfrowej”. Dodatkowo, w przypadku wyrażania zgody w postaci elektronicznej, rejestry kredytowe, na mocy art. 105 ust. 4f Prawa bankowego, zobowiązane zostały do sprawdzenia przed udostępnieniem informacji dotyczących konsumenta, czy wyraził on stosowną zgodę. Projekt ustawy nie określa formy dokonywania tego sprawdzenia, może ono przykładowo polegać w praktyce na udostępnieniu oświadczenia konsumenta przesłanego drogą elektroniczną, również poprzez zapewnienie w systemach teleinformatycznych przekazywania informacji o istnieniu zgody (komunikatów) w drodze zapisów elektronicznych wprowadzanych do zbiorów rejestrów kredytowych, w którym przetwarzane są dane dotyczące konsumenta.

Projektowany przepis ust. 4g w nowelizowanym art. 105 przesądza o zakresie wymiany informacji, który podobnie jak w art. 105a ust. 6 obowiązującej ustawy – Prawo bankowe, obejmować może dane umożliwiające identyfikację konsumenta oraz dane dotyczące zobowiązania konsumenta. Projektodawca zdecydował o przyjęciu rozwiązania analogicznego do przepisów art. 105a ust. 7 obowiązującej ustawy, stanowiąc, iż szczegółowy zakres danych podlegających wymianie, zostanie określony w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw instytucji finansowych.

Na podstawie zmian przewidzianych w art. 105 ust. 4h ustawy, banki i instytucje, o których mowa w ust. 4 pkt 2–3 ww. artykułu, zobowiązane zostały do aktualizowania danych objętych wymianą, w terminie 7 dni od wystąpienia okoliczności uzasadniających przekazanie informacji. Należy zauważyć, iż wśród obowiązków aktualizacji wskazany również został obowiązek przekazywania informacji o korekcie wysokości zobowiązania, tj. omyłkowej informacji wynikającej z popełnionego wcześniej błędu. Przedmiotowe przepisy obejmują obowiązek korygowania informacji nieprawdziwych, na przykład w przypadku stwierdzenia omyłkowego przekazania informacji o zaległości na kwotę 1000 zł, podczas gdy zaległość wynosiła jedynie 100 zł. Podkreślenia wymaga, że w takich przypadkach nie nastąpiła całkowita spłata zobowiązania ani stwierdzenie faktu nieistnienia zobowiązania i dlatego też proponuje się w brzmieniu art. 105 ust. 4h ustawy wyraźne wyróżnienie/wskazanie obowiązku

dotyczącego korekty informacji, co służyć będzie zwiększeniu ochrony praw konsumenta.

Proponowane zmiany w art. 2 pkt 4 projektu bezpośrednio implikowane są rozszerzeniem zakresu informacji przetwarzanych przez podmioty sektora bankowego i rejestry kredytowe o nową kategorię danych, niestanowiących tajemnicy bankowej, tj. informacji przekazanych przez instytucje pożyczkowe oraz ich unijne „odpowiedniki” (podmioty, o których mowa w art. 59d ustawy o kredycie konsumenckim). Art. 2 pkt 4 projektu nowelizuje zatem stosownie dotychczasowe brzmienie art. 105a ustawy, określającego zasady przetwarzania danych dotyczące osób fizycznych po wygaśnięciu zobowiązania wynikającego z umowy zawartej z bankiem, inną instytucją ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów albo instytucją pożyczkową. W katalogu podmiotów wymienionych w art. 105a ust. 1 uwzględniono również instytucje pożyczkowe, które są uczestnikami systemu wymiany informacji o kredytach konsumenckich. Warto wspomnieć, że „przy okazji” tej zmiany uzupełniono zakres wyjątków przetwarzania informacji na cele inne niż określone w ww. artykule, poprzez dodatkowo wskazanie art. 106d, usuwając tym samym niekonsekwencję odnośnych regulacji.

Należy podkreślić, iż w świetle nowelizacji art. 105a utrzymane zostały dotychczasowe rygory przetwarzania danych po wygaśnięciu zobowiązania osoby fizycznej, zgodnie z którymi obowiązuje w takich przypadkach generalny wymóg uzyskania pisemnej zgody osoby, której informacje dotyczą. Brak wymogu uzyskania zgody zainteresowanej osoby, obejmuje, tak jak dotychczas, nierzetelnych dłużników, przy spełnieniu ustawowo określonych przesłanek.

Art. 2 pkt 5 projektu wprowadza zmiany odnoszące się do przepisów karnych zawartych w ustawie – Prawo bankowe.

Sankcja karna przewidziana w art. 171 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe ma służyć ochronie indywidualnych i zbiorowych interesów społeczeństwa zagrożonych działaniem podmiotów wykonujących działalność bankową w sposób nielegalny, niepoddany kontroli, poza reżimem przewidzianym przez prawo, jak również ochronie interesów samych banków jako instytucji, którym z mocy prawa przysługuje wyłączna kompetencja do wykonywania pełnego zakresu czynności bankowych. Istnieje domniemanie, że jeżeli dany podmiot działa bez zezwolenia albo wbrew jego warunkom w obszarze uregulowanym ustawą – Prawo bankowe, poza przewidzianym

ustawą reżimem nadzorczym, sytuacja taka stwarza niebezpieczeństwo naruszenia interesów majątkowych klientów tego podmiotu.

Sankcja za prowadzenie bez zezwolenia działalności bankowej (polegającej na gromadzeniu środków pieniężnych w celu obciążania ich ryzykiem) powinna przede wszystkim oddziaływać prewencyjnie wobec osób lub podmiotów, które tego rodzaju działalność chciałyby wykonywać nielegalnie. Jednocześnie wymiar sankcji karnej powinien być na tyle wysoki, aby umożliwić sądom różnicowanie wymiaru orzekanej kary (grzywny lub pozbawienia wolności), w zależności od stopnia szkodliwości tej działalności.

Przepis art. 171 ustawy – Prawo bankowe stanowi, iż kto bez zezwolenia prowadzi działalność polegającą na gromadzeniu środków pieniężnych innych osób fizycznych, prawnych lub jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, w celu udzielania kredytów, pożyczek pieniężnych lub obciążania ryzykiem tych środków w inny sposób, podlega grzywnie do 5 000 000 złotych i karze pozbawienia wolności do lat 3.

W nowelizowanym art. 171 proponuje się zaostrzenie sankcji karnej, poprzez podwyższenie granic zagrożenia karą pozbawienia wolności z 3 do 5 lat, co zapewni spójność z innymi regulacjami dotyczącymi instytucji rynku finansowego (analogiczne sankcje w zakresie kary pozbawienia wolności przewiduje ustawa o funduszach inwestycyjnych). Ponadto, mając na uwadze, że przestępstwa popełniane na rynku finansowym charakteryzują się zazwyczaj znaczącymi rozmiarami w wymiarze finansowym, proponowane jest podwyższenie wysokości kary grzywny z dotychczasowego maksymalnego poziomu 5 mln złotych do poziomu 10 mln zł.

W dodawanym ust. 8 w art. 171 ustawy projekt wprowadza odpowiedzialność za niedochowanie obowiązków aktualizacji informacji przekazywanych do rejestrów kredytowych. Zgodnie z propozycją projektu niewywiązanie się z przedmiotowych obowiązków podlegać będzie karze grzywny do 30 000 złotych. Należy wskazać, iż przyjęte rozwiązanie nawiązuje konstrukcyjnie do zasad zawartych w art. 47 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych.

Zmiany w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny – Art. 3

Obowiązująca obecnie ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, jak również obowiązujące przepisy Kodeksu cywilnego wprowadzają szereg rozwiązań służących ochronie praw osób zawierających umowy kredytu konsumenckiego, w

szczególności: wymagania dotyczące przedumownych obowiązków informacyjnych, warunków, jakie spełnić ma umowa o kredyt konsumencki, prawo konsumenta do odstąpienia od umowy, jak również maksymalną wysokość odsetek, jakie mogą być naliczone i pobrane przez udzielającego kredytu. Poza regulacją pozostają natomiast kwestie związane z limitowaniem naliczania przez udzielających kredytów konsumenckich:

- 1) innych niż odsetki kosztów kredytu;
- 2) maksymalnych odsetek za opóźnienie;
- 3) innych opłat pobieranych w przypadku opóźnienia.

Art. 359 § 2¹ Kodeksu cywilnego stanowi, iż maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne). Z uwagi na istniejący spór w doktrynie odnośnie do wykładni art. 359 § 2¹ k.c. i wyznaczania maksymalnej wysokości odsetek za czas opóźnienia, brak linii orzeczniczej Sądu Najwyższego, jak również fakt, iż ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych nie dotyczy konsumentów, a ustawa o kredycie konsumenckim odwołuje się do art. 359 § 2¹ k.c., interesy konsumentów nie są chronione w sposób dostateczny. Brak pewności co do prawa po stronie konsumentów rodzi ryzyko procesowe polegające na niejednolitej wykładni przepisów dotyczących istnienia ograniczenia wysokości odsetek za czas opóźnienia albo braku takiego ograniczenia. W konsekwencji analogiczne wątpliwości dotyczą wysokości odsetek pobieranych od odsetek, o których mowa w art. 482 Kodeksu cywilnego.

W związku z powyższym, w projekcie, w znowelizowanych przepisach art. 481 § 2 k.c., określa się maksymalną wysokość odsetek za czas opóźnienia, która nie może przekroczyć sześciokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego. Proponowany poziom zachowuje, z jednej strony współmierność relacji pomiędzy uregulowaniami dotyczącymi odsetek kapitałowych i odsetek za czas opóźnienia, z drugiej strony jednocześnie uwzględnia funkcję odszkodowawczą odsetek za opóźnienie.

Jednocześnie, na podstawie kolejnych zmian przepisu art. 481 k.c. wprowadzono mechanizm automatycznego (z mocy prawa) obniżenia odsetek za opóźnienie, jeżeli przewyższą one dopuszczalny poziom odsetek maksymalnych za opóźnienie. Należy

zauważyć, że w świetle projektowanego brzmienia przepisu art. 481 § 2¹ k.c. jego hipotezą objęte są odsetki za opóźnienie, bez względu na sposób zakwalifikowania źródła powstania obowiązku odsetkowego.

Podkreślić należy, że projektowane ograniczenia odsetek za czas opóźnienia dotyczyć będą wszystkich uczestników obrotu; będą mieć zatem zastosowanie zarówno w stosunkach między przedsiębiorcą (np. instytucją finansową) i konsumentem, w obrocie obustronnie profesjonalnym – między samymi przedsiębiorcami, jak i w stosunkach między konsumentami. Przyjęte rozwiązanie zapewni spójność systemową z art. 359 § 2¹ k.c. określającym limit odsetek kapitałowych, który stanowi regulację ogólną dla wszystkich stosunków prywatnoprawnych, nie tylko między przedsiębiorcami i konsumentami.

Zmiany w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej – Art. 4

Nowelizacja ustawy o kontroli skarbowej, zawarta w art. 4 projektu, jest następstwem uregulowania, w sposób kompleksowy, w ustawie o nadzorze nad rynkiem finansowym zasad prowadzenia postępowania wyjaśniającego w odniesieniu do wszystkich segmentów rynku finansowego. W art. 34a w ust. 5 pkt 8 ustawy o kontroli skarbowej należało zatem w związku z uprawnieniem Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego wskazać na prowadzone postępowanie wyjaśniające, odsyłając do przepisów ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym.

Zmiany w ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych – Art. 5

Planowana zmiana w art. 286 ust. 14 ustawy o funduszach inwestycyjnych (art. 5 pkt 1 projektu) ma również charakter następczy i stanowi konsekwencję przeniesienia przepisów dotyczących postępowania wyjaśniającego do ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. W świetle zmodyfikowanego ust. 14 w art. 286 przepisy ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym będą miały nadal zastosowanie do prowadzonych przez Komisję kontroli, natomiast postępowanie wyjaśniające odbywać się będzie na podstawie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym.

W art. 5 pkt 2 projektu proponuje się zmianę przepisów karnych zawartych w art. 287 ustawy o funduszach inwestycyjnych, przyjmując analogiczne rozwiązania do przypadku sankcji za popełnienie przestępstw w zakresie sektora bankowego (nowelizowany art. 171 Prawa bankowego). W świetle zmian czyn określony w art. 287 ustawy o funduszach inwestycyjnych zagrożony będzie kumulatywnie karą grzywny do

wysokości 10 mln zł (dotychczasowy wymiar – 5 mln zł) i karą pozbawienia wolności do lat 5. Przyjęcie analogicznych sankcji uzasadnione jest podobieństwem penalizowanych czynów popełnianych na gruncie art. 287 ustawy o funduszach inwestycyjnych i art. 171 ustawy – Prawo bankowe.

Zmiany w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym – Art. 6

Zmiany objęte art. 6 projektu mają charakter wtórny i wynikają z jednolitego uregulowania w nowelizowanych przepisach ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym instytucji postępowania wyjaśniającego, prowadzonego we wszystkich segmentach rynku finansowego.

Przewiduje się m.in. uchycenie dotychczasowego art. 38 ust. 2–4a, ust. 5 pkt 2, ust. 5a pkt 2 i ust. 6–9 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, z utrzymaniem ust. 1 w zmienionym brzmieniu i przepisów z nim związanych, modyfikację brzmienia art. 12 ust. 5 i zmianę tytułu rozdziału 4 tej ustawy. Dodatkowo, w toku kontroli na gruncie ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, zaproponowano regulację analogiczną do projektowanego art. 18g ust. 2 w ustawie o nadzorze nad rynkiem finansowym, dotyczącą możliwości skorzystania z asysty Policji w przypadkach określonych w art. 33 ust. 2, mającą w praktyce służyć bardziej skutecznemu pozyskiwaniu dowodów. Ponadto, mając na uwadze konieczność zapewnienia skuteczności prowadzonego postępowania kontrolnego i administracyjnego, w zmienianym art. 46 ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, proponuje się, aby utrudnianie lub udaremnianie czynności w tych postępowaniach stanowiło przestępstwo (a nie jak dotychczas wykroczenie), zagrożone grzywną do 500 000 zł, karą ograniczenia wolności albo pozbawiania wolności do lat 2. Podkreślenia wymaga, że prawidłowe, skuteczne postępowanie kontrolne ma istotne znaczenie w kontekście celu i przedmiotu prowadzonej kontroli, określonego w art. 27 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym. Wskazać należy, że kontroli podlega zgodność działalności podmiotu kontrolowanego z przepisami prawa, zasadami uczciwego obrotu lub interesem zleciodawców. Utrudnianie lub udaremnianie czynności kontrolnych może uniemożliwić ustalenie stanu faktycznego oraz rzetelne jego udokumentowanie, a także ustalenie zakresu, przyczyn i osób odpowiedzialnych za powstanie nieprawidłowości. Z zaobserwowanej praktyki Komisji Nadzoru Finansowego wynika, że przepis w aktualnej postaci nie oddziałuje prewencyjnie. Niskie zagrożenie karą skłania bowiem

podmioty do podejmowania działań mających na celu utrudnianie lub udaremnianie postępowań prowadzonych przez KNF, ponieważ może być postrzegane jako „opłacalne”, dla podmiotów i osób, którym grozić może odpowiedzialność administracyjna lub karna, w zależności od wyniku przeprowadzonego postępowania.

Warto ponadto wskazać na aktualnie obserwowane tendencje w przepisach europejskich, które zmierzają do zwiększania kar finansowych za nadużycia na rynku finansowym (np. dyrektywa 2013/50/UE (Transparency II), która przewiduje możliwość nakładania na osoby fizyczne kary m.in. w wysokości do 2 mln euro – art. 28 ust. 2 oraz art. 28b dyrektywy).

Dlatego też, przewiduje się, że czyn wymieniony w art. 46 ust. 1 ustawy, stanowiący dotychczas wykroczenie, zostanie stypizowany jako przestępstwo. W związku z projektowanym rozwiązaniem należałoby również podnieść, że na zagadnienie sankcji w odniesieniu do funkcjonowania rynku kapitałowego zwraca się szczególną uwagę w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/91/UE z dnia 23 lipca 2014 r., w świetle której „(...) ramy prowadzenia działalności gospodarczej w sektorze finansowym powinny być oparte na solidnych systemach nadzoru, dochodzeń i sankcji. W tym celu właściwe organy powinny posiadać wystarczające uprawnienia do działania oraz powinny mieć możliwość korzystania z równych, solidnych i odstraszających systemów sankcji za naruszanie niniejszej dyrektywy.” (motyw 35 dyrektywy).

W następstwie proponowanej zmiany należało uchylić art. 47 ustawy określający tryb orzekania w ww. sprawach na podstawie przepisów w sprawach o wykroczenia.

Zmiany w ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim – Art. 7

W nowelizowanym art. 5, w dodawanym pkt 2a ustawy o kredycie konsumenckim rozszerza się tzw. definicje słowniczkowe o nowy termin „instytucji pożyczkowej”. Zgodnie z ww. definicją „instytucja pożyczkowa” oznacza kredytodawcę, tj. przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, który w zakresie swojej działalności gospodarczej lub zawodowej, udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi kredytu, innego niż kredyt w postaci odroczenia zapłaty ceny lub wynagrodzenia na zakup oferowanych przez niego towarów i usług. Definicja „instytucji pożyczkowej” obejmuje również przedsiębiorców prowadzących działalność lombardową, w zakresie, w jakim udzielają kredytów konsumenckich.

Z kręgu podmiotowego definicji instytucji pożyczkowej wyłączone zostały podmioty sektora bankowego i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, które podlegają obowiązkowi uzyskiwania zezwolenia w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Należy wskazać, że potrzeba wprowadzenia pojęcia „instytucji pożyczkowej” wynika z intencji projektodawcy uporządkowania pozabankowego rynku pożyczkowego i jego profesjonalizacji (ustawowe wymogi dla instytucji pożyczkowych, dodawany rozdział 5a w ustawie o kredycie konsumenckim).

Dodawany pkt 6a w nowelizowanym art. 5 ustawy zawiera definicję pozaodsetkowych kosztów kredytu, która została wprowadzona w związku z projektowanym uregulowaniem w ustawie o kredycie konsumenckim maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu, o czym w dalszej części uzasadnienia.

W art. 7 pkt 3 projektu przewiduje się dodanie art. 28a dotyczącego tzw. opłaty przygotowawczej pobieranej od konsumenta, która podlega niezwłocznemu zwrotowi, gdy nie dochodzi do zawarcia umowy kredytu lub w przypadku niewypłacenia kredytu przez kredytodawcę w terminie wskazanym w umowie. *Ratio legis* wprowadzenia odnośnych regulacji jest poprawa sytuacji konsumentów poszkodowanych przez nieuczciwych przedsiębiorców, których istotą działalności nie jest uzyskiwanie dochodów z udzielanych kredytów konsumenckich, lecz pobieranie jednorazowych opłat poprzedzających odmowę wypłaty kredytu. Wspomniana działalność uległa w ostatnich latach modyfikacjom utrudniającym konsumentom dochodzenie swoich roszczeń, pożyczkodawcy bowiem doprowadzają do upływu terminu, w którym konsument uprawniony jest do odstąpienia od umowy, co wiązałoby się z obowiązkiem zwrotu wszystkich pobranych od niego należności. Dlatego też w art. 28a uwzględniono również takie przypadki stosowanych praktyk.

Należy podkreślić, iż proponowane rozwiązanie nie godzi w interesy pożyczkodawców działających w sposób zgodny z obowiązującym porządkiem prawnym, lecz ma na celu poprawę sytuacji konsumentów poszkodowanych przez nieuczciwych przedsiębiorców. Przedstawiona propozycja powinna prowadzić do istotnego wzmocnienia pozycji konsumentów (w kontekście podstaw dla roszczeń cywilnoprawnych) poszkodowanych przez działalność nieuczciwych przedsiębiorców, często naruszającą normy prawa karnego, a także naruszających interesy kredytodawców działających w sposób legalny.

Regulacje dodawanego art. 33a w ustawie o kredycie konsumenckim (art. 7 pkt 4 projektu) dotyczą limitowania odsetek za opóźnienie i innych opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu, o których mowa w art. 30 pkt 11 ustawy.

Należy wskazać, że zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 11 ustawy umowa o kredyt konsumencki powinna określać m.in. inne niż roczną stopę zadłużenia przeterminowanego, opłaty z tytułu zaległości w spłacie kredytu. W aktualnym stanie prawnym kwestia wysokości tych opłat, ich rodzaju oraz zasad ich pobierania pozostawiona jest umowie stron. W praktyce umowy kredytowe przewidują ich pobieranie za wysyłanie wiadomości SMS na telefon komórkowy kredytobiorcy, za przeprowadzenie rozmów telefonicznych pouczających o skutkach braku spłaty, wysyłanie monitów lub wezwań do zapłaty, czy przeprowadzanie bezpośrednich wizyt terenowych u kredytobiorcy. Wybór oraz częstotliwość stosowania poszczególnych instrumentów nakłaniania dłużnika do spłaty należności, pozostawiona jest decyzji kredytodawcy. Niejednokrotnie prowadzi to do sytuacji, że wysokość naliczonych w ten sposób opłat za czynności podejmowane w związku z powstaniem zaległości w spłacie kredytu pozostaje bez związku z wysokością przeterminowanego zadłużenia kredytobiorcy, a ich naliczanie przez kredytodawcę prowadzi do lawinowego narastania zadłużenia wynikającego z umowy kredytu konsumenckiego. W związku z tym proponuje się wyeliminowanie opisanych wyżej zjawisk patologicznych występujących na rynku kredytów konsumenckich poprzez wprowadzenie regulacji ograniczających wysokość pobieranych opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu. Regulacja ta stanowić zatem będzie istotny instrument ochrony interesów konsumenta. Jednocześnie w przepisie przejściowym do ustawy (art. 9) przewiduje się, iż regulacja ta będzie miała zastosowanie do umów o kredyt konsumencki zawartych po dniu wejścia w życie tego przepisu. Tym samym nowe przepisy zawarte w projektowanej ustawie nie będą ingerować w treść już zawartych umów oraz prawa kredytodawców z tych umów wynikające.

Na podstawie przepisów art. 33a ustanowiony jest łączny limit dla odsetek za opóźnienie i innych opłat z tytułu zaległości w spłacie (np. opłat windykacyjnych). W świetle projektowanych regulacji pobranie odsetek za opóźnienie będzie wykluczało pobranie opłat windykacyjnych wyłącznie w przypadku, gdy odsetki osiągną dopuszczalny maksymalny poziom (przyjęta zasada ma zastosowanie również w odwrotnym kierunku).

Jak podkreśla Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, ustanowienie oddzielnego limitu tzw. opłat windykacyjnych, równego maksymalnej kwocie odsetek za opóźnienie należnej na dzień pobrania tych opłat, mogłoby prowadzić do sytuacji, w której kredytodawca celowo nie zdecyduje się na pobieranie odsetek za opóźnienie (będą one jednak należne) i tym samym limit dotyczący opłat windykacyjnych będzie się stale powiększał (nawet jeśli kwota pobranych opłat windykacyjnych wielokrotnie przekroczy maksymalną kwotę odsetek za opóźnienie). W efekcie taki mechanizm może w ogóle nie doprowadzić do ograniczenia wysokości opłat windykacyjnych. Ponadto, zaproponowana wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie wydaje się również zapewniać rekompensatę kosztów ponoszonych przez przedsiębiorców w związku z czynnościami windykacyjnymi. W konsekwencji proponuje się w art. 33a ustawy ustanowienie łącznego limitu dla odsetek za opóźnienie i innych opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu.

Zmiany zawarte w art. 7 pkt 5 projektu wprowadzają maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu oraz zasady obliczania tych kosztów w przypadku odroczenia spłaty kredytu i udzielenia kolejnych kredytów w okresie, gdy udzielony kredyt nie został jeszcze spłacony.

Ratio legis dla wprowadzenia powyższych regulacji jest okoliczność, iż ograniczenie możliwości pobierania nadmiernych odsetek wynikające z art. 359 § 2¹ Kodeksu cywilnego nie stanowi wystarczającego instrumentu ochrony interesów konsumenta w sytuacji, gdy przedsiębiorcy, przestrzegając regulacji dotyczących maksymalnej wysokości odsetek, jednocześnie zastrzegają wysokie prowizje i dodatkowe opłaty o charakterze pozaodsetkowym. W konsekwencji tego rodzaju praktyk łączne koszty obsługi długu niejednokrotnie przekraczają wysokość zaciągniętej pożyczki lub kredytu. Wysokie koszty pozaodsetkowe, w przypadku korzystania przez konsumenta z pożyczek i kredytów w kilku instytucjach jednocześnie, powodują szybko rosnący obszar zadłużenia.

Uwzględniając powyższe przesłanki, w ocenie projektodawcy należy podjąć działania regulacyjne, których celem jest zapobieganie przypadkom pobierania przez kredytodawców kredytu konsumenckiego nieuzasadnionych (zbyt wysokich) opłat.

Proponowany limit całkowitego kosztu kredytu z wyłączeniem odsetek został przygotowany w oparciu o analizę dostępnych danych dotyczących działalności firm pożyczkowych, tj. „Rynek firm pożyczkowych w Polsce” – Raport PwC sp. z o.o. z

grudnia 2013 r., „Mikropożyczki w Polsce” – Raport Związku Firm Pożyczkowych przygotowany pod kierunkiem dr Łukasza Gębskiego w 2013 r., „Rynek firm pożyczkowych w Polsce. Charakterystyka sektora i profil klienta” – Raport Konferencji Przedsiębiorstw Finansowych przygotowany przez dr Piotra Białowolskiego w sierpniu 2012 r., „Wpływ regulacji sektora finansowego w postaci maksymalnej stopy procentowej na rynek finansowy i gospodarkę – ocena ekspercka na podstawie modeli oceny ryzyka” – Raport Konferencji Przedsiębiorstw Finansowych przygotowany przez dr Piotra Białowolskiego w październiku 2013 r., opracowania i analizy przekazane przez partnerów społecznych. Analiza powyższych opracowań wskazuje, że rynek pożyczkowy w Polsce jest zróżnicowany pod względem wysokości udzielanych pożyczek, jak również pod względem okresu spłaty. Niektóre podmioty specjalizują się wyłącznie w niskokwotowych, krótkoterminowych pożyczkach (tzw. mikropożyczki), najczęściej udzielanych w kanale internetowym, inne podmioty specjalizują się w pożyczkach na dłuższe terminy, jednakże okres spłaty pożyczek rzadko przekracza 4 lata. W portfelach firm pożyczkowych dominują pożyczki udzielone na okres od 6 miesięcy do 1 roku. Analiza powyższych dokumentów wskazuje, że część kosztów związanych z udzieleniem pożyczki ma charakter stały, niezależny od okresu kredytowania (np. ocena zdolności kredytowej klienta, w tym sprawdzenie jego historii w Biurze Informacji Kredytowej oraz biurach informacji gospodarczej, przygotowanie umowy w formie papierowej i przekazanie jej klientowi (w przypadku firm operujących w internecie konieczność dostarczenia umowy pocztą), wycena ryzyka klienta na dzień zawarcia umowy (ryzyko stanowi również element części ruchomej limitu kosztów, ponieważ wraz z wydłużaniem okresu kredytowania ryzyko wzrasta), utrzymywanie baz danych o klientach (konieczność wypełniania wymogów związanych z ochroną danych osobowych), wynagrodzenia pracowników etc.). W przypadku pożyczek udzielanych na niskie kwoty, a takie dominują w portfelach firm pożyczkowych (pożyczki od 500 PLN do 2000 PLN), stosunek kosztów stałych do kwoty pożyczki zazwyczaj jest wysoki.

W segmencie mikropożyczek, gdzie okres kredytowania na ogół nie przekracza miesiąca, koszty operacyjne kształtują się na poziomie 15–27% kwoty pożyczki. Do kosztów operacyjnych należy dodać koszt ryzyka, który w segmencie mikropożyczek oscyluje w granicach 11% (odsetek pożyczek straconych), zatem przeciętne koszty w tym segmencie kształtują się między 26% a 38% kwoty pożyczki. W związku z

powyższym proponuje się wprowadzenie limitu stałego całkowitego kosztu kredytu z wyłączeniem odsetek, w wysokości 25% całkowitej kwoty kredytu. Limit ten będzie niezależny od okresu kredytowania, a jego celem jest umożliwienie przedsiębiorcom pokrycia kosztów stałych związanych z udzieleniem pożyczki. Zaproponowano limit mieszczący się w dolnej granicy kosztów ponoszonych przez przedsiębiorców, co dodatkowo powinno motywować przedsiębiorców do racjonalizacji kosztów. Mając na uwadze, że sektor pożyczek konsumenckich jest zróżnicowany, a zatem obejmuje również pożyczki udzielane na dłuższe okresy, zaproponowano dodatkowo limit całkowitego kosztu kredytu z wyłączeniem odsetek, w wysokości 30%, uzależniony od okresu kredytowania (mający zastosowanie w skali roku). Koszty operacyjne w segmencie pożyczek udzielanych na dłuższe okresy stanowią 27,5% do 51% kwoty pożyczki. Do kosztów operacyjnych należy dodać koszt ryzyka, który Konfederacja Lewiatan szacuje w tym segmencie na ok. 22%–25%. Całkowite koszty pożyczki udzielonej na okres ok. 1 roku będą oscylować w granicach 49,5%–76% kwoty pożyczki. Przyjmując zaproponowany przez ustawodawcę limit całkowitego kosztu kredytu z wyłączeniem odsetek maksymalny koszt kredytu w skali jednego roku nie będzie mógł przekroczyć 55% kwoty kredytu (25%+30%), w skali 6 miesięcy nie powinien przekraczać 40% (25%+15%).

Zaproponowany limit mieści się w dolnych granicach kosztów ponoszonych przez pożyczkodawców. Jednocześnie przy pożyczkach udzielanych na dłuższe okresy podstawowym elementem zysku przedsiębiorcy powinno być oprocentowanie pożyczki, które ze względu na ustawowy limit odsetek, nie stanowi źródła zarobku przy pożyczkach krótkoterminowych (odsetki w przypadku mikropożyczek oscylują w granicach kilku PLN). Jednocześnie zaproponowano, aby limit całkowitego kosztu kredytu z wyłączeniem odsetek nie mógł przekroczyć 100% kwoty kredytu, niezależnie od okresu kredytowania. Powyższa propozycja ma na celu ochronę interesów konsumentów przed narzucaniem przez pożyczkodawców nieuzasadnionych kosztów. Zgodnie z propozycją limitowania kosztów kredytu, całkowity koszt kredytu z wyłączeniem odsetek nie będzie mógł przekroczyć 55% w skali 1 roku, 85% w skali 2 lat i dalej 100% niezależnie od dalszego okresu kredytowania. Szczęólnego podkreślenia wymaga, że relatywnie niewielką część portfela firm pożyczkowych stanowią pożyczki udzielane na okres powyżej 2 lat, a jednocześnie są to pożyczki o stosunkowo niewysokich kwotach (od 500 do 2000 zł). Jednocześnie przedsiębiorca

udzielający pożyczki na dłuższy okres powinien czerpać swoje wynagrodzenie z oprocentowania pożyczki, natomiast pozostałe koszty narzucone na kredytobiorcę powinny odzwierciedlać realne koszty ponoszone przez przedsiębiorcę. Zgodnie z reprezentatywnym przykładem pożyczki jednej z firm pożyczkowych klient pożyczający kwotę 4 tys. zł na okres 36 miesięcy jest zobowiązany do zwrotu kwoty 10 800 zł, z czego kwotę 3650 zł stanowi składka ubezpieczeniowa, co stawia pod znakiem zapytania realną funkcję ubezpieczenia. W celu ochrony interesów konsumentów konieczne jest ograniczenie podobnych praktyk oraz motywowanie przedsiębiorców do racjonalizacji kosztów, zatem górny limit całkowitego kosztu kredytu z wyłączeniem odsetek w wysokości 100% kwoty kredytu wydaje się niezbędny.

Jednocześnie, w dodawanych art. 36b i 36c ustawy wprowadzono regulacje przeciwdziałające próbom obchodzenia ustawowo określonych limitów kosztów pozaodsetkowych (np. udzielanie 4 pożyczek z okresem spłaty 1 miesiąca i limitem kosztów $4 \times 27,5\%$ zamiast jednej pożyczki w tej samej kwocie na 4 miesiące z limitem kosztów 35%). Praktyki stosowane aktualnie przez niektórych przedsiębiorców polegają na udzielaniu konsumentom pożyczek na krótkie okresy (tzw. chwilówki), z wymaganą w krótkim okresie całkowitą jednorazową spłatą pożyczki wraz z jej kosztami. W konsekwencji konsument staje przed koniecznością przedłużenia, po upływie kilkunastu lub kilkudziesięciu dni, spłaty pożyczki na kolejny okres, aby podołać obsłudze obciążenia. Za możliwość przedłużenia spłaty pożyczki na kolejny okres konsument jest zobowiązany ponieść dodatkowy koszt.

Proponuje się, aby w przypadku prolongaty spłaty kredytu na kolejne okresy spłaty w okresie 120 dni od dnia wypłaty kredytu całkowitą kwotę kredytu stanowiła kwota pierwszej wypłaty, natomiast do całkowitego kosztu kredytu z wyłączeniem odsetek wliczane będą wszystkie koszty, w tym również opłaty związane z wydłużeniem okresu kredytowania, które kredytobiorca jest zobowiązany ponieść w związku z obsługą umowy kredytu, naliczone w stosunku do całkowitej kwoty kredytu i pobrane w okresie 120 dni od dnia wypłaty kredytu.

Dodatkowo przewiduje się, aby w przypadku udzielenia przez kredytodawcę danemu konsumentowi kolejnych kredytów w okresie 120 dni od dnia wypłaty pierwszego kredytu, jednakże wyłącznie w sytuacji, w której konsument nie dokonał pełnej spłaty pierwszego kredytu, całkowitą kwotę kredytu stanowiła całkowita kwota pierwszego

kredytu, natomiast całkowity koszt kredytu z wyłączeniem odsetek będzie stanowił sumę całkowitych kosztów wszystkich kredytów udzielonych w tym okresie.

Mechanizm obliczania limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu będzie miał zastosowanie również do umów przewidujących odroczenie płatności lub zmianę sposobu płatności, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 5 ustawy o kredycie konsumenckim (zmiana w art. 7 pkt 1 projektu).

W projekcie określono również przypadki, w których nie stosuje się limitu całkowitego kosztu kredytu konsumenckiego, tj. kredyty w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym oraz umowy o kartę kredytową. Proponowane wyłączenia, od strony rozwiązań legislacyjnych, wynikają z treści dodawanego art. 36d, zgodnie z którym przepisów art. 36a–36c nie stosuje się do umów o kartę kredytową w rozumieniu ustawy o usługach płatniczych, a także z braku stosownej nowelizacji dotychczasowego brzmienia art. 4 ust. 2 – w zakresie dotyczącym umów o kredyt w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym.

Wyłączenie wymienionych produktów kredytowych spod reżimu prawnego określającego koszty pozaodsetkowe uzasadnione jest specyfiką tych produktów oraz proponowanymi w projekcie zasadami ustalania maksymalnych kosztów pozaodsetkowych. Należy bowiem mieć na uwadze, że kredytodawca na podstawie oferowanych produktów zobowiązuje się do wielokrotnego udzielania kredytobiorcy, w okresie trwania umowy, kredytów w nieoznaczonej liczbie i wysokości, do wysokości przyznanego limitu w rachunku kredytowym. Opisana specyfika tych umów powoduje, że kredytodawca nie jest w stanie z góry przewidzieć, jaka będzie łączna wysokość wypłat dokonanych na rzecz konsumenta w danym okresie, a w związku z tym nie jest również w stanie przewidzieć, jaka będzie łączna wysokość kosztów, jakie konsument będzie obowiązany ponieść w związku z wykonaniem umowy w tym okresie. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że do prowadzenia rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych uprawnione są, zgodnie z art. 49 w związku z art. 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, wyłącznie banki oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe na podstawie ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych. Z kolei do oferowania kart kredytowych uprawnione są banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz instytucje płatnicze, które, zgodnie z ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, podlegają nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego. Wyłączenie tego

rodzaju umów z zakresu limitowania pozaodsetkowych kosztów kredytu nie pozostaje zatem w sprzeczności z podstawowym celem projektowanej regulacji, jakim jest ochrona konsumenta przed ponoszeniem nadmiernych kosztów pożyczek w związku z obserwowanymi praktykami i doświadczeniami sygnalizowanymi przez Prezesa UOKiK w następstwie kontroli przeprowadzanych na rynku pozabankowych firm pożyczkowych.

W art. 7 pkt 6 projektu dodaje się do ustawy o kredycie konsumenckim nowy rozdział 5a zawierający przepisy dotyczące działalności instytucji pożyczkowych, określające m.in. wymogi w odniesieniu do podejmowania i wykonywania działalności polegającej na udzielaniu kredytów konsumenckich przez instytucje pożyczkowe.

Wprowadzenie ustawowych wymogów, których spełnienie będzie warunkować podjęcie i wykonywanie działalności pożyczkowej jest istotne w związku z rozwojem działalności pozabankowych podmiotów pożyczkowych, mając na względzie potrzebę zapewnienia odpowiedniego poziomu ochrony klientom tego rodzaju instytucji.

Należy wskazać, że do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wpływają sygnały informujące o braku przestrzegania przepisów ustawy o kredycie konsumenckim, trudnościach z obsługą, wysokich kosztach pożyczek zawierających niejednokrotnie liczne ukryte opłaty. W swoich działaniach UOKiK spotkał się z praktyką zakładania kolejnych podmiotów (spółek) przez osoby, które były wspólnikami lub członkami zarządu wcześniej karanych przedsiębiorców, przy czym nowe spółki implementują i stosują wcześniej zakwestionowane, niezgodne z prawem praktyki biznesowe. Z powyższego względu, w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu ochrony interesów klientów instytucji udzielających pożyczek konsumentom niezbędne jest określenie ustawowych wymogów (przesłanek), które będą musiały być spełnione przez podmioty podejmujące i wykonujące działalność pożyczkową. Obecnie brak jest jakichkolwiek ograniczeń, jeśli chodzi o formę organizacyjno-prawną czy wysokość kapitału zakładowego, w podejmowaniu działalności gospodarczej polegającej na udzieleniu pożyczek za środków własnych. Oznacza to, że działalność ta może być prowadzona zarówno przez osoby fizyczne, jak i spółki osobowe czy spółki kapitałowe. W przypadku tych ostatnich, wymagania w zakresie wysokości kapitału zakładowego wynikają obecnie z przepisów ogólnych, tj. ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych, i wynoszą dla spółek z ograniczoną odpowiedzialnością – 5 tys. zł

(art. 154 § 1 Kodeksu spółek handlowych), natomiast dla spółek akcyjnych 100 tys. zł (art. 308 § 1 Kodeksu spółek handlowych).

Określenie ustawowych wymogów dla wykonywania działalności pożyczkowej powinno przyczynić się do zwiększenia transparentności i profesjonalizmu na tym rynku, a w konsekwencji do ograniczenia skali negatywnych zjawisk na rynku kredytów konsumenckich oraz nielegalnych praktyk godzących w interesy konsumentów i obniżających zaufanie klientów do instytucji finansowych.

Należy zauważyć, iż regulacje projektu określające wymogi dla instytucji pożyczkowych nie dotyczą udzielających kredytów konsumenckich banków krajowych, oddziałów banków zagranicznych, oddziałów instytucji kredytowych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, które objęte są systemem zezwoleń i nadzorem na podstawie odrębnych przepisów.

Przedsiębiorca, zgodnie z projektowanym art. 59a ustawy, zamierzający prowadzić działalność pożyczkową będzie musiał spełniać wymogi dotyczące kapitału oraz formy organizacyjno-prawnej. W myśl przepisu ust. 1 ww. artykułu, wymaganą formą dla podjęcia działalności pożyczkowej jest spółka z ograniczoną odpowiedzialnością albo spółka akcyjna. Jak przyjął projektodawca, forma spółki kapitałowej wydaje się najbardziej adekwatna, uwzględniając przede wszystkim kryterium transparentności działania – istniejący w spółkach kapitałowych system organów cechujący się rozdzieleniem funkcji zarządzających, stanowiących i kontrolnych oraz funkcjonowanie mechanizmów odpowiedzialności korporacyjnej. Istotne są również nałożone na spółki kapitałowe obowiązki informacyjne, w szczególności dotyczące obligatoryjnej publikacji sprawozdań finansowych.

Jednocześnie minimalny kapitał zakładowy spółki kapitałowej powinien wynosić co najmniej 200 000 zł, który może być pokryty wyłącznie wkładem pieniężnym. Środki na jego pokrycie nie mogą pochodzić z kredytu, pożyczki, emisji obligacji lub ze źródeł nieudokumentowanych (art. 59 ust. 2 i 3). Powyższe zasady wprowadzone zostały w celu zapewnienia przejrzystości procedur związanych z gromadzeniem kapitału zakładowego instytucji pożyczkowej. Sformułowanie dotyczące „nieudokumentowanych źródeł”, zgodnie z intencją projektu, eliminować ma niebezpieczeństwo oparcia działalności pożyczkowej na kapitałach pochodzących z nieznanymi lub nawet nielegalnymi źródłami.

Obowiązek posiadania minimalnego kapitału zakładowego w wysokości 200 tys. zł wynika z potrzeby wprowadzenia swego rodzaju bariery wejścia na ten rynek, tak aby podmiot, który zamierza podjąć działalność pożyczkową posiadał określone środki pieniężne. Zauważyć trzeba, że wprowadzenie ustawowo wskazanego wymogu kapitałowego nie powinno uniemożliwiać świadczenia usług pożyczkowych przez podmioty działające na niewielką skalę, na lokalnym rynku i których koszty działania organizacyjne, operacyjne czy kadrowe mogą kształtować się na niższym poziomie. Celem projektu jest przede wszystkim zapewnienie rzetelności w działalności firm pożyczkowych, a minimalny kapitał zakładowy stanowi jedną z ustawowych przesłanek, jakie powinny spełniać instytucje pożyczkowe. W tym kontekście wskazać należy również na regulację art. 59a ust. 4 ustawy dotyczącą niekaralności osób będących we władzach spółki i prokurentów. Podkreślenia wymaga, że wśród przestępstw, za które w świetle projektu nie mogą być prawomocnie skazane ww. osoby, mieści się również przestępstwo oszustwa, co ze względu na charakter wykonywanej działalności pożyczkowej jest szczególnie istotne z punktu widzenia ochrony konsumentów. W przypadku skazania za wskazane w przepisach ustawy przestępstwa odpowiednie zmiany/odwołanie władz spółki odbywać się będą na ogólnych zasadach, wynikających ze statutu lub umowy spółki, zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych.

Mając na uwadze, że projektowane wymogi w zakresie niekaralności osób będących we władzach instytucji pożyczkowej są szersze niż rygory niekaralności w kodeksie spółek handlowych dotyczące władz spółek kapitałowych (podlegające sprawdzeniu w toku postępowania rejestrowego), wprowadzono obowiązek dołączenia do wniosku o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego zaświadczeń z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstwa skarbowego lub stosownego oświadczenia, składanego pod rygorem odpowiedzialności karnej. Ponadto, zgodnie z projektem, należy przedstawić zaświadczenia z KRK o niekaralności w zakresie wskazanych przestępstw lub oświadczenia osób będących prokurentami, do których w świetle obecnego stanu prawnego nie stosuje się przepisów k.s.h. dotyczących niekaralności władz spółki.

W celu identyfikacji w toku postępowania rejestracyjnego, że dana spółka zamierza prowadzić działalność gospodarczą w zakresie udzielania kredytów konsumenckich jako instytucja pożyczkowa, na podstawie przepisu art. 59a do wniosku o wpis do KRS załącza się stosowne oświadczenie. Zauważyć należy, że przy braku ww. oświadczenia

Sąd Rejestrowy nie mógłby dokonać przedmiotowego ustalenia (identyfikacji podmiotu), ze względu na ogólny charakter klasyfikacji działalności gospodarczej (PKD) w zakresie świadczenia usług finansowych.

Mając na uwadze prawo Unii Europejskiej, w szczególności zasady określone w Traktacie o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, dotyczące swobody przedsiębiorczości i swobodnego przepływu usług (art. 49 i 56 TFUE) do wykonywania działalności gospodarczej polegającej na udzielaniu pożyczek konsumentom zostały dopuszczone także podmioty z innych państw członkowskich. Warunki wykonywania tej działalności określają przepisy art. 59d ustawy o kredycie konsumenckim. W myśl ww. artykułu podmioty, posiadające formę prawną spółki akcyjnej (tj. spółki wymienione w Załączniku I dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 października 2012 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w państwach członkowskich od spółek w rozumieniu art. 54 akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej), w celu uzyskania ich równoważności, dla ochrony interesów zarówno wspólników, jak i osób trzecich w zakresie tworzenia spółki akcyjnej, jak również utrzymania i zmian jej kapitału (Dz. Urz. UE L 315 z 14.11.2012, str. 74, z późn. zm.) i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (tj. spółki wymienione w Załączniku I do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009 r. w sprawie prawa spółek, dotyczącej jednoosobowych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością (Dz. Urz. UE L 258 z 01.10.2009, str. 20, z późn. zm.), jak również spółki wymienione w Załączniku XXII Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym (Dz. Urz. UE L 1 z 03.01.1994, str. 3, z późn. zm.), mające siedzibę na terytorium państwa będącego członkiem Unii Europejskiej innego niż Rzeczpospolita Polska, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, będą mogły prowadzić działalność jako instytucja pożyczkowa, jeśli spełniają warunki, o których mowa w przepisach art. 59a ust. 2–4 ustawy.

Minimalny kapitał zakładowy podmiotów z innych państw, stanowiący w walucie państwa ich siedziby równowartość 200 000 złotych, będzie obliczany, dla celów spełnienia wymogów określonych ustawą, według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu rozpoczęcia działalności jako instytucja pożyczkowa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W szczególności jednym z warunków wykonywania działalności pożyczkowej na terenie RP przez unijne podmioty jest posiadanie kapitału zakładowego w wysokości określonej w ustawie, wymaganej dla instytucji pożyczkowych. Należy zauważyć, że zarówno krajowe podmioty pożyczkowe (instytucje pożyczkowe), jak również ich unijne „odpowiedniki”, udzielają kredytów konsumenckich (pożyczek) ze środków własnych i dlatego też powinny dysponować odpowiednim kapitałem. Intencją ustanowienia wymogów kapitałowych jest zapewnienie odpowiedzialnego i transparentnego udzielania pożyczek konsumentom, którzy są odbiorcami usług finansowych oferowanych przez podmioty pożyczkowe. Ustalenie minimalnego poziomu wymaganego kapitału ma również znaczenie w kontekście możliwości stosowania planów naprawczych dla konsumentów czy wdrożenia elastycznej polityki windykacyjnej wobec tych klientów, którzy znajdują się w trudnej sytuacji finansowej w związku z zaciągniętym kredytem. Regulacje projektu stwarzające określone kryteria (bariery) „wejścia” na rynek pożyczkowy powinny przyczynić się do jego profesjonalizacji oraz eliminowania podmiotów, które swoją działalność zamierzałyby wykonywać w sposób nieuczciwy, wykorzystując słabszą pozycję konsumentów jako strony zawieranych umów. Reasumując, należy stwierdzić, że zapewnienie odpowiedniego poziomu wymagań kapitałowych przy prowadzeniu działalności pożyczkowej ma zgodnie z zamierzeniami projektu stanowić jeden ze środków ochrony interesów konsumentów i pozwalać na wypełnienie standardów regulacyjnych stawianych firmom pożyczkowym.

W opinii projektodawcy wprowadzone ograniczenia w kontekście postanowień art. 49 i art. 56 TFUE są uzasadnione względami nadrzędnego interesu publicznego, jakim jest ochrona konsumentów oraz proporcjonalne do założonego celu ustawy.

Projekt przewiduje sankcje karne, takie jak grzywna do 500 000 złotych i kara pozbawienia wolności do lat 2, za prowadzenie działalności polegającej na udzielaniu pożyczek przez podmioty, które nie spełniają ustawowych wymogów, dotyczących formy organizacyjno-prawnej podmiotu, minimalnego kapitału zakładowego, czy niekaralności wskazanych osób za wymienione przestępstwa (art. 59e w dodawanym rozdziale 5b). Czyny zabronione określone w art. 59e zagrożone są kumulatywnie karami grzywny i pozbawienia wolności. Należy mieć na uwadze, że podstawowym celem regulacji jest zwiększenie ochrony konsumentów, m.in. poprzez zapewnienie profesjonalizacji działalności w zakresie udzielania kredytów konsumenckich oraz

przeciwdziałanie zjawiskom, nierzadkim aktualnie na tym rynku, powstawania podmiotów, które bez jakiegokolwiek wyposażenia kapitałowego rejestrują działalność ukierunkowaną na pobieranie od konsumentów wysokich opłat przygotowawczych, a następnie odmawiają udzielenia kredytu, zatrzymując opłaty. Wszczęcie przez Prezesa UOKiK postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów prowadzi do likwidacji działalności i rejestracji nowej firmy, przez te same osoby, z identycznym nieuczciwym modelem biznesowym. Wymiar sankcji określonej w przepisie karnym powinien zatem umożliwić skuteczne eliminowanie tego rodzaju mechanizmów z rynku.

Art. 59b ust. 1 i 2 zawiera przepisy określające zasady i warunki przekazywania przez instytucje pożyczkowe instytucjom utworzonym na podstawie art. 105 ust. 4 Prawa bankowego (rejestrów kredytowych) informacji niezbędnych do oceny zdolności kredytowej konsumenta i analizy ryzyka kredytowego. Udostępnienie ww. danych rejestrów kredytowych uwarunkowane jest stosowną zgodą konsumenta, wyrażoną w formie pisemnej lub w postaci elektronicznej, z jednoczesnym wymogiem jej utrwalenia na informatycznym nośniku danych. W postanowieniach art. 59b ust. 3 wprowadzono obowiązki aktualizacji przez instytucje pożyczkowe danych przekazywanych do rejestrów, które są analogiczne do obowiązków nałożonych na innych uczestników wymiany, zgodnie z art. 105 ust. 4h nowelizowanej ustawy – Prawo bankowe.

Przepisy art. 59c statuują obowiązek zachowania w tajemnicy przez instytucję pożyczkową oraz podmioty, o których mowa w art. 59d ustawy o kredycie konsumenckim, oraz osoby w nich zatrudnione, w tym na podstawie umowy o dzieło, umowy zlecenia lub innej umowy o podobnym charakterze, informacji otrzymanych od rejestrów kredytowych, objętych tajemnicą bankową. Określenie przedmiotowego obowiązku jest niezbędne, albowiem zgodnie z projektowanymi przepisami karnymi jego naruszenie jest obwarowane restrykcyjnymi sankcjami analogicznymi do sankcji przewidzianych w art. 171 ustawy – Prawo bankowe.

Artykuły 59e–59g, w dodawanym rozdziale 5b ustawy o kredycie konsumenckim, dotyczą sankcji karnych z tytułu niespełniania ustawowych wymogów przez instytucje pożyczkowe, ujawnienia lub wykorzystania niezgodnie z przeznaczeniem tajemnicy zawodowej i bankowej oraz niedopełnienia obowiązków w zakresie aktualizacji przekazywanych danych. Należy zauważyć, że ze względu na wrażliwy charakter udostępnianych informacji i konieczność zapewnienia właściwego poziomu ich

ochrony, sankcja karna przewidziana w projektowanym art. 59f, jest analogiczna do sankcji określonej w art. 171 ust. 5 ustawy – Prawo bankowe, dotyczącego bezprawnego ujawnienia tajemnicy bankowej.

Na podstawie art. 9 projektu proponowane ustawowe limity pozaodsetkowych kosztów kredytu oraz obowiązki zwrotu pobranych opłat wynikające z unormowań art. 28a nowelizowanej ustawy o kredycie konsumenckim, będą miały zastosowanie do czynności prawnych dokonanych po dniu wejścia w życie tych przepisów.

W projektowanym art. 10 zawarto przepisy przejściowe, o charakterze dostosowawczym. Zgodnie z nimi proponuje się 6-miesięczny okres dostosowawczy dla podmiotów, które prowadziły działalność pożyczkową przed dniem wejścia w życie ustawy i które w tym okresie obowiązane będą dostosować swoją działalność do projektowanych wymogów, w tym uzupełnienia kapitału, przekształcenia w spółkę kapitałową i niekaralności.

Art. 11 projektu przewiduje, iż ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia. W zakresie przepisów wprowadzających ograniczenia maksymalnej wysokości odsetek i całkowitego kosztu kredytu, termin wejścia w życie ustawy wynosi 6 miesięcy od dnia jej ogłoszenia. Zaproponowany okres *vacatio legis* wynoszący 6 miesięcy jest analogiczny do terminu wejścia w życie znowelizowanych w 2005 r. przepisów Kodeksu cywilnego, wprowadzających maksymalną wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej oraz przepisów ustawy o kredycie konsumenckim w zakresie tzw. przepisów antylichwiarskich (ustawa z dnia 7 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. Nr 157, poz. 1316).

W zakresie przepisów określających obowiązki aktualizacji w zakresie wymiany informacji projekt przewiduje okres dostosowawczy wynoszący 12 miesięcy ze względu na konieczność technologicznego i operacyjnego przygotowania się podmiotów do wdrożenia odnośnych przepisów.

W dniu 28 listopada 2014 r. projekt ustawy został skierowany do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji publicznych. W konsultacjach projektu uczestniczyli: Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Narodowy Bank Polski, Prokurator Generalny, Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Generalny Inspektor Ochrony Danych

Osobowych, Najwyższa Izba Kontroli, Bankowy Fundusz Gwarancyjny, Związek Banków Polskich, Krajowy Związek Banków Spółdzielczych, Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa, Biuro Informacji Kredytowej, Polska Izba Ubezpieczeń, Konferencja Przedsiębiorstw Finansowych, Konfederacja Lewiatan, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców, Związek Firm Pożyczkowych, Pracodawcy RP, Business Center Club, Federacja Konsumentów. Ponadto w procesie konsultacji projektu uczestniczyły podmioty, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie ustawy o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, tj. Grupa Finansowa Expert Sp. z o.o., Vivus Finance Sp. z o.o., Profi Credit Sp. z o.o., Everest Finance Sp. z o.o. Sp.k., Wonga.pl Sp. z o.o.

Zdecydowana część uwag zgłoszonych do projektu dotyczyła kwestii rozstrzygniętych na etapie konsultacji założeń do projektu ustawy. Uwagi te odnosiły się w szczególności do:

- problemu rezygnacji z idei wprowadzenia rejestru firm pożyczkowych – mając na względzie toczący się aktualnie proces implementacji do polskiego porządku prawnego dyrektywy 2014/17/WE w sprawie konsumenckich umów o kredyt związanych z nieruchomościami mieszkalnymi, w którym przewidziano kompleksową regulację podmiotów udzielających kredytów i pożyczek (w tym również wymóg uzyskania licencji na prowadzenie działalności), uwagi nie zostały uwzględnione;
- wprowadzenia limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu – środowisko firm pożyczkowych konsekwentnie sprzeciwia się wprowadzeniu limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu, jednakże, mając na względzie potrzebę zapewnienia odpowiedniego poziomu ochrony konsumentów na rynku pożyczek i kredytów, postulaty przedstawicieli środowiska firm pożyczkowych nie zostały uwzględnione.

W toku konsultacji zgłoszono szereg uwag o charakterze redakcyjno-legislacyjnym, które zostały uwzględnione w projekcie. Ponadto część uwag dotyczyła kwestii wykraczających poza zakres założeń przyjętych przez Radę Ministrów, m.in. postulat odstąpienia od mechanizmu obliczania odsetek maksymalnych oraz odsetek za opóźnienie w spłacie w oparciu o stopę kredytu lombardowego NBP, propozycja uregulowania kwestii usuwania z listy ostrzeżeń KNF podmiotów na nią wpisanych, postulat uzupełnienia projektu o przepisy określające szczegółowo warunki

prezentowania reklam kredytu konsumenckiego, propozycja rozszerzenia dostępu do tajemnicy bankowej o dodatkowe podmioty. Uwagi te, ze względu na ich systemowy charakter, w wielu przypadkach, nie zostały ujęte w projekcie ustawy.

Wszystkie zgłoszone uwagi zostały poddane analizie i rozstrzygnięte.

Zawarte w projekcie regulacje nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), dlatego projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji.

W opinii projektodawcy regulacja nie mieści się w zakresie przedmiotowym zagadnień podlegających konsultacjom z Europejskim Bankiem Centralnym, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. UE L 189 z 03.07.1998, s. 42).

Projekt ustawy został skierowany do Ministra Spraw Zagranicznych w celu uzyskania opinii o zgodności z prawem Unii Europejskiej wyrażonej na podstawie art. 13 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 743, z późn. zm.). Uwagi przekazane przez Ministra Spraw Zagranicznych zostały uwzględnione w projekcie ustawy. Jednocześnie Minister Spraw Zagranicznych wyraził opinię, iż z zastrzeżeniem tych uwag, projekt jest zgodny z prawem UE.

W związku z art. 50 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.) należy wskazać, że przepisy projektowanej ustawy nie będą miały wpływu na sektor finansów publicznych.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979) projekt został udostępniony na stronach urzędowego informatora teleinformatycznego – Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

<p>Nazwa projektu</p> <p>Projekt ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące</p> <p>Ministerstwo Finansów</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu</p> <p>Pani Dorota Podedworna-Tarnowska, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu</p> <p>Pani Agnieszka Wachnicka, Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Rynku Finansowego w Ministerstwie Finansów, tel. 22 694 58 27, Agnieszka.Wachnicka@mofnet.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia</p> <p>27 kwietnia 2015 r.</p> <p>Źródło:</p> <p>Rekomendacje grupy roboczej Komitetu Stabilności Finansowej w raporcie przyjętym w dniu 18.03.13 r. Założenia do projektu ustawy przyjęte przez Radę Ministrów w dniu 8 maja 2014 r.</p> <p>Nr w wykazie prac:</p> <p>UD 173</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt rozwiązuje problemy związane z niedostateczną ochroną konsumentów korzystających z usług finansowych firm udzielających kredytów konsumenckich, nieobjętych obowiązkiem uzyskania zezwolenia KNF.

Projekt rozwiązuje ponadto problemy związane z identyfikacją i eliminowaniem z obrotu gospodarczego podmiotów wykonujących działalność licencjonowaną na rynku finansowym bez wymaganego zezwolenia, tj. nielegalnie, w szczególności podmiotów prowadzących działalność z zamiarem oszustwa.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rekomendowane rozwiązania w projekcie ustawy:

- rozszerzenie uprawnień Komisji Nadzoru Finansowego do prowadzenia postępowania wyjaśniającego wobec podmiotów, co do których zachodzi podejrzenie, że wykonują działalność licencjonowaną bez stosownego zezwolenia,
- zaostrzenie sankcji karnych za gromadzenie bez zezwolenia środków finansowych innych osób, w celu obciążania ryzykiem,
- usprawnienie współpracy KNF z organami ścigania w zakresie zawiadomień składanych przez KNF o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- reglamentacja działalności polegającej na udzielaniu pożyczek ze środków własnych konsumentom, poprzez określenie niezbędnych wymogów dla podjęcia i wykonywania działalności pożyczkowej,
- ograniczenie kosztów kredytu konsumenckiego,
- określenie zasad dostępu instytucji pożyczkowych do rejestrów kredytowych i wymiany informacji o udzielonych kredytach konsumenckich.

Oczekiwane efekty w zakresie ochrony konsumentów zaciągających kredyty w firmach pożyczkowych:

- niższe koszty kredytów konsumenckich,
- zwiększenie zaufania do pozabankowego sektora pożyczkowego,
- lepsze wyniki z kontroli dokonywanych przez Prezesa UOKiK na rynku pożyczkowym,
- mniejsza liczba skarg konsumentów na działalność pozabankowych podmiotów pożyczkowych.

Oczekiwane efekty w zakresie identyfikacji i eliminowania z obrotu gospodarczego podmiotów wykonujących działalność reglamentowaną na rynku finansowym bez wymaganego zezwolenia:

- prowadzone przez Komisję Nadzoru Finansowego postępowania wyjaśniające wobec podmiotów wykonujących działalność reglamentowaną na rynku finansowym nielegalnie,
- składane przez KNF zawiadomienia do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w ustawach regulujących funkcjonowanie rynku finansowego,
- mniejsza skala oszustw i strat finansowych po stronie osób korzystających z usług oferowanych przez podmioty prowadzące działalność przestępczą na rynku finansowym.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Wielka Brytania – reglamentacja działalności pożyczkowej – obowiązek uzyskania zezwolenia na wykonywanie działalności polegającej na udzielaniu pożyczek konsumentom oraz rejestracja i nadzór nad działalnością pożyczkową sprawowany przez Financial Conduct Authority.

Australia – limit kosztów pożyczek na kwoty poniżej 2 tys. AUD udzielanych na nie dłużej niż 15 dni – prowizja początkowa, ograniczona do 20% kwoty kredytu netto; opłaty w skali miesiąca ograniczone do max. 4%, łączne koszty

pożyczki nie mogą przekroczyć 200% jej kwoty początkowej netto.
 Finlandia – w zakresie ograniczenia kosztów kredytu – limit RRSO dla pożyczek poniżej 2000 EUR na poziomie 50%+stopa referencyjna.
 Litwa – maksymalna wysokość RRSO ograniczona do 200%;
 Włochy – maksymalna wysokość RRSO definiowana jest jako oprocentowanie przekraczające o 25% przeciętne oprocentowanie publikowane cokuwartalnie przez Narodowy Bank Włoch + 4 p.p. W przypadku kredytów konsumenckich przeciętne oprocentowanie na II q 2014 r. wynosiło 11,82%, czyli max. RRSO ok. 18,775%.
 Francja – maksymalny poziom RRSO ustalany jest na poziomie o 33% wyższym niż przeciętne oprocentowanie publikowane cokuwartalnie przez Bank Francji dla określonej wartości kredytu. Obecnie dla kredytu konsumenckiego do 3000 EUR przeciętne oprocentowanie (RRSO) wynosi 15,2%, a max. RRSO 20,27%.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Instytucje pożyczkowe	Brak możliwości oszacowania liczby podmiotów (podmioty pożyczkowe nie podlegają nadzorowi, brak jest zatem wiarygodnych danych statystycznych)		Konieczność dostosowania się do wymagań dot. formy organizacyjno-prawnej prowadzenia działalności pożyczkowej i wymogów kapitałowych oraz niekaralności. Konieczność przestrzegania ustawowych limitów dot. kosztów kredytu konsumenckiego. Dostęp do baz danych prowadzonych przez rejestry kredytowe i wymiana informacji o udzielonych kredytach konsumenckich
Banki, oddziały banków zagranicznych i oddziały instytucji kredytowych oraz instytucje kredytowe prowadzące działalność transgranicznie	961	Rejestr podmiotów sektora bankowego KNF	Konieczność przestrzegania ustawowych limitów dot. kosztów kredytu konsumenckiego Dostęp do informacji o udzielonych kredytach konsumenckich w pozabankowym sektorze pożyczkowym za pośrednictwem rejestrów kredytowych
Instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe (rejestry kredytowe)	2	Informacje ogólnie dostępne (internet)	Określenie zasad współpracy z instytucjami pożyczkowymi w zakresie dostępu i wymiany informacji o udzielonych kredytach konsumenckich
Osoby fizyczne zaciągające kredyty konsumenckie			Możliwość zawierania umów kredytu konsumenckiego na nowych, korzystniejszych finansowo zasadach, ochrona przed ponoszeniem nadmiernych obciążeń z tytułu zaległości w spłacie pożyczek
Komisja Nadzoru Finansowego i Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	1	Przepisy ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym	Usprawnienie współpracy przy składaniu zawiadomień do prokuratury o popełnieniu przestępstwa z zakresu rynku

			finansowego. Możliwość prowadzenia postępowań wyjaśniających w zakresie wszystkich sektorów rynku finansowego.
--	--	--	---

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

W dniu 28 listopada 2014 r. projekt ustawy został skierowany do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji publicznych. W konsultacjach projektu uczestniczyli: Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Narodowy Bank Polski, Prokurator Generalny, Prokuratura Generalna Skarbu Państwa, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, Najwyższa Izba Kontroli, Bankowy Fundusz Gwarancyjny, Związek Banków Polskich, Krajowy Związek Banków Spółdzielczych, Krajowa Spółdzielnia Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa, Biuro Informacji Kredytowej, Polska Izba Ubezpieczeń, Konferencja Przedsiębiorstw Finansowych, Konfederacja Lewiatan, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców, Związek Firm Pożyczkowych, Pracodawcy RP, Business Center Club, Federacja Konsumentów. Ponadto w procesie konsultacji projektu uczestniczyły podmioty, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie ustawy o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, tj. Profi Credit Sp. z o.o., Vivus Finance Sp. z o.o., Wonga.pl Sp. z o.o., Grupa Finansowa Expert Sp. z o.o., Everest Finance Sp. z o.o. Sp.k.

Zdecydowana część uwag zgłoszonych do projektu dotyczyła kwestii rozstrzygniętych na etapie konsultacji założeń do projektu ustawy. Uwagi te odnosiły się w szczególności do:

- problemu rezygnacji z idei wprowadzenia rejestru firm pożyczkowych – mając na względzie toczący się aktualnie proces implementacji do polskiego porządku prawnego dyrektywy 2014/17/WE w sprawie konsumenckich umów o kredyt związanych z nieruchomościami mieszkalnymi, w którym przewidziano kompleksową regulację podmiotów udzielających kredytów i pożyczek (w tym również wymóg uzyskania licencji na prowadzenie działalności), uwagi nie zostały uwzględnione;

- wprowadzenia limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu – środowisko firm pożyczkowych konsekwentnie sprzeciwia się wprowadzeniu limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu, jednakże, mając na względzie potrzebę zapewnienia odpowiedniego poziomu ochrony konsumentów na rynku pożyczek i kredytów, postulaty przedstawicieli środowiska firm pożyczkowych nie zostały uwzględnione.

W toku konsultacji zgłoszono szereg uwag o charakterze redakcyjno-legislacyjnym, które zostały uwzględnione w projekcie. Ponadto część uwag dotyczyła kwestii wykraczających poza zakres założeń przyjętych przez Radę Ministrów, m.in. postulat odstąpienia od mechanizmu obliczania odsetek maksymalnych oraz odsetek za opóźnienie w spłacie w oparciu o stopę kredytu lombardowego NBP, propozycja uregulowania kwestii usuwania z listy ostrzeżeń KNF podmiotów na nią wpisanych, propozycja rozszerzenia dostępu do tajemnicy bankowej o dodatkowe podmioty. Uwagi te, ze względu na ich systemowy charakter, w wielu przypadkach, nie zostały ujęte w projekcie ustawy.

Wszystkie zgłoszone uwagi zostały poddane analizie i rozstrzygnięte.

Zawarte w projekcie regulacje nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), dlatego projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji.

W opinii projektodawcy regulacja nie mieści się w zakresie przedmiotowym zagadnień podlegających konsultacjom z Europejskim Bankiem Centralnym, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. UE L 189 z 03.07.1998, s. 42).

Projekt ustawy został skierowany do Ministra Spraw Zagranicznych w celu uzyskania opinii o zgodności z prawem Unii Europejskiej wyrażonej na podstawie art. 13 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 743, z późn. zm.). Uwagi przekazane przez Ministra Spraw Zagranicznych zostały uwzględnione w projekcie ustawy. Jednocześnie Minister Spraw Zagranicznych wyraził opinię, iż z zastrzeżeniem tych uwag, projekt jest zgodny z prawem UE.

W związku z art. 50 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.) należy wskazać, że przepisy projektowanej ustawy nie będą miały wpływu na sektor finansów publicznych.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979) projekt został udostępniony na stronach urzędowego informatora teleinformatycznego – Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wprowadzenie rozwiązań proponowanych w projekcie ustawy nie spowoduje zmian w wydatkach budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jak również nie spowoduje zmniejszenia ich dochodów. Ewentualne wydatki Policji wynikające z realizacji dodawanego w ustawie o nadzorze nad rynkiem finansowym art. 18g ust. 2 (art. 1 pkt 2 projektu) oraz nowego brzmienia art. 33 ust. 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (art. 6 pkt 3 projektu), zostaną sfinansowane w ramach limitu wydatków, w tym limitu wynagrodzeń, ustalonego na rok 2015 dla części 42 i nie będą stanowić podstawy do ubiegania się o jego zwiększenie w kolejnych latach.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Obowiązek wypełnienia wymogów dotyczących wysokości kapitału zakładowego oraz formy prawnej podmiotu może skutkować przejściowo wyższymi kosztami funkcjonowania firm pożyczkowych. Przepisy dotyczące limitu kosztów pozaodsetkowych i limitu odsetek za opóźnienie w spłacie mogą skutkować obniżeniem rentowności firm pożyczkowych, jednak w granicach umożliwiających efektywne prowadzenie działalności pożyczkowej.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Obowiązek wypełnienia wymogów dotyczących wysokości kapitału zakładowego oraz formy prawnej podmiotu może skutkować przejściowo wyższymi kosztami funkcjonowania firm pożyczkowych. Przepisy dotyczące limitu kosztów pozaodsetkowych i limitu odsetek za opóźnienie w spłacie mogą skutkować obniżeniem rentowności firm pożyczkowych, jednak w granicach umożliwiających efektywne prowadzenie działalności pożyczkowej.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Projektowana regulacja wpłynie na obniżenie kosztów obsługi pożyczek przez konsumentów.						
Niemierzalne	nie dotyczy							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Określenie ustawowych kryteriów warunkujących podjęcie i wykonywanie działalności pożyczkowej wpłynie pozytywnie na wizerunek branży pożyczkowej, przyczyniając się do profesjonalizacji świadczenia usług przez instytucje pożyczkowe. Ograniczenie kosztów kredytu wpłynie na wysokość kosztów ponoszonych przez konsumentów w związku z umowami o kredyt konsumencki, co powinno pozytywnie przełożyć się na możliwość obsługi							

zadłużenia i doprowadzić do zwiększenia zaufania do rynku pożyczkowego. Proponowany limit całkowitego kosztu kredytu z wyłączeniem odsetek został przygotowany w oparciu o analizę dostępnych danych dotyczących działalności firm pożyczkowych, tj. „Rynek firm pożyczkowych w Polsce” - Raport PwC sp. z o.o. z grudnia 2013 r., „Mikropożyczki w Polsce” - Raport Związku Firm Pożyczkowych przygotowany pod kierunkiem dr Łukasza Gębskiego w 2013 r., „Rynek firm pożyczkowych w Polsce. Charakterystyka sektora i profil klienta” – Raport Konferencji Przedsiębiorstw Finansowych przygotowany przez dr Piotra Białowolskiego w sierpniu 2012 r., „Wpływ regulacji sektora finansowego w postaci maksymalnej stopy procentowej na rynek finansowy i gospodarkę – ocena ekspercka na podstawie modeli oceny ryzyka” - Raport Konferencji Przedsiębiorstw Finansowych przygotowany przez dr Piotra Białowolskiego w październiku 2013 r., opracowania i analizy przekazane przez partnerów społecznych. Analiza powyższych opracowań wskazuje, że rynek pożyczkowy w Polsce jest zróżnicowany pod względem wysokości udzielanych pożyczek, jak również pod względem okresu spłaty. Niektóre podmioty specjalizują się wyłącznie w niskokwotowych, krótkoterminowych pożyczkach (tzw. mikropożyczki), najczęściej udzielanych w kanale internetowym, inne podmioty specjalizują się w pożyczkach na dłuższe terminy, jednakże okres spłaty pożyczek rzadko przekracza 4 lata. W portfelach firm pożyczkowych dominują pożyczki udzielone na okres od 6 miesięcy do 1 roku. Analiza powyższych dokumentów wskazuje, że część kosztów związanych z udzieleniem pożyczki ma charakter stały, niezależny od okresu kredytowania (np. ocena zdolności kredytowej klienta, w tym sprawdzenie jego historii w Biurze Informacji Kredytowej oraz biurach informacji gospodarczej, przygotowanie umowy w formie papierowej i przekazanie jej klientowi (w przypadku firm operujących w Internecie konieczność dostarczenia umowy pocztą), wycena ryzyka klienta na dzień zawarcia umowy (ryzyko stanowi również element części ruchomej limitu kosztów, ponieważ wraz z wydłużaniem okresu kredytowania ryzyko wzrasta), utrzymywanie baz danych o klientach (konieczność wypełniania wymogów związanych z ochroną danych osobowych), wynagrodzenia pracowników etc.). W przypadku pożyczek udzielanych na niskie kwoty, a takie dominują w portfelach firm pożyczkowych (pożyczki od 500 PLN do 2000 PLN), stosunek kosztów stałych do kwoty pożyczki zazwyczaj jest wysoki. W segmencie mikropożyczek, gdzie okres kredytowania na ogół nie przekracza miesiąca, koszty operacyjne kształtują się na poziomie 15–27% kwoty pożyczki. Do kosztów operacyjnych należy dodać koszt ryzyka, który w segmencie mikropożyczek oscyluje w granicach 11% (odsetek pożyczek straconych), zatem przeciętne koszty w tym segmencie kształtują się między 26% a 38% kwoty pożyczki. W związku z powyższym proponuje się wprowadzenie limitu stałego całkowitego kosztu kredytu z wyłączeniem odsetek, w wysokości 25% całkowitej kwoty kredytu. Limit ten będzie niezależny od okresu kredytowania, a jego celem jest umożliwienie przedsiębiorcom pokrycia kosztów stałych związanych z udzieleniem pożyczki. Zaproponowano limit mieszczący się w dolnej granicy kosztów ponoszonych przez przedsiębiorców, co dodatkowo powinno motywować przedsiębiorców do racjonalizacji kosztów. Mając na uwadze, że sektor pożyczek konsumenckich jest zróżnicowany, a zatem obejmuje również pożyczki udzielane na dłuższe okresy, zaproponowano dodatkowo limit całkowitego kosztu kredytu z wyłączeniem odsetek, w wysokości 30%, uzależnione od okresu kredytowania (mający zastosowanie w skali roku). Koszty operacyjne w segmencie pożyczek udzielanych na dłuższe okresy stanowią 27,5% do 51% kwoty pożyczki. Do kosztów operacyjnych należy dodać koszt ryzyka, który Konfederacja Lewiatan szacuje w tym segmencie na ok. 22%–25%. Całkowite koszty pożyczki udzielonej na okres ok. 1 roku będą oscylować w granicach 49,5%–76% kwoty pożyczki. Przyjmując zaproponowany przez ustawodawcę limit całkowitego kosztu kredytu z wyłączeniem odsetek, maksymalny koszt kredytu w skali jednego roku nie będzie mógł przekroczyć 55% kwoty kredytu (25%+30%), w skali 6 miesięcy nie powinien przekraczać 40% (25%+15%).

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

x tak

nie

nie dotyczy

☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☒ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
<p>Komentarz: Projekt wprowadza ograniczenie wykonywania działalności polegającej na udzielaniu pożyczek konsumenckich do podmiotów w formie spółek kapitałowych, posiadających kapitał zakładowy na poziomie nie niższym niż 200 tys. zł, nie pochodzący z pożyczki, kredytu, emisji obligacji lub źródeł nieudokumentowanych oraz obowiązek niekaralności członków zarządu, rady nadzorczej i komisji rewizyjnej za określone rodzaje przestępstw. Wykonywanie działalności z naruszeniem wymogów ustawowych będzie podlegało sankcjom karnym.</p>	
9. Wpływ na rynek pracy	
Wejście w życie projektu ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.	
10. Wpływ na pozostałe obszary	
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe
	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na wskazane obszary.
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Projekt ustawy wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia. Przepisy dot. maksymalnej wysokości odsetek i całkowitego kosztu kredytu – termin wejścia w życie wynosi 6 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy. Przepisy określające obowiązki aktualizacji w zakresie wymiany informacji – okres dostosowawczy wynosi 12 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy. Przepisy określające ustawowe wymogi organizacyjno-prawne i kapitałowe dla instytucji pożyczkowych – okres dostosowawczy wynosi 6 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Ewaluacja skutków wejścia w życie projektu będzie mogła nastąpić najwcześniej po upływie ok. 2 lat od wejścia w życie ustawy. Możliwym do zastosowania miernikiem będzie liczba zawartych umów pożyczek konsumenckich, liczba firm pożyczkowych działających na rynku, przeciętne koszty pożyczki w sektorze firm pożyczkowych, liczba skarg na działalność firm pożyczkowych.	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	
Brak	

Warszawa, dnia 27 kwietnia 2015 r.

RAPORT Z KONSULTACJI
projektu ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawy – Prawo bankowe
oraz niektórych innych ustaw

1. Omówienie wyników przeprowadzanych konsultacji publicznych/opiniowania.

Lp.	Dotyczy	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
UWAGI OGÓLNE				
1.	Ogólne (propozycja dodania możliwości angażowania w postępowaniu wyjaśniającym osób, które nie są pracownikami UKNF)	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	Do Projektu należy dodać możliwość prawną angażowania w postępowaniu wyjaśniającym osób, które nie są pracownikami UKNF (czyli np. specjalistów z zakresu informatyki śledczej, księgowości), analogiczną jak w aktualnym postępowaniu kontrolnym – art. 28 ust. 1a w zw. z art. 26 ust. 7 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1537). Postulat ten można zrealizować dodając postanowienie w projektowanym art. 18c (regulującym treść upoważnienia) – tak jak w art. 28 ust. 1a ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym oraz przepis o osobie niebędącej pracownikiem UKNF, dysponującej odpowiednią wiedzą, np. po projektowanym art. 18c (analogiczny do art. 26 ust. 7 obecnej ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym).	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Uwaga wykracza poza zakres założeń projektu ustawy oraz dotychczasowe brzmienie art. 38 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1537) w sprawie postępowania wyjaśniającego. Kwestia podnoszona przez UKNF (art. 26 ust. 7) odnosi się do uprawnień przewidzianych w postępowaniu kontrolnym, a nie postępowaniu wyjaśniającym, o którym jest mowa w założeniach projektu. UKNF nie przedstawił ponadto uzasadnienia dla przyjęcia proponowanych rozwiązań w postępowaniu wyjaśniającym.
2.	Ogólne (propozycja	Urząd Komisji Nadzoru	w Projekcie brak jest regulacji podobnej do tej jaka jest w ustawie o nadzorze nad rynkiem kapitałowym – art. 24 (dostęp do informacji poufnych i stanowiących tajemnicę	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> W zakresie umożliwienia

	dodania zapisu ws. dostępu do informacji poufnych i stanowiących tajemnicę zawodową)	Finansowego	zawodową dla osób prowadzących postępowanie wyjaśniające, w tym specjalistów z zakresu informatyki śledczej, księgowości). Proponujemy przepis w następującym brzmieniu: „W związku z wykonywaniem czynności w postępowaniu wyjaśniającym upoważnieni pracownicy Urzędu Komisji oraz osoby upoważnione, dysponujące odpowiednią wiedzą, mają prawo dostępu do: 1) informacji poufnych w rozumieniu art. 154 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, 2) informacji stanowiących tajemnicę zawodową, o której mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, art. 9e ust. 1 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, a także tajemnicę bankową, o której mowa art. 104 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe oraz tajemnicę, o której mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej.”	angażowania w postępowaniu wyjaśniającym specjalistów z zakresu informatyki śledczej, księgowości itd. uzasadnienie jak do poprzedniej uwagi. Niezależnie od powyższego UKNF nie przedstawił szczegółowego uzasadnienia dla wprowadzenia postulowanych rozwiązań.
3.	Ogólne (propozycja uchylenia art. 38 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym dotyczące postępowania wyjaśniającego)	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	<i>Ratio</i> Projektu jest jednolite uregulowanie w ustawie o nadzorze nad rynkiem finansowym instytucji postępowania wyjaśniającego dotychczas uregulowanego wyłącznie w ustawie o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, w związku z tym art. 38 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym dotyczący postępowania wyjaśniającego zostanie uchylony. Celem proponowanych zmian jest między innymi nadanie KNF uprawnień do żądania informacji od podmiotów nienadzorowanych, co do których istnieje podejrzenie, że prowadzą działalność polegającą na gromadzeniu środków finansowych innych osób w celu obciążenia ich ryzykiem lub	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Należy zauważyć, że podstawową zasadą, odzwierciedloną w art. 18b ust 1 projektu ustawy jest prowadzenie postępowania wyjaśniającego w <u>siedzibie Urzędu Komisji</u> . Art. 18 ust, 2 dopuszcza jedynie możliwość prowadzenia postępowania wyjaśniającego poza siedzibą Urzędu Komisji, w miejscu

		<p>inną działalność na rynku finansowym, która wymaga uzyskania zezwolenia KNF.</p> <p>Jest to rozwiązanie systemowo słuszne, które KNF w pełni popiera.</p> <p>Jednakże Projekt przewiduje ewentualne prowadzenie postępowania wyjaśniającego w miejscu wykonywania działalności przez podmioty nienadzorowane przez KNF. Rozwiązanie takie nie jest zgodne z rekomendacją Komitetu Stabilności Finansowej (KSF) i założeniami Projektu.</p> <p>Zgodnie z rekomendacją KSF postępowanie wobec pozostałych sektorów rynku finansowego mogłoby przybrać formę analogiczną do postępowania wyjaśniającego z art. 38 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym i taką formę następnie proponuje się w założeniach do Projektu. W obu tych dokumentach zwraca się uwagę na konieczność stworzenia dla KNF podstawy prawnej do żądania wyjaśnień/ dokumentów/ informacji w zakresie niezbędnym do ustalenia, czy zachodzi podejrzenie popełnienia przestępstwa, a podmiotom możliwości zaprezentowania w toku tego postępowania swojego stanowiska (<i>„W toku postępowania wyjaśniającego KNF będzie mogła żądać od podmiotów dostarczenia informacji w zakresie niezbędnym do ustalenia, czy zachodzi podejrzenie popełnienia przestępstwa.”</i> – propozycja regulacyjna założeń Projektu).</p> <p>Analiza wspomnianych dokumentów nie daje podstaw do wniosków, że intencją KSF było spowodowanie, aby organ nadzoru czynnie poszukiwał dowodów w lokalu w którym prowadzona jest działalność przez podmioty nienadzorowane. Celem KSF było wyłącznie stworzenie uprawnienia KNF do żądania dostarczenia do Urzędu KNF niezbędnych informacji. (<i>„Brak uprawnień Komisji Nadzoru Finansowego/Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego do występowania z żądaniem</i></p>	<p>prowadzenia działalności przez podmiot. Decyzja o trybie prowadzenia postępowania wyjaśniającego należy zatem do Przewodniczącego Komisji. Mając jednakże na względzie rozszerzenie uprawnień KNF do prowadzenia postępowania wyjaśniającego wobec podmiotów nienadzorowanych, co do których zachodzi podejrzenie popełnienia przestępstw określonych w art. 1 ust. 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, zasadne jest zachowanie spójności projektowanych regulacji.</p>
--	--	--	--

			<p><i>informacji od podmiotów nienadzorowanych, co do których zachodzi podejrzenie, że wykonują działalność objętą zezwoleniem KNF (...)” – raport KSF s. 13).</i></p> <p>Zgodnie z ustawą o nadzorze nad rynkiem kapitałowym przeprowadzanie czynności postępowania wyjaśniającego w miejscu prowadzenia działalności oraz możliwość zajęcia dokumentu lub nośnika danych odnosi się tylko do podmiotów nadzorowanych. Zatem analogiczna forma postępowania wyjaśniającego w Projekcie powinna również obejmować w tym zakresie tylko podmioty nadzorowane z pozostałych sektorów rynku finansowego.</p> <p>Natomiast postępowanie gabinetowe powinno być możliwe tak wobec podmiotów nadzorowanych, jak również nienadzorowanych.</p> <p>Niezależnie od powyższych względów wynikających z logiki procesu legislacyjnego zwracamy uwagę, że tego rodzaju uprawnienia KNF wobec podmiotów nienadzorowanych nie mogłoby być zrealizowane przez KNF ze względu na brak odpowiednich zasobów kadrowych. KNF nie dokonuje czynności wobec podmiotów nadzorowanych z którymi wiązałyby się konieczność stosowania środków przymusu bezpośredniego, nie dysponuje zatem pracownikami z odpowiednim doświadczeniem i praktyką w tym zakresie. Przyznanie takich uprawnień KNF sytuowałoby organ nadzoru nad rynkiem finansowym w kręgu specjalnych organów Państwa zajmujących się zwalczaniem przestępczości.</p> <p>W ocenie KNF taka kategoria uprawnień powinna przysługiwać wyłącznie podmiotom państwowym uprawnionym do stosowania środków przymusu bezpośredniego, np. Policji.</p>	
4.	Ogólne	Narodowy Bank Polski	Należy poprawić numerację zastosowaną w art. 1 opiniowanego projektu ustawy. Artykuł ten składa się z 3	<u>Uwaga uwzględniona</u>

	(propozycja zmiany numeracji w art. 1)		punktów, przy czym ostatni punkt oznaczony został jako 4. Ponadto, dwukrotnie występuje w nim „art. 18i”.	
5.	Ogólne (propozycja wprowadzenia rejestru firm pożyczkowych)	Związek Banków Polskich	Jako negatywną należy ocenić rezygnację przez projektodawców z wprowadzenia rejestru firm pożyczkowych , co było planowane na wcześniejszym etapie prac. Brak tego rodzaju rejestru utrudni w sposób istotny sprawowanie nadzoru nad tego typu podmiotami.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Uwaga była rozpatrywana na etapie projektowania założeń. Ponadto należy zauważyć, że znajdujący się aktualnie w uzgodnieniach międzyresortowych i konsultacjach publicznych projekt założeń projektu ustawy w sprawie umów o kredyt związanych z nieruchomościami kompleksowo reguluje kwestię dopuszczenia do działalności i rejestracji firm pożyczkowych.
6.	Ogólne (wniosek o korektę legislacyjną)	Związek Banków Polskich	Przepisy Projektu wymagają wnikliwej korekty legislacyjnej, w szczególności w wielu miejscach brak koniecznych przecinków (np. w projektowanym art. 18h ust.1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym między wyrazami „do sprawdzenia” a „czy zachodzi”; w projektowanych: art. 20a ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz art. 59f i art. 59g ustawy o kredycie konsumenckim przed wyrazem „podlega”).	<u>Uwaga uwzględniona</u>
7.	Ogólne (propozycja uwzględnieniem w projekcie przepisu regulującego	Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów	UOKIK opowiada się za uwzględnieniem w projekcie przepisu regulującego kwestię pobierania opłat przygotowawczych, zgodnie z którym w przypadku niewypłacenia kredytu w terminie wskazanym w umowie kredytodawca obowiązany byłby do zwrotu wszystkich należności uiszczonych przez	<u>Uwaga uwzględniona</u>

	kwestię pobierania opłat przygotowawczych)		<p>kredytobiorcę (wspomniana propozycja została przedstawiona również w skierowanym do Ministra Finansów piśmie z dnia 21 sierpnia 2014 r. dotyczącym interpelacji poseł Iwony Kozłowskiej /znak: 070-14/14/BK/). Proponowane rozwiązanie nie godzi w interesy pożyczkodawców działających w sposób zgodny z obowiązującym porządkiem prawnym, lecz ma na celu poprawę sytuacji konsumentów poszkodowanych przez nieuczciwych przedsiębiorców, których istotą działalności nie jest uzyskiwanie dochodów z udzielanych kredytów konsumenckich lecz pobieranie jednorazowych opłat poprzedzających odmowę wypłaty kredytu. Wspomniana działalność uległa w ostatnich latach modyfikacjom utrudniającym konsumentom dochodzenie swoich roszczeń (pożyczkodawcy bowiem doprowadzają do upływu terminu w którym konsument uprawniony jest do odstąpienia od umowy, co wiązałoby się z obowiązkiem zwrotu wszystkich pobranych od niego należności). Stąd też zaproponowane rozwiązanie wydaje się prowadzić do istotnego wzmocnienia pozycji konsumentów (w kontekście roszczeń cywilnoprawnych) poszkodowanych przez działalność nieuczciwych przedsiębiorców często naruszającą normy prawa karnego, a także naruszających interesy kredytodawców działających w sposób legalny.</p>	
8.	Ogólne (propozycja uwzględnieniem w projekcie przepisu regulującego kwestię pobierania opłat przygotowawczych)	Związek Firm Pożyczkowych	<p>Mając na uwadze fakt, iż w dniu 26 stycznia 2015 r. doszło do zatrzymania szefów firmy pożyczkowej, działającej obecnie pod nazwą „Pożyczka Gotówkowa”, a wcześniej - „Bezpieczna pożyczka”, a także „PKF Skarbiec” oraz uwzględniając fakt, iż o zagrożeniu związanym z funkcjonowaniem tej firmy informowaliśmy już wcześniej, konieczne jest uzupełnienie przesłanych Uwag o zagadnienie związane z przyjętym przez w/w firmę modelem „biznesowym”.</p>	<u>Uwaga uwzględniona</u>

		<p>Przedstawiając bliżej wspomniany model „biznesowy”, warto zwrócić uwagę na fakt, że opierał się on w istocie na pobieraniu wysokich, w zasadzie bezzwrotnych opłat wstępnych, które następnie – mimo nieudzielenia pożyczki – nie były zwracane konsumentom. Nie można bowiem uznać za „zwrot opłaty” sytuacji, w której faktycznemu zwrotowi na rzecz konsumenta podlega 1, lub najwyżej kilka procent opłaty wstępnej. Na tą praktykę zwrócił już uwagę UOKiK, który nałożył na w/w firmę szereg kar. Niestety, obecnie obowiązujące przepisy są na tyle nieprecyzyjne, że pozwalają nieuczciwym przedsiębiorcom na pobieranie wysokich opłat wstępnych, a następnie – ich zatrzymywanie – mimo nieudzielenia pożyczki.</p> <p>Z tego też względu Związek stoi na stanowisku, iż definicja „pozaodsetkowych kosztów kredytu” powinna zostać uzupełniona przez uściślenie bądź uzupełnienie „opłat wstępnych”, tak aby nie było wątpliwości, iż opłaty te zaliczają się do pozaodsetkowych kosztów kredytu, nawet w przypadku gdy nie dojdzie do zawarcia umowy kredytu.</p> <p>Przesłane przez Związek Uwagi odnosiły się w znacznej mierze do wątpliwości związanych z formułą limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu. In fine – we Wnioskach końcowych do Uwag wskazano jednak na zagrożenie, że skutkiem zastosowania przepisów w wersji zaproponowanej w Projekcie Ustawy będzie m.in. brak skutecznej ochrony konsumentów przed działaniem oszustów podszywających się pod instytucje pożyczkowe, celem wyłudzenia bezzwrotnych opłat pod pozorem przyrzeczenia udzielenia kredytu.</p> <p>Ujawniona obecnie skala działalności firmy „Pomocna pożyczka” dowodzi, iż zagrożenie związane z opisywanym modelem „biznesowym” ma charakter społeczny, bowiem – według różnych źródeł – liczba osób poszkodowanych przez tą</p>	
--	--	---	--

			<p>firmę może wynosić nawet 70.000, natomiast łączna suma strat, poniesionych przez konsumentów może przekraczać 180.000.000 zł. Na szczęście, według informacji, które posiadamy m.in. dzięki bezpłatnej infolinii konsumenckiej, obecnie w Polsce nie identyfikujemy innych firm, które działałyby w tak rażący sposób na szkodę konsumentów. Niemniej, uznajemy za zasadne zabezpieczenie konsumentów przed tego typu „przedsiębiorcami”, którzy wykorzystując ewidentne luki w przepisach mogą powielać omawiany model „biznesowy”. Z tego też względu, po ponownej analizie Projektu ustawy, zwracamy uwagę na brak zapisu o nakazie zwrotu opłaty wstępnej, w przypadku nieudzielenia kredytu. Ewentualnie – w przypadku uwzględnienia w definicji pozaodsetkowych kosztów kredytu „opłat wstępnych”, możliwe by było ujęcie negatywne, tj. zakazanie pobierania w/w opłat wstępnych.</p> <p>Uregulowanie kwestii tzw. opłat wstępnych jest kwestią o znaczeniu fundamentalnym dla bezpieczeństwa konsumentów. Omawiany przykład dowodzi tego dobitnie.</p>	
9.	Ogólne (uwagi w sprawie Rejestru instytucji pożyczkowych)	Związek Firm Pożyczkowych	<p>W 2012 roku Komitet Stabilności Finansowej, dokonał analizy funkcjonowania instytucji państwowych, w tym wymiaru sprawności i możliwości przeciwdziałania nieuczciwym praktykom biznesowym. Efektem tej analizy były zaproponowane wówczas zmiany legislacyjne, w tym m.in. rekomendacja utworzenia rejestru instytucji pożyczkowych, który miałby być narzędziem zwiększającym poziom ochrony prawnej konsumentów w obszarze stosowania przepisów ustawy o kredycie konsumenckim. Proponowano wówczas, aby prowadzenie działalności pożyczkowej było uzależnione od dokonania wpisu do rejestru, natomiast niespełnienie tego wymogu skutkowałaby – według zaleceń KSF – sankcją karną.</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Uwaga była rozpatrywana na etapie projektowania założeń. Ponadto należy zauważyć, że znajdujący się aktualnie w uzgodnieniach międzyresortowych i konsultacjach publicznych projekt założeń projektu ustawy w sprawie umów o kredyt związanych z nieruchomościami kompleksowo reguluje kwestię dopuszczenia do działalności i rejestracji firm pożyczkowych</p>

		<p>Omawiana rekomendacja KSF zyskała szerokie poparcie przedstawicieli rynku finansowego, w tym także firm pożyczkowych, którzy z aprobatą przyjęli propozycję utworzenia rejestru instytucji pożyczkowych, zawartą w pierwotnej wersji projektu założeń do Projektu ustawy.</p> <p>Niestety, w ostatniej fazie prac nad założeniami do Projektu ustawy, mimo powszechnego poparcia branży dla utworzenia rejestru instytucji pożyczkowych – będącego komplementarnym uzupełnieniem przepisów, określających wymogi formalne, stawiane instytucjom pożyczkowym – zapis o rejestrze firm pożyczkowych – z nieuzasadnionych przyczyn – został usunięty z projektu założeń. Decyzja ta została stanowczo oprotestowana przez przedstawicieli branży, jednak mimo to, w opublikowanym Projekcie ustawy nie uwzględniono kwestii braku rejestru.</p> <p>ZFP popierając wprowadzenie ustawowych wymogów w odniesieniu do podejmowania i wykonywania działalności przez instytucje pożyczkowe podkreśla, że kluczowym warunkiem podejmowania i prowadzenia działalności pożyczkowej powinien być obowiązek uzyskania wpisu w rejestrze działalności regulowanej – rejestrze instytucji pożyczkowych. Rezygnacja z utworzenia tego rejestru, stanowi bardzo istotne osłabienie regulacji i stawia pod znakiem zapytania sens wprowadzania jakiegokolwiek formy reglamentacji działalności pożyczkowej. Należy również zaznaczyć, że brak rejestru istotnie utrudni sprawowanie nadzoru oraz egzekwowanie przestrzegania regulacji przez instytucje pożyczkowe. Ponadto, poza funkcją ewidencyjną, jawny i łatwo dostępny rejestr spełniałby niezwykle ważną funkcję informacyjną wobec konsumentów, stanowiąc przy tym istotny element budowania zaufania konsumentów do instytucji finansowych. Rejestr pozytywny – w</p>	
--	--	--	--

			<p>przeciwieństwie do listy ostrzeżeń KNF lub UOKiK byłby pełnym, zamkniętym katalogiem firm uprawnionych do udzielania pożyczek, w którym konsument mógłby zweryfikować potencjalnego usługodawcę w sposób szybki i prosty. Ponadto, jak wskazał dobitnie jeden z interesariuszy w procesie konsultacji nad założeniami do Projektu ustawy – rezygnacja z koncepcji utworzenia rejestru instytucji pożyczkowych jest po prostu zaprzeczeniem celu całej regulacji, jakim miało być zwiększenie poziomu bezpieczeństwa konsumenta.</p> <p>Wobec powyższego, należy podkreślić fakt, iż wobec braku rejestru instytucji pożyczkowych, nowe przepisy – w zakresie dotyczącym wymogów formalnych, stawianych instytucjom pożyczkowym – są niekompletne i powodują, że konsument nadal nie będzie w stanie zweryfikować, czy firma z usług której zamierza skorzystać spełnia wymogi ustawowe, które zostają ustalone na poziomie wystarczającym dla ograniczenia działalności oszustów.</p> <p>Z tego też względu ZFP stanowczo postuluje powrót do koncepcji utworzenia rejestru instytucji pożyczkowych rekomendując przy tym jego umiejscowienie w Ministerstwie Gospodarki.</p>	
10.	<p>Ogólne</p> <p>(uwagi w sprawie postępowania wyjaśniającego UKNF)</p>	<p>Pracodawcy RP</p>	<p>Nasze wątpliwości budzą proponowane w Projekcie rozwiązania dotyczące postępowania wyjaśniającego prowadzonego przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego. Należałoby się bowiem zastanowić, czy uprawnienia przyznane kontrolującym nie są jednak zbyt szerokie, np. porównując je do obecnie obowiązujących przepisów kodeksu postępowania administracyjnego w tym zakresie. Naszym zdaniem nie ma powodu, by proponowane rozwiązania były bardziej rygorystyczne niż te wynikające dziś z przepisów kodeksu postępowania administracyjnego. Postulujemy więc</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Zastosowane w projekcie rozwiązania są analogiczne do dotychczas obowiązujących przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1537)</p>

			zastosowanie odniesienia do postępowania wyjaśniającego z kpa.	
11.	Ogólne (rekomendacja zorganizowania konferencji uzgodnieniowej)	Konferencja Przedsiębiorstw Finansowych	projekt ustawy o tak istotnym znaczeniu dla całego sektora finansowego wymaga – w szczególności na tym etapie, gdy mamy do czynienia z przepisami prawnymi - pogłębionej oceny proponowanych rozwiązań i zdiagnozowania wpływu rekomendowanych zmian na funkcjonowanie przedsiębiorstw finansowych oraz merytorycznej dyskusji wszystkich interesariuszy. Stąd zdecydowanie rekomendujemy – na bazie przygotowanych stanowisk wszystkich uczestników procesu legislacyjnego – o zorganizowanie konferencji uzgodnieniowej w celu merytorycznej analizy proponowanych treści przepisów prawnych.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Konferencja uzgodnieniowa odbyła się na etapie projektowania założeń, które zostały przyjęte przez Radę Ministrów i na podstawie których został przygotowany projekt ustawy.
12.	Ogólne (postulat utworzenia odrębnego Rejestru instytucji pożyczkowych)	Profi Credit	<i>Zgłaszamy ogólną uwagę dotyczącą braku wprowadzenia Rejestru pożyczkowych</i> Firmy pożyczkowe od początku prac nad projektem ustawy postulują utworzenie rejestru instytucji pożyczkowych. Rejestr taki byłby ze wszech miar korzystny zarówno dla samych instytucji pożyczkowych, jak i dla konsumentów, ponieważ uwiarygadniałby rzetelnych przedsiębiorców i jednocześnie zabezpieczałby konsumentów przed nieuczciwymi pożyczkodawcami. Niestety Ministerstwo Finansów, które przewidywało utworzenie rejestru w pierwszym projekcie założeń do ustawy, w toku dalszych prac nad założeniami wycofało się z tego rozwiązania pomimo znaczącej większości głosów akceptujących utworzenie rejestru. Należy w tym miejscu podkreślić, iż powoływanie się Ministerstwa Finansów na możliwość sprawdzenia instytucji pożyczkowej w Krajowym Rejestrze Sądowym nie ma istotnych podstaw. Wynika to z zasad dokonywania wpisu przedsiębiorców do Rejestru uregulowanych ustawą z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, które to regulacje w art. 17	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Uwaga była rozpatrywana na etapie projektowania założeń. Ponadto należy zauważyć, że znajdujący się aktualnie w uzgodnieniach międzyresortowych i konsultacjach publicznych projekt założeń projektu ustawy w sprawie umów o kredyt związanych z nieruchomościami kompleksowo reguluje kwestię dopuszczenia do działalności i rejestracji firm pożyczkowych

			<p>ust. 1 zakładają domniemanie prawdziwości danych przedkładanych przez przedsiębiorcę, a w art. 18 ust. 1 odpowiedzialnością za szkodę wyrządzoną zgłoszeniem do Rejestru nieprawdziwych danych, jeżeli podlegały obowiązkowi wpisu na jego wniosek, a także niezgłoszeniem danych podlegających obowiązkowi wpisu do Rejestru w ustawowym terminie oraz niezgłoszeniem obarczają podmiot wpisany do Rejestru. Sądy Rejestrowe nie mają obowiązku sprawdzania prawdziwości danych zawartych we wnioskach rejestrowych. Tak więc tylko odrębny rejestr instytucji pożyczkowych, nad którym kontrolę sprawowałby właściwy minister, stanowiłby dla konsumenta gwarancję prawdziwości informacji o przedsiębiorcy i chroniłby go przed nieuczciwymi pożyczkodawcami.</p> <p>Postulat: Profi Credit Poland nadal postuluje utworzenie odrębnego Rejestru instytucji pożyczkowych i propozycje rozwiązań prawnych, na podstawie których taki rejestr mógłby powstać i funkcjonować zamieszcza w dołączonym do niniejszego dokumentu własnym projekcie ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowy, ustawy Prawo bankowe i niektórych innych ustaw.</p>	
13.	Ogólne (postulat utworzenia Rejestru firm pożyczkowych)	WONGA.PL	<p>Z uwagi na potrzebę zwiększenia transparentności na rynku wnosimy także o stworzenie ustawowego obowiązku rejestracji firm pożyczkowych. Firmy powinny raportować do organu prowadzącego rejestr liczbę klientów, wniosków, udzielonych pożyczek, odsetka pożyczek, w których dokonano prolongaty i liczby tych prolongat, średni przychód z pożyczki, efektywny okres pożyczki i jakość portfela. Bez wskazanych danych nie sposób ocenić społecznych skutków nowych regulacji – dynamiki średnich cen, zjawiska wykluczenia finansowego, czy zjawiska popadania w spiralę długów.</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Uwaga była rozpatrywana na etapie projektowania założeń. Ponadto należy zauważyć, że znajdujący się aktualnie w uzgodnieniach międzyresortowych i konsultacjach publicznych projekt założeń projektu ustawy w sprawie umów o kredyt związanych z nieruchomościami</p>

			Prowadzenie rejestru działalności pożyczkowej przyczyniłoby się w ocenie Wonga do ograniczenia skali nielegalnych praktyk, które godzą w interesy konsumentów. Rejestr powinien być przy tym prowadzony przez właściwy organ administracji na podstawie ustawy.	kompleksowo reguluje kwestię dopuszczenia do działalności i rejestracji firm pożyczkowych
14.	Ogólne (postulat utworzenia Rejestru firm pożyczkowych)	EVEREST FINANSE	<p>Wyrażamy aprobatę dla obowiązku wpisu w odrębnym rejestrze podmiotów prowadzących działalność instytucji pożyczkowych. Pozwoli to uzyskać większy poziom transparentności rynku, przełoży się na podniesienie poziomu zaufania wśród klientów i poprawę wizerunku działalności (niezasadnie utożsamianej z działalnością tzw. parabanków, o czym poniżej). Większość podmiotów na rynku ma na celu świadczenie usług w sposób profesjonalny i rzetelny, czego stosownym potwierdzeniem byłby wpis do odpowiedniego rejestru. Ponadto wprowadzenie powyższego wymogu umożliwiłoby oszacowanie wielkości rynku oraz jego racjonalne uregulowanie w oparciu o kompletne i reprezentatywne dane, jakich w obecnej dyskusji brak, i które w sposób umotywowany wyjaśniłyby ewentualne występowanie konieczności wprowadzenia progu kosztu całkowitego sprzedawanych produktów (argument ten zostaje rozwinięty w punkcie dotyczącym kosztów kredytu). System ewidencjonowania tej działalności w odrębnych rejestrach jest często spotykany w innych ustawodawstwach.</p> <p>W naszej ocenie właściwym organem do prowadzenia takiego rejestru byłby Minister do spraw gospodarki. Posiada on niezbędne zasoby i doświadczenie, zdobyte przy prowadzeniu CEIDG. Ponadto organ ten w wyższym stopniu niż UOKiK zapewnia bezstronność prowadzenia przedmiotowego rejestru. Ze wszechmiar niewłaściwym byłoby bowiem połączenie w organie ustawowo powołanym do ochrony praw konsumenta oraz zobligowanym do wydawania decyzji w sprawach</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Uwaga była rozpatrywana na etapie projektowania założeń. Ponadto należy zauważyć, że znajdujący się aktualnie w uzgodnieniach międzyresortowych i konsultacjach publicznych projekt założeń projektu ustawy w sprawie umów o kredyt związanych z nieruchomościami kompleksowo reguluje kwestię dopuszczenia do działalności i rejestracji firm pożyczkowych</p>

		<p>praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów (art. 31 pkt. 2 i pkt. 13 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów) kompetencji do decydowania o wpisie lub wykreśleniu z ewidencji działalności. Wprowadzenie takiej regulacji stanowiłoby niewątpliwie precedens w naszym systemie prawnym, bowiem brak jest przykładów działalności regulowanej, w której dokonywano by podobnego połączenia w jednym organie kompetencji związanych z rejestrowaniem podmiotów i ich merytorycznym nadzorem.</p> <p>Wskazać należy także konieczność precyzyjnego określenia warunków uzyskiwania wpisu, co w połączeniu ze scaleniem kompetencji do nadzoru oraz dokonywaniu wpisu/wykreślenia w jednym organie może prowadzić do nadmiernie restrykcyjnych wymogów wejścia na rynek. Nieprecyzyjność i kontekstowość wielu z warunków wpisu rodzi pole do daleko sięgającej dyskrecjonalności urzędników, która może owocować wydawaniem zupełnie arbitralnych decyzji o dokonaniu wpisu. Rezultat stanowić będzie powstanie sztucznych barier dla działalności, przekładających się na jej daleko posunięte ograniczenie. Nie trudno wyobrazić sobie sytuację konfliktu pomiędzy interesami konsumenta oraz interesami przedsiębiorcy, co przy braku precyzyjnych przepisów, które pozwalałyby na jednoznaczne rozstrzygnięcie takich konfliktów, oraz w ramach dopuszczalnej przez prawo uznaniowości powodowałoby, iż UOKiK zawsze przyznawałby pierwszeństwo potrzebie ochrony interesów konsumenta, a to mogłoby zniechęcać do dalszego prowadzenia lub zakładania nowej działalności. Taka sytuacja natomiast jest rozbieżna z zakładanymi celami nowelizacji (rozumiemy, iż jedną z intencji projektodawców jest dalszy rozwój konkurencji na rynku, a przynajmniej jej podtrzymanie w obecnym kształcie).</p>	
--	--	---	--

UWAGI DO PROJEKTU

15.	Art. 1 pkt 1 (art. 16 ust. 5 NadzRFinU)	Związek Banków Polskich	<p>Proponujemy, aby w końcowym fragmencie projektowanego art. 16 ust. 5 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym wyrazi: „lub dokumentów przekazywanych w uzupełnieniu tego zawiadomienia”, zastąpić wyrazami: „ani przekazywanie dalszych informacji w uzupełnieniu tego zawiadomienia”. Przedmiotowa część przepisu winna odnosić się do informacji, ponieważ tajemnicą zawodową, o której mowa w tym przepisie, objęte są informacje, a nie ich nośniki. Tymczasem obecnie mówi się tu o „dokumencie”, a więc pewnym nośniku informacji.</p> <p>Niezależnie od powyższego zastanawiającym pozostaje również, z jakich przyczyn w art. 16 ust. 5 <i>in fine</i> wymienia się tylko jeden z możliwych rodzajów nośników informacji tj. dokument, podczas gdy np. w projektowanym art. 18g ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, jest mowa o: „dokumencie lub innym nośniku informacji”.</p>	<u>Uwaga uwzględniona</u>
16.	Art. 1 pkt 1 (art. 16 ust. 5 NadzRFinU)	Lewiatan	<p>Banki zrzeszone w Konfederacji Lewiatan zwróciły uwagę na wątpliwości związane ze zmianą do art. 16 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. W szczególności prawo KNF do przekazywania informacji stanowiących tajemnicę bankową może spowodować iluzoryczność ochrony danych objętych tą tajemnicą, zwłaszcza że nawet banki nie mogą przekazać takich informacji, chyba że zgodnie z przepisami art. 104 i następne prawa bankowego, np. gdy jest to związane z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu albo np. sądom lub prokuratorowi w związku z już toczącym się postępowaniem o przestępstwo.</p> <p>Podobne zastrzeżenia budzą zmiany do art. 105 ustawy Prawo bankowe, przede wszystkim z powodu nieprecyzyjności proponowanych zmian, ponieważ każdy wyjątek od zachowania tajemnicy bankowej musi być jednoznaczny, aby</p>	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Uwaga ma charakter systemowy i wykracza poza zakres założeń przyjętych przez Radę Ministrów.

			<p>bank i jego pracownicy nie byli narażeni na odpowiedzialność za ujawnienie tajemnicy niezgodnie z prawem.</p> <p>Należałoby więc spójnie uregulować te kwestie. Zmiana powinna być systemowa, bowiem obecnie jest bardzo duża ilość niezwykle kazuistycznych wyjątków. Należy przy tym wskazać, że ewentualne zapisy ogólne w umowach/wzorcach umów umożliwiające realizację nowych obowiązków mogą spowodować postępowania UOKiK z powodu stosowania przez banki klauzul abuzywnych. Z praktyki bankowej wynika, że sądy, prokuratorzy i policja mają duży kłopot ze stosowaniem przepisów dotyczących ujawnienia tajemnicy bankowej i wnioski tych organów o jej ujawnienie są często błędne formalnie.</p> <p>Z powyższych względów, mając na uwadze konieczność zapewnienia jasnych i zrozumiałych reguł ujawnienia tajemnicy bankowej, tak, aby ani bank, ani jego pracownicy nie byli narażeni na odpowiedzialność, a organy państwowe w sposób poprawny występowały o ujawnienie informacji nią objętych, rekomendowane jest bardzo dokładne dookreślenie tych postanowień, poddając pod rozwagę wprowadzenie zmiany systemowej, zapewniającej spójne i jednoznaczne dla wszystkich zasady ujawnienia tajemnicy bankowej.</p>	
17.	Art. 1 pkt 2 (art. 18a ust. 1 NadzRFinU)	Prokuratoria Generalna	W dodawanym art. 18a ust. 1 wyraz: „ <i>Kodeksu</i> ” należy użyć we właściwym przypadku, tj. należy zamieścić wyraz: „ <i>Kodeks</i> ”	<u>Uwaga uwzględniona</u>
18.	Art. 1 pkt 2 (art. 18a ust. 1 NadzRFinU)	Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędności owo-Kredytowa	W ocenie Kasy Krajowej w/w konstrukcja art. 18a ust. 1 budzi poważne wątpliwości. Po pierwsze wydaje się właściwe, by wszystkie postępowania Komisji, w tym te, które dotyczą podmiotów nie nadzorowanych przez Komisję, w celu odpowiedniej ochrony ich praw, miały charakter postępowania administracyjnego	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Zastosowane w projekcie rozwiązania są analogiczne do dotychczas obowiązujących przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad

		<p>podlegającego przepisom Kodeksu postępowania administracyjnego.</p> <p>Po drugie wydaje się, że całkowicie niezrozumiałe jest prowadzenie przez Komisję Nadzoru Finansowego odrębnego postępowania administracyjnego w celu ustalenia czy istnieją podstawy do wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie naruszenia przepisów prawa w zakresie podlegającym nadzorowi Komisji. To właśnie przedmiotem stosownego postępowania administracyjnego jest ustalenie czy zachodzą przesłanki tego postępowania czyli czy doszło do naruszenia przepisów prawa w zakresie podlegającym nadzorowi Komisji. W przeciwnym razie Komisja mogłaby prowadzić postępowanie bez czynnego udziału strony i bez gwarancji jej czynnego udziału, a zatem Komisja mogłaby dokonywać jednostronnych ustaleń, bez ich konfrontacji z podmiotem, którego te ustalenia dotyczą. Norma ta w tym zakresie zdaje się znacząco wykraczać poza uzasadnienie wprowadzenia postępowania wyjaśniającego do ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, na co szczegółowo wskazano poniżej.</p> <p>Po trzecie wydaje się, że zakres objęty regulacją art. 18 ust. 1a „przestępstwa określonego w ustawach, o których mowa w art. 1 ust. 2” ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym jest sprzeczny z uzasadnieniem do projektu ustawy i deklarowanym jego ratio legis, a także nie precyzuje w sposób dostateczny przedmiotu postępowania wyjaśniającego. Jest to szczególnie istotne, ze względu na tę okoliczność, że część przestępstw stypizowanych w ustawach o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym może być popełniona wyłącznie przez osoby działające w imieniu podmiotów nadzorowanych, a część dotyczy osób lub podmiotów nie nadzorowanych wkraczających w sferę zastrzeżoną dla podmiotów nadzorowanych. Zgodnie z</p>	<p>rynkiem kapitałowym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1537).</p> <p>Warto zauważyć, że ze względu na charakter postępowania wyjaśniającego, które nie kończy się aktem władczym rozstrzygającym indywidualną sprawę, w uwagach resortu sprawiedliwości do projektu wyrażono wątpliwości, co do podstaw dla stosowania przepisów k.p.a. w toku postępowania prowadzonego w tym trybie.</p> <p>Niezależnie od powyższego, wskazać należy, że projektowane przepisy szczegółowo określają procedurę postępowania wyjaśniającego, w tym prawa i obowiązki stron, w celu zapewnienia właściwej ochrony podmiotu, w związku z którego działalnością prowadzone jest postępowanie. W tym kontekście, wskazać należy, przykładowo, uprawnienie do wniesienia zażalenia na postanowienie o zajęciu dokumentów, do którego stosuje się przepisy k.p.a (art. 18g), prawo odmowy złożenia oświadczenia w przypadkach określonych w k.p.a (art. 18d), czy wymóg sporządzania protokołów z przekazanych materiałów, dokumentów i innych nośników informacji, z których jeden</p>
--	--	--	--

		<p>uzasadnieniem celem realizowanym, jak się wydaje właśnie przez art. 18a ust. 1 projektu, jest „rozszerzenie na wszystkie sektory rynku finansowego uprawnień Komisji Nadzoru Finansowego do prowadzenia postępowania wyjaśniającego wobec podmiotów, co do których zachodzi podejrzenie, że wykonują działalność bez zezwolenia” (str. 1). Potwierdza to także szczegółowe uzasadnienie dotyczące art. 1 (str. 2), zgodnie z którym „celem proponowanych zmian jest nadanie Komisji Nadzoru Finansowego uprawnień do żądania informacji od podmiotów, co do których istnieje podejrzenie, że prowadzą działalność polegającą na gromadzeniu środków finansowych innych osób w celu obciążenia ich ryzykiem lub inną działalność na rynku finansowym, która wymaga uzyskania zezwolenia.”.</p> <p>Tymczasem wśród ustaw wymienionych w art. 1 ust. 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym jest m.in. ustawa z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1450) – występuje ona w art. 1 ust. 2 pkt 7 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. W ustawie o skok stypizowano dwa przestępstwa – w art. 74v i art. 74w – pierwsze może być popełnione wyłącznie przez członka zarządu spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, drugie przez osoby zobowiązane do zachowania tajemnicy zawodowej skok lub Kasy Krajowej. Prowadzi to do wniosku, że żadne z tych przestępstw nie mieści się w definicji uzasadniającej wprowadzenie postępowania wyjaśniającego.</p> <p>W związku z powyższym Kasa Krajowa proponuje by dodawany przez art. 1 pkt 2 projektu ustawy art. 18a ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym otrzymał takie brzmienie, które wskazywałoby, że w celu ustalenia czy istnieje podstawa do złożenia zawiadomienia o podejrzeniu</p>	<p>egzemplarz podpisuje podmiot, wobec którego prowadzone jest postępowanie (art. 18f). W zakresie dotyczącym redakcji przepisów (ujednolicenie terminologii) – uwaga uwzględniona.</p>
--	--	--	---

			<p>popelnienia przestępstwa określonego w konkretnych przepisach karnych dotyczących prowadzenia bez zezwolenia działalności polegającej na gromadzeniu środków finansowych innych osób w celu obciążenia ich ryzykiem lub innej działalności na rynku finansowym, która wymaga uzyskania zezwolenia (należałoby przytoczyć te przepisy), Przewodniczący Komisji może zarządzić przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego, zwanego dalej „postępowaniem”.</p> <p>Kasa Krajowa pragnie także wskazać, że mimo zdefiniowania postępowania, o którym mowa w art. 18a ust. 1 jako „postępowania”, w części norm art. 18a i nast. występuje niezdefiniowane pojęcie „postępowanie wyjaśniające”. Kasa Krajowa sugeruje, by stosowne zapisy odpowiednio ujednolicić i konsekwentnie w całej regulacji posługiwać się jednolicie wybranym przez ustawodawcę pojęciem „postępowanie” lub „postępowanie wyjaśniające” a nie zamiennie tymi pojęciami.</p>	
19.	Art. 1 pkt 2 (art. 18a - 18i NadzRFinU)	Związek Banków Polskich	<p>Projekt zakłada wprowadzanie postępowania wyjaśniającego. Zasadnym jest przeprowadzenie gruntownej analizy proponowanych uregulowań postępowania wyjaśniającego, ponieważ stanowi ono znaczną ingerencję w działalność podmiotów na rynku finansowym.</p> <p>W szczególności należy rozważyć, czy zasadne jest wskazanie, że do postępowania nie stosuje się przepisów kodeksu postępowania administracyjnego, chyba że przepisy dotyczące postępowania wyjaśniającego nie stanowią inaczej. W komentarzach do art. 38 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, który zawiera analogiczną regulację dotyczącą postępowania wyjaśniającego, wskazywano, że zasadne byłoby stosowanie niektórych przepisów Kodeksu postępowania</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Zastosowane w projekcie rozwiązania są analogiczne do dotychczas obowiązujących przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1537)</p> <p>Vide stanowisko MF do uwag jak powyżej.</p> <p>W zakresie stosowania k.p.a. vide</p>

		<p>administracyjnego m.in. dotyczących wyłączenia pracownika organu, czy też przede wszystkim zasad ogólnych kodeksu postępowania administracyjnego. Jak bowiem wynika z poglądów doktryny i z orzecznictwa „organy administracji podporządkowane są podstawowym zasadom płynącym z Kodeksu postępowania administracyjnego nie tylko z chwilą wszczęcia sformalizowanego postępowania administracyjnego, lecz także i wcześniej, czyli wtedy, gdy swoimi działaniami lub zaniechaniami wpływają na zdarzenia, które w przyszłości mogą się stać okolicznościami faktycznymi decydującymi o wyniku postępowania” (tak: B. Wojno [w:] Ustawa o nadzorze nad rynkiem kapitałowym. Komentarz [red. M. Wierzbowski], Warszawa 2014, Legalis).</p> <p>Ponadto, część regulacji dotyczących postępowania wyjaśniającego jest analogiczna do rozwiązań zawartych w ustawie o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, ale w zakresie postępowania kontrolnego. Ustawa o nadzorze nad rynkiem kapitałowym rozróżnia postępowanie kontrolne i postępowanie wyjaśniające. Należy zatem rozważyć, czy przenoszenie niektórych zapisów uregulowanych w ustawie o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, z postępowania kontrolnego do postępowania wyjaśniającego w ustawie o nadzorze nad rynkiem finansowym jest zasadne m.in. art. 18g dotyczącego zajęcia dokumentu lub innego nośnika informacji, a w szczególności dotyczącego działania Policji jako organu egzekucyjnego w egzekucji administracyjnej obowiązków o charakterze niepieniężnym.</p> <p>Rozważenia wymaga kwestia, czy Projekt zawiera uregulowania proporcjonalne do celu i charakteru postępowania wyjaśniającego.</p> <p>Zakres postępowania wyjaśniającego został określony szeroko i jak się wydaje, mieści się w nim również kontrola</p>	<p>uwaga Ministra Sprawiedliwości nr 20</p> <p>W zakresie posługiwania się przepisami dotyczącymi postępowania kontrolnego zauważyć należy, że w przepisach art. 38 dotyczących postępowania wyjaśniającego funkcjonuje szereg odesłań do postępowania kontrolnego, np. w zakresie formy i treści upoważnienia (art. 28), zajęcia dokumentu (art. 33), miejscu prowadzenia postępowania (art. 32). Rozwiązania te zostały przeniesione również do projektowanej regulacji.</p>
--	--	--	--

			<p>legalności szeroko pojętej działalności bankowej (wbrew uzasadnieniu do zmian, w których mowa jest o postępowaniu wyjaśniającym wobec podmiotów, co do których zachodzi podejrzenie, że wykonują działalność bez zezwolenia) . W tym miejscu można się zastanawiać, czy wprowadzanie dodatkowego postępowania w tym zakresie jest celowe, skoro zakres i sposób kontroli KNF został już określony w Prawie bankowym.</p> <p>Niezależnie od nazwy postępowania, ma ono cechy postępowania kontrolnego, co prowadzi do wniosku, że powinny mieć do niego zastosowanie przepisy o kontroli działalności przedsiębiorców zawarte w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej (w tym m.in. dotyczące ograniczeń w kontroli). Odesłanie do przepisów rozdziału 5 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej występuje w art. 133 ust. 3a Prawa bankowego. Wydaje się, że analogiczne odesłanie powinno się znaleźć w projektowanych przepisach ustawy dotyczących postępowania wyjaśniającego.</p>	
20.	Art. 1 pkt 2 (art. 18a - 18i NadzRFinU)	EVEREST FINANSE	<p>Wyrażamy kierunkowe poparcie dla zmian przewidywanych w tym zakresie. Rozszerzenie uprawnień Komisji może przyczynić się do ograniczenia nieuczciwych praktyk a także wpłynąć na zredukowanie negatywnego odbioru instytucji pożyczkowych, wywołanego aferą Amber Gold. Ponadto większe uprawnienia Komisji mogą przyczynić się do oddzielenia w opinii społecznej podmiotów prowadzących rzetelną i uczciwą działalność od tzw. parabanków. Co do zasady wyrażamy również poparcie proponowanej sankcji karnej za udaremnienie lub utrudnianie prowadzenia czynności w postępowaniu wyjaśniającym. Jednocześnie wskazujemy na konieczność ujednoczenia treści propozycji z aktualnym ustawodawstwem. Ustawa o nadzorze nad rynkiem kapitałowym stanowi, iż analogiczny czyn uznaje się za</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Proponowane sankcje są analogiczne do sankcji karnych przewidzianych w nowelizowanym art. 46 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym. Jednocześnie art. 38 ww. ustawy dotyczący postępowania wyjaśniającego jest uchylany niniejszym projektem, czyniąc uwagę bezprzedmiotową.</p>

			wykroczenie. Czyny te powinny być jednolicie kwalifikowane i podpadać pod jednolitą sankcję.	
21.	Art. 1 pkt 2 (art. 18a - 18i NadzRFinU)	Prokuratura Generalna	Zasadniczy problem, jaki jest związany z tego rodzaju regulacją, sprowadza się do konstatacji, że wskazany kształt normatywny analizowanych przepisów uniemożliwia pociągnięcie sprawcy do odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, przy czym powyższego stwierdzenia nie umniejsza okoliczność, że obowiązujące w aktualnym stanie prawnym analogiczne rozwiązania w postępowaniu wyjaśniającym i kontrolnym przewidziane są w powołanej już ustawie <i>o nadzorze nad rynkiem kapitałowym</i> - te bowiem mogą również budzić zasadnicze wątpliwości o prawnokarnym charakterze. Należy zauważyć, że procedura składania „ <i>wyjaśnień</i> ”, zarówno na gruncie ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, jak i w proponowanym w projekcie kształcie normatywnym przepisów dotyczących tego zagadnienia nie może być podstawą do pociągnięcia osoby składającej te <i>wyjaśnienia</i> ” do odpowiedzialności karnej z art. 233 § 1 k.k. We wskazanej normie prawnokarnej mowa jest bowiem o zeznaniach mających służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy. W istocie rzeczy warunkiem karalności jest złożenie zeznań w określonej procedurze prawnej przewidującej możliwość ich odebrania, ustanawiającej obowiązek ich złożenia oraz uznającej je za dowód w postępowaniu toczonym na podstawie ustawy. Zwrot normatywny „ <i>składa zeznania</i> ” należy interpretować ściśle, a więc uznawać za zeznania tylko te czynności procesowe, które <i>ekspresis verbis</i> za takie przez ustawodawcę zostały uznane w drodze normatywnego ich zakwalifikowania jako <i>zeznania</i> ”. Do instytucji wyjaśnień nie może również znaleźć	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> – projekt zostanie uzupełniony o możliwość składania oświadczeń pod rygorem odpowiedzialności karnej, natomiast wyjaśnienia składane będą bez tego rygору, z jednoczesnym pouczeniem o skutkach prawnych utrudniania lub udaremniania postępowania. W odniesieniu do precyzyjnego określenia zakresu oświadczenia składanego po rygorem odpowiedzialności z art. 233 kk, w ocenie projektodawcy nie jest to konieczne. Każde oświadczenie odbierane przez KNF w toku postępowania wyjaśniającego, o złożenie którego KNF wystąpi na podstawie art. 18a ust. 3 i równocześnie pouczy składającego je o odpowiedzialności karnej, objęte będzie rygorem tego przepisu.

			<p>zastosowania norma art. 233 § 6 k.k. nakazująca odpowiednie stosowanie przepisów art. 233 § 1 3 k.k. do składania nieprawdziwych oświadczeń. Za oświadczenie może być uznana wyłącznie taka czynność, która została zakwalifikowana przez ustawodawcę jako „oświadczenie”, a nadto w porządku normatywnym wprowadzono normę kompetencyjną do odebrania takiego oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej. Żaden z wyżej wskazanych warunków nie został zatem spełniony w odniesieniu do instytucji „wyjaśnień”, zarówno w opiniowanym projekcie ustawy, jak i w już obowiązujących regulacjach normatywnych dotyczących postępowania wyjaśniającego oraz kontrolnego toczącego przed Komisją Nadzoru Finansowego. Tym samym możliwość realizacji odpowiedzialności karnej z tytułu złożenia nieprawdziwych wyjaśnień wydaje się być wysoce iluzoryczna. Powyższą konstatację potwierdza dodatkowo i ta okoliczność, że instytucja złożenia wyjaśnień (ustnych wyjaśnień) nie jest czynnością protokolarną - tą bowiem, zgodnie z projektowanym art. 18a, jest wyłącznie czynność zajęcia przedmiotów. W istocie zatem walor dowodowy wyjaśnień pisemnych czy ustnych jest wysoce wątpliwy, co w oczywisty sposób zbliża tę instytucję do obowiązujących na gruncie procedury karnej rozpytań policyjnych realizowanych w trybie art. 307 § 1 k.p.k. Niewątpliwie jednak analizowane wyjaśnienia nie mogą być uznane ani za zeznania, ani za oświadczenia, o których mowa w art. 233 § 1 6 k.k.</p> <p>Ponadto projektodawca wprowadza obligatoryjne pouczenie o możliwości skorzystania przez osobę składającą wyjaśnienia z odmowy składania wyjaśnień, nie przewidując jednak żadnej pozytywnej normy konstytuującej to uprawnienie, bowiem w art. 18d ust. 2 przewidziane jest wyłącznie prawo do odmowy</p>	
--	--	--	--	--

			<p>odpowiedzi na pytania, nie zaś do odmowy składania wyjaśnień. Brak jest również jakiegokolwiek normy zobowiązującej do złożenia wyjaśnień, czy chociażby określenia kręgu podmiotów zobowiązanych do złożenia wyjaśnień, choćby na wzór obecnie obowiązującej normy art. 38 ust. 4 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, gdzie mowa jest o możliwości wezwania do złożenia wyjaśnień „każdego, kto dysponuje określoną wiedzą, dokumentem lub nośnikiem”. Należałoby zatem bądź ukształtować instytucję wyjaśnień na wzór policyjnych rozpytań, mogących pogłębić wiedzę organu o zdarzeniu będącym przedmiotem postępowania, które musiałyby mieć jednak charakter czysto fakultatywny, z rezygnacją z wątpliwych pouczeń o odpowiedzialności karnej z art. 233 § 1 k.k., bądź też zdecydować się na precyzyjne określenie kręgu podmiotów, od których można odebrać oświadczenia co do przedmiotu postępowania wyjaśniającego, precyzyjne określenie zakresu oświadczenia wyraźne uregulowanie możliwości odebrania oświadczenia z zastosowaniem rygoru odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń i możliwością uchylenia się od jego złożenia w całości lub w części.</p>	
22.	Art. 1 pkt 2 (art. 18a - 18i NadzRFinU)	Lewiatan	<p>W zamyśle postępowanie wyjaśniające miało zostać kompleksowo uregulowane w ustawie. Na skutek tego, projektowane przepisy wyłączają co do zasady stosowanie do nich przepisów kodeksu postępowania administracyjnego. Jednocześnie, wydaje się, że wielokrotne powołania się w przepisach na przepisy proceduralne dotyczące egzekucji w administracji, czy też postępowania administracyjnego, wskazuje na zamiar ustawodawcy uniknięcia stosowania do postępowania wyjaśniającego przepisów regulujących procedurę karną. W efekcie, postępowanie wyjaśniające zostało pozbawione wielu instrumentów umożliwiających</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Vide stanowisko MF do poprzednich uwag</p>

			obronę podmiotu, w stosunku do którego prowadzone jest postępowanie, czy też objętego obowiązkiem złożenia wyjaśnień przed niesłusznym lub nadmiernie uciążliwym sposobem prowadzenia tego postępowania.	
23.	Art. 1 pkt 2 (art. 18b ust.2 NadzRFinU)	Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa	Kasa Krajowa pragnie ponadto wskazać, że w art. 18b ust. 2 pojawia się niedookreślone pojęcie „podmiotu”. Wydaje się, że powinno ono zostać zdefiniowane ze względu na to, że norma ta na jej adresata nakłada daleko idące obowiązki, zatem nie powinno budzić wątpliwości kto jest jej adresatem i kto musi znosić czynności określone w art. 18b ust. 2 i nast. Istotne jest, ze względu na konstytucyjną gwarancję własności i wolności, by precyzyjnie określić i ograniczyć krąg adresatów normy art. 18b ust. 2.	<u>Uwaga uwzględniona</u>
24.	Art. 1 pkt 2 (art. 18b ust.3 NadzRFinU)	Narodowy Bank Polski	proponujemy rozważyć zmianę polegającą na wskazaniu, że dla dokonania czynności w dniach wolnych od pracy lub poza godzinami pracy, wymagane jest uprzednie poinformowanie „podmiotu, w związku z którego działalnością prowadzone jest postępowanie”, a nie „osoby uprawnionej do reprezentowania tego podmiotu”.	<u>Uwaga uwzględniona</u>
25.	Art. 1 pkt 2 (art. 18c NadzRFinU)	Narodowy Bank Polski	W projektowanym art. 18c określono treść upoważnienia dla pracownika Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego do prowadzenia postępowania wyjaśniającego. Naszym zdaniem w przepisie tym należy uwzględnić wymóg wskazania „podmiotu, w związku z którego działalnością prowadzone jest to postępowanie”.	<u>Uwaga uwzględniona</u>
26.	Art. 1 pkt 2 (art. 18d ust.1 NadzRFinU)	Narodowy Bank Polski	W projektowanym art. 18d należy skreślić sformułowanie „prowadzący czynności postępowania” występujące przed wyrażeniem „upoważniony pracownik”. Skoro bowiem w art. 18c ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym wskazano, że pracownik UKNF prowadzący czynności postępowania wyjaśniającego będzie dalej określany jako „upoważniony pracownik”, to projektodawca powinien konsekwentnie	<u>Uwaga uwzględniona</u> W zakresie odpowiedzialności karnej vide stanowisko do uwagi Prokuratora Generalnego

			<p>stosować tę nazwę.</p> <p>Ponadto, w świetle orzecznictwa i doktryny prawa karnego powstają wątpliwości, czy projektowany przepis art. 18d pozwoli na objęcie odpowiedzialnością karną na podstawie art. 233 kodeksu karnego (Kodeks karny z dnia 6 czerwca 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553), za składanie fałszywych wyjaśnień upoważnionemu pracownikowi prowadzącemu postępowanie wyjaśniające. W postanowieniu Sądu Najwyższego z 2 lutego 2004 r., sygn. akt V KK 168/03, wskazano, że „zeznanie nieprawdy lub zatajenie prawdy przez świadka w postępowaniu innym niż sądowe, wypełnia znamię czynności sprawczej przestępstwa określonego w art. 233 § 1 kodeksu karnego wtedy, gdy toczy się ono na podstawie ustawy, której przepisy stanowią, że zeznanie świadka służy za dowód w tym postępowaniu, i uprawniają zarazem przyjmującego zeznanie do uprzedzenia świadka o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie.” Zwracamy uwagę, że projektowane przepisy nie spełniają pierwszej z przytoczonych przesłanek, a mianowicie nie wskazują wyraźnie, że wyjaśnienia służą za dowód w postępowaniu wyjaśniającym. Jednocześnie z wykładni systemowej wynika raczej, że zebrane dowody mają służyć w dalszym postępowaniu, które prowadzone będzie przez prokuraturę.</p>	
27.	Art. 1 pkt 2 (art. 18d ust.2 NadzRFinU)	Lewiatan	<p>w projektowanym art. 18d ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym wprowadza się prawo odmowy odpowiedzi na konkretne pytanie przez osobę, od której żąda się wyjaśnień, ale prawo to ogranicza się wyłącznie do sytuacji, gdy odpowiedź na dane pytanie mogłaby narazić jego bliskich, o których mowa w art. 83 § 3 kodeksu postępowania administracyjnego na odpowiedzialność karną lub bezpośrednią szkodę majątkową. Tymczasem, kodeks postępowania administracyjnego przewiduje możliwość</p>	<p><u>Uwaga bezprzedmiotowa</u></p> <p>Art. 18d ust. 1 został zmodyfikowany w zakresie zastąpienia składania wyjaśnień składaniem oświadczeń. Przepis ust. 2 zd. 1, w zakresie odmowy odpowiedzi na pytania, został skreślony.</p>

			odmowy nie tylko odpowiedzi na konkretne pytanie, ale w ogóle składania zeznań przez wymienione w ww. przepisie osoby i to bez względu na to, czy odpowiedź mogłaby narazić na odpowiedzialność karną lub bezpośrednią szkodę majątkową. Łagodniejsze rozwiązania przewiduje również kodeks postępowania karnego. W konsekwencji, planowane rozwiązania dotyczące postępowania wyjaśniającego będą bardziej rygorystyczne niż istniejące reguły odnoszące się do postępowania administracyjnego i karnego. W naszej ocenie nie widać ku temu żadnego uzasadnienia. Postulowane byłoby zatem odpowiednie odniesienie do postępowania wyjaśniającego przepisów kodeksu postępowania administracyjnego lub karnego.	
28.	Art. 1 pkt 2 (art. 18e ust. 1 NadzRFinU)	Związek Banków Polskich	Proponujemy doprecyzowanie przepisu w zakresie uprawnień dla pracownika prowadzącego postępowanie wyjaśniające tak, aby swobodne poruszanie się po miejscach i pomieszczeniach, wgląd do ksiąg, dokumentów i innych nośników informacji oraz brak przepustek odnosił się do kontrolowanej jednostki i zakresu, którego dotyczy prowadzone postępowanie oraz był zgodny z zasadami bezpieczeństwa kontrolowanej instytucji.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Przepis ogranicza tę możliwość do „zakresu wynikającego z przedmiotu postępowania”, natomiast przedmiot oraz zakres postępowania określone są w upoważnieniu. Regulacja jest zatem wystarczająco precyzyjna.
29.	Art. 1 pkt 2 (art. 18e ust. 1 NadzRFinU)	Agencja Bezpieczeńst wa Wewnętrzne go	Zwracamy także uwagę na konieczność zastąpienia użytego w art. 18e ust. 1 projektu sformułowania „rewizja osobista” określeniem „kontrola osobista” - w celu zapewnienia zgodności siatki pojęciowej z innymi obowiązującymi w tej materii aktami prawnymi	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Pojęcie „rewizja osobista” funkcjonuje w szeregu aktów prawnych, np. art. 35 ust. 4 ustawy – Prawo dewizowe, art. 93 ust. 3 ustawy o ochronie roślin, art. 11 ust. 1d pkt 1 ustawy o Straży Granicznej, art., 17 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej, art. 33 ust. 1 ustawy o

				Najwyższej Izbie Kontroli, art. 22h ust. 2 ustawy – Prawo o miarach.
30.	Art. 1 pkt 2 (art. 18f NadzRFinU)	Prokuratoria Generalna	po art. 18f należałoby dodać przepis stanowiący, iż z przekazania upoważnionemu pracownikowi prowadzącemu postępowanie wyjaśniające, materiałów, o których mowa w art. 18f ust. 2, oraz pobrania materiałów, o których mowa w art. 18f ust. 3, sporządza się protokół w dwóch egzemplarzach, z których jeden otrzymuje podmiot, w związku z którego działalnością wszczęte zostało postępowanie. Upoważniony pracownik oraz osoba przekazująca materiały powinni podpisać protokół oraz parafować każdą jego stronę. Zwrócić należy uwagę, iż zgodnie z informacją zawartą w akapicie drugim na str. 3 uzasadnienia projektu „ <i>art. 38 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, określający zasady prowadzenia postępowania wyjaśniającego nad ww. rynkiem, zostaje uchylony i właściwe postanowienia włącza się do ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym</i> ”. Zgodnie z ust. 4a tego artykułu, w toku postępowania wyjaśniającego do czynności podejmowanych wobec podmiotów, o których mowa w art. 5 pkt 1-15 i art. 26 ust. 1 pkt 2, lub wystawców instrumentów finansowych niebędących papierami wartościowymi stosuje się odpowiednio art. 32 i art. 33. Przepis ust. 6c w art. 32 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym stanowi, iż: „z przekazania kontrolerowi materiałów, o których mowa w ust. 5 i ust. 6b, oraz pobrania materiałów, o których mowa w ust. 6a, sporządza się protokół w dwóch egzemplarzach, z których jeden otrzymuje kontrolowany. Kontroler oraz osoba przekazująca materiały podpisują protokół oraz parafują każdą jego stronę.” Zgodnie z dyrektywą odpowiedniego	<u>Uwaga uwzględniona</u>

			<p>stosowania przytoczonego przepisu, w przypadku przekazania upoważnionemu pracownikowi Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego kopii dokumentów lub innych nośników informacji oraz udzielenia pisemnych lub ustnych wyjaśnień, zestawień określonych danych i informacji sporządzonych na podstawie tych dokumentów i nośników oraz pobrania dokumentów i innych nośników informacji, podlegających badaniu w celu sporządzenia ich kopii przez upoważnionych pracowników tego urzędu, sporządza się protokół w dwóch egzemplarzach, z których jeden otrzymuje kontrolowany. Kontroler oraz osoba przekazująca materiały podpisują protokół oraz parafują każdą jego stronę. Uwzględniając powyższe, proponuje się zamieścić analogiczną regulację prawną rozdziale 2a dodawanym do <i>ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym</i> albo wyjaśnić w uzasadnieniu projektu ustawy przyczyny niezamieszczenia takiego przepisu.</p>	
31.	Art. 1 pkt 2 (art. 18f NadzRFinU)	Związek Banków Polskich	<p>Należy uwagę, że zakres uprawnień Komisji został określony w projektowanym art. 18f szerzej niż wynika to z art. 139 ust. 1 pkt 2 Prawa bankowego. Wątpliwości budzi również zestawienie obowiązku „niezwłocznego” przekazania informacji i wskazanego na końcu zdania odesłania do „terminu określonego w żądaniu”. Być może termin ten ma dotyczyć jedynie obowiązku udzielania pisemnych lub ustnych wyjaśnień (podczas gdy pozostałe dokumenty i informacje mają być przedstawiane niezwłocznie), ale redakcja przepisu nie jest do końca precyzyjna.</p> <p>Różnica pomiędzy przepisami Prawa bankowego, a nowo wprowadzanymi przepisami polega również na tym, że projektowane przepisy wyraźnie wskazują, że sporządzenie i przekazanie kopii dokumentów i innych nośników informacji jest obowiązkiem podmiotu kontrolowanego i następuje na jego koszt, podczas gdy w obowiązujących przepisach Prawa</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Przepis ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym stanowi lex specialis w stosunku do przepisów ustawy – Prawo bankowe. Ponadto art. 139 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe posługuje się katalogiem otwartym „w szczególności”. Projektowany przepis ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym uszczegóławia ten katalog, przewidując dodatkowo sporządzanie kopii dokumentów przez pracowników podmiotu.</p>

			bankowego, mowa jest jedynie o umożliwieniu, na pisemne żądanie Komisji, sporządzenia kopii dokumentów i innych nośników informacji.	
32.	Art. 1 pkt 2 (art. 18f ust. 2 NadzRFinU)	Bank Gospodarstw a Krajowego	W celu zapewnienia spójności konstrukcyjnej regulacji zawartej w nowym rozdziale 2a „ <i>Postępowanie wyjaśniające</i> ” w art. 18f ust. 2 należy dodać zdanie drugie o następującym brzmieniu: <i>„2. Przepisu nie stosuje się do wyjaśnień, dokumentów lub innych nośników informacji, których treść objęta jest tajemnicą notarialną, adwokacką, radcy prawnego lub doradcy podatkowego”</i>	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Podstawa prawna zachowania tajemnicy zawodowej przez notariusza, adwokata, radcę prawnego oraz doradcę podatkowego wynika z przepisów odpowiednich ustaw. Proponowany zapis nie tworzy szerszej gwarancji ochrony dokumentów lub innych nośników informacji, które objęte są tajemnicą ww. zawodów, a w praktyce może wzbudzać wątpliwości interpretacyjne
33.	Art. 1 pkt 2 (art. 18g ust.1 NadzRFinU)	Związek Banków Polskich	Mając, na względzie, że w projektowanym art. 18g ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym jest mowa o: „ zajęciu dokumentu lub innego nośnika informacji”, a w ust. 5 tego artykułu o „zajętych nośnikach”, to konsekwentnie również w ust. 4 tego artykułu powinno się mówić o „zajętych” nośnikach informacji, a nie o „wydanych lub odebranych”. W projektowanym art. 18g ust. 6, przewidziano również możliwość złożenia zażalenia przez osoby, których prawa zostały naruszone w wyniku zajęcia. W Projekcie przewiduje się, że zażalenie będzie rozpatrywać Komisja. Takie rozwiązanie nie zapewnia należytych gwarancji osobie, której	<u>Uwaga uwzględniona częściowo</u> Uwaga w zakresie dotyczącym rozpatrywania zażalenia przez Komisję Nadzoru Finansowego nieuwzględniona. W opinii projektodawcy przepis skonstruowany jest właściwie. Należy bowiem zauważyć, iż zażalenie rozpatruje Komisja jako organ kolegialny, natomiast zajęcie dokumentów lub innego nośnika

			prawa zostały naruszone i stanowi odstępstwo od zasady, że nikt nie powinien być sędzią we własnej sprawie (nemo iudex in causa sua).	informacji następuje w drodze zarządzenia wydawanego jednoosobowo lub przez Przewodniczącego lub Zastępcę Przewodniczącego.
34.	Art. 1 pkt 2 (art. 18g ust.3 NadzRFinU)	Narodowy Bank Polski	Proponujemy skreślić projektowany art. 18g ust. 3. Należy bowiem zauważyć, że podstawa prawna zachowania tajemnicy zawodowej przez notariusza, adwokata, radcę prawnego oraz doradcę podatkowego wynika z przepisów odpowiednich ustaw, określających zasady wykonywania tych zawodów. Projektowany przepis nie tworzy szerszej gwarancji ochrony dokumentów lub innych nośników informacji, które objęte są tajemnicą notariusza, adwokata, radcy prawnego oraz doradcy podatkowego, a w praktyce może wzbudzać wątpliwości interpretacyjne (np. czy <i>a contrario</i> w innych sytuacjach KNF może zwolnić z tajemnicy zawodowej). Należy zauważyć, że zgodnie z art. 180 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555) w zw. z art. 226 tej ustawy osoby zobowiązane do zachowania tajemnicy notarialnej, adwokackiej, radcy prawnego oraz doradcy podatkowego mogą być przesłuchiwane co do faktów objętych tą tajemnicą tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości, a okoliczność nie może być ustalona na podstawie innego dowodu. W przedmiocie przesłuchania lub zezwolenia na przesłuchanie decyduje sąd (por. uchwała składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z 16 czerwca 1994 r., sygn. akt I KZP 5/94; wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 2 lipca 2007 r., sygn. akt K 41/05; wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 6 grudnia 2012 r., skarga nr 12323/11).	<u>Uwaga uwzględniona</u>
35.	Art. 1 pkt 2	Narodowy	przywoływana w projektowanym art. 18h ust. 1 pkt 1 ustawa –	<u>Uwaga bezprzedmiotowa wobec</u>

	(art. 18h ust.1 pkt 1 NadzRFinU)	Bank Polski	Prawo telekomunikacyjne jest z dnia 16 lipca 2004 r., a nie z 6 lipca 2004 r.	<u>rezygnacji z odwoływania się do ustawy – Prawo telekomunikacyjne</u>
36.	Art. 1 pkt 2 (art. 18h ust.1 pkt 1 NadzRFinU)	Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego	<p>W pierwszym rządzie należy zwrócić uwagę na koncepcję wyposażenia pracowników Komisji Nadzoru Finansowego w uprawnienia do dostępu do tajemnicy telekomunikacyjnej. Wskazane rozwiązanie wywołuje zastrzeżenia AB W z uwagi na fakt, iż aktualnie toczy się publiczna dyskusja oraz podejmowane są prace legislacyjne związane z ograniczaniem tego rodzaju uprawnień w stosunku do służb uprawnionych do prowadzenia postępowań przygotowawczych dotyczących przestępstw gospodarczych. Brak jest zatem uzasadnienia dla wyposażenia dodatkowego organu w to instrumentarium.</p> <p>Ponadto należy zauważyć, że zgodnie z projektowanym art. 18a, celem postępowania wyjaśniającego będzie ustalenie, czy istnieją podstawy do złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa lub do wszczęcia postępowania administracyjnego. Z powyższego wynika zatem, że projektowane postępowanie wyjaśniające będzie miało charakter czynności poprzedzających wszczęcie właściwego postępowania przygotowawczego, prowadzonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.). Ponieważ celem postępowania przygotowawczego jest ustalenie czy doszło do popełnienia przestępstwa, a także pociągnięcie do odpowiedzialności karnej jego sprawcy, to na tym etapie powinno nastąpić wyjaśnienie wszystkich okoliczności sprawy, które może zostać osiągnięte przez zgromadzenie materiału dowodowego, w tym także informacji stanowiących tajemnicę telekomunikacyjną.</p>	<p><u>Uwaga uwzględniona</u></p> <p>Nastąpi rezygnacja z projektowanych regulacji dot. żądania przez Przewodniczącego KNF w postępowaniu wyjaśniającym informacji objętych tajemnicą telekomunikacyjną.</p>
37.	Art. 1 pkt 2	Związek	Przepis wydaje się być zbędny. Jeżeli bowiem w wypadkach	<u>Uwaga nieuwzględniona</u>

	(art. 18h ust.2 NadzRFinU)	Banków Polskich	określonych w art. 18h ust. 1 pkt 1) i 2) ustawy, podmioty tam wskazane mają ustawowy obowiązek udzielenia określonych informacji na żądanie Przewodniczącego Komisji, to jest zrozumiałe samo przez się, że takie przekazanie informacji nie może stanowić naruszenia obowiązku zachowania tajemnicy (tu: odpowiednio telekomunikacyjnej lub skarbowej).	Zastosowane w projekcie rozwiązania są analogiczne do dotychczas obowiązujących przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1537). Ponadto, wskazać należy, że przyjęte rozwiązanie uzasadnione jest potrzebą zachowania spójności systemowej, gdzie ustawodawca wyraźnie wskazuje wyjątki od obowiązku zachowania tajemnic chronionych na podstawie przepisów odrębnych ustaw.
38.	Art. 1 pkt 2 (art. 18h ust.2 NadzRFinU)	Prokuratura Generalna	Wysoko oceniając przydatność projektowanej instytucji przekazania prokuratorowi wraz z zawiadomieniem całości materiałów postępowania wyjaśniającego (w tym informacji objętych tajemnicą bankową), należy podnieść zastrzeżenia do treści projektowanego przepisu art. 16 ust. 5. stanowiącego normę kompetencyjną do przekazania wskazanych materiałów prokuratorowi. Powstaje bowiem wątpliwość, czy przekazane informacje chronione są nadal tajemnicą bankową i czy mogą być wprowadzone do procesu karnego oraz procesowo (jako dowód) wykorzystane w prowadzonym postępowaniu. Dążąc zatem do usunięcia sygnalizowanych wątpliwości należałoby postulować doprecyzowanie analizowanej normy poprzez wyraźne wskazanie, że materiały te przekazuje się celem ich wykorzystania w postępowaniu karnym. Należałoby również zastąpić zastosowaną przez projektodawców formułę: „ <i>Nie narusza obowiązku...</i> ” wyraźnie sformułowaną normą	<u>Uwaga uwzględniona</u>

			<p>zezwalającą „Komisja Nadzoru Finansowego składając prokuratorowi zawiadomienie o przestępstwie dołącza do zawiadomienia materiały postępowania wyjaśniającego, w tym informacje objęte tajemnicą bankową...”. Jest oczywiste przy tym, że wprowadzenie tak sformułowanej normy zezwalającej usunęłoby wszelkie wątpliwości związane z jej dotychczasową redakcją, objętą propozycjami opiniowanego projektu. Nie ulega przy tym wątpliwości, że tego rodzaju zezwolenie ustawowe eliminuje problemy związane z ewentualnym naruszeniem tajemnicy zawodowej, bowiem prawo nie może jednocześnie na coś zezwalać i tego zabraniać. Norma zezwalająca wyznacza zatem zakres normy obowiązkowej dotyczącej zachowania tajemnicy zawodowej. Innymi słowy to, co jest objęte zezwoleniem, niewchodzi w zakres obowiązku, którego treścią jest konfidencjonalność określonych informacji.</p>	
39.	Art. 1 pkt 2 (art. 18h NadzRFinU)	Lewiatan	<p><u>Konfederacja Lewiatan nie kwestionuje wprowadzenia samego uprawnienia KNF do dostępu do danych stanowiących tajemnicę telekomunikacyjną.</u> Tym niemniej, podzielamy poniższe wątpliwości w zakresie sposobu uregulowania tego zagadnienia w przedmiotowym projekcie, m. in. na tle wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 lipca 2014 r. Wątpliwości może budzić cel i zakres pozyskiwania przez KNF danych stanowiących tajemnicę telekomunikacyjną. Zgodnie z projektowanym art. 18h ust. 1 żądanie Przewodniczącego KNF jest uzasadnione, gdy mieści się w granicach koniecznych <u>do sprawdzenia</u>, czy zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa <u>lub do wszczęcia postępowania administracyjnego</u> w sprawie naruszenia przepisów podlegających nadzorowi KNF. W naszej ocenie, nie bez znaczenia dla projektowanej regulacji powinien mieć wyrok TK z dnia 30 lipca 2014 (sygn. K</p>	<p><u>Uwaga uwzględniona</u></p> <p>Nastąpi rezygnacja z projektowanych regulacji dot. żądania przez Przewodniczącego KNF w postępowaniu wyjaśniającym informacji objętych tajemnicą telekomunikacyjną.</p>

		<p>23/11). Trybunał w przedmiotowym wyroku stwierdził niekonstytucyjność przepisów, umożliwiających pozyskiwanie danych stanowiących tajemnicę telekomunikacyjną m. in. w ustawie o Policji (art. 20c) jako przepisów zbyt ogólnych. Jednym z podnoszonych zarzutów przez TK jest odejście od zasady subsydiarności, a więc zasady nakazującej korzystanie przez podmioty uprawnione z tajemnicy telekomunikacyjnej tylko wtedy, gdy kiedy jest to niezbędne dla prowadzonego postępowania, czyli gdy inne dowody są niewystarczające. TK podkreślił w wyroku, iż takie działanie narusza zasadę proporcjonalności określoną w art. 31 ust. 3 Konstytucji, a dokładnie - wymóg konieczności. Pozyskiwanie danych objętych tajemnicą komunikowania się powinno stanowić <i>ultima ratio</i> i być dopuszczalne tylko gdy jest to konieczne, a inne środki okazały się nieskuteczne lub nieprzydatne. Po drugie, projektodawca nie wyłączył żadnej kategorii podmiotów, których dane mogą być pozyskiwane w tym trybie, choćby były one objęte tajemnicą notarialną, adwokacką, radcy prawnego, lekarską lub dziennikarską (art. 180 § 2 KPK).</p> <p>Ponadto procedura wydaje się niepełna tzn.:</p> <p>a) projektowane przepisy nie przewidują m. in. zniszczenia zgromadzonych materiałów, które nie zawierają informacji mających znaczenie dla postępowania, na co również zwraca uwagę TK w wyroku K 23/11.</p> <p>b) brak jest ustanowionego nadzoru nad pozyskiwanymi przez organ danymi stanowiącymi tajemnicę telekomunikacyjną; Warto odnieść się również do zawartego w projekcie art. 18h ust 3., który stanowi, że udostępnienie nastąpi nieodpłatnie. W tym miejscu należy wskazać, że propozycja w tym zakresie nie uwzględnia zwrotu uzasadnionych kosztów, które operator</p>	
--	--	---	--

			ponosi w związku z realizacją obowiązku udostępnienia informacji stanowiących tajemnicę telekomunikacyjną. Podsumowując, nie kwestionując propozycji nadania KNF uprawnienia do dostępu do danych stanowiących tajemnicę telekomunikacyjną, uważamy, że przepisy w tym zakresie powinny uwzględniać tezy wynikające z wyroku Trybunału Konstytucyjnego K 23/11.	
40.	Art. 1 pkt 2 (art. 18h NadzRFinU)	Lewiatan	Z racji tego, że wprowadzony Rozdział 2a jest uchylanym art. 38 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, propozycje poniższych zmian nie dotyczą kwestii nowych. Sugerowane jest wprowadzenie w nowym art. 18h ust. 5 pewnego ograniczenia, które uniemożliwiłoby teoretycznie ciągłe (na nowo) wszczynanie postępowań wyjaśniających w tej samej sprawie, np. poprzez dodanie zapisu, że ponowne wszczęcie postępowania wyjaśniającego o ten sam czyn jest możliwe w przypadku pojawiania się (istotnych?) nowych okoliczności.	<u>Uwaga uwzględniona</u>
41.	Art. 1 pkt 2 (art. 18i NadzRFinU)	Związek Banków Polskich	W art. 18i przewidziano instytucję zamknięcia postępowania wyjaśniającego nie precyzując, jakie są przesłanki wydania postanowienia o zamknięciu postępowania wyjaśniającego (w kontekście pozostałych możliwych sposobów zakończenia postępowania, a więc złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa lub wszczęcia postępowania administracyjnego). Jednocześnie przewiduje się wprowadzenie budzącego wątpliwości przepisu (art. 18i ust. 5), który stanowi, że zamknięcie postępowania wyjaśniającego nie stanowi przeszkody do ponownego jego przeprowadzenia o ten sam czyn. Jak się wydaje, ponowne przeprowadzenie postępowania powinno być uzasadnione wyjątkowymi, nowymi okolicznościami.	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Uwaga uwzględniona w zakresie wskazania, że ponowne wszczęcie postępowania wyjaśniającego będzie możliwe wskutek pojawienia się nowych okoliczności, nieznanych Przewodniczącemu przed zarządzeniem zamknięcia postępowania. W pozostałym zakresie uwaga nieuwzględniona. Proponowane rozwiązania są analogiczne do funkcjonujących aktualnie na gruncie ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym.

				<p>Po zakończeniu postępowania wyjaśniającego Przewodniczący Komisji kieruje zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, jeżeli informacje zgromadzone w toku postępowania wskazują na prawdopodobieństwo jego popełnienia, wszczyna postępowania administracyjne, jeżeli nieprawidłowości dopuszcza się podmiot nadzorowany lub zamyka postępowanie, jeżeli nie w jego toku nie zgromadzono dowodów nieprawidłowości w działalności podmiotu.</p>
42.	Art. 1 pkt 2 (art. 18i NadzRFinU)	EVEREST FINANSE	<p>Wyrażamy kierunkowe poparcie dla proponowanych zmian, w zakresie w jakim jest to niezbędne w związku z koniecznością złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstw określonych w ustawach szczególnych wskazanych w powyższym artykule. Jednocześnie pragniemy zaznaczyć, iż zakres ujawnianych danych, które stanowią dane wrażliwe przedsiębiorstwa, powinien być precyzyjnie określony. Spółka nadal podtrzymuje stanowisko aprobaty wprowadzenie obowiązku rejestracji firm pożyczkowych w odrębnym rejestrze. Przesądzenia wymaga w związku z tym kwestia powiązania między proponowanymi zmianami, a w szczególności z projektowaną wcześniej regulacją zawartą w pkt. 3 poniżej, tj. wprowadzeniem obowiązku rejestracji w odrębnym rejestrze. Należy wyraźnie wskazać, czy wpis do rejestru będzie uzależniony od przesłanki braku wpisu na listę ostrzeżeń Komisji prowadzoną na podstawie znowelizowanej</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona.</u></p> <p>Wątpliwości zgłaszane przez Everest Finance zostały już rozstrzygnięte ustawą z dnia 23 października 2013 r. o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz niektórych innych ustaw, która doprecyzowała moment wpisywania podmiotu na listę ostrzeżeń publicznych, w tym wymogi pełnego informowania na liście o wszystkich prawnych następstwach złożonego zawiadomienia przez KNF dotyczącego danego podmiotu. W zakresie prowadzenia rejestru</p>

			<p>ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. Wobec powyższego postulujemy szczegółowe określenie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - momentu, od którego Komisja dysponuje uprawnieniem ujawnienia danych (w naszej ocenie winien to być moment zgłoszenia zawiadomienia poprzedzonego przeprowadzeniem postępowania wyjaśniającego, które wykazało istnienie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa); - oraz ich zakresu, a także koherentne powiązanie z działaniami zawartymi pod pkt 4. <p>Jest to model postępowania tym bardziej pożądany, iż zjawisko stygmatyzacji społecznej podmiotów, wpisanych na powyższą listę, jest potwierdzone przez praktykę obrotu i wiąże się potencjalnie ze znaczącymi stratami ekonomicznymi. Straty w kształcie znowelizowanych przepisów ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym nabiorą charakteru stałego, gdyż wpis na listę nie będzie podlegał wykreśleniu, a wszelkie korzystne na rzecz przedsiębiorcy rozstrzygnięcia będą skutkowały wyłącznie dokonaniem wpisu stwierdzającego ów fakt (np. pozytywne zakończenie postępowania wyjaśniającego). Pamiętać przy tym należy, że dla większości uczestników rynku znaczenie posiada już sam wpis na powyższą listę, a bez znaczenia pozostają wszelkie późniejsze jego modyfikacje, nie wiążące się z wykreśleniem z listy, co w sposób oczywisty powoduje, iż poniesione straty stają się nieodwracalne. Popieramy stanowisko, iż osoby, którym udostępnia się wzmiankowane dane, powinny zostać ustawowo zobowiązane do zachowania ich w tajemnicy.</p>	<p>uwaga była rozpatrywana na etapie projektowania założeń. Ponadto należy zauważyć, że znajdujący się aktualnie w uzgodnieniach międzyresortowych i konsultacjach publicznych projekt założeń projektu ustawy w sprawie umów o kredyt związanych z nieruchomościami kompleksowo reguluje kwestię dopuszczenia do działalności i rejestracji firm pożyczkowych.</p>
43.	Art. 1 pkt 2 (art. 18i ust.1 NadzRFinU)	Bank Gospodarstw Krajowego	<p>Proponuje się nadanie art. 18i ust. 1 brzmienia zgodnego z obecnym brzmieniem art. 38 ust. 2 zdanie drugie ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, które lepiej spełnia funkcję, dla której przepis tego rodzaju jest wprowadzany do</p>	<u>Uwaga uwzględniona</u>

			ustawy tj.: „1. Czas trwania postępowania wyjaśniającego nie może być dłuższy niż 6 miesięcy od dnia zarządzenia jego przeprowadzenia”.	
44.	Art. 1 pkt 2 (art. 18i ust.5 NadzRFinU)	Agencja Bezpieczeńst wa Wewnętrzne go	<p>Kolejne zastrzeżenia ABW dotyczą propozycji przyznania pracownikom Komisji Nadzoru Finansowego uprawnień do ponownego przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego „o ten sam czyn” - art. 18i ust. 5 projektu. Jak wskazano powyżej postępowanie wyjaśniające stanowi czynność poprzedzającą wszczęcie właściwego postępowania karnego. Z tego względu konstruowanie przepisów dotyczących prowadzenia postępowania wyjaśniającego powinno opierać się na modelu postępowania karnego, którego generalną zasadą jest zakaz powtórnego prowadzenia postępowania, co do tego samego czynu wobec tej samej osoby, jeśli wcześniej wszczęte postępowanie zostało prawomocnie zakończone lub się nadal toczy. W ocenie ABW wszczynanie następnych postępowań dotyczących tego samego czynu, bez zaistnienia nowych przesłanek jest niezasadne także ze względów ekonomiki prowadzenia postępowania.</p> <p>Poza tym wydaje się, że okres 6 miesięcy na przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego jest zdecydowanie zbyt krótki. Z praktyki ABW wynika, że postępowania prowadzone w sprawach przestępstw gospodarczych są długotrwałe, wymagają przeprowadzenia wielu czynności i analiz, a ponieważ Przewodniczący Komisji nie będzie miał możliwości przedłużenia tego terminu, to konieczne będzie wszczęcie nowego postępowania wyjaśniającego o ten sam czyn. W związku z powyższym proponuje się wprowadzenie do projektu zapisu, który umożliwi Przewodniczącemu Komisji Nadzoru Finansowego przedłużenia okresu prowadzenia postępowania wyjaśniającego.</p>	<p><u>Uwaga częściowo uwzględniona</u></p> <p>W zakresie dotyczącym przesłanek do ponownego wszczęcia postępowania – uwaga uwzględniona (vide stanowisko MF do wcześniejszych uwag).</p> <p>W zakresie dotyczącym terminu na przeprowadzenie postępowania uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Należy wskazać, że analogiczny termin wynika z przepisów ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, które przenoszone są do ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym.</p>

45.	Art. 1 pkt 4 (art. 20a NadzRFinU)	Narodowy Bank Polski	wymiar kary (kara grzywny do 500 000 zł, kara ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2) wydaje się zbyt wysoki i nieproporcjonalny do czynu utrudniania lub udaremniania przeprowadzenia czynności w postępowaniu wyjaśniającym. Celem postępowania wyjaśniającego jest jedynie ustalenie, czy istnieją podstawy do złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, a podobnemu do zaproponowanego wymiarowi kary podlega na przykład przestępstwo naruszenia nietykalności cielesnej funkcjonariusza publicznego lub osoby do pomocy mu przybranej podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych (art. 221 § 1 kodeksu karnego). Proponujemy zatem rozważyć obniżenie wymiaru projektowanej kary oraz ewentualnie uwzględnić typ kwalifikowany tego przestępstwa.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Założenia do projektu ustawy wskazują na konieczność zwiększenia poziomu ochrony konsumentów korzystających z usług finansowych firm udzielających kredytów konsumenckich, nieobjętych obowiązkiem uzyskania zezwolenia KNF. Jak pokazuje przykład Amber Gold sp. z o.o. podmioty te prowadząc działalność przestępczą mogą powodować wysokie straty finansowe osób wchodzących z nimi w relacje umowne. W przypadku prowadzenia działalności nielegalnej podmioty te mogą również świadomie i celowo dopuszczać się utrudniania przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego. Wymiar kary musi zatem być w tym zakresie dotkliwy.
46.	Art. 1 pkt 4 (art. 20a NadzRFinU)	Narodowy Bank Polski	Nieprawidłowe pod względem legislacyjnym, wydaje się wyodrębnianie nowego rozdziału 3a, który zawierałby wyłącznie jeden artykuł. Proponujemy zamieszczenie projektowanego przepisu art. 20a ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym w rozdziale 2a jako art. 18j oraz zmianę numeracji drugiego projektowanego art. 18i na art. 18k, zgodnie z poniższym: „Art. 18i. 1. Postępowanie wyjaśniające powinno się	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Zgodnie z par. 24 Zasad techniki prawodawczej, przepisy karne następują po przepisach materialnych, ustrojowych i proceduralnych.

			zakończyć (...). Art. 18j. Kto utrudnia lub udaremnia przeprowadzenie czynności (...). Art. 18k. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się (...).”.	
47.	Art. 1 pkt 4 (art. 20a NadzRFinU)	Bank Gospodarstw a Krajowego	Propozycja zapisów art. 20a może budzić pewne wątpliwości co do proporcjonalności, tj. za utrudnianie lub udaremnianie przeprowadzenia czynności w postępowaniu wyjaśniającym grozi grzywna do 500.000 zł, kara ograniczenie pozbawienia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. Rozumiejąc intencję Projektodawcy sugeruje się przeanalizowanie proporcjonalności zaproponowanych sankcji.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Założenia do projektu ustawy wskazują na konieczność zwiększenia poziomu ochrony konsumentów korzystających z usług finansowych firm udzielających kredytów konsumenckich, nieobjętych obowiązkiem uzyskania zezwolenia KNF. Jak pokazuje przykład Amber Gold sp. z o.o. podmioty te prowadząc działalność przestępczą mogą powodować wysokie straty finansowe osób wchodzących z nimi w relacje umowne. W przypadku prowadzenia działalności nielegalnej podmioty te mogą również świadomie i celowo dopuszczać się utrudniania przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego. Wymiar kary musi zatem być w tym zakresie dotkliwy.
48.	Art. 1 pkt 4 (art. 20a NadzRFinU)	Prokuratura Generalna	Pewne wątpliwości budzą również propozycje wprowadzenia nowych typów przestępstw utrudniania lub udaremniania przeprowadzenia czynności w postępowaniu wyjaśniającym (projektowany art. 20a) oraz analogiczny typ przestępstwa	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Przepis ten jest analogiczny do obecnie obowiązującego art. 225 kk .

			<p>odniesiony do postępowania kontrolnego i administracyjnego (projektowany art. 46 ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym). Zasadniczy problem sprowadza się do niedostatecznej określoności projektowanych typów czynów zabronionych. Niewątpliwie bowiem czynność sprawcza „<i>utrudnia czynności</i>” czy też „<i>udaremnia czynności</i>” to zwroty wysoce nieprecyzyjne, które zakresem desygnatów obejmują liczne zachowania, co powoduje, że mogą one budzić wątpliwości w perspektywie dochowania konstytucyjnych warunków stanowienia norm prawno-karnych, zwłaszcza zaś dochowania zasady <i>nullum crimen sine lege certa</i>. Dostrzegając jednak praktyczne trudności w precyzyjnym określeniu czynności podlegającej prawno-karnej reglamentacji, należałoby postulować doprecyzowanie wskazanych norm w drodze egemplifikacji zachowań typowo „<i>utrudniających</i>” lub „<i>uniemożliwiających</i>” przeprowadzenie czynności podejmowanych w ramach wskazanych procedur: wyjaśniających, kontrolnych czy administracyjnych.</p>	<p>Z orzecznictwa do art. 225 kk (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu II AKA 10/14) wynika, że przepis ten obejmuje tak działania jak i zaniechania, także jednokrotne, a czynność sprawcza została określona przez odwołanie się do skutku, którym jest utrudnienie lub udaremnienie czynności postępowania.</p>
49.	Art. 2 pkt 1 (art. 4 ust. 1 pkt. 33 pr.bank.)	Profi Credit	<p>Zgłaszamy zastrzeżenia do określenia podmiotów wykonujących działalność pożyczkową: w art. 4 ust.1 pkt 33 wprowadzono pojęcie „instytucja pożyczkowa”, zdefiniowane w proponowanym art. 5 pkt 2a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 126, poz. 715, z późn. zm.l).”; Autorzy projektu ustawy dokonali prostego tłumaczenia angielskiego wyrażenia financial institution, używanego w dyrektywach unijnych w odniesieniu do podmiotów prowadzących działalność finansową w krajach Wspólnoty. Ustawodawcy unijnemu chodziło o stworzenie na potrzeby wydawanych przez siebie aktów prawnych wyrażenia definiującego w sposób jednolity w/w podmioty prowadzące działalność finansową, ponieważ w każdym kraju podmioty te</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>W polskim porządku prawnym występują już podobne określenia innych podmiotów świadczących usługi o charakterze finansowym, np. „instytucja kredytowa” czy „instytucja finansowa”, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Zaproponowana w projekcie terminologia „instytucja pożyczkowa” wydaje się zatem trafna.</p>

		<p>są definiowane w sposób indywidualny.</p> <p>W odniesieniu do polskiego rynku gospodarczego określenie „instytucja pożyczkowa” dla podmiotów gospodarczych prowadzących działalność polegającą na odpłatnym udostępnianiu środków pieniężnych jest określeniem niewłaściwym. Sformułowanie to jest niewłaściwe zarówno pod względem językowym, jak i pod względem prawnym.</p> <p>Aspekt językowy: zgodnie z definicją słowa instytucja, zawartą w słowniku języka polskiego PWN:</p> <p>W sensie ogólnym: instytucja to zakład o charakterze publicznym, zajmujący się określonym zakresem spraw, działający w jakiejś dziedzinie, np. instytucja kultury czy też instytucja naukowa lub edukacyjna, albo też instytucja państwowa. Instytucje kultury zajmują się upowszechnianiem kultury; mogą być państwowe lub samorządowe i mogą przybierać różne formy organizacji: teatr, kino, instytucja filmowa, muzeum, biblioteka, ośrodek badań i dokumentacji, dom kultury etc. Do państwowych instytucji kultury zalicza się m. in. Teatr Wielki – Opera Narodowa, Muzeum Narodowe, Zamek Królewski w Warszawie, Narodowe Centrum Kultury. Instytucje naukowe to instytucje, których misją jest działalność na rzecz rozwoju nauki, ustanawiania standardów badań i norm etycznych i mają na celu służyć społeczeństwu i wzbogacanie kultury narodowej. Instytucją naukową jest np. Polska Akademia Nauk, jednostki naukowe prowadzące w sposób ciągły badania naukowe lub prace rozwojowe. Pojęcie instytucji państwowej, samorządowej lub społecznej definiuje art 47 §4 Kodeksu wykroczeń jako przedsiębiorstwo, w którym Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego jest udziałowcem, spółdzielnia, związek zawodowy, inna organizacja społeczna lub jednostka wojskowa.</p> <p>W sensie socjologicznym: instytucja to zespół norm prawnych</p>	
--	--	---	--

		<p>lub obyczajowych dotyczących organizacji jakiejś dziedziny. Należą do nich np. instytucja małżeństwa lub instytucja skarg i zażaleń.</p> <p>W sensie prawniczym: instytucja prawna to zespół norm prawnych regulujących łącznie określoną grupę stosunków społecznych, np. stosunki rodzinne lub służbowe.</p> <p>W każdej definicji słowa instytucja mieści się aspekt społeczny jednostki organizacyjnej określanej tym mianem. W żadnej z powyższych definicji tego słowa nie mieści się określenie „instytucja pożyczkowa” jako określenie dla przedsiębiorcy, którego działalność polega na udzielaniu pożyczek dla ludności, ponieważ tego rodzaju przedsiębiorstwo nie spełnia funkcji społecznej w sensie rozumianym w owej definicji.</p> <p>Aspekt prawny: Prawo polskie w sposób jednoznaczny definiuje podmiot prowadzący działalność gospodarczą, jaką jest działalność polegająca na odpłatnym użyczeniu środków pieniężnych, w art. 4. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej jako „przedsiębiorcę”.</p> <p>W rozumieniu w/w ustawy osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą jest „przedsiębiorcą”.</p> <p>Firmy udzielające pożyczek prowadzą działalność gospodarczą i należą do podmiotów określonych w powołanym artykule, więc są przedsiębiorcami. Nie jest słusznym wprowadzanie odmiennej, mylącej terminologii „instytucji” w odniesieniu do jakiegokolwiek podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, z wyjątkiem już istniejących w polskim prawie instytucji określonych w art. 47 §4 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń.</p>	
--	--	---	--

			Postulat: Profi Credit Poland sp z o. o. postuluje określenie podmiotu prowadzącego działalność pożyczkową jako przedsiębiorcy pożyczkowego.	
50.	Art. 2 pkt 2 lit a (art. 105 ust. 4 pkt. 4 pr.bank.)	Związek Firm Pożyczkowych	<p>Omawiany przepis zawiera podstawę prawną dla instytucji utworzonych na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy - Prawo bankowe do udostępniania instytucjom pożyczkowym, na zasadzie wzajemności, informacji stanowiących tajemnicę bankową, jak również informacji udostępnionych przez inne instytucje pożyczkowe, określając równocześnie zakres i cel udostępniania tych informacji. Natomiast zakres danych podlegających wymianie pomiędzy instytucjami utworzonymi na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe a instytucjami pożyczkowymi został określony w projektowanym art. 105 ust. 4g tej ustawy. Zgodnie z proponowanym brzmieniem art. 105 ust. 4 pkt 4 instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe będą mogły udostępniać instytucjom bankowym opisane wyżej informacje w zakresie niezbędnym do oceny zdolności kredytowej konsumenta i analizy ryzyka kredytowego. W odniesieniu do tej propozycji popieramy rozszerzenie zakresu udostępnianych informacji o informacje niezbędne do analizy ryzyka kredytowego. Wskazujemy równocześnie na potrzebę rozszerzenia – odpowiednio do tak określonego ogólnego zakresu informacji podlegających udostępnieniu instytucjom pożyczkowym – również zakresu danych podlegających wymianie pomiędzy instytucjami utworzonymi na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe a instytucjami pożyczkowymi, określonego w projektowanym art. 105 ust. 4g tej ustawy (por. uwagi do tego przepisu).</p> <p>Niezależnie od powyższego postulujemy również</p>	<p><u>Uwaga uwzględniona/wyjaśniona</u></p> <p>Intencją projektowanych przepisów jest umożliwienie dostępu instytucji pożyczkowych do informacji zawartych w bazach danych prowadzonych przez instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe, przy respektowaniu zasady wzajemności. Szczegółowy zakres danych podlegających wymianie będzie określony w akcie wykonawczym. Nadto, zauważyć warto, że projektowana regulacja konstrukcyjnie nawiązuje do obecnych przepisów art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe, w których ustawodawca przy określaniu ram współpracy (wymiany informacji) posługuje się pojęciem tajemnicy bankowej.</p>

			<p>rozszerzenie zakresu informacji, które mogą być udostępniane instytucjom pożyczkowym przez instytucje, poprzez objęcie tym zakresem – oprócz informacji stanowiących tajemnicę bankową oraz informacji udostępnionych przez inne instytucje pożyczkowe lub ich zagraniczne odpowiedniki, o których mowa w projektowanym art. 59d ustawy o kredycie konsumenckim – również informacji innych niż informacje stanowiące tajemnicę bankową, udostępnionych przez pozostałe podmioty, które mogą udostępniać informacje do instytucji utworzonych na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe, tj. w szczególności inne instytucje ustawowo upoważnione do udzielania kredytów oraz instytucje kredytowe, o których mowa odpowiednio w art. 105 ust. 4 pkt 2 i 3 ustawy – Prawo bankowe. Ograniczenie zakresu informacji udostępnianych instytucjom pożyczkowym wyłącznie do informacji stanowiących tajemnicę bankową, tj. wyłącznie informacji udostępnianych przez banki, oraz informacji udostępnionych przez inne instytucje pożyczkowe lub ich zagraniczne odpowiedniki, nie znajduje w naszej ocenie przekonującego uzasadnienia, albowiem celem projektowanych przepisów powinno być zapewnienie przepływu informacji w ramach szeroko rozumianego sektora finansowego.</p>	
51.	Art. 2 pkt 2 lit a (art. 105 ust. 4 pkt. 4 pr.bank.)	Pracodawcy RP	<p>Popieramy propozycję wprowadzenia rozwiązania umożliwiającego pozyskiwanie przez instytucje pożyczkowe danych objętych tajemnicą bankową o zobowiązaniach konsumentów zgromadzonych w instytucjach utworzonych na podstawie art. 105 ust. 4 Prawa bankowego, jak również opacie tej wymiany na zasadach dobrowolności i wzajemności. Aprobujemy również wprowadzenie zasady, że udostępnienie informacji dotyczących konsumenta wymaga wyrażenia przez niego zgody, z zastrzeżeniem że zgoda być ona wyrażona</p>	<p><u>Uwaga aprobująca; uwzględniona w treści projektu</u></p>

			także w postaci elektronicznej.	
52.	Art. 2 pkt 2 lit a (art. 105 ust. 4 pkt. 4 pr.bank.)	Bank Gospodarstwa Krajowego	Proponowana treść art. 105 ust. 4 pkt 4 powinna zostać przeredagowana, gdyż redakcja tego przepisu oparta została na błędnym założeniu, jakoby instytucje pożyczkowe były - na równi z bankami - depozytariuszami tajemnicy bankowej. Ponieważ tak nie jest, nie jest możliwa wymiana pomiędzy bankami i instytucjami pożyczkowymi, „na zasadzie wzajemności”, informacji stanowiących tajemnicę bankową. Zasada wzajemności powinna, w ocenie Banku, zostać zastąpiona warunkiem w postaci udostępniania przez instytucje pożyczkowe posiadanych przez nie informacji o pożyczkobiorcach, w zakresie niezbędnym do oceny zdolności kredytowej konsumenta i analizy ryzyka kredytowego (vide s. 6 uzasadnienia projektu ustawy)	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Wydaje się, że komentowany przepis nie może budzić wątpliwości interpretacyjnych odnośnie do rozumienia zasady wzajemności, Należy wskazać bowiem, iż przepis stanowiąc o „zasadzie wzajemności” zawiera równocześnie dookreślenie/zwrot „odpowiednio”, w celu odróżnienia różnych kategorii przekazywanych informacji (objętych tajemnicą bankową oraz udostępnianych przez instytucje pożyczkowe i ich odpowiedniki w UE).
53.	Art. 2 pkt 2 lit a (art. 105 ust. 4 pkt. 4 pr.bank.)	Profi Credit	W ust. 4 dodano pkt 4, który upoważnia instytucje upoważnione do gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji stanowiących tajemnicę bankową do przekazywania tych informacji instytucjom pożyczkowym na zasadzie wzajemności czyli do przekazywania informacji stanowiących odpowiednio tajemnicę bankową udostępnionych przez instytucje pożyczkowe oraz [...] w zakresie niezbędnym do oceny zdolności kredytowej konsumenta [...] i analizy ryzyka kredytowego. W celu realizacji powyższych celów przez instytucję pożyczkową musi ona mieć możliwość przetwarzania informacji. Tymczasem treści tego zapisu przeczy zapis art. 105 ust. 1 - 3, który otrzymał nowe brzmienie, niespójne z treścią zapisu zawartego w ust. 4 pkt 4 projektu ustawy o	<u>Uwaga uwzględniona</u> W związku z uzupełnieniem projektu o unormowania dot. warunków przetwarzania przez instytucje pożyczkowe informacji po wygaśnięciu zobowiązania, proponuje się nowelizację art. 105a ustawy - Prawo bankowe, w tym przepis ust. 1 ww. artykułu określający cele przetwarzania informacji przez te podmioty (w piśmie Zgłaszającego uwagę wskazano art. 105 ustawy). W kontekście zgłoszonej uwagi

			<i>zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym [....].</i>	zauważyć należy także, że cele przetwarzania informacji są określone w projektowanych przepisach ustawy o kredycie konsumenckim.
54.	Art. 2 pkt 2 lit a (art. 105 ust. 4 pkt. 4 pr.bank.)	EVEREST FINANSE	<p>Popieramy przewidywane w tym punkcie zmiany. Ujednolicenie zasad dostępu dla wszystkich instytucji może spowodować wzrost stabilności w sektorze finansowym oraz zrównać warunki działalności. Za nieadekwatny do warunków obecnie panujących na rynkach (zarówno polskim jak i światowych) należy uznać wymóg uzyskania zgody klienta na dostęp do danych zawartych w BIK, w formie pisemnej. Rekomendowane byłoby uelastycznienie oraz przyspieszenie obrotu informacją poprzez dopuszczenie możliwości korzystania, np. z form elektronicznych czy przy wykorzystaniu trwałego nośnika (o którym mowa w ustawie o kredycie konsumenckim).</p> <p><u>Zasada wzajemności.</u></p> <p>W zakresie baz danych właściwszą niż przymus prawny zasilania zewnętrznych baz danych i bardziej proporcjonalną na gruncie konstytucyjnym, byłaby zasada wzajemności w dostępie do danych. Ważnym jest precyzyjne ustalenie zakresu informacji, jaki powinien być przekazywany do baz zewnętrznych tak, aby interesy konsumentów, jak i kredytodawców zostały w odpowiedni sposób wyważone, co może przyczynić się do urzeczywistnienia postulatu odpowiedzialnego pożyczania (responsible lending & borrowing). Zasady dostępu do informacji instytucji pożyczkowych i banków powinny zostać zbliżone do siebie, bowiem projekt w dalszym ciągu utrzymuje niczym nie uzasadnione poważne rozbieżności w zasadach dostępu do baz dla podmiotów z sektora bankowego i spoza niego. Konieczność uzyskiwania zgody w drodze pisemnej stanowi</p>	<p><u>Uwaga częściowo uwzględniona</u></p> <p>W zakresie dotyczącym odstąpienia od wymogu formy pisemnej dla wszystkich instytucji - <u>uwaga uwzględniona</u></p> <p>W zakresie dotyczącym zasady wzajemności przekazywania przez instytucje pożyczkowe i otrzymywania informacji z baz prowadzonych przez rejestry kredytowe - <u>uwaga uwzględniona w przepisach projektu przesłanego do konsultacji.</u></p> <p>W pozostałym zakresie - <u>uwaga nieuwzględniona.</u></p> <p>Proponowane ujednolicenie zasad dostępu do pozabankowych baz zewnętrznych ma charakter systemowy i wykracza poza zakres regulacji objętych założeniami.</p> <p>W kontekście działalności i dostępu do baz danych BIG-ów wskazać należy na trwające prace nad projektem założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy o udostępnianiu</p>

		<p>niejednokrotnie barierę operacyjną nie do pokonania dla wielu instytucji pożyczkowych, które świadczą swe usługi drogą elektroniczną (wzrost kosztów, długość oczekiwania na uzyskanie takiej zgody i następnie na dokonanie weryfikacji a ostatecznie zawarcia umowy). Przejawem nierównego traktowania jest brak pokrewnego wymogu w sektorze bankowym; przeciwnie - w sektorze bankowym ustawowo dopuszczona jest możliwość korzystania z elektronicznej postaci składania i odbierania oświadczeń woli. Uzasadnienie nie dostarcza racjonalnej argumentacji, dlaczego zbieżne unormowanie nie może obowiązywać w sektorze firm pożyczkowych, świadczących <i>de facto</i> identycznego typu działalność. Na gruncie prawa bankowego zachowanie tej formy nie budzi żadnych zastrzeżeń w zakresie bezpieczeństwa czynności, zachowania tajemnicy bankowej lub ochrony interesów klientów, więc nie istnieją jasne powody, dlaczego takie wątpliwości zrodziły się wobec innych instytucji finansowych.</p> <p>Ponadto należy wyeliminować niespójność systemową, gdyż w pozostałych segmentach rynku panuje dobrowolność dostępu do baz danych i nie występuje ustawowy obowiązek ich zasilania. Zasada wzajemności (rozumiana w taki sposób, iż kredytodawca, chcący otrzymywać z BIG informacje o zobowiązaniach z tytułu kredytów konsumenckich udzielanych przez innych kredytodawców, powinien mieć obowiązek przekazywać do BIG informacje o kredytach konsumenckich udzielonych w ramach swojej działalności) powinna zostać rozciągnięta na cały system, tym bardziej, iż sprawdza się w Prawie Bankowym w odniesieniu do informacji z BIK udzielanych podmiotom zależnym od banków. Zasada ta zarówno pozwoli osiągnąć cele regulacji, jak też nie przyczyni się do ograniczenia swobody</p>	<p>informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych.</p> <p>W związku ze zróżnicowaniem zakresu informacji między bankami i niebankowymi instytucjami finansowymi, wskazać należy, iż podmioty sektora bankowego, w odróżnieniu od instytucji pożyczkowych, przyjmują depozyty, w oparciu o które mogą udzielać pożyczek i kredytów. Projektowane regulacje powinny przewidywać adekwatny zakres dostępu do informacji podmiotom bankowym i pozabankowym, z uwzględnieniem ustawowych obowiązków banków w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa powierzonych depozytów.</p>
--	--	--	---

			<p>działalności. Sądzymy, iż dane przekazywane do BIG powinny obejmować dane o wierzytelnościach z tytułu udzielonych pożyczek, zawierające zarówno informacje dotyczące udzielonego kredytu konsumenckiego, jak i informacje o spłatach oraz ewentualnych zaległościach w spłacie. Trudno znaleźć przekonujące argumenty przemawiające za zróżnicowanym zakresem informacji między bankami i niebankowymi instytucjami finansowymi. Katalog tych informacji służy obu kategoriom podmiotów do tego samego celu, toteż powinien być jednakowy.</p>	
55.	<p>Art. 2 pkt 2 lit a (art. 105 ust. 4 pkt. 4 pr.bank.)</p>	<p>Lewiatan</p>	<p>Projektowany art. 105 ust 4 - propozycja zakłada udostępnianie informacji przez instytucje utworzone na podst. art. 105 ust. 4 ustawy, instytucjom pożyczkowym na zasadzie wzajemności. Zasada wzajemności (jako wymóg) nie jest w żaden sposób wyszczególniona ani wymagana dla pozostałych instytucji (przypadków) ujętych w punktach 1-3. Poddajemy pod rozważenie usunięcie zasady wzajemności jako wymogu.</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Zasada wzajemności w przypadku banków udzielających informacji stanowiącej tajemnicę bankową podmiotom niebankowym (innym instytucjom ustawowo upoważnionym do udzielania kredytów) wyrażona jest w art. 105 ust. 1 pkt 1a ustawy – Prawo bankowe.</p>
56.	<p>Art. 2 pkt 2 lit b (art. 105 ust. 4e pr.bank.)</p>	<p>Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych</p>	<p>informuję, że Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych <u>podtrzymuje</u>, wyrażany konsekwentnie już od etapu założeń do wyżej wskazanego projektu ustawy (vide pisma Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia 25 września 2013 roku o sygn. DOLiS-033-375/13/TG/61510 i z dnia 7 stycznia 2014 roku o sygn. DOLiS-033-375/13/MK/798/14), <u>sprzeciw</u> wobec umożliwienia instytucjom utworzonym na podstawie art. 105</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Podnoszone w uwadze kwestie zostały rozstrzygnięte w założeniach projektu ustawy przyjętych przez Radę Ministrów.</p> <p>W związku z uwagą GIODO,</p>

		<p>ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku – Prawo bankowe (Dz. U. z 2012 r. poz. 1376, z późn. zm.) udostępniania informacji stanowiących tajemnicę bankową pożyczkodawcom niebędącym bankami (lub instytucjami, o których mowa w art. 5 ust. 5 ustawy – Prawo bankowe) na potrzeby – dokonywanej przez tych kredytodawców – oceny zdolności kredytowej konsumenta.</p> <p>Po raz kolejny powtórzyć należy, iż instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe (instytucje informacji kredytowej) powstały w celu ułatwienia uzyskiwania informacji i ich „przepływu” w sektorze bankowym (oraz między instytucjami ustawowo z bankami zrównanymi). W literaturze przedmiotu wskazuje się, iż cyt.: „[...] Funkcjonowanie takiej instytucji będzie wygodniejsze dla banków niż uzyskiwanie informacji bezpośrednio od konkretnego banku lub instytucji [...]” (Bączyk M., Góral L., Fojcik-Mastalska E. (redakcja), Pisuliński J., Pyziół W. <i>Najnowsze wydanie: Prawo bankowe. Komentarz</i> Warszawa 2007, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis (wydanie V), str. 840). O ile zatem organ do spraw ochrony danych osobowych przyjmuje do wiadomości, że podmiot powołany do pośredniczenia w wymianie informacji między bankami oraz instytucjami z nimi ustawowo zrównanymi może dysponować pewnymi specyficznymi uprawnieniami, o tyle z punktu widzenia – gwarantowanych konstytucyjnie – praw obywateli nie do zaakceptowania jest, by takie uprawnienia były wykorzystywane także w obrocie pozabankowym. Nie może bowiem umknąć uwadze, iż instytucje pożyczkowe udzielają pożyczek ze środków własnych, nie zaś ze środków pieniężnych innych osób jak czynią to banki. Ta – z gruntu zasadnicza – różnica uniemożliwia – w ocenie organu do spraw ochrony danych osobowych – zrównywanie</p>	<p>wskazać należy, iż projekt ustawy ustanawia instrumenty zapewniające ochronę interesów osób będących beneficjentami tajemnicy bankowej. Przede wszystkim wprowadza bezwzględny wymóg uzyskania zgody osoby na udostępnienie instytucji pożyczkowej informacji, które dotyczą tej osoby.</p> <p>Zauważyć należy, że możliwość udzielenia informacji objętych tajemnicą bankową, uwarunkowana zgodą osoby będącej beneficjentem tajemnicy, przewidziana jest w obecnie obowiązujących przepisach, zarówno w ustawie – Prawo bankowe (art. 104 ust. 3, art. 105 ust. 4a¹ i 4a²), jak i w ustawie o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (art. 13 i art. 24 ust. 2 pkt 2).</p> <p>Podkreślić trzeba, że w projekcie przewidziano wydanie aktu wykonawczego, który precyzyjnie określi zakres danych podlegających wymianie pomiędzy instytucjami pożyczkowymi i instytucjami utworzonymi na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe. Zakłada się, że zakres danych udostępnianych instytucjom</p>
--	--	---	---

		<p>tych dwóch kategorii podmiotów (instytucji pożyczkowych i banków) w zakresie uprawnień dotyczących przetwarzania danych osobowych konsumentów. Zagadnienie to zostało dostrzeżone przez ustawodawcę, który stworzył pewnego rodzaju system dualistyczny, w którym banki (instytucje z nimi ustawowo zrównane) mogą czerpać informacje o zobowiązaniach ich klientów od instytucji utworzonych na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe regulowanych przepisami wewnątrzbankowymi, a instytucje pożyczkowe – od biur informacji gospodarczej normowanych ustawą z dnia 9 kwietnia 2010 roku o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1015, z późn. zm.). Organ do spraw ochrony danych osobowych nie dostrzega uzasadnienia dla zamieniania tak ukształtowanego systemu dualistycznego na system monistyczny, w którym wobec podmiotów z sektora pozabankowego – działających na innych zasadach – obowiązywać będą w zakresie pozyskiwania informacji o konsumentach zasady rządzące dotychczas wymianą informacji między podmiotami będącymi podmiotami zaufania publicznego. Koncepcja ta, stanowiąc znaczące rozszerzenie w zakresie podmiotów dysponujących informacjami stanowiącymi tajemnicę bankową i tym samym potencjalnie wpływająca na osłabienie jej ochrony, musiałaby sprostać testowi niezbędności w demokratycznym państwie prawnym, czego projektodawca nie wykazał w przedłożonym projekcie. Dopiero pozytywny wynik takiego testu, zgodnie z którym dane wkroczenie w sferę praw i wolności obywatelskich (np. prawo do prywatności i prawo do ochrony danych osobowych) jest niezbędne dla osiągnięcia społecznie oczekiwanego celu, uzasadnia interwencję legislacyjną.</p>	<p>pożyczkowym nie będzie tożsamy z zakresem danych udostępnianych podmiotom sektora bankowego. Przetwarzanie tych informacji będzie możliwe dla celów oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego w związku z udzielaniem kredytu konsumentkiemu.</p> <p>Ponadto, projekt wprowadza ustawowy obowiązek zachowania w tajemnicy informacji objętych tajemnicą bankową przez instytucje pożyczkowe oraz osoby w nich zatrudnione, a jego naruszenie, penalizowane będzie takimi samymi sankcjami karnymi jak w sektorze bankowym.</p> <p>Przewiduje się również ustawowe obowiązki aktualizacji informacji przekazywanych przez uczestników systemu wymiany, a także odpowiedzialność za niedochowanie tych obowiązków.</p> <p>Reasumując, i jednocześnie odnosząc się do zgłoszonych wątpliwości dotyczących wykazania celu i niezbędności proponowanych w projekcie rozwiązań, wskazać należy, że projektowane regulacje służyć mają przeprowadzeniu bardziej prawidłowej oceny zdolności</p>
--	--	--	---

				<p>kredytowej konsumenta, z wykorzystaniem możliwie pełnej informacji o zaciągniętych przez niego zobowiązaniach, zarówno w bankach jak i poza sektorem bankowym. Tym samym będzie miało to pozytywne oddziaływanie na zwiększenie stabilności sektora finansowego, przeciwdziałając nadmiernemu zadłużeniu konsumentów, realizując postulat odpowiedzialnego kredytowania oraz odpowiedzialnego zaciągania kredytów i pożyczek (unijne postulaty w zakresie detalicznych usług finansowych – <i>responsible lending and borrowing</i>).</p>
57.	Art. 2 pkt 2 lit b (art. 105 ust. 4e pr.bank.)	Narodowy Bank Polski	<p>W świetle projektowanego art. 105 ust. 4e umożliwiającego konsumentowi wyrażenie zgody „w postaci elektronicznej” (zdanie drugie tego przepisu), powstają wątpliwości, czy zgoda taka może zostać wyrażona w każdej postaci elektronicznej, np. za pomocą kliknięcia w odpowiednie okienko w przeglądarce internetowej. Zgoda na przekazanie informacji objętych tajemnicą bankową powinna być wyraźna i nie może budzić wątpliwości co do tożsamości osoby składającej to oświadczenie woli. W naszej ocenie, zgoda wyrażona w postaci elektronicznej powinna zostać opatrzona bezpiecznym podpisem elektronicznym, który pozwala zidentyfikować podpisującego i stwierdzić, że w ten sposób zaakceptował on treść elektronicznie złożonego oświadczenia.</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Zaproponowane w uwadze wymogi w zakresie opatrzenia wyrażonej zgody w postaci elektronicznej bezpiecznym podpisem elektronicznym, w praktyce mogłoby okazać się trudno wykonalne w stosunku do szerokiego kręgu klientów firm pożyczkowych. Ponadto projekt przewiduje obowiązek utrwalenia zgody na informatycznym nośniku danych.</p>

58.	Art. 2 pkt 2 lit b (art. 105 ust. 4e pr.bank.)	Związek Firm Pożyczkowyc h	<p>Projektowany przepis określa warunki udostępnienia instytucjom pożyczkowym przez instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe informacji stanowiących tajemnicę bankową, przewidując iż informacje te będą mogły być udostępnione pod warunkiem wyrażenia zgody przez osobę, której te informacje dotyczą. Tak jak dotychczas, nie zgłaszamy zastrzeżeń do zaproponowanej zasady, aby udostępnianie informacji dotyczących konsumentów odbywało się za zgodą tych osób. Równocześnie konsekwentnie popieramy rozwiązanie polegające na umożliwieniu wyrażenia zgody w postaci elektronicznej utrwalonej na trwałym nośniku. W naszej ocenie jest to rozwiązanie słuszne z punktu widzenia aktualnych uwarunkowań społeczno-gospodarczych, które wynikają z postępu technicznego oraz potrzeb gospodarki elektronicznej.</p> <p>Niezależnie od powyższego ponownie pragniemy zwrócić uwagę, iż liberalizacja w zakresie formy zgody na udostępnienie informacji objętych tajemnicą bankową nie rozwiązuje problemu formy czynności prawnych (oświadczeń woli) w działalności instytucji pożyczkowych, w szczególności w odniesieniu do umów zawieranych na odległość. Należy zwrócić uwagę, że przepis art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim wymaga, aby umowa o kredyt konsumencki została zawarta w formie pisemnej. Zgodnie z dominującym poglądem przedstawicieli nauki prawa forma pisemna w art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim została zastrzeżona wyłącznie do celów dowodowych (tak m.in. <i>G. Kott [w:] M. Chruściak, M. Kłoda, A. Kopeć, G. Kott, T. Ostrowski, M.</i></p>	<p><u>Uwaga aprobująca; uwzględniona w treści projektu</u> - wyrażenie zgody w postaci elektronicznej na udostępnienie informacji stanowiących tajemnicę bankową .</p> <p><u>Uwaga nieuwzględniona</u> - w zakresie formy czynności prawnych (oświadczeń woli) w działalności instytucji pożyczkowych.</p> <p>Wprowadzenie regulacji dot. formy czynności prawnych w działalności instytucji pożyczkowych, w tym w odniesieniu umów do zawieranych na odległość, wykracza poza zakres materii założeń.</p> <p>Niezależnie od powyższego, w kontekście uwagi ZFP, trzeba zauważyć, iż przepisy ustawy o kredycie konsumenckim mają, zgodnie z art. 78a ustawy - Prawo bankowe, zastosowanie również do umów kredytu konsumenckiego zawieranych przez banki.</p>

		<p><i>Szakun</i>, Ustawa o kredycie konsumenckim. Rekomendacje interpretacyjne podstawowych regulacji. Komentarz. Warszawa 2012, s. 121, a także <i>T. Czech</i>, Kredyt konsumencki. Komentarz, Warszawa 2012). Jakkolwiek oznacza to, że umowa zawarta bez zachowania formy pisemnej jest ważna, to niezachowanie formy <i>ad probationem</i> wiąże się z istotnymi ograniczeniami dowodowymi w ewentualnym sporze pomiędzy kredytodawcą a konsumentem, przewidzianymi w art. 74 ustawy – Kodeks cywilny, a także w art. 246 i 247 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (z uwagi na treść art. 74 § 2 Kodeksu cywilnego ograniczenia te w praktyce odnoszą się wyłącznie do kredytodawcy). Forma pisemna umowy do celów dowodowych jest zachowana jeżeli oświadczenie woli strony umowy złożone w postaci elektronicznej zostało opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu (art. 78 § 2 Kodeksu cywilnego). Niezachowanie wymaganej prawem formy umowy o kredyt konsumencki wiąże się dla kredytodawcy również z bardzo dotkliwą sankcją w postaci prawa konsumenta do zwrotu kredytu bez odsetek i innych opłat należnych kredytodawcy (tzw. sankcja kredytu darmowego - art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim).</p> <p>Omawiany przepis art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim stanowi implementację art. 10 ust. 1 Dyrektywy 2008/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG (dalej: „dyrektywa o kredycie konsumenckim”). Zdaniem większości przedstawicieli doktryny prawa powyższy przepis dyrektywy o kredycie konsumenckim został implementowany</p>	
--	--	---	--

			<p>z naruszeniem prawa wspólnotowego, a w szczególności zasady maksymalnej harmonizacji kierunkowej (por. <i>G. Kott</i> [w:] <i>M. Chruściak, M. Kłoda, A. Kopec, G. Kott, T. Ostrowski, M. Szakun</i>, Ustawa o kredycie konsumenckim. Rekomendacje interpretacyjne podstawowych regulacji. Komentarz. Warszawa 2012, s. 122, a także <i>T. Czech</i>, <i>Ustawa o kredycie konsumenckim. Komentarz</i>, Warszawa 2012). Zgodnie z art. 22 dyrektywy o kredycie konsumenckim przepisem w zakresie, w jakim dyrektywa zawiera zharmonizowane przepisy, państwa członkowskie nie mogą utrzymywać w swoim prawie krajowym, ani wprowadzać do niego przepisów odbiegających od tych, które zostały ustanowione w dyrektywie. W odróżnieniu od dyrektywy minimalnej harmonizacji, jaką była poprzednio obowiązująca dyrektywa 87/102/EWG, podczas implementacji przepisów poddanych maksymalnej harmonizacji Państwa Członkowskie nie mogą ustanawiać wyższego poziomu ochrony konsumentów niż wynikający z dyrektywy (por. <i>M. B. M.Loos</i>, Full harmonisation as a regulatory concept and its consequences for the national legal orders. The example of the Consumer rights directive, Centre for the Study of European Contract Law Working, za: Implementation of the Consumer Credit Directive, IMCO Study, European Parliament, January 2012).</p> <p>Art. 10 ust. 1 dyrektywy o kredycie konsumenckim przewiduje, iż umowy o kredyt sporządza się w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku. Pojęcie trwałego nośnika zostało wprowadzone do ustawy o kredycie konsumenckim. W myśl art. 5 pkt 17 tej ustawy, trwałym nośnikiem jest materiał lub urządzenie służące do przechowywania i odczytywania informacji przekazywanych konsumentowi w związku z umową o kredyt, przez czas odpowiedni do celów jakim informacje te służą oraz</p>	
--	--	--	--	--

			<p>pozwalające na odtworzenie tych informacji w niezmienionej postaci. Wymogi trwałego nośnika spełniają w szczególności elektroniczne nośniki informacji, które pozwalają na utrwalenie, przechowywanie oraz odtworzenie utrwalonych na nich treści w niezmienionej postaci.</p> <p>Utrzymanie wymogu formy pisemnej w art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim (który stanowi kontynuację art. 4 ust. 1 poprzednio obowiązującej ustawy o kredycie konsumenckim z dnia 20 lipca 2001 r.) było uzasadniane koniecznością ochrony bezpieczeństwa obrotu gospodarczego, zwłaszcza w przypadku zaistnienia sporu między konsumentem a kredytodawcą co do treści złożonego oświadczenia woli (por. uzasadnienie przedłożenia rządowego z dnia 15 listopada 2010 r., druk Sejmu VI Kadencji, s. 36). Zwracano przy tym uwagę na treść art. 10 ust.1 zd. 3 dyrektywy o kredycie konsumenckim, zgodnie z którym przepisy tego artykułu pozostają bez uszczerbku dla wszelkich przepisów krajowych dotyczących ważności umów o kredyt, które są zgodne z prawem wspólnotowym.</p> <p>W odniesieniu do powyższej argumentacji jedynie na marginesie należy zauważyć, że omawiany przepis art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim nie może zostać zaliczony do regulacji wskazanych w art. 10 ust. 1 zd. 3 dyrektywy o kredycie konsumenckim, albowiem jak wyżej wykazano nie dotyczy on ważności umowy o kredyt, a jedynie kwestii dowodowych. O wiele bardziej istotna jest jednak treść postanowień Dyrektywy 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dalej: „dyrektywa o handlu elektronicznym”). Zgodnie z art. 9 ust. 1 dyrektywy o handlu</p>	
--	--	--	---	--

			<p>elektronicznym Państwa Członkowskie zapewniają, żeby ich system prawny umożliwiał zawieranie umów drogą elektroniczną. Wbrew stanowisku Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, wyrażonemu w cytowanym uzasadnieniu przedłożenia rządowego z dnia 15 listopada 2010 r., możliwość złożenia oświadczenia woli o zawarciu umowy o kredyt konsumencki w postaci elektronicznej opatrzonej bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu (złożenie oświadczenia woli w takiej formie jest równoważne formie pisemnej) nie jest wystarczająca dla uznania, że przepisy ustawy o kredycie konsumenckim dotyczące formy umowy o kredyt są zgodne z prawem wspólnotowym, w szczególności respektują postanowienia dyrektyw: o kredycie konsumenckim i o handlu elektronicznym. Co prawda art. 1 ust. 3 dyrektywy o handlu elektronicznym stanowi, że postanowienia dyrektywy pozostają bez uszczerbku dla poziomu ochrony interesów konsumentów ustanowionego we wspólnotowych aktach prawnych oraz wykonujących je ustawodawstwach krajowych, jednakże tylko w zakresie, w jakim nie ogranicza to swobody świadczenia usług społeczeństwa informacyjnego. Ponadto zgodnie z art. 9 ust. 1 zd. 2 powołanej dyrektywy Państwa Członkowskie zapewniają w szczególności, żeby wymagania prawne mające zastosowanie do procesu zawierania umów nie stanowiły przeszkody dla używania umów elektronicznych ani nie prowadziły do pozbawienia prawnej skuteczności i ważności takich umów z tego powodu, że są one zawierane drogą elektroniczną. Należy mieć na uwadze, że bezpieczny podpis elektroniczny nie występuje w Polsce w powszechnym obrocie i w praktyce nie jest używany przez osoby prywatne. Przyczyną takiego stanu rzeczy są m.in. wysokie koszty związane z uzyskaniem i odnowieniem kwalifikowanego</p>	
--	--	--	--	--

		<p>certyfikatu. Zastrzeżenie wymogu, aby oświadczenie woli konsumenta było opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym, oznacza w praktyce poważne ograniczenie możliwości zawierania przez konsumentów umów w obrocie elektronicznym oraz stanowi poważną barierę w rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce, naruszając tym samym przepisy dyrektywy o handlu elektronicznym.</p> <p>Równocześnie ochrona konsumentów wynikająca z utrzymania wymogu zawierania umów o kredyt w formie pisemnej jest iluzoryczna, zaś wynikające stąd koszty znacząco przewyższają ewentualne korzyści. Z praktyki instytucji pożyczkowych zawierających z konsumentami umowy pożyczki na odległość wynika, iż konsumenci zawierający umowy w tym trybie nie są zainteresowani otrzymywaniem od kredytodawcy dokumentu umowy na piśmie oraz postrzegają konieczność podpisania oraz przesłania kredytodawcy podpisanego dokumentu umowy jako zbędne obciążenie i utrudnienie w skorzystaniu z kredytu. Stanowi to jeden z wielu dowodów na okoliczność, że tradycyjna forma pisemna nie spełnia wymagań współczesnego obrotu, zwłaszcza w kanale internetowym, którego istotą jest innowacyjność technologiczna, a także szybkość zawarcia i wykonania transakcji.</p> <p>Nie bez znaczenia jest również czynnik ekonomiczny. Konieczność drukowania papierowych dokumentów umów, a także wysyłania, odbierania oraz archiwizowania pisemnej korespondencji wiąże się po stronie kredytodawcy z istotnymi kosztami operacyjnymi. Problem ten nabiera szczególnego znaczenia wobec zawartych w Projekcie propozycji legislacyjnych dotyczących wprowadzenia przepisów regulujących maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu. Rządowa propozycja wysokości limitu</p>	
--	--	---	--

		<p>została ustalona na poziomie zbliżonym do dolnej granicy przedziałów kosztów operacyjnych wykazywanych przez instytucje pożyczkowe, co zostało uzasadnione dążeniem do racjonalizacji tych kosztów. W tej sytuacji wydaje się konieczne podjęcie przez rząd działań, które umożliwią instytucjom pożyczkowym ograniczenie kosztów operacyjnych, których istotny element stanowią zwłaszcza koszty związane z obowiązkiem zawierania umów w formie pisemnej.</p> <p>Należy zwrócić uwagę, że istniejąca regulacja dotycząca formy umowy o kredyt konsumencki jest niekonsekwentna, albowiem z jednej strony przepisy wymagają, aby umowa została zawarta na piśmie, z drugiej strony przewidują możliwość przekazywania przez kredytodawcę konsumentowi na trwałym nośniku wielu istotnych informacji, w szczególności informacji o zmianie stopy oprocentowania w czasie obowiązywania umowy o kredyt (art. 36 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim). Biorąc pod uwagę, iż ustawodawca dopuszcza możliwość przekazywania na trwałym nośniku istotnych informacji, obejmujących zmianę danych zawartych w dokumencie umowy, trzymywanie wymogu zawarcia umowy w formie pisemnej wydaje się tym bardziej nieuzasadnione.</p> <p>Dodatkowo należy zauważyć, że utrzymanie wymogu formy pisemnej w art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim wywołuje uzasadnione wątpliwości co do zgodności z Konstytucją, w szczególności z nakazem równego traktowania oraz zakazem dyskryminacji w życiu gospodarczym, ustanowionym w art. 32 ust. 1 i 2 ustawy zasadniczej. Należy bowiem zwrócić uwagę, że wymóg formy pisemnej umowy o kredyt konsumencki nie obowiązuje w stosunku do umów zawieranych z konsumentami przez banki.</p>	
--	--	---	--

		<p>Z mocy art. 7 ust. 1 i 3 ustawy - Prawo bankowe, oświadczenia woli związane z wykonywaniem czynności bankowych złożone w postaci elektronicznej są bowiem równoważne oświadczeniom woli złożonym w formie pisemnej także wówczas, gdy nie zostały opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym (tak m.in. <i>Z. Ofiarski</i>, Komentarz do art. 7 ustawy - Prawo bankowe [w:] Prawo bankowe. Komentarz. LEX 2013, nr 141753). Powyższa dwoistość regulacji formy umowy o kredyt konsumencki prowadzi do nierównego traktowania poszczególnych kategorii kredytodawców i w szczególności do dyskryminacji kredytodawców niebankowych. Kredytodawcy ci na skutek obowiązywania art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim ponoszą istotnie wyższe koszty związane z zawieraniem umów niż kredytodawcy bankowi. Omawiany przepis w aktualnie obowiązującym brzemieniu stanowi ponadto nadmierną i nieuzasadnioną ingerencję w konstytucyjną swobodę działalności gospodarczej. Tym narusza on również zasadę proporcjonalności wyrażoną w art. 31 ust. 2 Konstytucji, zgodnie z którym ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób, przy czym ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw.</p> <p>Nawet jeżeli celem utrzymania wymogu formy pisemnej było zabezpieczenie sytuacji dowodowej konsumenta w ewentualnym sporze z kredytodawcą dotyczącym zawarcia lub treści umowy o kredyt, to dla osiągnięcia tego celu wystarczające jest zachowanie wymogu formie pisemnej (oraz</p>	
--	--	---	--

			<p>równoważnej jej formy elektronicznej opatrzonej bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu) w odniesieniu do oświadczenia woli kredytodawcy. W odniesieniu do oświadczenia woli konsumenta cel ten może zostać zrealizowany w pełni poprzez nałożenie na kredytodawcę lub pośrednika kredytowego obowiązku utrwalenia oświadczenia woli złożonego przez konsumenta w formie elektronicznej na trwałym nośniku. W powiązaniu ze spoczywającym na kredytodawcy lub pośredniku kredytowym z mocy art. 29 ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim obowiązkiem doręczenia konsumentowi dokumentu umowy, obejmującego treść złożonych oświadczeń woli, a także z obowiązkiem strony w zakresie przedstawienia dokumentów na żądanie sądu wynikającym z art. 248 § 1 i 2 Kodeksu postępowania cywilnego, będzie to całkowicie wystarczające dla zapewnienia możliwości udowodnienia przez konsumenta faktu zawarcia umowy o kredyt oraz jej treści.</p>	
59.	Art. 2 pkt 2 lit b (art. 105 ust. 4e pr.bank.)	Bank Gospodarstwa Krajowego	<p>Zmiany wymaga propozycja ust. 4e w art. 105, gdyż obecna konstrukcja tego przepisu stoi w sprzeczności z ogólną zasadą zawartą w art. 104 ust. 3 ustawy, zgodnie z którą beneficjent tajemnicy bankowej nie wyraża bankowi „zgody na przekazanie dotyczących go informacji osobie trzeciej” lecz „zwalnia bank z obowiązku zachowania tajemnicy bankowej wobec określonego w zwolnieniu podmiotu”. Natomiast „zgoda na przekazanie danych” wiąże się raczej z instytucją pełnomocnictwa z Kodeksu cywilnego, na mocy którego osoba trzecia, np. instytucja pożyczkowa, w zakresie udzielonego jej przez beneficjenta tajemnicy bankowej umocowania, może żądać od banku ujawnienia objętych tajemnicą bankową informacji o jej mandacie. Zapis w tej części art. 105 ust. 4e powinien brzmieć „pod warunkiem, że osoba, której</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u> W świetle projektowanego brzmienia ust. 4e w art. 105 udostępnienie informacji objętych tajemnicą bankową będzie mogło nastąpić wyłącznie wskazanej instytucji pożyczkowej lub jej odpowiednikowi w art. 59d ukk, zgodnie z unormowaniem obowiązującego art. 104 ust. 3 zdanie drugie ustawy – Prawo bankowe.</p>

			<p>informacje te dotyczą, na piśmie upoważni bank do przekazania określonych informacji wskazanej przez siebie osobie lub jednostce organizacyjnej”. Upoważnienie udzielone bankowi przez beneficjenta tajemnicy bankowej musi bowiem zawsze wskazywać również skonkretyzowanego odbiorcę tych informacji, zaś nowy ust. 4e od tego warunku abstrahuje.</p>	
60.	<p>Art. 2 pkt 2 lit b (art. 105 ust. 4e pr.bank.)</p>	<p>Bank Gospodarstwa Krajowego</p>	<p>Wykreślenia wymagają zdania drugie i trzecie w ust. 4e w art. 105. Z niezrozumiałych powodów przepisy te zawierają wyłączenie ogólnej zasady wyrażonej przez ustawodawcę w art. 104 ust. 3, iż zwolnienie banku przez klienta z obowiązku zachowania tajemnicy bankowej musi mieć formę pisemną. Przepisy w ust. 4e wprowadzają w miejsce zgody pisemnej, zgodę konsumenta „wyrażoną w postaci elektronicznej”, nie precyzując jednocześnie, jakie warunki taka ustawowo dopuszczona „postać elektroniczna” oświadczenia miałyby spełniać. Z przepisów tych nie można wywieść, w jakiej formie musiałoby zostać złożone oświadczenie woli w postaci elektronicznej, by mogło wywołać skutek prawny wobec banku w postaci zwolnienia go z obowiązku zachowania w tajemnicy informacji o kliencie będącym konsumentem. Istnieje ryzyko, że projektodawca mógł zakładać inną formę złożenia oświadczenia woli przez konsumenta niż oświadczenie podpisane bezpiecznym podpisem elektronicznym w rozumieniu przepisów o podpisie elektronicznym; konsumenci posługujący się takim certyfikowanym podpisem elektronicznym należą bowiem w Polsce do nielicznych wyjątków. Obecnie brak jest w polskim systemie prawnym regulacji, które odnosiłyby się do kwestii oświadczeń woli składanych w formie elektronicznej, a tym bardziej składanych jedynie w „postaci elektronicznej”. Również uzasadnienie przedmiotowego projektu ustawy nie odnosi się w żadnym stopniu do regulacji prawnych w tym</p>	<p><u>Uwaga częściowo uwzględniona</u></p> <p>W zakresie dotyczącym szerszego odstąpienia od wymogu uzyskiwania zgody konsumenta w formie pisemnej, nie tylko w odniesieniu do działalności instytucji pożyczkowych - <u>uwaga uwzględniona</u>.</p> <p>W pozostałym zakresie - <u>uwaga nieuwzględniona</u>.</p> <p>Należy wskazać, że współczesny obrót odbywa się w znacznym stopniu przy użyciu środków komunikacji elektronicznej. Dlatego też w projekcie, obok formy pisemnej, dopuszczona została również możliwość wyrażenia zgody w postaci elektronicznej. Równocześnie wprowadzony został wymóg utrwalenia wyrażonej w ten sposób zgody na informatycznym nośniku danych..</p> <p>Zauważyć należy, że postać elektroniczna wyrażania woli przewidziana jest zarówno w obowiązujących przepisach kodeksu</p>

		<p>zakresie, ani obowiązujących, ani procedowanych w procesie legislacyjnym. Tymczasem nowelizacja Kodeksu cywilnego procedowana obecnie w Sejmie RP (druk sejmowy nr 2678, etap po pierwszym czytaniu projektu rządowego) zakłada dodanie w Kodeksie cywilnym po art. 78 art. 78¹ w brzmieniu: „Art. 78¹. § 1. Do zachowania formy elektronicznej czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci elektronicznej i opatrzenie go podpisem elektronicznym umożliwiającym identyfikację osoby składającej oświadczenie oraz rozpoznanie każdej późniejszej zmiany treści takiego oświadczenia.”.</p> <p>Z powyższego zapisu wynika, że „do zachowania formy elektronicznej” czynności prawnej konieczne będzie spełnienie dwóch warunków, tj. po pierwsze złożenia oświadczenia woli „w postaci elektronicznej” oraz po drugie opatrzenia takiego oświadczenia podpisem elektronicznym umożliwiającym identyfikację osoby składającej oświadczenie. Propozycja zapisów art. 105 ust. 4e, zakładających, że dla skuteczności czynności prawnej wystarczające będzie jedynie wypełnienie przez konsumenta pierwszego z dwóch warunków kodeksowych jest niespójna z przepisami rangi kodeksowej, regulującymi kwestie dotyczące formy czynności prawnych, które - jak należy zakładać - wejdą w życie wcześniej niż opiniowane zmiany w ustawie - Prawo bankowe.</p> <p>Liberalizacja wymogów w zakresie formy zwolnienia banku z tajemnicy bankowej jest niezrozumiała także z tego względu, że dotyczy wyłącznie zgody konsumenta na uchylenie tajemnicy bankowej wyłącznie na rzecz instytucji pożyczkowych i podmiotów, o których mowa w art. 59d ustawy o kredycie konsumenckim. Jednocześnie utrzymany zostaje bezwzględny wymóg zachowania formy pisemnej</p>	<p>cywilnego (art. 60) oraz w ustawie – Prawo bankowe (oświadczenia woli związane z dokonywaniem czynności bankowych - art. 7).</p>
--	--	---	---

			zwolnienia banku z obowiązku zachowania tajemnicy bankowej przez wszystkich beneficjentów tajemnicy bankowej nie będących konsumentami (np. spółki akcyjne, spółki z o.o., organy administracji), a także przez beneficjentów będących konsumentami, ale gdy informacje miałyby zostać przekazane przez bank podmiotom innym niż instytucje pożyczkowe i podmioty, o których mowa w art. 59d ustawy o kredycie konsumenckim. W ten sposób ustawodawca doprowadziłby do powstania niczym nieuzasadnionego dualizmu prawnego	
61.	Art. 2 pkt 2 lit b (art. 105 ust. 4e pr.bank.)	Lewiatan	W naszej ocenie, brak jest konsekwencji co do formy zgody na udostępnianie/przetwarzanie informacji – w projektowanym art. 105 ust. 4e mowa jest o zgodzie konsumenta wyrażonej w postaci elektronicznej, z kolei w projektowanym art. 105a ust. 2 mowa jest o pisemnej zgodzie osoby. Mamy świadomość, że oba przepisy dotyczą trochę innych sytuacji, ale pytanie, dlaczego regulacja w tym zakresie nie może być spójna – np. jednolita forma elektroniczna?	<u>Uwaga uwzględniona</u>
62.	Art. 2 pkt 2 lit b (art. 105 ust. 4e-h pr.bank.)	Narodowy Bank Polski	Mając na uwadze zapewnienie spójności przygotowywanych przepisów proponujemy, aby w projektowanym art. 105 ust. 4e - 4h, jednolicie stosować wyrażenie „instytucje utworzone na podstawie ust. 4” albo „instytucje utworzone zgodnie z ust. 4”, a nie oba te sformułowania przemiennie.	<u>Uwaga uwzględniona</u>
63.	Art. 2 pkt 2 lit b (art. 105 ust. 4e-h pr.bank.)	VIVUS FINANCE	Kierunkowo popieramy umożliwienie instytucjom pożyczkowym wymiany informacji z instytucjami utworzonymi na podstawie art. 105 ust, 4 ustawy – prawo bankowe, jak również opacie tej wymiany na zasadach dobrowolności i wzajemności. Aprobujemy również wprowadzenia zasady, że udostępnienie informacji dotyczących konsumenta wymaga wyrażenia przez niego zgody, z zastrzeżeniem, że zgoda może być wyrażona także w postaci elektronicznej. Istotne wątpliwości wzbudza natomiast propozycja nałożenia	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Obowiązek sprawdzenia, czy konsument wyraził zgodę na udostępnienie informacji w wymaganej prawem formie, nie wydaje się zbyt uciążliwy biorąc pod uwagę, że w praktyce sprowadzać się on może do przekazania, drogą elektroniczną, instytucjom

		<p>na instytucje, o których mowa w art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe, przed udostępnieniem instytucji pożyczkowej informacji stanowiących tajemnicę bankową, obowiązku sprawdzenia, czy konsument wyraził zgodę na udostępnienie tych informacji w wymaganej prawem formie. Rozwiązanie to będzie niezwykle trudne do zastosowania w praktyce, ze względu na to, że proces wymiany danych pomiędzy zainteresowanymi instytucjami jest w pełni zautomatyzowany. Konieczność ręcznej weryfikacji każdego zapytania pod kątem treści i formy zgody powodowałaby znaczne spowolnienie procesu i podniesienie kosztów jego obsługi. Koszty te należą do kosztów stałych związanych z udzieleniem kredytu, w związku z czym ich wzrost miałby bezpośredni wpływ na rentowność poszczególnych produktów kredytowych, zwłaszcza w sytuacji wprowadzenia limitu na pozaodsetkowe koszty kredytu. Podniesienie kosztów zapytania mogłoby spowodować również całkowitą rezygnację ze współpracy z instytucjami utworzonymi na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – prawo bankowe.</p> <p>Projektowany art. 105 ust. 4g ustawy – Prawo bankowe określa zakres danych podlegających wymianie pomiędzy instytucjami utworzonymi na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe a instytucjami pożyczkowymi. Zgodnie z tym przepisem zakres tych danych będzie obejmował „dane umożliwiające identyfikację konsumenta, w tym jego dane teleadresowe, oraz dane dotyczące zobowiązania konsumenta.” Z punktu widzenia potrzeb instytucji pożyczkowych w zakresie analizy ryzyka kredytowego konieczne jest poszerzenie zakresu danych podlegających wymianie o informacje o złożonych przez konsumentów wnioskach o udzielenie kredytu konsumenckiego (tzw. dane aplikacyjne), jak również o zapytaniach składanych</p>	<p>utworzonym na podstawie art. 105 ust. 4 oświadczenia konsumenta. Dodatkowo proponuje się wyjaśnienie w uzasadnieniu intencji projektodawcy w zakresie rozumienia przedmiotowego przepisu.</p> <p>W odniesieniu do propozycji poszerzenia zakresu danych podlegających wymianie o wnioski o udzielenie kredytu konsumenckiego (tzw. dane aplikacyjne), jak również o zapytania składane do baz danych instytucji utworzonych na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe, wydaje się, że ustawowy zakres danych określony jest wystarczająco szeroko. Może on obejmować również postulowane informacje.</p>
--	--	--	---

			do baz danych instytucji utworzonych na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe przez instytucje pożyczkowe, jak również przez banki oraz pozostałe podmioty uzyskujące dostęp do tych informacji. Dostęp do tych danych jest niezwykle ważny zarówno ze względu na konieczność wykrywania i zapobiegania wyludzeniom, jak i z uwagi na konieczność ograniczania zjawiska nadmiernego zadłużenia się konsumentów.	
64.	Art. 2 pkt 2 lit b (art. 105 ust. 4f pr.bank.)	Związek Banków Polskich	<p>Wnosimy o usunięcie przepisu ust. 4f w art. 105 Prawa bankowego. Zawarty w nim wymóg, by instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 przed udostępnieniem informacji na podstawie ust. 4e sprawdzały, czy konsument wyraził zgodę na udostępnienie tych informacji, nie ma swojego odpowiednika w rozwiązaniach prawnych opartych o wymóg zgody.</p> <p>Instytucja utworzona na podstawie art. 105 ust. 4 może i powinna zadbać o to, aby w umowach zawieranych z instytucjami pożyczkowymi, a dotyczącymi wymiany informacji znalazły się postanowienia zabezpieczające możliwość weryfikacji udzielonych zgód oraz audytu. Dla zobrazowania opisanych rozwiązań można podać następujący, przykładowy schemat działania. Instytucja pożyczkowa zobowiązywałaby się w umowie zawieranej z instytucją utworzoną na podstawie art. 105 ust. 4, że warunkiem skierowania zapytania do instytucji utworzonej na podstawie art. 105 ust. 4 jest posiadanie zgody klienta. Instytucji utworzonej na podstawie art. 105 ust. 4 przysługuje prawo nieograniczonego audytu w zakresie przestrzegania przez instytucję pożyczkową zasad przekazywania i pozyskiwania danych z instytucji utworzonej na podstawie art. 105 ust. 4, zasad aktualizacji danych przekazanych, zasad postępowania w związku z pozyskiwaniem zgód i upoważnień klientów.</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Vide stanowisko MF jak powyżej.</p>

			<p>Instytucja utworzona na podstawie art. 105 ust. 4 okresowo wykonywałaby kontrolę pozyskiwanych zgód/upoważnień. Ponadto, w systemie informatycznym instytucji utworzonej na podstawie art. 105 ust. 4 funkcjonowałby wskaźnik oznaczenia zgody klienta, który to wskaźnik wypełniałaby instytucja pożyczkowa, składając do instytucji utworzonej na podstawie art. 105 ust. 4 zapytanie. Wskaźnik określałby, czy zgoda została udzielona, wskazywałby datę udzielenia zgody. Obowiązek rejestrowania w instytucji utworzonej na podstawie art. 105 ust. 4 informacji o zgodzie byłby oświadczeniem podmiotu pytającego (profesjonalisty), stanowiłby dodatkową weryfikację przez instytucję utworzoną na podstawie art. 105 ust. 4 faktu udzielenia zgody przez klienta (mogłoby to spełniać warunek sprawdzania przez instytucję utworzoną na podstawie art. 105 ust. 4, czy zgoda została udzielona).</p>	
65.	Art. 2 pkt 2 lit b (art. 105 ust. 4f pr.bank.)	Biuro Informacji Kredytowej	<p>Wnosimy o usunięcie przepisu ust. 4f z uwagi na następujące okoliczności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - instytucja utworzona na podstawie art. 105 ust.4 Prawa bankowego nie jest stroną umowy z klientem. Stroną umowy z klientem jest instytucja pożyczkowa zatem tylko ona może w sposób bezpośredni weryfikować udzielenie zgody i jej prawidłowość , - instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust.4 Prawa bankowego mogą wyłącznie w drodze zapisów elektronicznych przyjmować informacje (komunikaty) o istnieniu zgody klienta (tzw. „wskaźnik zgody”). Potwierdzeniem prawidłowości takiego sposobu informowania o zgodzie jest rozwiązanie przyjęte w Rozporządzeniu Ministra Finansów z 27 marca 2007 r. w <i>sprawie szczegółowego zakresu przetwarzanych informacji dotyczących osób fizycznych po wygaśnięciu zobowiązania</i> 	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Vide stanowisko MF jak powyżej.</p>

		<p>wynikającego z umowy zawartej z bankiem lub inną instytucją ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów oraz trybu usuwania tych informacji, gdzie przyjęto formę komunikatu elektronicznego dla przekazywania przez banki do instytucji utworzonej na podstawie art. 105 ust.4 Prawa bankowego informacji o dacie usunięcia informacji przetwarzanej po wygaśnięciu zobowiązania kredytowego,</p> <p>- instytucja utworzona na podstawie art. 105 ust.4 może i powinna zadbać o to aby w umowach zawieranych z instytucjami pożyczkowymi, a dotyczących wymiany informacji znalazły się postanowienia zabezpieczające możliwość weryfikacji udzielonych zgód, audytu, i.t.p.</p> <p>Umowy, jakie zawierane będą pomiędzy instytucjami utworzonymi na podstawie art. 105 ust.4 a instytucjami pożyczkowymi powinny zawierać postanowienia dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zobowiązania instytucji pożyczkowej, że każdorazowe zapytanie do instytucji utworzonych na podstawie art. 105 ust.4 Prawa bankowego może być skierowane wyłącznie w przypadku posiadania zgody klienta, • prawa instytucji utworzonych na podstawie art. 105 ust.4 Prawa bankowego do nieograniczonego audytu w zakresie przestrzegania przez instytucje pożyczkową zasad przekazywania danych i pozyskiwania danych z instytucji utworzonych na podstawie art. 105 ust.4, zasad aktualizacji danych przekazanych do tych instytucji, zasad postępowania w związku z pozyskiwaniem zgód i upoważnień klientów, • prawa instytucji utworzonych na podstawie art. 105 ust.4 Prawa bankowego do wykonywania kontroli pozyskanych zgód/upoważnień (prawo do nieograniczonego audytu), • sankcji finansowych za naruszenie w/wym. zasad postępowania oraz możliwości natychmiastowego 	
--	--	---	--

			<p>rozwiązania umowy przez instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust.4 Prawa bankowego.</p> <p>Zważywszy, że Projekt zawiera przepisy dotyczące zachowania tajemnicy zawodowej w stosunku do wszystkich informacji pozyskanych z instytucji utworzonych na podstawie art. 105 ust.4 Prawa bankowego, w szczególności zachowania tajemnicy bankowej pod rygorem wysokich kar pieniężnych i sankcji karnych, uznajemy, że dalsze zabezpieczenia powinny być ustalone w umowach zawieranych przez instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust.4 Prawa bankowego i instytucje pożyczkowe. Niezależnie od tego jest to reżim szczególnej staranności w obrocie profesjonalnym.</p>	
66.	Art. 2 pkt 2 lit b (art. 105 ust. 4f pr.bank.)	Związek Firm Pożyczkowyc h	<p>Omawiany przepis przewiduje nałożenie na instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe, przed udostępnieniem instytucji pożyczkowej informacji stanowiących tajemnicę bankową, obowiązku sprawdzenia, czy konsument wyraził zgodę na udostępnienie tych informacji w wymaganej prawem formie. Nie kwestionując zasady, że udostępnienie informacji następuje pod warunkiem wyrażenia zgody przez konsumenta, jak również zdając sobie sprawę z konieczności utrwalania oświadczeń konsumentów o wyrażeniu zgody przez instytucje pożyczkowe w celach dowodowych, pragniemy zadać pytanie o praktyczną możliwość realizacji tego obowiązku przez instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe, jak również jego wpływu na efektywność zautomatyzowanych procesów udostępniania informacji opartych o protokoły wymiany danych. W naszej ocenie zaproponowane rozwiązanie polegające na prewencyjnej kontroli spełnienia warunku uzyskania zgody byłoby niezwykle kosztowne i nieproporcjonalne w stosunku do przedmiotu ochrony i ryzyka jego naruszenia. Uważamy, że</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Vide stanowisko MF jak powyżej</p>

			powinno ono zostać zastąpione przez kontrolę następczą, przeprowadzaną przez instytucję utworzoną na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe w przypadku zgłoszenia przez konsumenta reklamacji dotyczącej udostępnienia dotyczących go informacji, w której zakwestionuje on fakt wyrażenia zgody na udostępnienie tych informacji w wymaganej przez prawo formie.	
67.	Art. 2 pkt 2 lit b (art. 105 ust. 4f pr.bank.)		Kolejną powiazaną kwestią jest zawarty w art. 105 ust. 4f Prawa bankowego nakaz sprawdzenia przez instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 Prawa bankowego, czy konsument wyraził zgodę na udostępnienie informacji objętych tajemnicą bankową. Brak jest bowiem precyzyjnego określenia metody takiej weryfikacji. Jeżeli przyjmie ona formę obowiązkowego przesyłania kopii powyższej zgody konsumenta to znacznie utrudni, przedłuży i podroży to proces wymiany danych zgromadzonych w BIK. Postulowane byłoby zatem odstąpienie od przedmiotowego wymogu weryfikacji istnienia zgody.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Stanowisko MF jak powyżej. Z treści uwagi wynika postulat odstąpienia od wymogu weryfikacji istnienia zgody w przypadku ujawnienia informacji stanowiących tajemnicę bankową, zgodnie z projektowanym art. 105 ust. 4f. Przyjęcie zgłoszonej uwagi oznaczałoby, iż wyrażenie zgody konsumenta w postaci elektronicznej, nieobwarowane byłoby żadnymi warunkami.
68.	Art. 2 pkt 2 lit b (art. 105 ust. 4g pr.bank.)	Związek Banków Polskich	W treści projektowanego art. 105 ust. 4g proponujemy po słowie: „podlegają” dopisać: „w szczególności”. Takie brzmienie umożliwi wymianę informacji w zakresie zgodnym z tym, jakie są wymieniane obecnie w ramach sektora bankowego i jakie są faktycznie niezbędne bankom i instytucjom pożyczkowym do oceny zdolności kredytowej. W związku z zaproponowanym uzupełnieniem art. 105 ust. 4g brzmiałby (pogrubiona propozycja zmiany): „4g. Wymianie pomiędzy instytucjami utworzonymi na	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Przyjęcie proponowanego rozwiązania oznaczałoby de facto, iż katalog wymienianych danych byłby otwarty, nie zapewniając tym samym należytej ochrony osób, których dane te dotyczą. W projekcie przewidziane jest

			podstawie ust. 4 a instytucjami pożyczkowymi i podmiotami, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, podlegają w szczególności dane umożliwiające identyfikację konsumenta, w tym jego dane teleadresowe, oraz dane dotyczące zobowiązania konsumenta.”	wydanie rozporządzenia MF, które określi zakres danych podlegających wymianie.
69.	Art. 2 pkt 2 lit b (art. 105 ust. 4g pr.bank.)	Biuro Informacji Kredytowej	w treści proponowanego ust 4g proponujemy po słowie: „podlegają” dopisać: „w szczególności”. Takie brzmienie pozwoli umożliwi wymianę informacji w zakresie zgodnym z tym, jakie są wymieniane obecnie w ramach sektora bankowego i jakie są faktycznie niezbędne bankom i instytucjom pożyczkowym do oceny zdolności kredytowej. <u>Nowe proponowane brzmienie Art. 105 ust 4g (pogrubiona propozycja zmiany):</u> „4g. Wymianie pomiędzy instytucjami utworzonymi na podstawie ust.4 a instytucjami pożyczkowymi i podmiotami, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011r o kredycie konsumenckim, podlegają w szczególności dane umożliwiające identyfikację konsumenta, w tym jego dane teleadresowe, oraz dane dotyczące zobowiązania konsumenta.”	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Vide Stanowisko MF jak powyżej.
70.	Art. 2 pkt 2 lit b (art. 105 ust. 4g pr.bank.)	Związek Firm Pożyczkowyc h	Projektowany art. 105 ust. 4g ustawy – Prawo bankowe określa zakres danych podlegających wymianie pomiędzy instytucjami utworzonymi na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe a instytucjami pożyczkowymi. W związku z doprecyzowaniem w projektowanym art. 105 ust. 4 pkt 4 ustawy – Prawo bankowe, że informacje stanowiące tajemnicę bankową oraz informacje udostępnione przez instytucje pożyczkowe mogą być udostępniane przez instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 tej ustawy instytucjom	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Vide stanowisko MF do wcześniejszych uwag

			<p>pożyczkowym nie tylko w zakresie niezbędnym o oceny zdolności kredytowej, lecz również w zakresie niezbędnym do analizy ryzyka kredytowego, konsekwentnie postulujemy odpowiednie do tej zmiany rozszerzenie zakresu danych podlegających wymianie pomiędzy tymi instytucjami. Zgodnie z proponowanym brzmieniem art. 105 ust. 4g ustawy – Prawo bankowe zakres tych danych będzie obejmował „dane umożliwiające identyfikację konsumenta, w tym jego dane teleadresowe, oraz dane dotyczące zobowiązania konsumenta.” Z punktu widzenia potrzeb instytucji pożyczkowych w zakresie analizy ryzyka kredytowego konieczne jest poszerzenie zakresu danych podlegających wymianie o informacje o złożonych przez konsumentów wnioskach o udzielenie kredytu konsumenckiego (tzw. dane aplikacyjne), jak również o zapytaniach złożonych do bazy danych instytucji utworzonej na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe przez instytucje pożyczkowe, banki oraz inne podmioty uczestniczące w systemie wymiany (rejestr zapytań). W naszej ocenie dostęp do tych danych jest kluczowy z perspektywy potrzeby wykrywania i zapobiegania wyłudzeniom na rynku finansowym (fraudom), a także przeciwdziałania nadmiernemu zadłużeniu.</p>	
71.	Art. 2 pkt 2 lit b (art. 105 ust. 4g pr.bank.)	Bank Gospodarstwa Krajowego	<p>Propozycja zapisów ust. 4g w art. 105 wymaga doprecyzowania w części, w jakiej odnosi się do „... <i>danych dotyczących zobowiązania konsumenta</i>”. Zawarty w projekcie ustawy zakres upoważnienia nie jest precyzyjny i nie wskazuje jednoznacznie zakresu informacji, jakie mogą być przedmiotem wymiany pomiędzy instytucjami utworzonymi na podstawie ust. 4 i instytucjami pożyczkowymi. Brak projektu aktu wykonawczego uniemożliwia ocenę projektowanego ust. 4g w art. 105. W opinii Banku</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Proponowane w projekcie określenie „<i>dane dotyczące zobowiązania konsumenta</i>”, użyte w ogólnych przepisach ustawowych jest prawidłowe i wystarczające. Szczegółowy zakres wymienianych danych dotyczących zobowiązania</p>

			<p>Gospodarstwa Krajowego waga zagadnienia ujętego w akcie wykonawczym powinna skutkować przekazaniem projektu aktu wraz z projektem ustawy. Przepisy rangi ustawowej stanowiącej odstępstwo od ustawowo zdefiniowanego obowiązku zachowania przez banki oraz utworzone przez nie na mocy ust. 4 podmioty, w tajemnicy wszystkich informacji odnoszących się do klientów banków, muszą bowiem pozwalać adresatom normy na należyte wypełnianie jej dyspozycji, bez ryzyka zastosowania wobec nich sankcji z art. 171</p>	<p>konsumenta, doprecyzowany będzie bowiem w akcie wykonawczym, z uwzględnieniem wytycznych do jego wydania. Dodatkowo wskazać należy, iż analogiczne rozwiązanie ustawodawca przyjął na gruncie obecnie obowiązującej ustawy – Prawo bankowe (por. art. 105a ust. 7 ustawy).</p>
72.	Art. 2 pkt 2 lit b (art. 105 ust. 4h pr.bank.)	Związek Banków Polskich	<p>Poważne wątpliwości budzi projektowane w art. 105 ust. 4h Prawa bankowego wprowadzenie obowiązku aktualizacji w terminie 7 dni, które odnosi się w przedstawionej wersji Projektu do wszelkiej aktualizacji. Natomiast zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami, obowiązek aktualizacji w terminie 7 dni miał odnosić się do informacji o: „całkowitej spłacie zobowiązań, ich wygaśnięciu, stwierdzeniu faktu nieistnienia zobowiązania” i do informacji: „o nowootwartych rachunkach kredytowych”. Termin 7 dniowy miał nie dotyczyć bieżącej aktualizacji w zakresie już istniejących rachunków kredytowych.</p> <p>Ustalenia te były przedmiotem m.in. prac w Ministerstwie Gospodarki, dotyczących IV deregulacji, gdzie przewidywano zmiany w zakresie aktualizacji, co do których termin 7 dniowy odnosił się tylko do kluczowych elementów (otwarcia/zamknięcia rachunków kredytowych). W pozostałym zakresie aktualizacja miała dokonywać się w dotychczasowym trybie.</p>	<p><u>Uwaga częściowo uwzględniona</u></p> <p>W zakresie dotyczącym skorygowania terminu „rachunek kredytowy” - uwaga uwzględniona.</p> <p>W zakresie dotyczącym przepisów określających obowiązki aktualizacji danych - uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Proponowane rozwiązania dotyczące obowiązków aktualizacji danych w bazach prowadzonych przez instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe mają na celu zapewnienie należytej ochrony praw konsumentów, będących klientami</p>

			<p>Dodatkowo, wątpliwości budzi użyte w projektowanym art. 105 ust. 4h Prawa bankowego sformułowanie: „rachunek kredytowy” i nałożenie na banki obowiązku informowania o nowo otwartych rachunkach kredytowych i ich aktualizacji. Prawo bankowe nie zna pojęcia „rachunek kredytowy”. W związku z tym należy dokonać modyfikacji treści proponowanego art. 105 ust. 4h oraz innych przepisów, w których zostało użyte to sformułowanie, w kierunku obowiązku informowania o nowych zobowiązaniach kredytowych.</p>	<p>instytucji finansowych. Należy wskazać, że w projekcie proponuje się odpowiednio długi okres przejściowy, w którym podmioty zobowiązane powinny dostosować się do wymagań w zakresie aktualizacji danych.</p>
73.	Art. 2 pkt 2 lit b (art. 105 ust. 4h pr.bank.)	Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentó w	<p>Projektowany przepis art. 105 ust. 4h prawa bankowego, który dotyczy obowiązku aktualizacji informacji przekazywanych do instytucji o których mowa w art. 105 ust. 4 prawa bankowego, przewiduje obowiązek przekazywania informacji o całkowitej spłacie zobowiązań, ich wygaśnięciu, stwierdzeniu faktu nieistnienia zobowiązania oraz o nowo otwartych rachunkach. W tym miejscu zwracam uwagę, że tak skonstruowany przepis nie obejmuje obowiązku korygowania informacji nieprawdziwych (np. w przypadku stwierdzenia omyłkowego przekazania informacji o zaległości na kwotę 1000 zł podczas gdy zaległość wynosiła jedynie 100 zł.). W takich przypadkach nie nastąpiła bowiem całkowita spłata zobowiązania ani stwierdzenie faktu nieistnienia zobowiązania. Wobec powyższego proponuję uzupełnienie przepisu poprzez dodanie po słowach „stwierdzenia faktu nieistnienia” sformułowania „lub korekcie jego wysokości” albo analogicznego. Wobec powyższego należałoby odpowiednio skorygować projektowany przepis art.171 ust 8 prawa bankowego przewidujący sankcje karne za nieprzestrzeganie obowiązku aktualizacji danych.</p>	<u>Uwaga uwzględniona</u>
74.	Art. 2 pkt 2 lit b	Związek	Omawiany przepis przewiduje nałożenie na podmioty, którym	<u>Uwaga uwzględniona</u>

	(art. 105 ust. 4h pr.bank.)	Firm Pożyczkoych	instytucje utworzone na podstawie art.105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe mogą udostępniać informacje, w tym banki oraz instytucje pożyczkowe, obowiązku informowania tych instytucji o całkowitej spłacie zobowiązań, ich wygaśnięciu, stwierdzeniu faktu nieistnienia zobowiązania oraz o nowo otwartych rachunkach kredytowych i ich aktualizacji w terminie 7 dni od wystąpienia okoliczności uzasadniających przekazanie informacji. W związku z tym, że stosunku do instytucji pożyczkowych analogiczny obowiązek został przewidziany w projektowanym art. 59b ust. 3 ustawy o kredycie konsumenckim, pragniemy poddać pod rozwagę zasadność ograniczenia zakresu podmiotowego obowiązku przewidzianego w art. 105 ust. 4h ustawy – Prawo bankowe wyłącznie do banków oraz innych instytucji mogących udostępniać informacje instytucjom utworzonym na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe, z wyłączeniem instytucji pożyczkowych. Skoncentrowanie w rozdziale 5a ustawy o kredycie konsumenckim wszystkich przepisów określających obowiązki instytucji pożyczkowych, w tym obowiązków związanych z udostępnianiem informacji dotyczących konsumentów, będzie poprawne systemowo, a przy tym pozwoli uniknąć dublowania się tych obowiązków.	
75.	Art. 2 pkt 2 lit b (art. 105 ust. 4h pr.bank.)	Profi Credit	ust. 4h, który zobowiązuje instytucje kredytowe, w tym instytucje pożyczkowe, do informowania instytucji utworzonych na podstawie ust. 4 o całkowitej spłacie zobowiązań etc. w terminie 7 dni od dnia zdarzenia Treść zapisu potwierdza pośrednio zasadę wzajemności obowiązku informacyjnego. Jednak termin przekazywania informacji wynoszący 7 dni od wystąpienia wymienionych w tym punkcie zdarzeń jest niezgodny z terminami określonymi w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, która w art.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Przed wszystkim wskazać należy na różną materię i działalność podmiotów, których dotyczą regulacje w ustawie o BIG, jak również w projektowanej ustawie. Stąd nie jest adekwatnym porównaniem przywoływanie przepisów ww. ustaw, nakładających

			18 i art. 29 nakazuje przekazywanie informacji w nieprzekraczalnym terminie 14 dni, a w art. 47 nakłada na wierzyciela, który w terminie 14 dni nie dopełnił obowiązku informacyjnego, będąc do niego zobowiązany, grzywnę w wysokości 30 000 zł.	określone obowiązki aktualizacji informacji. Niezależnie od powyższego, w zgłoszonej uwadze pominięto, iż ustawa o BIG określając 14-dniowy maksymalny termin dla zobowiązanego podmiotu (wierzyciela) w zakresie aktualizacji, jednocześnie wymaga, aby działania te były podjęte <u>niezwłocznie</u> (art. 29 ust. 1 tiret ostatnie). Z kolei Biuro, na podstawie art. 31 pkt 1 ustawy o BIG, obowiązane jest do usunięcia informacji gospodarczych na wniosek wierzyciela, nie później niż <u>w terminie 7 dni</u> od dnia złożenia wniosku.
76.	Art. 2 pkt 2 lit c (art. 105 ust. 7 pr.bank.)	Narodowy Bank Polski	dwukrotnie powtórzono wyrażenie „oceny zdolności kredytowej konsumenta”.	<u>Uwaga uwzględniona</u>
77.	Art. 2 pkt 2 lit c (art. 105 ust. 7 pr.bank.)	Profi Credit	ust. 7, w którym zapis projektu ustawy upoważnia ministra właściwego do spraw instytucji finansowych do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowego zakresu danych, określonych w ust. 4g, podlegających wymianie. Zgodnie z projektem ustawy minister będzie zobowiązany do określenia tego zakresu po konsultacji jedynie z Komisją Nadzoru Finansowego.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Analogiczne do projektowanego rozwiązanie występuje na gruncie art. 105a ust. 7 obowiązującej ustawy - Prawo bankowe, gdzie szczegółowy zakres przetwarzanych danych

		<p>Takie rozwiązanie jest niedopuszczalne, ponieważ umożliwi dokonywanie dowolnych zmian zakresu danych zarówno ministrowi urzędującemu w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, jak i każdemu jego następcy. Nie zostało określone w projekcie, czy zmiana zakresu danych będzie dotyczyła tylko nowo zawieranych umów o kredyt czy też również umów zawartych przed ogłoszeniem nowego zakresu danych. Jest możliwe, iż różni kredytodawcy będą mieli różne podejście do tego zagadnienia. Niezależnie od tego oba rozwiązania będą miały fatalne skutki.</p> <p>W przypadku, gdy nowy zakres danych będzie dotyczył jedynie nowo zawartych umów, spowoduje to konieczność wprowadzenia zmian w systemach informatycznych kredytodawców oraz w systemach informatycznych podmiotów utworzonych na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy Prawo bankowe, co zawsze wiąże się z dodatkowymi kosztami. Kredytodawcy nie będą mogli ich zrekompensować, ponieważ projekt ustawy wprowadza ścisłe ograniczenia odnośnie całkowitego kosztu kredytu, co znacząco ogranicza możliwości zwiększania dochodów. Natomiast podmioty utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy Prawo bankowe będą stały na uprzywilejowanej pozycji, ponieważ nie wiążą ich ograniczenia kosztów funkcjonowania i mogą swobodnie dostosowywać (podnosić) ceny swoich usług tak, aby zrekompensować sobie koszty spowodowane zmianami w swoich systemach informatycznych. Tym samym ustawa w obecnym kształcie stanie się przyczyną powstania nierówności w traktowaniu podmiotów gospodarczych, co jest sprzeczne z ustawą o swobodzie działalności gospodarczej [art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej]. Ponadto w bazach powstaną nierówności w zakresie informacji o kredytobiorcach, które mogą</p>	<p>określa rozporządzenie wydane na podstawie ww. przepisów. W świetle funkcjonowania odnośnych regulacji podnoszone w uwadze zastrzeżenia nie są zasadne. Wyjaśnić należy, że w projektowanym art. 105 ust. 7 został wskazany minister właściwy do spraw instytucji finansowych i Komisja Nadzoru Finansowego, mając na uwadze, że określony w rozporządzeniu zakres wymiany danych powinien umożliwiać prawidłową ocenę zdolności kredytowej i analizę ryzyka kredytowego.</p> <p>W kontekście uwagi dotyczącej ustawowego określenia zasad odpłatności udostępniania danych, zauważyć należy dobrowolny charakter systemu wymiany i komercyjny charakter podmiotów będących jego uczestnikami.</p>
--	--	--	---

		<p>spowodować utrudnienia dla kredytodawców zarówno w ocenie zdolności kredytowej, jak i ryzyka kredytowego.</p> <p>W przypadku, gdy nowy zakres danych będzie dotyczył zarówno umów nowo zawieranych, jak i umów udzielonych w przeszłości, uniknie się braku spójności w zakresie danych dotyczących kredytobiorców, lecz 1') będzie to sprzeczne z podstawową zasadą, iż prawo nie działa wstecz, 2') może to spowodować konieczność uzyskania dodatkowych danych od kredytobiorców, 3') spowoduje to konieczność uzyskania kolejnych zgód kredytobiorców na przetwarzanie ich danych, następstwem czego będą dodatkowe koszty ponoszone przez kredytodawców.</p> <p>Kredytodawcy oraz podmioty utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy Prawo bankowe i w tym przypadku poniosą analogiczne, jak w rozwiązaniu powyżej, koszty dostosowania systemów informatycznych, a oprócz tego mogą zostać obciążeni znaczącą ilością dodatkowych formalności.</p> <p>Takie rozwiązanie jest niedopuszczalne również dlatego, ponieważ zakłada, iż jedyną instytucją, z którą powinien konsultować się minister właściwy do spraw instytucji finansowych, jest Komisja Nadzoru Finansowego. Zważywszy, iż dane podlegające przetwarzaniu to dane osobowe, w tym często dane wrażliwe, dotyczące wieku, stanu zdrowia, zadłużenia etc., każdy podmiot decydujący o zakresie przetwarzanych i ewentualnie udostępnianych do powszechnej wiadomości danych powinien być zobowiązany do konsultacji z Głównym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych. Jest to o tyle uzasadnione, iż założenia projektu ustawy przewidują (na stronie 16 powołanego dokumentu z dnia 18 kwietnia 2014 r.) bardzo szeroki zakres danych objętych wymianą, podczas gdy ustawa z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych</p>	
--	--	--	--

			<p>w art. 2 pkt 2 wyraźnie mówi, iż przez informacje gospodarcze rozumie się dane dotyczące w przypadku osoby fizycznej w zakresie: a) imion i nazwiska, b) adresu miejsca zamieszkania lub adresu do doręczeń, c) numeru PESEL lub innego numeru potwierdzającego tożsamość, d) serii i numeru dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość.</p> <p>Postulat:</p> <p>Profi Credit Poland sp z o. o. postuluje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawowe określenie zakresu danych /informacji podlegających wymianie i dołączenie go jako załącznik do niniejszej ustawy, po dokonaniu uprzedniej konsultacji projektu z Komisją Nadzoru Finansowego, Prezesem GIODO i zainteresowanymi podmiotami: bankami i instytucjami, o których mowa w [art. 105] ust. 4 pkt 2 - 4 [ustawy Prawo bankowe] oraz instytucjami utworzonymi na podstawie [art. 105] ust 4 [ustawy Prawo bankowe]. 2. Ustawowe określenie terminów, od których będzie obowiązywał nowy zakres danych. 3. Wydłużenie obowiązującego terminu przekazywania danych do instytucji utworzonych na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy Prawo bankowe do 14 dni. 4. Ustawowe określenie zasad odpłatności za udostępnianie danych dotyczących kredytobiorców i ich zobowiązań w taki sposób, aby zasady te: <ol style="list-style-type: none"> a. były z jednej strony jasno określone i obejmowały wszystkie zainteresowane podmioty, o których mowa w art. 105 ust. 4 pkt 2 - 4 ustawy Prawo bankowe b. były zgodne z zasadą równości podmiotów gospodarczych wobec prawa, określonej w art. 6 ust.1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, czyli aby nie stawały żadnego z zainteresowanych podmiotów w pozycji uprzywilejowanej. 	
--	--	--	--	--

78.	Art. 2 pkt 2 lit c (art. 105 ust. 7 pr.bank.)	Lewiatan	Uwaga do projektowanego art. 105 ust. 7 – w ocenie Konfederacji Lewiatan, kwestie te powinny być unormowane w ustawie, a nie rozporządzeniu. Niezależnie od tego, należy również zwrócić uwagę, że określenie szczegółowego zakresu przekazywanych danych zostało pozostawione Ministrowi Finansów w drodze rozporządzenia. Jeżeli zatem sytuacja banków i instytucji pożyczkowych ma być zbliżona w odniesieniu do możliwości oceny zdolności kredytowej konsumenta, zakres przekazywanych danych instytucji pożyczkowych powinien być zbieżny z takim zakresem dla banków określonym w rozporządzeniu wydanym w oparciu o art. 105a ust. 7 Prawa bankowego.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Rozporządzenie jako akt wykonawczy precyzujący materię ustawową, jest właściwym aktem prawnym, w którym szczegółowo będzie określony zakres danych podlegających wymianie. Zróżnicowanie zakresu danych przetwarzanych przez banki i instytucje pożyczkowe związane jest z różnym statusem tych podmiotów w odniesieniu do prowadzonej działalności gospodarczej.
79.	Art. 2 pkt 2 lit c (art. 105 ust. 7 pr.bank.)	Lewiatan	Wydaje się, że w nowym ust. 7 do art. 105 prawa bankowego jest błąd redakcyjny: podwójnie jest wymieniony zwrot „oceny zdolności kredytowej konsumenta”.	<u>Uwaga uwzględniona</u>
80.	Art. 2 pkt 3 (art. 105a ust. 1 pr.bank.)	Związek Banków Polskich	W proponowanym brzmieniu art. 105a ust 1 – 3 Prawa bankowego nie wskazano (najprawdopodobniej w wyniku oczywistej omyłki) instytucji pożyczkowych oraz podmiotów, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, jako tych instytucji, które poza bankami i instytucjami ustawowo upoważnionymi do udzielania kredytów mogą przetwarzać informacje po wygaśnięciu zobowiązania – na zasadach przewidzianych w	<u>Uwaga uwzględniona</u>

			<p>tym artykule. Wnosimy zatem o uwzględnienie tych podmiotów w treści projektowanego art. 105a ust.1.</p> <p>Dodatkowo, wprowadzając zmiany w tym artykule proponujemy uzupełnienie treści tego artykułu o odwołanie do art. 106d. Zastrzeżenie, które zawarte jest w treści tego przepisu na końcu powinno bowiem – ze względu na spójność przepisów i naprawienie oczywistej luki prawnej, zawierać odwołanie również do art. 106d, na podstawie którego banki, instytucje ustawowo upoważnione do udzielania kredytów, a po zmianie niniejszych przepisów również instytucje pożyczkowe przetwarzają dane dotyczące podejrzeń dokonywania przestępstw na szkodę tych instytucji (tzw. „fraudy”).</p> <p>Dlatego też proponujemy modyfikację propozycji przepisu art. 105a ust.1 Prawa bankowego, a dalej konsekwentnie modyfikację aktualnej treści art. 106d Prawa bankowego.</p> <p>W związku z powyższymi uwagami art. 105a ust 1 uzyskałby brzmienie:</p> <p>„1. Przetwarzanie przez banki, inne instytucje ustawowo upoważnione do udzielania kredytów, instytucje pożyczkowe oraz podmioty, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, a także instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4, informacji stanowiących tajemnicę bankową i informacji udostępnionych przez instytucje pożyczkowe oraz podmioty, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, w zakresie dotyczącym osób fizycznych może być wykonywane, z zastrzeżeniem art. 104, art. 105 i art. 106–106d, w celu oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego.”.</p>	
81.	Art. 2 pkt 3	Profi Credit	a) W ust. 1 - 2 projekt nie umożliwia przetwarzania danych	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u>

	(art. 105a ust. 1-3 pr.bank.)	<p>/informacji przez instytucje pożyczkowe, ponieważ wymienia wśród podmiotów upoważnionych do przetwarzania informacji stanowiących tajemnicę bankową (danych/informacji na temat kredytobiorców) jedynie banki, instytucje ustawowo upoważnione do udzielania kredytów oraz instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy Prawo bankowe. Nie ma wśród tych podmiotów instytucji pożyczkowych, ani podmiotów, o których mowa w art 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim. Zaprzecza to ogólnie pojętej zasadzie wzajemności, ponieważ instytucje pożyczkowe i [...] nie będąc upoważnione do przetwarzania danych nie będą mogły tym samym dokonywać oceny zdolności kredytowej i oceny ryzyka kredytowego na podstawie informacji uzyskanych od banków, natomiast banki będą mogły dokonywać tych czynności na podstawie informacji uzyskanych od instytucji pożyczkowych i podmiotów, o których mowa w art 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.</p> <p>b) W ust. 3 projekt umożliwia przetwarzanie danych stanowiących tajemnicę bankową przez instytucję pożyczkową, z pominięciem podmiotów, o których mowa w art 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, w przypadku niewykonania zobowiązania przez kredytobiorcę lub wystąpienia zwłoki powyżej 60 dni w <i>spełnieniu świadczenia wynikającego z umowy zawartej z bankiem lub inną instytucją ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów albo instytucją pożyczkową</i> oraz udostępnianie tych informacji bez zgody kredytobiorcy – osoby fizycznej. Treść ust. 3 jest także niekonsekwentna, ponieważ pierwsza część zdania w/w ustępu upoważnia do przetwarzania danych jedynie instytucje wymienione w ust. 1 (nie uwzględnia instytucji pożyczkowych), natomiast ostatnia</p>	<p>W zakresie dotyczącym postulatu uregulowania przetwarzania informacji przez instytucje pożyczkowe oraz podmioty, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, po wygaśnięciu zobowiązania konsumenta - <u>uwaga uwzględniona.</u></p> <p>W zakresie dotyczącym zamieszczenia ww. regulacji w przepisach ustawy o kredycie konsumenckim - <u>uwaga nieuwzględniona.</u></p> <p>Należy wskazać, że przetwarzanie informacji po wygaśnięciu zobowiązania dotyczy m.in. tajemnicy bankowej, dlatego też zasadnym jest zamieszczenie ww. uregulowań w ustawie – Prawo bankowe.</p>
--	-------------------------------	--	--

		<p>część zdania upoważnia instytucje pożyczkowe do poinformowania tej osoby o zamiarze przetwarzania informacji bez jej zgody.</p> <p>Zapisy powyższe stanowią pogwałcenie zasady równości wobec prawa. W ich myśl instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust 4 (bezpośrednio nie zainteresowane zdolnością kredytową konsumentów i ryzykiem kredytowym), banki oraz inne instytucje ustawowo upoważnione do udzielania kredytów mają uzyskać wszelkie prawa do przetwarzania czyli wykorzystywania informacji, natomiast instytucje pożyczkowe oraz podmioty, o których mowa w art 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, nie będą miały możliwości wykorzystania informacji o zadłużeniu konsumenta w sektorze bankowym do oceny jego zdolności kredytowej. Jedynym prawem podmiotów wymienionych w ostatnim zdaniu jest ostateczne zdeprecjonowanie i napiętnowanie konsumenta, który z różnych przyczyn, nie zawsze zawinionych przez siebie, został niewypłacalnym lub trudno wypłacalnym dłużnikiem.</p> <p>Ponadto zapis zawarty w art. 105a ust. 3 jest niezgodny z duchem i celem ustawy Prawo bankowe, której głównym zadaniem, zawartym w art. 1, jest określenie zasad prowadzenia działalności bankowej [...]. Ponieważ instytucje pożyczkowe nie zaliczają się ani do banków, ani do innych instytucji kredytowych w rozumieniu powołanej ustawy, błędem jest regulowanie ich działalności w ustawie Prawo bankowe.</p> <p>Postulat:</p> <p>Profi Credit Poland sp z o. o. postuluje usunięcie z ostatniej części zdania w art. 105a ust. 3 sformułowania <i>albo instytucję pożyczkową</i> i uregulowanie prawa do przetwarzania informacji /danych dotyczących kredytobiorcy przez instytucje</p>	
--	--	--	--

82.	Art. 2 pkt 3 (art. 105a ust. 1-3 pr.bank.)	Biuro Informacji Kredytowej	pożyczkowe w ustawie o kredycie konsumenckim. w proponowanym brzmieniu art. 105a ust 1 – 3 Prawa bankowego nie wskazano (chyba oczywista omyłka) instytucji pożyczkowych oraz podmiotów, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011r o kredycie konsumenckim jako tych instytucji, które poza bankami i instytucjami ustawowo upoważnionymi do udzielania kredytów mogą przetwarzać informacje po wygaśnięciu zobowiązania – na zasadach przewidzianych w tym artykule. Wnosimy zatem o uwzględnienie tych podmiotów w treści art. 105a ust.1. Dodatkowo, korzystając z okazji wprowadzania zmian w tym artykule proponujemy uzupełnienie treści tego artykułu o odwołanie do art. 106 d. Zastrzeżenie, które zawarte jest w treści tego przepisu na końcu powinno bowiem – ze względu na spójność przepisów i naprawienie oczywistej luki prawnej (a raczej błędu o charakterze omyłki) powinno zawierać odwołanie również do art. 106d na podstawie którego banki , instytucje ustawowo upoważnione do udzielania kredytów, a po zmianie niniejszych przepisów również instytucje pożyczkowe przetwarzają dane dotyczące podejrzeń dokonywania przestępstw na szkodę tych instytucji (tzw. „fraudy”). Dlatego też proponujemy modyfikację propozycji przepisu art. 105a ust.1 Prawa bankowego, a dalej konsekwentnie modyfikację aktualnej treści art. 106 d Prawa bankowego: <u>Nowe proponowane brzmienie Art. 105a ust 1:</u> „1. Przetwarzanie przez banki, inne instytucje ustawowo upoważnione do udzielania kredytów, instytucje pożyczkowe oraz podmioty, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011r o kredycie konsumenckim a także instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4, informacji stanowiących tajemnicę bankową i informacji udostępnionych	<u>Uwaga uwzględniona</u>
-----	---	--	--	---------------------------

			przez instytucje pożyczkowe oraz podmioty, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011r o kredycie konsumenckim, w zakresie dotyczącym osób fizycznych może być wykonywane, z zastrzeżeniem art. 104, art. 105 i art. 106–106d, w celu oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego.”	
83.	Art. 2 pkt 3 (art. 105a ust. 1-3 pr.bank.)	Związek Firm Pożyczkowych	<p>Przepisy art. 105a ust. 1-3 ustawy – Prawo bankowe w aktualnie obowiązującym brzmieniu stanowią podstawę prawną dla banków, innych instytucji ustawowo upoważnionych do udzielania kredytów oraz instytucji utworzonych na podstawie art. 105 ust. 4 tej ustawy do przetwarzania informacji stanowiących tajemnicę bankową w celu oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego, w tym określają warunki, na jakich informacje te mogą być przetwarzane przez te podmioty po wygaśnięciu zobowiązania wynikającego z zawartych umów. Proponowana zmiana ma na celu rozszerzenie zakresu przedmiotowego omawianych przepisów, tj. rozszerzenie zakresu informacji, które mogą być przetwarzane przez wymienione w nim podmioty w celu oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego, w tym po wygaśnięciu umowy, o informacje udostępnione przez instytucje pożyczkowe.</p> <p>Postulujemy przyznanie instytucjom pożyczkowym (oraz ich zagranicznym odpowiednikom) ich analogicznych uprawnień do przetwarzania informacji stanowiących tajemnicę bankową oraz informacji udostępnionych przez instytucje pożyczkowe, w tym po wygaśnięciu zobowiązań wynikających z umów zawartych przez te instytucje z konsumentami. Opisana wyżej zmiana powinna polegać na dodaniu w projektowanym rozdziale 5a ustawy o kredycie konsumenckim przepisów o treści analogicznej do</p>	<u>Uwaga uwzględniona</u>

			art. 105a ust. 1-3 ustawy – Prawo bankowe, tyle że odnoszących się do instytucji pożyczkowych, względnie – na rozszerzeniu zakresu podmiotowego wspomnianych przepisów art. 105a ust. 1-3 ustawy – Prawo bankowe o instytucje pożyczkowe (oraz ich zagraniczne odpowiedniki). Zapewnienie instytucjom pożyczkowym możliwości przetwarzania tych informacji po wygaśnięciu zobowiązań jest niezbędne w szczególności w celu umożliwienia im prawidłowej realizacji ustawowych obowiązków w zakresie oceny zdolności kredytowej oraz analizy ryzyka kredytowego (por. także uwagi do projektowanego art. 59c ustawy o kredycie konsumenckim).	
84.	Art. 2 pkt 3 (art. 105a ust. 2 pr.bank.)	Związek Banków Polskich	Przepis art. 105a ust. 2 Prawa bankowego w obecnym brzmieniu dopuszcza przetwarzanie informacji stanowiących tajemnicę bankową oraz innych informacji wskazanych w tym przepisie, w zakresie dotyczącym osoby fizycznej po wygaśnięciu zobowiązania, pod warunkiem uzyskania pisemnej zgody osoby fizycznej, której informacje te dotyczą. Celowym jest, dodanie w nowelizowanym brzmieniu art. 105a ust. 2 Prawa bankowego możliwości wyrażenia zgody w formie elektronicznej oraz przechowywania i przetwarzania zgód wydanych w innej formie np. na trwałych nośnikach , zdefiniowanych zgodnie z ustawą z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim lub „w postaci elektronicznej utrwalonej na trwałym nośniku”.	<u>Uwaga uwzględniona</u>
85.	Art. 2 pkt 3 (art. 105a ust. 2 pr.bank.)	Biuro Informacji Kredytowej	Przepis art. 105a ust. 2 Prawa bankowego w obecnym brzmieniu dopuszcza przetwarzanie informacji stanowiących tajemnicę bankową oraz innych informacji wskazanych w tym przepisie, w zakresie dotyczącym osoby fizycznej po wygaśnięciu zobowiązania, pod warunkiem uzyskania pisemnej zgody osoby fizycznej, której informacje te	<u>Uwaga uwzględniona</u>

			<p>dotyczą.</p> <p>Celowym jest, dodanie w nowelizowanym brzmieniu art. 105a ust. 2 Prawa bankowego możliwości wyrażenia zgody w formie elektronicznej oraz przechowywania i przetwarzania zgód wydanych w innej formie np. na trwałych nośnikach, zdefiniowanych zgodnie z ustawą z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim lub „w postaci elektronicznej utrwalonej na trwałym nośniku”.</p>	
86.	Art. 2 pkt 3 (art. 105a ust. 2 pr.bank.)	Bank Gospodarstwa Krajowego	<p>W art. 105a ust. 2 należy przywrócić odesłanie do ust. 3; początek tego ustępu powinien brzmieć: <i>„2. Instytucje, o których mowa w ust. 1 mogą, z zastrzeżeniem ust. 3, przetwarzać informacje stanowiące tajemnice bankową ...”</i></p>	<u>Uwaga uwzględniona</u>
87.	Art. 2 pkt 3 (art. 105a ust. 2 i 3 pr.bank.)	Związek Banków Polskich	<p>Nie zostało wyjaśnione, dlaczego w Projekcie zastąpiono słowo „lub” słowem „albo”, ponadto w art. 105a ust. 4 spójnik „lub” pozostaje bez zmian, co mogłoby rodzić wątpliwości interpretacyjne.</p>	<u>Uwaga uwzględniona</u>
88.	Art. 2 pkt 3 (art. 105a ust. 3 pr.bank.)	Lewiatan	<p>Projektowany art. 105 ust. 4e w zw. z ust. 4 pkt 4 ustawy – Prawo bankowe („Prawo bankowe”) wprowadza na zasadzie wzajemności możliwość pozyskiwania przez instytucje pożyczkowe danych objętych tajemnicą bankową o zobowiązaniach konsumentów zgromadzonych w instytucjach utworzonych na podstawie art. 105 ust. 4 Prawa bankowego. Zgodnie z projektowanym art. 105a ust. 1 – 3 Prawa bankowego, m.in. banki i instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 Prawa bankowego, mają prawo przetwarzać zarówno dane objęte tajemnicą bankową, jak i dane udostępnione na zasadzie wzajemności przez instytucje pożyczkowe. Dotyczy to również danych po wygaśnięciu zobowiązania. Tymczasem, w stosunku do instytucji pożyczkowych nie istnieje podobnie ukształtowany przepis dający im podobne uprawnienia do przetwarzania danych jak</p>	<u>Uwaga uwzględniona</u>

		<p>bankom i BIK. Skutkuje to przede wszystkim istotnym utrudnieniem działalności instytucji pożyczkowych, zwiększeniem kosztów ich działalności poprzez niemożność dokonania oceny zdolności kredytowej klienta w oparciu o uprzednio uzyskane dane i konieczność ponownego pozyskania danych o potencjalnym kliencie, ograniczeniem możliwości realnej i pełnej oceny zdolności kredytowej konsumenta na skutek usuwania danych dotyczących danej osoby nawet jeśli wykonał on nieprawidłowo swoje zobowiązania, jednakże jego zobowiązania już wygasło i utrudnienie możliwości dokonywania oceny ryzyka kredytowego w oparciu o dane pozyskane z instytucji utworzonych na podstawie art. 105 ust. 4 Prawa bankowego na skutek konieczności usuwania otrzymanych danych. Wydaje się, że w tej propozycji brakuje możliwości przetwarzania także takich samych przypadków umów udzielonych przez instytucje pożyczkowe. Powyższe wady możliwe są do usunięcia poprzez dodanie instytucji pożyczkowych do katalogu podmiotów mogących przetwarzać dane wskazane w projektowanym art. 105a ust. 1 – 3 Prawa bankowego.</p> <p>Mając powyższe na uwadze, proponujemy następujące brzmienie art. 105a ust. 1 i 3:</p> <p><i>„Art. 105a ust. 1. Przetwarzanie przez banki, inne instytucje ustawowo upoważnione do udzielania kredytów, <u>instytucje pożyczkowe lub podmioty, o których mowa w art. 59 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, oraz instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4, informacji stanowiących tajemnicę bankową i informacji udostępnionych przez instytucje pożyczkowe oraz podmioty, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, w zakresie dotyczącym osób fizycznych może</u></i></p>	
--	--	--	--

			<p>być wykonane, z zastrzeżeniem art. 104, art. 105 i art. 106-106c w celu oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego.</p> <p>Art. 105a ust. 3. Instytucje, o których mowa w ust. 1 mogą przetwarzać informacje stanowiące tajemnicę bankową i informacje udostępnione przez instytucje pożyczkowe oraz podmioty, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, dotyczące osób fizycznych po wygaśnięciu zobowiązania wynikającego z umowy zawartej z bankiem, inną instytucją ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów albo instytucją pożyczkową bez zgody osoby, której informacje dotyczą, gdy osoba ta nie wykonała zobowiązania lub dopuściła się zwłoki powyżej 60 dni w spełnieniu świadczenia wynikającego z umowy zawartej z bankiem, lub inną instytucją ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów <u>lub instytucją pożyczkową lub podmiotem, o którym mowa w art. 59 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, a po zaistnieniu tych okoliczności upłynęło co najmniej 30 dni od poinformowania tej osoby przez bank, inną instytucję ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów lub instytucję pożyczkową o zamiarze przetwarzania dotyczących jej tych informacji, bez jej zgody.</u></p>	
89.	Art. 2 pkt 4 lit b (art. 171 pr.bank.)	Związek Banków Polskich	<p>Za zbyt restrykcyjną należy uznać regulację dotyczącą odpowiedzialności odpowiednio karnej w Prawie bankowym i odpowiedzialności wykroczeniowej w ustawie o kredycie konsumenckim za niedokonanie aktualizacji danych w instytucji utworzonej na podstawie art. 105 ust. 4 Prawa bankowego (proponowany art. 171 ust. 8 Prawa bankowego i 59g ustawy o kredycie konsumenckim). Kwestie te winny być rozstrzygane wyłącznie na płaszczyźnie odpowiedzialności cywilnoprawnej kredytodawcy.</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Przyjęte rozwiązanie nawiązuje konstrukcyjnie do zasad zawartych w art. 47 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych i ma na celu zapewnienie ochrony praw konsumenta. Dlatego też uwaga nie zasługuje na uwzględnienie.</p>

90.	Art. 2 pkt 4 lit b (art. 171 pr.bank.)	Business Center Club	<p>Według autorów Projektu Ustawy wprowadzona zmiana ma działać przede wszystkim prewencyjnie zaś ustawowy wymiar kary winien być na tyle szeroki, aby sądy orzekając sankcję karną mogły ją różnicować w zależności od stopnia szkodliwości sankcjonowanej działalności.</p> <p>Tymczasem już pierwotna wysokość ustawowego zagrożenia (grzywna do 5 000 000 złotych, kara pozbawienia wolności do lat 3) pozwala na różnicowanie wymiaru orzekanej kary w zależności od stopnia szkodliwości czynu. I pozwala prewencyjnie oddziaływać na podmioty, które planują wykonywać nielegalną działalność bankową.</p> <p>Przyjęcie proponowanej treści normy naraża Projektodawców na zarzut naruszenia konstytucyjnej zasady proporcjonalności. Ustalenie górnej granicy zagrożenia ustawowego na poziomie 10.000.000 złotych i 5 lat pozbawienia wolności nie jest bowiem adekwatne do wszystkich uczestników rynku objętych zmieniana Ustawą.</p> <p>Status instytucji pożyczkowej jest odmienny od statusu instytucji bankowej. Same ustawowe minimalne wymogi kapitałowe instytucji pożyczkowych niebędących bankami zostały w Projekcie Ustawy ustalone na 200.000 złotych. W tym samym czasie wymogi kapitałowe stawiane bankom są ustalone na poziomie od 1.000.000 do 5.000.000 EUR. Powyższe świadczy o dysproporcji w zakresie</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Vide stanowisko MF <u>wcześniejszych uwag.</u></p> <p>Nie jest ponadto zrozumiały przywołany w uwadze BBC przykład działalności instytucji pożyczkowych i ustawowych wymogów stawianych wobec tych instytucji. Za prowadzenie działalności polegającej na udzielaniu pożyczek przez podmioty, które nie spełniają ustawowych wymogów, w projekcie przewidziano bowiem odrębne sankcje karne, takie jak grzywna do 500 000 złotych i kara pozbawienia wolności do lat 2.</p>

		<p>dokapitalizowania podmiotów i o dysproporcji ich siły rynkowej a zatem i ich oddziaływania na indywidualne i zbiorowe interesy społeczeństwa.</p> <p>Podwyższenie progu ustawowego zagrożenia karą do 10.000.000 złotych i 5 lat pozbawienia wolności wydaje się być środkiem nieadekwatnym i nieproporcjonalnym z punktu widzenia istotnych różnic. O ile wprowadzona regulacja najpewniej zadziała prewencyjnie, to wydaje się nie być konieczna do osiągnięcia zamierzonych przez nią skutków. Przepis wprowadzający podwyższoną sankcję nie jest środkiem niezbędnym tzn. wartości jakie ma chronić mogą być w tym samym stopniu chronione przy zastosowaniu innych środków (art. 171 ust ustawy Prawo bankowe w aktualnym brzmieniu).</p> <p>Normy prawne służące realizacji zamierzonych przez prawodawcę celów winny być niezbędne. Tak by chronić określone wartości (tu: zbiorowe interesy społeczeństwa zagrożonego działaniem podmiotów wykonujących działalność bankową w sposób nielegalny oraz ochrona interesów banków, które mają wyłączną kompetencję do wykonywania czynności bankowych) w stopniu, który nie byłby możliwy do osiągnięcia przy zastosowaniu innych środków. Implikuje to jednak stosowanie środków jak najmniej uciążliwych.</p> <p>Aktualne zagrożenie przewidziane w art. 171 ust. 1 Ustawy należy uznać za wystarczający środek mający działać prewencyjnie. A projektowane nowe brzmienie przepisu za nieproporcjonalne do zamierzonych celów.</p> <p>Po drugie oceniając zmianę przepisu, nie sposób zapomnieć, że omawiany projekt instytucjonalizuje instytucje pożyczkowe obejmując je nadzorem Komisji Nadzoru Finansowego.</p> <p>Jakkolwiek przepis art. 171 ust.1 Ustawy prawo bankowe w</p>	
--	--	---	--

			<p>niezmienionym Projektem brzmieniu, ma w zamierzeniu oddziaływać jako sankcja za prowadzenie działalności bankowej bez wymaganego zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego i z tego punktu widzenia osiąga swój cel legislacyjny, może stanowić ryzyko interpretacyjne w kontekście firm pożyczkowych i prowadzonej przez nie działalności. Ryzyko to dotyczyć będzie pozyskiwania przez firmy pożyczkowe finansowania zewnętrznego, które jakkolwiek nie będzie stanowiło przedmiotu ich działalności, to za takie może zostać uznane. Ograniczenie z kolei możliwości finansowania działalności przez firmy pożyczkowe, w przypadku stosowania interpretacji pozyskiwania przez nie zewnętrznego finansowania jako gromadzenia środków w celu ich dalszego pożyczania przez organy kontrolne, mogłoby ograniczać swobodę działalności gospodarczej, gwarantowaną w art. 22 Konstytucji RP oraz zasadę równości (art. 32 Konstytucji RP) w postaci nierównego dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania. Ewentualnym rozwiązaniem jakie można byłoby rozważyć wobec zaistniałego problemu, to doprecyzowanie omawianego zakazu działalności wyrażonej jako polegającej na wykonywaniu czynności bankowych w postaci gromadzenia środków.</p>	
91.	Art. 2 pkt 4 lit b (art. 171 ust. 1 pr.bank.)	EVEREST FINANSE	<p>Nie widzimy większych zastrzeżeń w związku z planowaną zmianą. Jednakże zwracamy uwagę na potencjalną niejednorodność w przepisach, która może zostać wywołana wprowadzeniem zmian w obecnym kształcie. Należy zwrócić uwagę na treść art. 287 ustawy o funduszach inwestycyjnych, który ustanawia podobną sankcję za czyn podobnego charakteru.</p>	<p>Uwaga _____ nieuwzględniona (niezrozumiała)</p> <p>Nie są zasadne obawy dotyczące potencjalnej niejednorodności w przepisach w związku z podwyższeniem kar w projektowanym art. 171 ust. 1 Prawa bankowego. Za podobny czyn,</p>

				określony w art. 287 ustawy o funduszach, inwestycyjnych, w projekcie przewidziano bowiem analogiczne podwyższone sankcje karne.
92.	Art. 2 pkt 4 lit b (art. 171 ust. 8 pr.bank.)	Bank Gospodarstw a Krajowego	zaproponowane w art. 171 ust. 8 sankcje wydają się być nieproporcjonalne do ewentualnego wykroczenia, w szczególności uwzględniając stosunkowo krótki termin do przekazania informacji i związane z tym ryzyko operacyjne.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Vide stanowisko MF do wcześniejszych uwag.
93.	Art. 2 pkt 4 lit b (art. 171 ust. 8 pr.bank.)	Profi Credit	Art. 171 ustawy Prawo bankowe w całości określa odpowiedzialność cywilną i karną za wykonywanie niedozwolonych prawem czynności o charakterze czynności bankowych lub podejmowanie działań niezgodnych z prawem na terenie banku. Dlatego też niesłusznym jest umieszczanie w tym artykule ustępu o odpowiedzialności cywilnej instytucji pożyczkowej z tytułu niedopełnienia jedynie obowiązku informacyjnego. Zapis ten spowoduje niespójność zarówno ustawy Prawo bankowe, jak i ustawy o kredycie konsumenckim. Postulat: Profi Credit Poland postuluje o zamieszczenie zapisu o odpowiedzialności cywilnej instytucji pożyczkowych z tytułu niedopełnienia obowiązku informacyjnego w ustawie o kredycie konsumenckim. W tym celu konieczne jest: 1. usunięcie z art. 105 ust. 4 pkt 4g sformułowania <i>banki i instytucje, o których mowa w ust. 4 pkt 2 – 4 i</i>	<u>Uwaga uwzględniona</u> Proponuje się modyfikację projektu, tak aby art. 105 ust. 4h ustawy - Prawo bankowe nakładający obowiązki aktualizacji przekazywanych informacji, dotyczył wyłącznie podmiotów sektora bankowego i skok-ów. Obowiązki aktualizacji dotyczące instytucji pożyczkowych będą zawarte w przepisach nowelizowanej ustawy o kredycie konsumenckim. Sankcje z tytułu niedopełnienia przedmiotowych obowiązków pozostaną zamieszczone odpowiednio w ustawie – Prawo

			<p>zastąpienie go sformułowaniem <i>banki i instytucje, o których mowa w ust. 2 - 3</i></p> <p>2. usunięcie z art.171 ust. 8 sformułowania <i>kto, będąc do tego zobowiązany</i> i zastąpienia go sformułowaniem <i>kto, określony w art. 105 ust. 1 – 3, będąc do tego zobowiązany</i>, nie przekazuje do instytucji utworzonej na podstawie art. 105 ust. 4, informacji o całkowitym wykonaniu zobowiązania albo jego wygaśnięciu, albo stwierdzeniu faktu nieistnienia zobowiązania, w terminie 14 dni od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego przekazanie informacji podlega grzywnie do 30 000 złotych."</p> <p>3. wprowadzenie odpowiedniego zapisu o odpowiedzialności cywilnej instytucji pożyczkowych z tytułu niedopełnienia obowiązku informacyjnego Rozdziale 5b Przepisy karne ustawy o kredycie konsumenckim:</p> <p>„Art. [...] Kto, określony w art. 5 pkt 2a, będąc do tego zobowiązany, nie przekazuje do instytucji utworzonej na podstawie art. 105 ust. 4, informacji o całkowitym wykonaniu zobowiązania albo jego wygaśnięciu, albo stwierdzeniu faktu nieistnienia zobowiązania, w terminie 14 dni od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego przekazanie informacji podlega grzywnie do 30 000 złotych."</p>	<p>bankowe i w ustawie o kredycie konsumenckim, w kształcie niezmienionym (krąg bowiem podmiotów, których dotyczą obowiązki aktualizacji określa treść zmienionego art. 105 ust. 4h Prawa bankowego oraz projektowanego art. 59b ust. 3 ustawy o kredycie konsumenckim).</p>
94.	Art. 2 pkt 4 lit b (art. 171 ust. 8 pr.bank.)	Lewiatan	<p>Należy także zwrócić uwagę, że wskazany w nowym art. 171 ust. 8 do prawa bankowego i nowym art. 59g ustawy o kredycie konsumenckim termin 7 dni na przekazanie przez bank informacji o całkowitym wykonaniu zobowiązania albo jego wygaśnięciu, albo stwierdzeniu faktu nieistnienia zobowiązania jest bardzo trudny do dotrzymania. Obecne procesy bankowe i systemy mogą nie zawierać takiej możliwości. Z uwagi na konieczność dokonania zmian w systemach i procesach bankowych postulowane jest</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Vide stanowisko MF do wcześniejszych uwag innych podmiotów.</p>

			zdecydowane wydłużenie tego terminu. Zwłaszcza, że jego niedotrzymanie zagrożone jest sankcjami dla banków, a termin dostosowania bardzo krótki.	
95.	Art. 3 pkt 1 (art. 481§ 2 k.c.)	Konferencja Przedsiębior stw Finansowych	<p>KPF nie kwestionuje, co do zasady, propozycje wprowadzenia maksymalnej wysokości odsetek za opóźnienie na poziomie sześciokrotnej wysokości stopy kredytu lombardowego.</p> <p>KPF rekomenduje jednak ponowną weryfikację mechanizmu na jakim oparta jest regulacja odsetek maksymalnych oraz projektowana regulacja maksymalnych odsetek za opóźnienie. KPF wielokrotnie kwestionował oparcie mechanizmu ustalania maksymalnego poziomu odsetek, określonych w art. 359² § 2 Kodeksu cywilnego, oraz proponowanego w projekcie ustawy nowego limitu odsetkowego, w oparciu o stopę kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego. W przypadku regulacji maksymalnego oprocentowania w kształcie obowiązującym w Polsce, oprócz standardowych kosztów związanych z wprowadzeniem ceny maksymalnej, pojawiają się również koszty ryzyka dla prowadzących przedsiębiorstwo. Ryzyko to może zostać zdefiniowane jako niekorzystna z punktu widzenia firm finansowych zmiana oprocentowania w przyszłości, która wymusi obniżkę stopy procentowej od już udzielonych pożyczek/kredytów (co w ostatnim okresie ma miejsce bardzo często). Na skutek tych działań maleją marże i zmniejsza się zyskowność już sprzedanych produktów finansowych. W przeciwieństwie do regulacji ustalających maksymalną wysokość oprocentowania na stałym (z góry wiadomym) poziomie, przychody odsetkowe od kredytów/pożyczek, udzielonych przy spełnieniu regulacji maksymalnego oprocentowania w specyfikacji obowiązującej w Polsce, są bardzo trudne do przewidzenia. Uzależnione są one bowiem od decyzji instytucji zewnętrznych – w Polsce: Rady Polityki Pieniężnej. Co więcej, ryzyko związane z</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Wskazać należy, że postulaty w przedmiotowej uwadze mają charakter systemowy i wykraczają poza zakres założeń, będących podstawą opracowania projektowanej ustawy.</p> <p>Projekt ustawy wprowadza maksymalny limit <u>pozaodsetkowych</u> kosztów kredytu konsumenckiego. Proponowany w projekcie mechanizm obliczania tego limitu nie ingeruje w uregulowania kodeksu cywilnego określające wysokość maksymalnego oprocentowania wynikającego z czynności prawnej. Kwestie obliczania górnego limitu kosztów kredytu konsumenckiego, jak i maksymalnych odsetek za opóźnienie w spłacie, zostały rozstrzygnięte w założeniach uchwalonych przez Radę Ministrów.</p>

		<p>wahaniami przychodów szczególnie rośnie w sytuacji, gdy rynkowa stopa procentowa dąży do poziomu stopy maksymalnej.¹</p> <p>W obecnej sytuacji zmiany stopy procentowej praktycznie nie są związane ze zmianami ryzyka i warunków ogólnogospodarczych, w tym odnoszących się do pozyskania kapitału, finansującego działalność kredytową. Jest to oczywista konsekwencja faktu, że w prowadzonej polityce Rada Polityki Pieniężnej nie bierze pod uwagę sytuacji instytucji udzielających kredytu konsumenckiego, w tym zarówno całego zakresu produktowego kredytów bankowych, czy pożyczek pozabankowych. Celem RPP jest walka z inflacją, a zatem zazwyczaj podnosi ona stopy procentowe w okresie dobrej koniunktury, kiedy zagrożenie inflacją popytową wzrasta, a obniża je w okresie dekonunktury, kiedy presja inflacyjna maleje. Portfel należności jednak w okresie dekonunktury zazwyczaj się pogarsza i z perspektywy instytucji pożyczkowych wymagana stopa procentowa powinna wzrastać. W konsekwencji oznacza to, że obecne uregulowania maksymalnej stopy procentowej wiąże się dla przedsiębiorstw działających na rynku finansowym i udzielających pożyczek gospodarstwom domowym z bardzo dużym ryzykiem, gdyż w najlepszym przypadku nie pozostaje w żadnym związku z jakością portfela należności, a w najgorszym prowadzi do sytuacji, w której w warunkach wzrostu zagrożenia związanego z brakiem spłaty dostawcy usług pożyczkowych nie mogą podnosić oprocentowania i muszą akceptować całość strat.²</p> <p>Przy obecnym poziomie stóp procentowych w naszym kraju (stopa lombardowa na poziomie 3 %), maksymalna wysokość</p>	
--	--	--	--

¹ P. Białowolski: Skutki maksymalnego oprocentowania – wpływ na polski rynek finansowy. SGH, KPF. Luty 2013, s. 54

² *Ibidem*, s. 53.

			<p>odsetek za opóźnienie w stosunku rocznym wyniesie 18 %. Zauważyć jednak należy, iż Rada Polityki Pieniężnej w niedługim czasie ponownie dokona obniżki stóp procentowych³, co spowoduje, iż odsetki za opóźnienia w ogóle przestaną spełniać swój rolę – odszkodowania dla wierzyciela za opóźnienie się ze spełnieniem zaciągniętego przez kontrahenta zobowiązania pieniężnego.</p> <p>Wskazać również należy na poziom stóp procentowych w krajach Eurolandu, definiowanych jako koszt krótkoterminowych pożyczek dla banków komercyjnych ze strony Europejskiego Banku Centralnego. Obecny poziom tych stóp wynosi 1,5 %. Przy założeniu obecnego mechanizmu, oznaczałoby to limit 9 % odsetek za opóźnienie. Jak wskazuje dr P. Białowolski: <i>„Biorąc pod uwagę, że nawet w portfelu najbardziej wiarygodnych klientów – w sektorze bankowym – w grupie posiadających pożyczkę odsetek niespłacających jej w niektórych rocznikach sięga 12 %, opłacalność udzielania kredytów na cele konsumpcyjne całkowicie zniknęły”</i>.</p> <p>Konstatując, KPF bardzo zdecydowanie rekomenduje ponowną weryfikację zasadności powiązania maksymalnego oprocentowania z instrumentem rynku pieniężnego, jakim jest stopa lombardowa. Wydaje się, iż procedowanie obecnie zmian w Kodeksie cywilnym, to dobry moment, by dokonać weryfikacji tego mechanizmu, który naszym zdaniem nie sprawdził się w praktyce i nie spełnia swojej podstawowej roli. Warto również podnieść i to, że taka rekomendacja pochodzi od wielu, profesjonalnych uczestników rynku.</p>	
96.	Art. 3 pkt 1 i 2 (art. 481§ 2, 2 ¹ i 2 ² k.c.)	Pracodawcy RP	Projekt zakłada wprowadzenie wysokości maksymalnych odsetek za opóźnienie na poziomie 6-krotności stopy lombardowej. Po raz kolejny chcielibyśmy podkreślić, iż	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Vide Stanowisko MF do uwagi</p>

³ http://wyborcza.biz/biznes/1,100896,17134101,Deflacja_nie_odpuszcila__Dane_GUS_ponizej_oczekiwan.html?biznes=trojmiasto#BoxBizTxt

			<p>łączenie tego pułapu z jedną ze stóp procentowych NBP naszym zdaniem nie jest słusznym rozwiązaniem. Następujące ostatnio liczne zmiany stóp procentowych dokonywane przez Radę Polityki Pieniężnej powodują, że takie uzależnienie może doprowadzić do sytuacji, w której wysokość odsetek za opóźnienie w spłacie pożyczki będzie sukcesywnie maleć i w skrajnych przypadkach wynieść nawet 0%. Wystarczy przywołać tutaj przykład krajów europejskich, w których stopa lombardowa wynosi lub jest bliska zeru. Takie rozwiązanie może w przyszłości przyczynić się do zachęcania dłużników do niespłacania należnych zobowiązań pieniężnych, gdyż w istocie uzyskują oni w ten sposób stosunkowo niedrogi kredyt bez istotnych konsekwencji związanych z naruszeniem umowy.</p> <p>Nasze wątpliwości budzi ponadto propozycja powiązania poziomu opłat z tytułu zaległości w spłacie z maksymalną wysokością odsetek za czas opóźnienia w spłacie należnych na dzień pobrania tych opłat, co sprawia, iż maksymalna kwota innych niż odsetki opłat z tytułu zaległości staje się ruchoma i wzrasta wraz z upływem czasu. Zwracamy uwagę, iż większość kosztów ponoszonych w związku z występującą zaległością w spłacie kredytu konsumenckiego oraz koniecznością podjęcia działań w celu skłonienia konsumenta do terminowego wykonywania ciężących na nim zobowiązań ma charakter stały, niezależny od wysokości kredytu konsumenckiego i zaległego zobowiązania.</p> <p>W związku z powyższym, poddajemy pod rozważenie wprowadzenie rozwiązania polegającego na ustaleniu maksymalnej kwoty opłat z tytułu zaległości jakie można nałożyć na konsumenta jednak jako kwoty stałej, niezależnej od kwoty zobowiązania.</p> <p>Naszym zdaniem, zaproponowane w projekcie rozwiązanie</p>	<p>powyżej.</p> <p>Ponadto, w związku z propozycją powrotu do dyskusji wokół problematyki metodologii ograniczenia pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego, wskazać należy, iż przyjęty w projekcie model limitowania kosztów kredytu został opracowany w oparciu o analizę danych zawartych w dostępnych opracowaniach organizacji zrzeszających firmy pożyczkowe oraz przekazanych przez partnerów społecznych. Zaproponowany mechanizm obliczania ww. limitu składa się z części kosztowej stałej oraz ruchomej i ma charakter elastyczny. Przyjęte w limicie kosztów pułapy wyrażone procentowo uwzględniają charakterystykę rynku pożyczkowego w Polsce, różnorodność oferowanych produktów, różne okresy kredytowania i związane z tym różne rodzaje kosztów. W ocenie projektodawcy, ostatecznie zaproponowany elastyczny limit (poprzedzony na wcześniejszych etapach procedowania jednym sztywnym limitem) umożliwia efektywne funkcjonowanie podmiotom pożyczkowym we</p>
--	--	--	---	--

		<p>pozostaje w sprzeczności z wielokrotnie podnoszonym w tym zakresie argumentem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz organizacji konsumenckich, wskazujących na konieczność większego powiązania kosztów postępowania upominawczego i windykacji z realnymi kosztami ponoszonymi przez przedsiębiorców. Urząd wymagał od banków i pozostałych profesjonalnych uczestników rynku finansowego wyraźnego wskazywania wysokości odsetek za okres pozostawiania przez konsumenta w zwłoce oraz kosztów poszczególnych czynności podejmowanych w ramach procedur upominawczych i windykacyjnych.</p> <p>Przedstawiona propozycja wiąże całość kosztów z kategorią kosztu finansowego w czasie - odsetkami. Taka propozycja w naszej opinii jest także znaczącym ograniczeniem swobody gospodarczej, gdyż wybór narzędzi egzekucyjnych powinien być oparty o zasadę skuteczności, a limit procentowy przy małych kwotach pożyczek taką możliwość wyklucza. Należy pamiętać, iż przedmiotem regulacji jest rynek pożyczek i kredytów konsumenckich – a więc w przeważającej części niezabezpieczonych, krótkoterminowych pożyczek przeznaczanych na cele konsumpcyjne. Instrumenty wykorzystywane przez przedsiębiorców w ramach procedury upominawczej i windykacyjnej muszą w takim przypadku być bardzo efektywne, gdyż brak jest możliwości zaspokojenia się z zabezpieczeń. Trudno przewidzieć ex ante, jakie będą musiały być podjęte działania, aby zapewnić satysfakcjonujący poziom windykacji, oraz nie powodować negatywnych skutków społecznych.</p> <p>UOKiK w swojej dotychczasowej praktyce – identycznej w odniesieniu do banków, jak i przedsiębiorstw działających na rynku pozabankowym – pozostawał na stanowisku, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odsetki stanowią wynagrodzenie/rekompensatę za 	<p>wszystkich segmentach tego rynku. W odniesieniu do uwagi dotyczącej proponowanych limitów opłat windykacyjnych, zauważyć należy, że nie spotkały się one z zastrzeżeniami ze strony UOKiK.</p>
--	--	---	---

			<p>nieuprawnione korzystanie z kapitału kredytodawcy pomimo upływu uzgodnionego terminu kredytowania,</p> <p>- wysokość stosowanych opłat za monity, korespondencję upominawczą oraz czynności windykacyjne powinna odzwierciedlać realne koszty tych działań (w większości nie są one w żaden sposób powiązane z wysokością zobowiązania), gdyż jest wynagrodzeniem za czynności podejmowane w zakresie odzyskania należności.</p> <p>W odniesieniu do limitu kosztów pozaodsetkowych, stoimy na stanowisku, że powinien on chronić interes klientów, nie blokując jednak przy tym możliwości rozwoju poszczególnych segmentów rynku pożyczek konsumenckich. W związku z tym zagadnienie to powinno stać się przedmiotem dalszej pogłębionej dyskusji oraz analiz, aby możliwe było wypracowanie rozwiązania właściwie równoważącego te dwa ważne względy.</p>	
97.	Art. 3 pkt 1 i 2 (art. 481§ 2, 2 ¹ i 2 ² k.c.)	Business Centre Club	<p>Skoro w obecnych warunkach rynkowych nie można żądać odsetek za opóźnienie według stopy wyższej niż ustawowa, to ograniczenie ich wysokości tym bardziej nie będzie mogło znaleźć zastosowania. Przyjęcie projektu zmian w kodeksie cywilnym w przedłożonym kształcie naraża projektodawcę na zarzut naruszenia zasady rzetelnej i racjonalnej legislacji, obu zasad wyprowadzanych z art. 2 Konstytucji RP (zasada demokratycznego państwa prawnego).</p> <p>Projektodawca wyżej wskazanych zmian w Kodeksie Cywilnym zamierza uregulować wysokość odsetek maksymalnych z tytułu opóźnienie w spłacie. O ile nie można odmówić słuszności i celowości ograniczenia pułapu odsetkowego w przypadku opóźnienia spłaty długu, to wobec projektowanych zmian, należy zwrócić uwagę na następujące kwestie oraz związane z nimi wątpliwości natury prawnej.</p> <p>W pierwszej kolejności należy odwołać się do obowiązujących</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Vide proponowane modyfikacje przepisów projektu w związku z uwzględnieniem uwag Ministerstwa Sprawiedliwości dotyczących zmian w kodeksie cywilnym.</p> <p>Ponadto należy zauważyć, że od dnia 23 grudnia 2014 r. wysokość odsetek ustawowych wynosi 8%, zatem wątpliwości BCC nie znajdują uzasadnienia.</p>

		<p>obecnie uregulowań dotyczących odsetek ustawowych (art. 359 § 2 kc) oraz odsetek maksymalnych (art. 359 § 21 kc). Odsetki ustawowe, zgodne z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 grudnia 2008 r. w sprawie określenia wysokości odsetek ustawowych, wynoszą obecnie 13% w skali roku. Natomiast wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne), co na chwilę obecną stanowi 12 % w skali roku.</p> <p>Projektowane zmiany mają natomiast na celu, jak już wyżej zostało wskazane, uzupełnić obowiązujące zapisy o odsetkach należnych z tytułu opóźnienia w spłacie długu. Wobec obowiązującej wysokości odsetek ustawowych oraz odsetek maksymalnych należy wyrazić istotną wątpliwość co do przestrzegania aksjologii przez Projektodawcę.</p> <p>Zgodnie z art. 481 § 2. zd.1 kc jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. Zgodnie natomiast z art. 481 § 2. zd.2 kc gdy wierzycielność jest oprocentowana według stopy wyższej niż stopa ustawowa, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy. W praktyce oznacza to, że w przypadku opóźnienia i nie oznaczenia odsetek umownie, należą się odsetki ustawowe w wysokości 13 %. Art. 481 § 2. zd.2 wskazuje z kolei na możliwość żądania odsetek za opóźnienie (w przypadku ich uprzedniego oznaczenia przez strony umowy) według stopy wyższej niż ustawowa, co jednak, zgodnie z obowiązującym odniesieniem jej do stopy lombardowej NBP nie może wynieść więcej niż 12 %. p.a. Oznacza to, że obowiązujący dzisiaj art. 481 § 2 zd. 2 nie może znaleźć zastosowania.</p> <p>Projektowana zmiana polegająca na dodaniu zdania trzeciego</p>	
--	--	--	--

		<p>(maksymalna wysokość odsetek za opóźnienie), stanowi w swoim założeniu uzupełnienie umownej możliwości ustalania odsetek za opóźnienie w postaci ustalenia górnego progu ich wysokości wyrażonej jako sześciokrotność stopy kredytu lombardowego NBP. Projektodawca powinien jednak projektując tego rodzaju zapis przewidzieć skutki regulacji. Te zaś w obecnym stanie prawnym oraz wynikającym z niego stanie faktycznym w postaci niższej wysokości odsetek ustawowych od odsetek umownych nie pozwalają na znalezienie zastosowania projektowanego zapisu o odsetkach maksymalnych za opóźnienie. Wynika to z okoliczności, że skoro w obecnych warunkach rynkowych nie można żądać odsetek za opóźnienie według stopy wyższej niż ustawowa, to ograniczenie ich wysokości tym bardziej nie będzie mogło znaleźć zastosowania. Przyjęcie projektu zmian w kodeksie cywilnym w przedłożonym kształcie naraża projektodawcę na zarzut naruszenia zasady rzetelnej i racjonalnej legislacji, obu zasad wyprowadzanych z art. 2 Konstytucji RP (zasada demokratycznego państwa prawnego).</p> <p>Z art. 2 Konstytucji RP oraz ujętej w nim zasady pewności prawa, w kontekście projektowanej zmiany i jej aksjologicznej wady, należałoby wyprowadzić również wniosek <i>de lege ferenda</i> i rozważyć wprowadzenie pojęcia odsetek ustawowych za opóźnienie. Powinny one stać w adekwatnej proporcji ich wysokości w stosunku do odsetek ustawowych i stanowić wzorem tych drugich pewną płaszczyznę odniesienia dla wierzycieli w postaci stałego poziomu stopy odsetkowej za opóźnienie w spłacie długu. Wówczas regulowanie i ustanowienie maksymalnej kwoty odsetek za opóźnienie mogłoby znaleźć swoje właściwe uzasadnienie w projektowanej zmianie Ustawy Kodeks</p>	
--	--	---	--

98.	Art. 3 pkt 1 i 2 (art. 481§ 2, 2 ¹ i 2 ² k.c.)	EVEREST FINANSE	<p>Cywilny.</p> <p>Co do zasady wyrażamy poparcie dla przewidywanych zmian. Niewątpliwie powyższa kwestia wymaga uregulowania. Niemniej, nie można jednak tracić z punktu widzenia konieczności zachowania dyscypliny płatniczej, wobec czego poziom odsetek nie może być ustanowiony na zbyt niskim pułapie. Przede wszystkim wydaje się, iż należy odstąpić od powiązania wysokości odsetek karnych od stopy kredytu lombardowego. Dla przedsiębiorców działających na tym rynku znaczną trudność stanowi fakt, iż prócz standardowych kosztów, wiążących się z wprowadzeniem ceny maksymalnej, występują również koszty ryzyka w postaci zmiennych stóp procentowych, ustalanych decyzją Rady Polityki Pieniężnej. Zmiany tych stóp w przyszłości mogą wymuszać obniżkę stóp od już udzielonych kredytów i pożyczek, co w konsekwencji może spowodować, iż maleć będą marże i zmniejszać się będzie zyskowność już sprzedanych produktów finansowych. Obecny projekt zmusza przedsiębiorców do zaakceptowania już na starcie faktu, iż znaczna część sprzedanych produktów przyniesie wyłącznie straty, które pokryć będą musieli ci przedsiębiorcy. Dodając do tego wyniki analiz pokazujące, że nawet wśród najbardziej wiarygodnych klientów, w sektorze bankowym odsetek niespłacających pożyczek sięga 12-13% (P. Białowolski: Skutki maksymalnego oprocentowania-wpływ na polski rynek finansowy. SGH, KPF. Luty 2013, s.54), powodowałoby to, iż opłacalność udzielania kredytów na cele konsumpcyjne całkowicie by zaniknęła. Należy zatem poszukiwać innych rozwiązań, niż pozostawienie stopy kredytu lombardowego jako odnośnika, względem którego ustala się odsetki maksymalne. Ponadto warto rozważyć łagodniejsze środki, jak np. wzmożona edukacja finansowa konsumentów, czy też przyznanie Prezesowi UOKiK</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Należy wskazać, iż wysokość maksymalnych odsetek określona jest w kodeksie cywilnym. Postulowane odstąpienie od powiązania wysokości odsetek ze stopą kredytu lombardowego wykracza poza materię projektu i jest niezgodne uchwalonymi założeniami przez Radę Ministrów.</p> <p>Vide stanowisko MF do wcześniejszych uwag</p>
-----	--	--------------------	---	--

			kompetencji ustalania wytycznych co do mechanizmu naliczania opłat za opóźnienia w spłacie. Można także wprowadzić zwiększenie obowiązków informacyjnych kredytodawcy przed zawarciem umowy, tak jak dokonano tego w znowelizowanej ustawie o kredycie konsumenckim.	
99.	Art. 3 pkt 2 (art. 481 § 2 ¹ k.c.)	Związek Banków Polskich	W proponowanym art. 481 § 2 ¹ Kc na końcu tego paragrafu brakuje określenia „za opóźnienie”, aby nie było wątpliwości tego rodzaju, że ustawodawcy mogło chodzić o odsetki maksymalne w rozumieniu art. 359 § 2 ¹ Kc, tzn. powinno być „należą się odsetki maksymalne za opóźnienie”, a nie: „należą się odsetki maksymalne”. W związku ze zgłoszoną uwagą art. 481 § 2 ¹ Kc, powinien otrzymać brzmienie: „§2 ¹ Jeżeli wysokość odsetek za opóźnienie wynikających z czynności prawnej przekracza wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie, należą się odsetki maksymalne za opóźnienie.” W kontekście regulacji odsetek maksymalnych należałoby rozważyć uregulowanie relacji pomiędzy odsetkami maksymalnymi, a odsetkami ustawowymi. Wątpliwości wzbudza obecna sytuacja, w której stopa odsetek ustawowych jest wyższa od stopy odsetek maksymalnych.	<u>Uwaga uwzględniona</u> Proponuje się nadanie brzmienia przepisowi art. 481 § 2 ¹ k.c, zgodnie z sugestią w uwadze. Ponadto, wskazać należy, że w aktualnym stanie prawnym odsetki ustawowe nie są wyższe niż odsetki za opóźnienie. Wysokość odsetek ustawowych została obniżona do 8% rozporządzeniem z dnia 16 grudnia 2014 r.
100.	Art. 4 (art. 34 ust. 5 pkt 8 KontrSkarbU)	Prokuratoria Generalna	omyłkowo wskazano art. 34 zamiast art. 34a <i>ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 41, poz. 214, z późn. zm.)</i> , w którego ust. 5 pkt 8 ma otrzymać nowe brzmienie.	<u>Uwaga uwzględniona</u>
101.	Art. 4 (art. 34 ust. 5 pkt 8 KontrSkarbU)	Narodowy Bank Polski	<i>Vide Treść uwagi Prokuratorii</i>	<u>Uwaga uwzględniona</u>
102.	Art. 5 pkt 2 (art 287 FundInwU)	Narodowy Bank Polski	Proponujemy rozważyć wprowadzenie następujących zmian w projektowanym art. 287, które pozwolą na zapewnienie spójności z projektowanym art. 171 ust. 1 ustawy – Prawo	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Uwaga wykraczająca poza zakres

			<p>bankowe:</p> <p>Art. 171 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe: „Kto bez zezwolenia prowadzi działalność polegającą na gromadzeniu środków pieniężnych innych osób fizycznych, prawnych lub jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, w celu udzielania kredytów, pożyczek pieniężnych lub obciążania ryzykiem tych środków w inny sposób podlega grzywnie do 10 000 000 złotych i karze pozbawienia wolności do lat 5.”,</p> <p>Art. 287 ustawy o funduszach inwestycyjnych: „Kto bez wymaganego zezwolenia wykonuje prowadzi działalność polegającą na lokowaniu, w papiery wartościowe, instrumenty rynku pieniężnego lub inne prawa majątkowe, środków pieniężnych osób fizycznych, prawnych lub jednostek organizacyjnych nieposiadających niemających osobowości prawnej, zebranych w drodze propozycji zawarcia umowy, której przedmiotem jest udział w tym przedsięwzięciu, podlega grzywnie do 10 000 000 złotych i karze pozbawienia wolności do lat 5.”</p>	<p>przewidziany w uchwalonych założeniach. Proponowane zmiany, ze względu na charakter karny przepisu nie powinny być procedowane w tym trybie legislacyjnym.</p> <p>Wskazać należy również, że do obecnego brzmienia art. 287 nie zgłosiło uwag Ministerstwo Sprawiedliwości.</p>
103.	Art. 6 pkt 3 lit. a (art. 33 ust.2 NadzRKapU)	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	zamiast frazy: „pracownik Urzędu Komisji prowadzący postępowanie wyjaśniające” powinno być określenie „kontroler”.	<u>Uwaga uwzględniona</u>
104.	Art. 6 pkt 3 lit. b (art. 33 ust. 2a NadzRKapU)	Narodowy Bank Polski	<i>Vide Treść uwagi NBP dotyczącej Art. 1 pkt 2 (art. 18g ust.3 NadzRFinU)</i>	<u>Uwaga uwzględniona</u>
105.	Art. 6 pkt 5 (art. 46 ust.1 NadzRKapU)	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	Art. 46 ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym wymaga doprecyzowania poprzez wskazanie, że udaremnianie lub utrudnianie przeprowadzanie czynności w postępowaniu administracyjnym dotyczy postępowań administracyjnych w przedmiocie sankcji administracyjnych za naruszenie ustaw wymienionych w art. 2 ustawy. Proponowane brzmienie	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Zaproponowane brzmienie przepisu i posłużenie się pojęciem „postępowanie administracyjne dotyczące sankcji administracyjnych

			<p>przepisu: „1. Kto utrudnia lub udaremnia przeprowadzanie czynności w postępowaniu kontrolnym lub administracyjnym, dotyczącym sankcji administracyjnych za naruszenie ustaw, o których mowa w art. 2 pkt 1 – 4 , podlega grzywnie do 500 000 zł, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.”.</p>	<p>za naruszenie ustaw”, może budzić wątpliwości interpretacyjne, zarówno co do zakresu, jak i przedmiotu penalizowanych zachowań. Zauważyć należy, że trudno jest ustalić moment prowadzenia tych postępowań, albowiem ew. zastosowanie przepisów o sankcjach administracyjnych (np. cofnięcie zezwolenia na prowadzenie giełdy) stanowi konsekwencję przeprowadzenia postępowania administracyjnego, co nie jest znane na moment prowadzenia tych postępowań. Nie jest również wystarczająco jasne o jakich sankcjach administracyjnych jest mowa w postulowanym art. 46 ust. 1. Mając na uwadze charakter karny odnośnej regulacji i związany z tym wymóg precyzyjnego określenia przesłanek penalizowanego czynu, w opinii projektodawcy proponowana, zgodnie z uwagą, redakcja art. 46 ust. 1 nie zasługuje na uwzględnienie.</p>
106.	Art. 6 pkt 5 (art. 46 ust.1 NadzRKapU)	Narodowy Bank Polski	wyraz „pozbawiana” należy zastąpić wyrazem „pozbawienia”.	<u>Uwaga uwzględniona</u>
107.	Art. 6 pkt 5	Bank	Propozycja zapisów w art. 46 ust. 1 jest analogiczna do	<u>Uwaga uwzględniona w zakresie</u>

	(art. 46 ust.1 NadzRKapU)	Gospodarstw a Krajowego	propozycji zapisów sankcji określonych w art. 2a ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. W pełni znajduje zastosowanie uwaga, o której mowa w pkt I.4; zwłaszcza w kontekście obecnego brzmienia art. 46 ust. 1, tj.: „1. Kto udaremnia lub utrudnia przeprowadzanie czynności w postępowaniu kontrolnym, administracyjnym lub wyjaśniającym, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo karze grzywny.”.	<u>potrzeby doprecyzowania treści uzasadnienia</u>
108.	Art.7 pkt 1 lit a (art. 5 pkt 2a KredKonsU)	Narodowy Bank Polski	W świetle projektowanego art. 5 ust. 2a za instytucję pożyczkową byłby uznany kredytodawca, którego działalność będąca źródłem większości przychodów polega na udzielaniu pożyczek ze środków własnych, inny niż podmiot, którego działalność polega na udzielaniu pożyczek ze środków własnych w postaci odroczenia zapłaty ceny lub wynagrodzenia na zakup towarów i usług w systemie ratalnym. Wydaje się, że powyższa definicja nie jest ścisła i umożliwi obchodzenie projektowanych przepisów. W opinii NBP zastosowane sformułowanie: „działalność, będąca źródłem większości przychodów” jest nieostre i dopuszcza zbyt dużą dowolność dla ustalania, czy dany podmiot spełnia określone wymogi i powinien zostać uznany za instytucję pożyczkową. Ponadto zawarty w tej definicji zakres wyłączenia powinien zostać doprecyzowany poprzez wskazanie, że dotyczy on podmiotów, których działalność polega na udzielaniu pożyczek ze środków własnych w postaci odroczenia zapłaty ceny lub wynagrodzenia na zakup towarów i usług <u>oferowanych przez nich</u> w systemie ratalnym (por. J. Pisuliński, Uwagi do projektu założeń ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawy – prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (wersja z 16 grudnia 2013 r., dostęp online na stronie www.rcl.gov.pl).	<u>Uwaga uwzględniona</u> Proponuje się zmianę definicji instytucji pożyczkowej, tak aby obejmowała ona kredytodawców, którzy w zakresie swojej działalności gospodarczej lub zawodowej udzielają lub dają przyrzeczenie udzielenia konsumentowi kredytu, z wyłączeniem kredytodawców udzielających kredytu w postaci odroczenia zapłaty ceny lub wynagrodzenia na zakup <u>oferowanych przez nich</u> towarów i usług Jednocześnie z ww. definicji wyłączone byłyby podmioty sektora bankowego (banki krajowe, banki zagraniczne i ich oddziały, instytucje kredytowe i ich oddziały, spółdzielcze kasy oszczędnościowo – kredytowe). Proponowana definicja, w której nie występuje nieostre, jak wskazano w

				uwadze, sformułowanie nie powinna budzić wątpliwości interpretacyjnych.
109.	Art.7 pkt 1 lit a (art. 5 pkt 2a KredKonsU)	Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów	W odniesieniu do zaproponowanego art. 5 pkt 2a, UOKiK opowiada się za enumeratywnym wyliczeniem podmiotów, które nie są uznawane za instytucje pożyczkowe. Zaproponowana definicja odwołuje się do kryterium „większości przychodów”, które w kontekście odpowiedzialności karnej w przypadku niespełnienia wszystkich ustawowych wymagań wydaje się niewystarczająco precyzyjne.	<u>Uwaga uwzględniona</u> Vide stanowisko MF do uwagi powyżej
110.	Art.7 pkt 1 lit a (art. 5 pkt 2a KredKonsU)	Związek Firm Pożyczkowych	Popierając kierunkowo proponowane zmiany, zgłaszamy swoje zastrzeżenia do konstrukcji omawianej definicji, która w naszej ocenie jest nieprecyzyjna. Tu zwracamy uwagę przede wszystkim na problem z określeniem „większości przychodów” oraz konsekwencji niespełnienia tego wymogu. O ile bowiem nie ma wątpliwości, co należy uznać za „większość przychodów”, o tyle istnieje wiele zagrożeń, związanych z niezaliczeniem podmiotu, wykonującego działalność pożyczkową do kategorii instytucji pożyczkowej. Taka sytuacja może mieć miejsce przykładowo w przypadku zbycia części majątku instytucji pożyczkowej, którego wartość przewyższy kwotę uzyskiwaną z działalności pożyczkowej. Wówczas może się okazać, że podmiot, który faktycznie jest instytucją pożyczkową, za taką nie będzie uznawany, co z kolei może powodować poważne konsekwencje, zwłaszcza w odniesieniu do kwestii związanych z tzw. tajemnicą zawodową – o czym szerzej w dalszej części rozważań szczegółowych. Przy okazji rozważań związanych z uznawaniem podmiotu za instytucję pożyczkową poddajemy pod wątpliwość	<u>Uwaga uwzględniona</u> W świetle odstąpienia od kryterium „większości przychodów” przy definiowaniu instytucji pożyczkowej (vide stanowisko MF jak powyżej), zgłoszone przez wątpliwości ZFP dezaktualizują się. W zakresie regulacji projektu dotyczącej działalności lombardowej należy zauważyć, że definicja instytucji pożyczkowej sprowadza się do udzielania konsumentowi pożyczki pieniężnej/kredytu konsumenckiego. Zatem wszystkie lombardy, które będą udzielać konsumentom kredytu konsumenckiego, zostaną tą definicją objęte. Umowa sprzedaży z prawem

			<p>kompletność zaproponowanych przepisów oraz możliwości ich praktycznego stosowania – zwłaszcza w kontekście braku rejestru instytucji pożyczkowych. Z przepisów zawartych w Projekcie ustawy wynika bowiem, że uznanie podmiotu za instytucję pożyczkową wiąże się głównie z nałożeniem nań obowiązków związanych z tzw. tajemnicą zawodową, co wiąże się z uprawnieniem do wymiany informacji kredytowych na preferencyjnych warunkach z tzw. rejestrem kredytowym. Poza już wymienionymi, ciężko znaleźć inne czynniki „zachęcające” przedsiębiorców, prowadzących działalność pożyczkową, do spełnienia wymogów formalnych, warunkujących uznanie ich za instytucję pożyczkową. Taki stan rzeczy może prowadzić do nieuczciwych praktyk, polegających na fikcyjnym, na przykład barterowym, zawyżaniu przychodów z innych rodzajów działalności gospodarczej, tak aby nie podlegać wymogom formalnym, stawianym instytucjom pożyczkowym. Na uwagę zasługuje również propozycja, aby lombardy – w zakresie zawieranych umów o kredyt konsumencki – podlegały również regulacji, zawartej w ustawie o kredycie konsumenckim. Propozycja ta, jakkolwiek słuszna, może jednak okazać się tzw. martwym prawem, bowiem istnieje realne niebezpieczeństwo, że w związku z dość restrykcyjnymi przepisami zawartymi w Projekcie ustawy, po jej nowelizacji lombardy, korzystając z możliwości zawierania umów sprzedaży z prawem odkupu, nie będą w zasadzie zawierać umów o kredyt konsumencki, a tym samym będą w stanie samodzielnie wyłączyć się spod regulacji ustawowej.</p>	<p>odkupu nie jest pożyczką, w świetle ustawy o kredycie konsumenckim.</p>
111.	Art.7 pkt 1 lit a (art. 5 pkt 2a KredKonsU)	Związek Firm Pożyczkowych	<p>Zaproponowana w projektowanym art. 5 pkt 2a ustawy o kredycie konsumenckim definicja „instytucji pożyczkowej” budzi zastrzeżenia z punktu widzenia zasad prawidłowej legislacji ze względu na posłużenie się przez projektodawców</p>	<p><u>Uwaga uwzględniona</u></p> <p>Zgodnie ze stanowiskiem MF do uwag powyżej, proponuje się</p>

		<p>niezwykle nieprecyzyjnym kryterium większości przychodu. Zgodnie z omawianym przepisem, instytucją pożyczkową w rozumieniu ustawy jest „kredytodawca, którego działalność będąca źródłem większości przychodów, polega na udzielaniu pożyczek ze środków własnych, inny niż podmiot, którego działalność polega na udzielaniu pożyczek w postaci odroczenia zapłaty ceny lub wynagrodzenia za zakup towarów i usług w systemie ratalnym.” Posłużenie się kryterium większości przychodu powoduje, że instytucją pożyczkową nie będzie przedsiębiorca, którego działalność polega na udzielaniu pożyczek ze środków własnych, jeżeli działalność taka nie jest jedyną działalnością tego przedsiębiorcy oraz przychód osiągnany z tej działalności nie stanowi większości przychodu osiąganego przez tego przedsiębiorcę ze wszystkich wykonywanych przez niego działalności.</p> <p>Rozwiązanie takie budzi istotne zastrzeżenia z punktu widzenia pewności prawa i bezpieczeństwa obrotu, a także transparentności działalności instytucji finansowych. Zastrzeżenia te powstają zwłaszcza w związku z rezygnacją przez projektodawców z utworzenia rejestru działalności regulowanej (rejestru instytucji pożyczkowych) oraz ustanowienia warunku podjęcia i wykonywania działalności przez instytucję pożyczkową w postaci uzyskania wpisu do rejestru - co było proponowane na wcześniejszych etapach procesu legislacyjnego i jest w dalszym ciągu konsekwentnie postulowane przez Związek Firm Pożyczkowych. Brak rejestru w praktyce uniemożliwi konsumentom, przed zawarciem umowy pożyczki, ustalenie czy mają do czynienia z regulowaną instytucją pożyczkową, czy też z podmiotem niepodlegającym regulacji. W związku z tym nie będą mieli pewności, czy zawierając umowę będą podlegać ochronie wynikającej z przepisów projektowanego rozdziału 5a ustawy</p>	<p>odstąpienie w definicji instytucji pożyczkowej od kryterium „większości przychodów”, doprecyzowanie jej brzmienia oraz wprowadzenie wyłączeń podmiotowych.</p> <p>W zakresie rejestru firm pożyczkowych wskazać należy, iż projekt założeń do projektu ustawy w sprawie umów o kredyt związanych z nieruchomościami, będący aktualnie w trakcie uzgodnień zewnętrznych i konsultacji publicznych, wprowadza, w sposób kompleksowy, obowiązki rejestracyjne i nadzór nad podmiotami rynku pożyczkowego.</p>
--	--	--	---

		<p>o kredycie konsumenckim (przykładowo ochronie wynikającej z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej instytucji pożyczkowej – projektowany art. 59c), czy też będą tej ochrony pozbawieni. Takie rozwiązanie z pewnością nie przyczyni się do zwiększenia wiarygodności rynku finansowego, ani do budowania zaufania konsumentów do instytucji finansowych, co jest wymieniane wśród celów regulacji.</p> <p>Rozwiązanie takie budzi poważne wątpliwości także z punktu widzenia możliwości wykonywania efektywnego nadzoru nad działalnością instytucji pożyczkowych w zakresie spełnienia warunków wykonywania działalności określonych w projektowanym rozdziale 5a ustawy o kredycie konsumenckim. Zaistniałaby w praktyce konieczność badania sprawozdań finansowych przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie udzielania pożyczek pod kątem udziału przychodu osiąganego z tej działalności w ogólnym przychodzie przedsiębiorstwa. Dodatkowo w Projekcie ustawy nie określono momentu (okresu), który będzie miarodajny dla ustalenia wysokości przychodu osiągniętego z działalności pożyczkowej do celów oceny spełnienia kryterium przychodowego, w związku z czym nie wiadomo, czy będzie to – przykładowo - ostatni dzień roku obrotowego, czy też inny dzień bilansowy. Należy ponadto zwrócić uwagę, że struktura przychodu przedsiębiorstwa może ulegać dynamicznym zmianom w ciągu okresu bilansowego. W związku z tym w świetle zaproponowanego brzmienia art. 5 pkt 2a ustawy o kredycie konsumenckim nie da się wykluczyć nawet tak absurdalnej interpretacji, że strukturę przychodu oraz udział przychodu z działalności pożyczkowej należy ustalać na bieżąco, tj. na dany dzień. Kwestia ta wymaga pilnego wyjaśnienia i doprecyzowania, gdyż w przeciwnym</p>	
--	--	--	--

		<p>wypadku może doprowadzić do powstania dotkliwego stanu niepewności prawnej na rynku. Jest to szczególnie istotne w kontekście proponowanych wysokich sankcji karnych za wykonywanie działalności polegającej na udzielaniu pożyczek ze środków własnych bez spełnienia warunków wykonywania tej działalności (projektowany art. 59e ustawy o kredycie konsumenckim, szczegółowe uwagi do tego artykułu w dalszej części pisma).</p> <p>Nie można również wykluczyć, że uzależnienie podlegania regulacji od spełnienia kryterium przychodowego może ułatwić obchodzenie przepisów rozdziału 5a ustawy o kredycie konsumenckim na skutek takiego manipulowania strukturą (rzeczywistą lub księgową) przychodów przedsiębiorstwa, aby udział przychodu osiąganego z działalności pożyczkowej utrzymywał się na poziomie poniżej ustanowionego progu, co umożliwi wykonywanie tej działalności bez konieczności spełnienia w szczególności wymogów określonych w projektowanych art. 59a (wymogi prawno-organizacyjne, kapitałowe oraz osobowe) i 59c ustawy o kredycie konsumenckim (tajemnica zawodowa instytucji pożyczkowej).</p> <p>Niezależnie od powyższych uwag, wskazujemy także na potrzebę doprecyzowania definicji instytucji pożyczkowej zawartej w projektowanym art. 5 pkt 2a ustawy o kredycie konsumenckim poprzez uzupełnienie kryterium odnoszącego się do udzielania pożyczek ze środków własnych o wskazanie, że definicją objęta jest wyłącznie działalność <u>gospodarcza lub zawodowa polegająca na udzielaniu pożyczek lub dawaniu przyrzeczenia udzielenia pożyczek ze środków własnych konsumentom</u>. Doprecyzowanie takie pozwoli na zachowanie spójności definicji z pozostałymi przepisami ustawy o kredycie konsumenckim. Należy wskazać w szczególności na</p>	
--	--	--	--

			<p>definicję „kredytodawcy” zawartą w art. 5 pkt 2 ustawy o kredycie konsumenckim, zgodnie z którym jest nim <i>przedsiębiorca w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, który w zakresie swojej działalności gospodarczej lub zawodowej udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi kredytu.</i></p> <p>Podsumowując, postulujemy rezygnację z kryterium większości przychodu jako istotnego elementu definicji pożyczkowej. O zakwalifikowaniu kredytodawcy jako instytucji pożyczkowej powinien decydować sam fakt prowadzenia działalności polegającej na udzielaniu pożyczek konsumentom, bez względu na udział, jaki stanowi przychód z tej działalności w całości przychodu kredytodawcy. Jeżeli celem projektodawców było zapewnienie, aby definicją instytucji pożyczkowej nie byli objęci kredytodawcy podlegający odrębnym regulacjom, którzy co prawda w ramach wykonywanej działalności mogą prowadzić działalność polegającą na udzielaniu pożyczek konsumentów, dla których jednakże działalność ta nie stanowi głównego przedmiotu działalności, to powinno to zostać zrealizowane poprzez odpowiednie wyłączenia podmiotowe. Na tej zasadzie z definicji instytucji pożyczkowej powinny zostać wyłączone w szczególności: banki krajowe, banki zagraniczne oraz ich oddziały, instytucje kredytowe oraz ich oddziały, a także spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe.</p>	
112.	Art.7 pkt 1 lit a (art. 5 pkt 2a KredKonsU)	Pracodawcy RP	Pragniemy zwrócić uwagę na praktyczne komplikacje mogące wynikać z zamieszczenia w projektowanej definicji instytucji pożyczkowej kryterium większości przychodu. Ponieważ struktura przychodu przedsiębiorstwa może ulegać dynamicznym zmianom w czasie, nawet na przestrzeni jednego roku obrotowego, może zachodzić trudność w	<p><u>Uwaga uwzględniona</u></p> <p>Vide stanowisko MF jak powyżej</p>

			<p>ustaleniu, czy w konkretnym okresie czasu przedsiębiorca prowadzący działalność polegającą na udzielaniu pożyczek konsumentom ze środków własnych spełnia kryteria nakazujące zakwalifikowanie go jako instytucji pożyczkowej, czy też nie, a tym samym, czy prowadząc działalność jest obowiązany do spełnienia wymogów określonych w projektowanym rozdziale 5a ustawy o kredycie konsumenckim. Nie da się wykluczyć również uciekania się przez niektórych przedsiębiorców do praktyk polegających na świadomym manipulowaniu strukturą przychodów w celu obejścia tych przepisów. Z drugiej strony treść definicji jest na tyle pojemna, że nie można wykluczyć, iż za instytucję pożyczkową może być uznany np. bank, który przecież może finansować akcję kredytową nie tylko z depozytów, lecz także ze środków własnych. W takim przypadku mogłoby dojść stosunku do takiego podmiotu do nakładania się regulacji – przepisów ustawy – prawo bankowe oraz przepisów rozdziału 5a ustawy o kredycie konsumenckim. W celu uniknięcia tego rodzaju paradoksalnych i – jak się wydaje – nieprzewidzianych przez autorów Projektu ustawy sytuacji, zalecamy rezygnację z zamieszczenia w definicji instytucji pożyczkowej kryterium wysokości przychodu, a także zastosowanie odpowiednich wyłączeń podmiotowych odnoszących się w szczególności do banków, innych instytucji ustawowo upoważnionych do udzielania kredytów oraz instytucji kredytowych w rozumieniu przepisów ustawy – Prawo bankowe.</p>	
113.	Art.7 pkt 1 lit a (art. 5 pkt 2a KredKonsU)	VIVUS FINANCE	<p>Popieramy stworzenie legalnej definicji „instytucji pożyczkowej”, jak również określenie ustawowych warunków, jakie muszą być spełnione przez instytucje pożyczkowe przed rozpoczęciem wykonywania działalności regulowanej. Proponowane rozwiązanie przyczyni się do wyróżnienia</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Kwestia rejestru firm pożyczkowych została przesądzona w uchwalonych założeniach do projektowanej ustawy.</p>

			<p>profesjonalnie działających firm pożyczkowych na tle innych podmiotów niespełniających równie wysokich kryteriów profesjonalizmu, co przyczyni się większej transparentności oraz wzrostu zaufania konsumentów do tego sektora.</p> <p>Równocześnie jednak całkowicie niezrozumiała pozostaje decyzja o rezygnacji z utworzenia rejestru działalności regulowanej (rejestru instytucji pożyczkowych). Argumenty przytoczone w ostatniej wersji projektu założeń do Projektu ustawy (wersja z dnia 4 w kwietnia 2014 r.), jakoby utworzenie rejestru i tak było nieuniknione w niedalekiej przyszłości ze względu na konieczności implementacji dyrektywy o kredytach hipotecznych (dyrektywa 2014/17/UE z dnia 4 lutego 2014 r.) jest całkowicie nieprzekonujące, nie tylko ze względu na wciąż jeszcze stosunkowo odległy termin implementacji wspomnianej dyrektywy (marzec 2016 r.), lecz przede wszystkim z uwagi na fakt, iż dyrektywa powyższa nie ma zastosowania do umów o kredyt konsumencki.</p> <p>W związku z powyższym w dalszym ciągu konsekwentnie postulujemy powrót do koncepcji utworzenia rejestru instytucji pożyczkowych.</p>	<p>W związku ze zgłoszoną uwagą wskazać należy, że projekt założeń do projektu ustawy w sprawie umów o kredyt związanych z nieruchomościami, będący aktualnie w trakcie uzgodnień zewnętrznych i konsultacji, wprowadza, w sposób kompleksowy, obowiązki rejestracyjne i nadzór nad podmiotami rynku pożyczkowego. W świetle ww. projektu prowadzenie działalności pożyczkowej, <u>w tym polegającej na udzielaniu pożyczek konsumentom</u>, będzie uwarunkowane uzyskaniem licencji KNF, który będzie uprawniony do sprawowania względem podmiotów pożyczkowych efektywnego nadzoru typu <i>ex ante</i>.</p>
114.	Art.7 pkt 1 lit a i b (art. 5 pkt 6 KredKonsU)	Profi Credit	<p>a) po pkt 2 dodano pkt 2a w brzmieniu: "2a) instytucja pożyczkowa – kredytodawca, którego działalność będąca źródłem większości przychodów, polegającym na udzielaniu pożyczek ze środków własnych, inny niż podmiot, którego działalność polega na udzielaniu pożyczek ze środków własnych w postaci odroczenia zapłaty ceny lub wynagrodzenia na zakup towarów i usług w systemie ratalnym;"</p> <p>Określenie <i>instytucja pożyczkowa</i> i jego nieadekwatność zostało omówione w niniejszym dokumencie uprzednio, przy</p>	<p><u>Uwaga częściowo uwzględniona</u></p> <p>W zakresie dotyczącym definicji instytucji pożyczkowej odnosząca się do kryterium „większości przychodów” - uwaga uwzględniona.</p> <p>W pozostałym zakresie – uwaga nie uwzględniona.</p> <p>Nie jest zasadne proponowane</p>

		<p>okazji komentarza do proponowanych przez Ministerstwo Finansów zmian w ustawie Prawo bankowe. Zakładając, że na potrzeby tego dokumentu będzie stosować się powyższe określenie, to zaproponowana w projekcie definicja instytucji pożyczkowej jest co najmniej nieprecyzyjna, bowiem nie określa, w jakim okresie czasu źródłem większości przychodów powinien być dochód z działalności pożyczkowej, aby przedsiębiorca został w świetle prawa uznany za instytucję pożyczkową. Czy określa się to w skali miesiąca, roku, czy też kilku lat? Projekt nie określa także granicznego minimalnego dochodu (np. w ujęciu procentowym) w jednostce czasu, aby przedsiębiorcę uznać za instytucję pożyczkową. Można sobie wyobrazić, iż przedsiębiorca ma bardzo rozproszoną działalność gospodarczą i prowadzi działalność np. na 10 rynkach, na których osiąga zbliżone przychody, lecz największy przychód, np. 20%, osiąga z działalności pożyczkowej. Z każdej innej działalności przedsiębiorca ów uzyskuje przychód mniejszy, niż 20 %. Powstaje poważna wątpliwość, czy można tego przedsiębiorcę zaliczyć do instytucji pożyczkowych, pomimo, że większość przychodów osiąga z działalności pożyczkowej.</p> <p>Ponadto definicja instytucji pożyczkowej nie uwzględnia warunków prowadzenia działalności pożyczkowej, zawartych w dodanym przez Projektodawcę Rozdziale 5a, które to warunki definiują jasno i precyzyjnie tę instytucję. Dodatkowym elementem definiującym instytucję pożyczkową byłby wpis do rejestru, w przypadku jego utworzenia.</p> <p>b) Wątpliwości budzi pozostawienie w dotychczasowym brzmieniu pkt 7, definiującego całkowitą kwotę kredytu. Istniejąca definicja jest nieprecyzyjna, ponieważ suma wszystkich środków pieniężnych, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt może</p>	<p>uwzględnienie w definicji instytucji pożyczkowej warunków prowadzenia działalności pożyczkowej, zawartych w dodanym Rozdziale 5a. Warunki te będą dotyczyć podmiotów spełniających kryteria ustawowo zdefiniowanej „instytucji pożyczkowej”.</p> <p>W odniesieniu do definicji całkowitej kwoty kredytu należy zauważyć, że definicja ta jest wystarczająco szeroka i obejmuje również opłaty związane z kredytowaniem, o których mowa w propozycji Profi Credit sp z o.o.</p>
--	--	--	---

			<p>być inna, niż kwota faktycznie wypłacona konsumentowi. Jeżeli kredytobiorca decyduje się przy zawieraniu umowy na zaliczenie do całkowitej kwoty kredytu kwot niezbędnych do udzielenia mu kredytu, jak opłaty przygotowawczej czy składki ubezpieczeniowej, to na etapie zawierania umowy dysponuje przydzielonymi mu środkami w ten sposób, iż część całkowitej kwoty kredytu zwraca kredytodawcy już na początku trwania umowy lub w miesięcznych ratach. Dlatego też Profi Credit Poland uważa za konieczne doprecyzowanie definicji całkowitej kwoty kredytu.</p> <p>Postulat: Profi Credit Poland proponuje następujące brzmienie pkt 7: „pkt 7) całkowita kwota kredytu – suma wszystkich środków pieniężnych, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt, wliczając wszelkie opłaty związane z kredytowaniem, bez względu na sposób przekazania środków konsumentowi;”</p>	
115.	Art.7 pkt 1 lit b (art. 5 pkt 6 KredKonsU)	Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentó w	<p>W przekazanym projekcie zaproponowano zmianę definicji całkowitego kosztu kredytu zawartej w art. 5 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim poprzez wskazanie, że jest to „suma odsetek oraz pozaodsetkowych kosztów kredytu”. W odniesieniu do powyższego zasadne jest pozostawienie definicji w obecnym kształcie. W przeciwnym wypadku (co również podnoszono w trakcie konsultacji roboczych) zasadne mogą być zarzuty błędnego wdrożenia dyrektywy 2008/48/WE, bowiem definicja zawarta w art. 3 lit. g) tej dyrektywy jest zbieżna z aktualną definicją całkowitego kosztu kredytu i nie odnosi się do wprowadzonej projektowaną ustawą kategorii „sumy odsetek i pozaodsetkowych kosztów kredytu”.</p>	<u>Uwaga uwzględniona</u>
116.	Art.7 pkt 1 lit b (art. 5 pkt 6a)	VIVUS FINANCE	<p>Podtrzymując swoje dotychczasowe krytyczne stanowisko w sprawie ustanowienia limitu pozaodsetkowych kosztów</p>	<u>Uwaga nieuwzględniona</u>

	KredKonsU)	<p>kredytu dla rynku, równocześnie ponownie protestujemy przeciwko zaproponowanej formule obliczania limitu tych kosztów, zawartego w projektowanym art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim. Jak już niejednokrotnie wykazywaliśmy, istotny mankamentem tej formuły jest uzależnienie maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu od długości okresu kredytowania.</p> <p>Tak skonstruowany mechanizm obliczania limitu stanowi przejaw dyskryminacji kredytodawców udzielających pożyczek krótkoterminowych, których okres spłaty nie przekracza jednego miesiąca. Raport PwC z maja 2014 roku „Ocena skutków wybranych regulacji projektu ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw” jednoznacznie wskazuje, że pożyczki do 1000zł staną się nierentowne.</p> <p>Zaprojektowanie mechanizmu obliczania limitu w taki sposób, aby uderzał on w przedsiębiorców prowadzących działalność w określonym modelu biznesowym, który to model – dodajmy – jest w pełni zgodny z przepisami prawa i zasadami współżycia społecznego – zdaje się wskazywać na dążenie do wyeliminowania tego modelu biznesowego z rynku, co jest niczym nieusprawiedliwionym ograniczaniem swobody działalności gospodarczej oraz swobody umów. Świadczy również o próbie wywierania niedozwolonego wpływu na konkurencję na rynku pożyczek konsumenckich w celu ochrony dominującej pozycji na tym rynku zajmowanej przez przedsiębiorców stosujących inny model biznesowy, polegający na udzielaniu pożyczek na okres spłaty wynoszący od 6 miesięcy do 2 lat, które to pożyczki w najmniejszym stopniu zostaną dotknięte ustanowionym limitem.</p> <p>Takie działanie, budzi sprzeciw zarówno z punktu widzenia konstytucyjnej zasady demokratycznego państwa prawnego,</p>	<p>Kwestia ustanowienia limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu została przesądzona w uchwalonych założeniach do projektowanej ustawy.</p> <p>W związku z podnoszonymi kwestiami w uwadze należy wskazać, iż przyjęty w projekcie model limitowania kosztów kredytu został opracowany w oparciu o analizę danych zawartych w dostępnych opracowaniach organizacji zrzeszających firmy pożyczkowe oraz przekazanych przez partnerów społecznych. Zaproponowany mechanizm obliczania ww. limitu składający się z części kosztowej stałej oraz ruchomej ma charakter elastyczny. Przyjęte w limicie kosztów pułapy wyrażone procentowo uwzględniają charakterystykę rynku pożyczkowego w Polsce, różnorodność oferowanych produktów, różne okresy kredytowania i związane z tym różne rodzaje kosztów. W ocenie MF zaproponowany elastyczny limit obliczania pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego powinien umożliwić efektywne funkcjonowanie podmiotom pożyczkowym we wszystkich</p>
--	------------	--	---

		<p>jak również perspektywy standardów powszechnie akceptowanych przez społeczeństwa krajów demokratycznych, realizujących wartości gospodarki wolnorynkowej.</p> <p>Należy zwrócić uwagę, że zaproponowany limit składa się, obok elementów o zmiennej wysokości, powiązanej z długością okresu kredytowania, również z elementu stałego. Wysokość stałego składnika limitu została ustalona poniżej dolnych przedziałów kosztów wykazywanych przez firmy pożyczkowe działające na rynku mikropożyczek (25% w stosunku do 26-38%). Oznacza to, że przedsiębiorcy ci nie będą w stanie utrzymać rentowności bez drastycznej redukcji kosztów prowadzenia działalności. Argumentacja przedstawiona w celu uzasadnienia powyższej propozycji, zgodnie z którą ustalenie limitu na takim poziomie „dodatkowo powinno motywować przedsiębiorców do racjonalizacji kosztów” jest całkowicie chybiona, a wynikająca z niej sugestia, jakoby firmy pożyczkowe nie dążyły do optymalizacji kosztów działalności nie znajduje oparcia w faktach.</p> <p>Projektodawcy zdają się zapominać, że obowiązkiem państwa jest stwarzanie przedsiębiorcom właściwych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej, z których to obowiązków państwo się nie wywiązuje. Przykładem może być postulowana od dawna przez środowisko firm pożyczkowych udzielających pożyczek w kanale elektronicznym zmiana przepisów ustawy o kredycie konsumenckim przewidujących obowiązek zawarcia umowy o kredyt w formie pisemnej (art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim). Obowiązek ten znacząco podwyższa koszty zawarcia i obsługi umowy o kredyt, co ma wpływ również na wysokość opłat pobieranych od konsumentów.</p>	<p>segmentach tego rynku.</p> <p>Jednocześnie, w kontekście wskazywanych w uwadze wątpliwości dotyczących ewentualnego zepchnięcia części konsumentów do tzw. szarej strefy, należy podnieść, że część pożyczek krótkoterminowych o bardzo wysokiej rzeczywistej rocznej stopie oprocentowania nie funkcjonuje w praktyce jako pożyczki krótkoterminowe. Pożyczki te oferowane są w rzeczywistości konsumentom, którzy nie mogą spłacić zadłużenia w terminie, zmuszeni są do korzystania z tzw. rolowania pożyczki. Trzeba zauważyć, że rolowanie udzielonej pożyczki prowadzi do szybkiego wzrostu zadłużenia i zagraża popadnięciem przez konsumenta w tzw. spiralę zadłużenia (pożyczki krótkoterminowe faktycznie funkcjonujące przez dłuższy okres są bowiem droższe niż pożyczki długoterminowe). Dlatego też projekt przewiduje rozwiązania regulacyjne, które mają zapobiegać nieuzasadnionym praktykom rolowania/prolongaty pożyczek i przeciwdziałać popadaniu konsumenta w tzw. spiralę</p>
--	--	--	---

		<p>Projektodawcy zdają się mieć świadomość (tak przynajmniej wynika z uzasadnienia Projektu ustawy, s. 13), że koszty stałe ponoszone przez kredytodawców w związku z udzieleniem kredytu konsumenckiego poza kosztami zawarcia umowy, obejmują również koszty wykonania obowiązków informacyjnych wobec konsumenta, a także koszty przeprowadzenia oceny zdolności kredytowej konsumenta, w tym koszty konsultacji zewnętrznych baz danych (biura informacji gospodarczej oraz Biura Informacji Kredytowej). Czy w związku z tym również mają świadomość, że wymuszona zmianą przepisów drastyczna redukcja tych kosztów może mieć negatywny wpływ na jakość procesu oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego? W dłuższej perspektywie mogłoby to prowadzić do pogorszenia się jakości współczynników szkodowości portfeli kredytowych firm pożyczkowych, co skutkowałoby większą liczbą przeterminowanych pożyczek oraz gospodarstw domowych z problemami z obsługą zobowiązań.</p> <p>W razie przyjęcia zaproponowanej formuły obliczania limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu udzielanie krótkoterminowych pożyczek, w szczególności na okres nieprzekraczający 3 miesięcy, zwłaszcza na kwotę poniżej 1 000 zł (co stanowi większość pożyczek udzielanych w kanale internetowym) stanie się nieopłacalne, co będzie skutkować wycofaniem tego produktu z rynku. W efekcie konsumenci zostaną pozbawieni dostępu do ważnego źródła finansowania krótkoterminowych potrzeb, co może prowadzić do ich przeorientowania się na produkty długoterminowe, o przeciętnej znacznie wyższej kwocie kredytu, a tym samym powodować szybki wzrost zadłużenia znacznej części gospodarstw domowych. Co gorsze, z uwagi na fakt, iż mikropożyczki są produktem, który nie jest</p>	<p>zadłużenia. Projekt nie powinien wyeliminować z rynku pożyczek krótkoterminowych faktycznie funkcjonujących jako pożyczki krótkoterminowe (np. pożyczka 30-dniowa, która faktycznie stanowi pożyczkę 30-dniową i nie podlega mechanizmowi tzw. rolowania, ani też jej spłata nie jest finansowana przez pożyczkodawcę kolejną pożyczką).</p>
--	--	---	---

			<p>substytuowany przez sektor bankowy, część konsumentów może zostać wykluczona z legalnego rynku finansowego i w konsekwencji przejść do szarej strefy, gdzie będzie pozbawiona ochrony wynikającej z regulacji i nadzoru.</p> <p>W związku z powyższym zdecydowanie rekomendujemy odejście od zaproponowanej formuły wyliczania maksymalnych pozaodsetkowych kosztów kredytu.</p>	
117.	Art.7 pkt 1 lit b (art. 5 pkt 6a KredKonsU)	EVEREST FINANSE	<p>Przedstawiona propozycja w projekcie ustawy rodzi niebezpieczeństwo zarówno dla sfery obrotu, jak i dla samych konsumentów oraz niewątpliwie będzie miała negatywny wpływ na konkurencyjność rynku. Oprócz braku przeprowadzenia badań na temat społecznych skutków takiej regulacji, w tym zbadania czy choćby liderzy sektora poza bankowego będą w stanie wypełnić tego typu wymogi, co samo w sobie stanowi rażące naruszenie zasad procesu legislacyjnego (każde ograniczenie swobody działalności gospodarczej musi być poprzedzone oceną skutków regulacji), nie wzięto także pod uwagę tychże skutków gospodarczych. Brak jest ponadto podstaw aby uznać, że wprowadzenie takiego ograniczenia swobody działalności gospodarczej jest konieczne dla ochrony bezpieczeństwa lub porządku publicznego, środowiska, zdrowia, moralności publicznej albo wolności i praw innych osób (art. 31 ust. 3 Konstytucji). Co więcej planowana zmiana nie zapewnia, jak to zostanie dalej wykazane, osiągnięcia zamierzonych celów projektu.</p> <p>Proponowana zmiana nie została poprzedzona oceną jej wpływu na rynek kredytów udzielanych wg modyfikowanych przepisów. W kontekście przyznania przez Ministerstwo Finansów – w pkt 7 Oceny skutków regulacji – iż wystąpi u przedsiębiorców, których dotyczy regulacja spadek rentowności, zdumienie musi budzić postawiona w tym samym punkcie teza iż: „Przepisy dotyczące limitu kosztów</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Kwestia ustanowienia limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu została przesądzona w uchwalonych założeniach do projektowanej ustawy.</p> <p>Vide stanowisko MF do uwagi powyżej.</p> <p>Dodatkowo w związku z zastrzeżeniami/zarzutami podnoszonymi w uwadze, wskazać należy, że projektowane ograniczenia dotyczące pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego mają służyć bardziej skutecznej ochronie konsumentów, zaciągających pożyczki i kredyty konsumenckie.</p> <p>Jak wynika z doświadczeń Prezesa UOKiK, jak również z uzasadnienia projektu ustawy, działania wielu przedsiębiorców oferujących pożyczki wydają się mieć na celu nie tyle efektywne konkurowanie, co</p>

			<p>pozaodsetkowych i limitu odsetek za opóźnienie w spłacie mogą skutkować obniżeniem rentowności firm pożyczkowych, jednak w granicach umożliwiającym efektywne prowadzenie działalności pożyczkowej". Teza ta jest tym bardziej nieuzasadniona, iż w tym samym punkcie zawarta została informacja o braku danych pozwalających ocenić właśnie wpływ tej zmiany na „ konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorstw, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców ...”</p>	<p>wykorzystywanie słabszej pozycji konsumentów. Ze względu na fakt, że obecnie obowiązujące przepisy ograniczają jedynie wysokość odsetek, zastrzegane są bowiem wysokie prowizje i dodatkowe opłaty o charakterze pozaodsetkowym, których koszt, nie licząc odsetek, niejednokrotnie przewyższa wysokość zaciągniętej pożyczki. Wprowadzenie zatem regulacji mającej na celu ochronę praw konsumentów, będących słabszymi uczestnikami obrotu gospodarczego, i zmuszającej przedsiębiorców do racjonalizacji sposobu prowadzenia działalności pożyczkowej, wydaje się w pełni uzasadnione.</p> <p>Jednocześnie podkreślić należy, że zgodnie z art. 22 Konstytucji RP swoboda działalności gospodarczej może zostać ograniczona ze względu na ważny interes publiczny. Trudno nie zgodzić się, że zapewnienie należytej ochrony praw konsumentów, korzystających z usług finansowych, przed wykorzystywaniem ich słabszej pozycji w stosunkach prawnych z podmiotami profesjonalnymi, a co za tym idzie kształtowaniem umów w sposób niekorzystny dla konsumenta,</p>
--	--	--	---	---

				stanowi ważny interes publiczny.
118.	Art.7 pkt 1 lit c (art. 5 pkt 6a KredKonsU)	Związek Banków Polskich	<p>a) Na gruncie projektowanego w art. 5 pkt 6a o brzmieniu „pozaodsetkowe koszty kredytu – wszelkie koszty inne niż odsetki, które konsument obowiązany jest ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności opłaty, prowizje, podatki, marże, jeżeli są znane kredytodawcy oraz koszty usług dodatkowych, w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu, z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta”, powstają wątpliwości, czy określone opłaty wchodzi, czy nie, w zakres pojęcia pozaodsetkowe koszty kredytu. Chodzi m.in. o „inne opłaty z tytułu zaległości w spłacie kredytu, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt. 11”, które to opłaty są znane kredytodawcy na dzień zawarcia umowy, odpowiednie wysokości opłat są w umowie lub taryfikatorze, a więc są znane - natomiast nie wiadomo, czy zostaną pobrane.</p> <p>W związku z tym wyrażenie „jeżeli są znane kredytodawcy” proponuje się zmienić na: „jeżeli są pobierane przez kredytodawcę”. Ważne jest, aby nie było wątpliwości, że limit wprowadzony przez projektowany art. 33a u.k.k. jest niezależny od limitu określonego w projektowanym art. 36a u.k.k., tj. że inne opłaty z tytułu zaległości w spłacie kredytu mogą być wprowadzane i pobierane przez kredytodawców niezależnie od zakresu, w jakim mogą być pobierane opłaty wchodzące w zakres pojęcia „pozaodsetkowych kosztów kredytu”.</p> <p>b) Możliwe jest również następująca modyfikacja brzmienia definicji „pozaodsetkowych kosztów kredytu”: „6a) pozaodsetkowe koszty kredytu - wszelkie koszty inne niż odsetki oraz opłaty z tytułu zaległości w spłacie kredytu, o</p>	<p><u>Uwaga częściowo uwzględniona</u></p> <p>Uwaga zostanie uwzględniona w zakresie w jakim wyrażono wątpliwości, czy koszty związane z zaległością w spłacie kredytu są zaliczane do pozaodsetkowych kosztów kredytu. Definicja pozaodsetkowych kosztów kredytu będzie przewidywać wprost, że jest to całkowity koszt kredytu z wyłączeniem odsetek. Taka modyfikacja powinna (wobec okoliczności, że całkowity koszt kredytu nie obejmuje opłat związanych z zaległością) wyeliminować ewentualne wątpliwości interpretacyjne.</p> <p>Uwaga zostanie również uwzględniona w zakresie dotyczącym kart kredytowych poprzez wyłączenie kart kredytowych oraz umów o kredyt w rachunku oszczędnościowo - rozliczeniowym z obowiązku ustalania limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu.</p>

		<p>których mowa w art. 30 ust. 1 pkt. 11, które konsument obowiązany jest ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności opłaty, prowizje, podatki i marże, niezależnie od tego czy podlegają kredytowaniu przez kredytodawcę, jeżeli są znane kredytodawcy oraz koszty usług dodatkowych w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu, z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta.”.</p> <p>Celem proponowanych zmian jest jednoznaczne doprecyzowanie, że pozaodsetkowe koszty nie obejmują opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu. Wobec braku jednoznacznego doprecyzowania tej kwestii może dojść do sytuacji, w której jedni kredytodawcy będą zaliczać opłaty z tytułu zaległości w spłacie kredytu do pozaodsetkowych kosztów kredytu, a inni nie będą ich zaliczać. Ponadto brak tego doprecyzowania powodowałby przyjęcie błędnego założenia, że każdy kredytobiorca popadnie w zaległość w spłacie kredytu.</p> <p>c) Poza powyższymi uwagami, proponujemy doprecyzowanie definicji, tak aby wynikało z niej, że w pozaodsetkowych kosztach kredytu nie będą uwzględniane koszty opłat/prowizji dotyczące wykorzystywania przyznanych środków kredytowych. W szczególności dotyczy to produktów odnawialnych, głównie karty kredytowej, której posiadacz w trakcie trwania umowy może ponosić inne niż związane z przyznaniem kredytu koszty tj. prowizje od czynności transakcyjnych np. prowizja za przelew, prowizja za wypłatę gotówki i inne – opłaty te bowiem mogą zostać poniesione przez klienta, ale nie muszą (klient może wykorzystywać kartę jedynie do operacji bezgotówkowych w PLN – czyli bez ponoszenia żadnych prowizji/opłat),</p> <p>Wątpliwości budzi również kwestia, czy przesłanka „gdy ich</p>	
--	--	--	--

			poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu”, dotyczy zarówno opłat, prowizji, podatków i marż oraz kosztów usług dodatkowych, czy też tylko kosztów usług dodatkowych, tak jak wynika z obecnego brzmienia definicji całkowitego kosztu kredytu.	
119.	Art.7 pkt 1 lit c (art. 5 pkt 6a KredKonsU)	Związek Firm Pożyczkowy ch	zaproponowana definicja pozaodsetkowych kosztów kredytu jest niepełna i nie uwzględnia najbardziej popularnego kosztu stanowiącego w istocie o skali zadłużenia społeczeństwa. Mowa o koszcie tzw. obsługi domowej, czyli cotygodniowego lub comiesięcznego pobierania rat przez przedstawiciela kredytodawcy. W projektowanej wersji art. 5 pkt 6a u.k.k. wyszczególnia się opłaty, prowizje, podatki i marże – mając jednak na uwadze skalę zjawiska – wydaje się w pełni uzasadnionym i koniecznym uzupełnienie powyższego wyszczególnienia o koszty tzw. obsługi domowej. Jak wynika z informacji podanej na stronie internetowej jednej z firm pożyczkowych, działających w systemie tzw. <i>home lending</i> (gdzie pożyczki udzielane są w gotówce, do ręki konsumenta – zazwyczaj w jego domu, a następnie, odbiór rat następuje również – zazwyczaj po wizycie osobistej), koszt jednej wizyty poborcy rat wynosi nawet 232 zł w przypadku rat pobieranych miesięcznie i nawet 75 zł w przypadku rat pobieranych tygodniowo – co w tym przypadku w skali miesiąca generuje po stronie konsumenta koszty w wysokości 300 zł. Tu warto podkreślić, że faktycznie ponoszony przez kredytodawcę koszt wizyty poborcy rat jest niezależny od wysokości kwoty udzielonego kredytu. Mając na uwadze fakt, że wysokość opłaty za pobór raty w domu w praktyce jest uzależniona od kwoty udzielonego kredytu – opłaty za obsługę domową mają w istocie charakter opłat ukrytych, a przede wszystkim – zawyżonych. Z tego też względu ZFP postuluje uszczegółowienie definicji „pozaodsetkowych kosztów	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> W świetle wyraźnego odniesienia pojęcia pozaodsetkowych kosztów kredytu do całkowitego kosztu kredytu, tzw. „opłata za obsługę w domu” będzie podlegać limitowi, o ile będzie składnikiem całkowitego kosztu kredytu (tj. skorzystanie z tzw. „obsługi w domu” będzie faktycznie konieczne do uzyskania kredytu lub uzyskania go na oferowanych warunkach.

		<p>kredytu”, tak aby opłaty za pobór rat w domu podlegały planowanemu limitowi. Ewentualnie, w przypadku odstąpienia od koncepcji limitowania pozaodsetkowych kosztów kredytu, warto poddać pod rozwagę wprowadzenie odrębnego, nominalnego limitu kosztów tzw. obsługi domowej, uwzględniającego faktyczne koszty, jakie musi ponieść poborca rat w związku z wizytą w domu konsumenta. Dzięki temu rozwiązaniu, konsumenci nie byłiby narażeni na konieczność ponoszenia wysokich – i w zasadzie niczym nieuzasadnionych – kosztów dodatkowych, które mają charakter kosztów ukrytych. W kontekście niniejszej propozycji należy mieć również na uwadze wielokrotnie już wyrażane stanowisko UOKiK, iż opłaty z tytułu obsługi zadłużenia powinny odzwierciedlać faktyczne koszty ponoszone przez kredytodawcę, lub jak w tym przypadku – przez poborcę rat, który często jest odrębnym od kredytodawcy przedsiębiorcą.</p> <p>Warto podkreślić, że przedstawiciele firm z sektora <i>home lending</i> zastrzegają, iż tzw. obsługa domowa stanowi koszt fakultatywny – wobec czego nie podlega on zaliczeniu do pozaodsetkowych kosztów kredytu, w rozumieniu przepisów ustawy o kredycie konsumenckim. Budzącą wątpliwość jest natomiast okoliczność, że konsumenci korzystający z tzw. „obsługi domowej”, mając możliwość dokonywania spłat przelewem, decydują się na – jak to określono – fakultatywną obsługę domową, za którą muszą dodatkowo płacić nawet 232 zł za jedną wizytę poborcy rat. W tym kontekście warto się zastanowić nad dwoma aspektami takiego stanu rzeczy. Po pierwsze – czy konsument płacący niemal 5.000 zł rocznie (bo nawet tyle mogą wynieść opłaty za tzw. obsługę domową) za odbiór rat w domu może być uznany za konsumenta racjonalnego, skoro w przypadku spłat dokonywanych</p>	
--	--	--	--

			<p>przelewem nie byłby zobowiązany do ponoszenia tak wysokich kosztów? Po drugie – czy omawiane koszty tzw. obsługi domowej stanowią faktycznie koszt fakultatywny? Wątpliwości co do fakultatywnego charakteru tzw. „obsługi domowej” potwierdza UOKiK, który w jednej z decyzji zakwestionował „fakultatywność” takich opłat. Okazuje się zatem, że tzw. „obsługa domowa” może mieć charakter fakultatywny jedynie w teorii, natomiast w praktyce jest on dla konsumenta obligatoryjna, bowiem kredytodawca – korzystając z możliwości ustnego ustalenia parametrów pożyczki w czasie spotkania w domu konsumenta – może uzależnić wysokość udzielanej pożyczki – lub w ogóle udzielenie pożyczki – od „dobrowolnego” wyboru modelu obsługi domowej.</p> <p>W tym kontekście warto odwołać się do doświadczeń Słowacji, która w niedawnej regulacji rynku pożyczkowego, uznała taką formę sprzedaży za szkodliwą i w rezultacie wprowadzono tam zakaz udzielania pożyczek gotówkowych i wizyt windykacyjnych w domach klientów. Taki model – w ocenie ZFP – mógłby w Polsce stanowić zabezpieczenie nie tylko przed nieuzasadnionymi i nieracjonalnymi kosztami, które konsument musi ponosić w związku z obsługą domową. Przyjęcie takiego modelu mogłoby stanowić istotne i – co ważne – realne zabezpieczenie konsumentów zarówno przed wysokimi, nieuzasadnionymi opłatami, jak również przed presją sprzedażową oraz działalnością oszustów.</p>	
120.	Art.7 pkt 1 lit c (art. 5 pkt 6a KredKonsU)	Bank Gospodarst wa Krajowego	W propozycji zapisów art. 5 pkt 6a należy rozważyć, czy w pozaodsetkowe koszty kredytu powinny być włączone koszty związane z ponoszeniem rozliczeń publicznoprawnych (podatki, opłaty ustawowe), na których wysokość banki, czy też instytucje pożyczkowe są pozbawione wpływu	<p><u>Uwaga częściowo uwzględniona</u></p> <p>Vide stanowisko MF do uwagi ZBP dot. art. 5 pkt 6a ukk, jak powyżej.</p>

121.	Art.7 pkt 2 (art. 33a KredKonsU)	Narodowy Bank Polski	W związku z przywołaniem w projektowanym art. 33a pojęcia „odsetki maksymalne za opóźnienie” proponujemy rozważyć jego wyjaśnienie albo w art. 5 ustawy o kredycie konsumenckim, w którym zdefiniowane są użyte w ustawie pojęcia, albo poprzez bezpośrednie odesłanie w art. 33a do art. 481 § 2 Kodeksu cywilnego.	<u>Uwaga uwzględniona</u> Uwaga zostanie uwzględniona poprzez bezpośrednie odesłanie do art. 481 § 2 Kodeksu cywilnego.
122.	Art.7 pkt 2 (art. 33a KredKonsU)	Związek Banków Polskich	Dodanie w ustawie o kredycie konsumenckim art. 33a w proponowanym brzmieniu, co do łącznej wysokości innych opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu, może być niejasne w zakresie prawidłowości zastosowanego miernika tzn. kwoty odsetek maksymalnych za opóźnienie, skoro będzie on już służył do określenia wysokości odsetek od zadłużenia przeterminowanego. Ponadto sformułowanie „należnych na dzień pobrania tych opłat” może budzić wątpliwości co do tego, do którego elementu definicji się odnosi. Niejasny jest również stosunek tego przepisu do sytuacji, kiedy po pobraniu opłaty za wykonaną czynność monitującą doszło do spłaty zadłużenia, a następnie dochodzi do kolejnych opóźnień w spłacie. Proponujemy następujące brzmienie art. 33a u.k.k.: „Łączna wysokość innych opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt. 11), pobieranych od konsumenta, z wyłączeniem kosztów sądowych i egzekucyjnych, nie może przekroczyć równowartości kwoty odsetek maksymalnych za opóźnienie należnych na dzień pobrania tych opłat, ustalonych od kwoty zaległości w spłacie kredytu.” Celem proponowanych zmian jest jednoznaczne doprecyzowanie:	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> Uwaga zostanie uwzględniona w zakresie w jakim postuluje się doprecyzowanie kwoty od jakiej liczone są maksymalne odsetki (tj.: „ustalonych od kwoty zaległości w spłacie kredytu”). Zdaniem projektodawcy, opłaty sądowe i egzekucyjne nie stanowią opłat związanych z zaległością w spłacie, lecz związane są z postępowaniem przed sądem oraz postępowaniem egzekucyjnym. Projektodawca nie podziela jednocześnie zdania o braku zasadności limitowania kosztów związanych z zadłużeniem przeterminowanym. Wykonywanie czynności windykacyjnych w odstępach czasowych pozwalających konsumentowi na zareagowanie na treść monitu nie gwarantuje skutecznej ochrony przed

		<ul style="list-style-type: none"> • że do limitu kosztów nie wlicza się kosztów sądowych i egzekucyjnych na wysokość których bank nie ma wpływu. Brak tego doprecyzowania powodowałby wątpliwość, czy łączna wysokość opłat za zaległość w spłacie obejmuje koszty sądowe i egzekucyjne, które konsument jest zobowiązany ponieść w niektórych przypadkach. • od jakiej kwoty odsetki maksymalne za opóźnienie mają być liczone. Brak tego doprecyzowania powodowałby, że jedni kredytodawcy ustalaliby łączną wysokość opłat z tytułu zaległości od kwoty zaległości w spłacie np. 1 raty, inni od kwoty udzielonego kredytu, a jeszcze inni od kwoty wykorzystanego (wyplaconego) kredytu np. w kredycie odnawialny i karcie kredytowej. <p>Przepis ten generuje konieczność dokonania zmian w systemach informatycznych banków, co wymaga dłuższego niż proponowany w projekcie okresu vacatio legis.</p> <p>Dodatkowo, można zauważyć, na tle art. 33a przewidującego ograniczenie łącznej kwoty możliwych do pobrania opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu kwotą odsetek karnych, że kwota odsetek karnych naliczana jest dla każdej umowy indywidualnie i wynika z wysokości kwoty zaległej oraz wysokości aktualnego oprocentowania, co oznacza, że dla każdej umowy także maksymalna kwota z tytułu tych opłat ustalana winna być indywidualnie.</p> <p>Na dzień zawarcia umowy z konsumentem nie dysponuje się wiedzą, jak przebiegać będzie spłata kredytu, a tym samym, jakie odsetki karne zostaną naliczone. Tym samym niemożliwym jest określenie konkretnej kwoty, stawki z tytułu opłaty za opóźnienie, jakiej bank wymagać będzie od konsumenta. Może ona być jedynie wyrażona stosunkiem procentowym.</p>	<p>nadmiernym wzrostem zadłużenia konsumenta.</p>
--	--	---	---

		<p>Po stronie banku leży obowiązek czytelnego przedstawienia w umowie możliwych opłat z tytułu opóźnienia. Przygotowane brzmienie art. 33a, bez dokonania w nim koniecznych korekt, uniemożliwi jasne wskazanie opłat zarówno w umowie, jak i stawek w tabeli opłat i prowizji.</p> <p>Wskazanie w umowie oraz tabeli opłat i prowizji stawek z tytułu opłat za opóźnienie wyrażonych kwotami, zgodnie z aktualną praktyką oraz zgodne z tymi zapisami ich naliczanie, doprowadzić może dla kredytu o niskim kapitale do przekroczenia kwoty naliczonych odsetek karnych.</p> <p>W sytuacji takiej konieczne stanie się skorygowanie naliczonych opłat do maksymalnej wysokości wskazanej w ustawie. Rodzi to ryzyko braku jasnej oraz pełnej informacji o zasadach naliczania opłat z tytułu opóźnień dla konsumenta. Wymagana bowiem kwota z tytułu opłat nie będzie odpowiadała kwocie faktycznie naliczonej.</p> <p>Co więcej opłaty z tytułu opóźnień muszą wynikać z prowadzonych przez bank działań, nie jest możliwym bowiem naliczenie „kary” za sam fakt wystąpienia zaległości, poza odsetkami karnymi. Wskazać należy również, że zgodnie ze stanowiskiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, jakie prezentowane jest w uzasadnieniach wyroków dotyczących stawek za opłaty z tytułu zaległości w spłacie kredytu, a konkretnie kosztów działań podejmowanych przez banki w ramach dochodzenia należności, stawki tych opłat powinny odzwierciedlać faktycznie poniesione koszty tych działań. W sytuacji kiedy kwota opłat z tytułu zaległości ograniczona jest naliczonymi odsetkami karnymi, które wynikają z zachowania terminowości spłat przez danego konsumenta, ich wysokość nie będzie odzwierciedlała faktycznego wysiłku i nakładów poniesionych przez bank</p>	
--	--	---	--

		<p>w drodze prowadzenia tych działań.</p> <p>Sprzecznosc wymogow oznacza w praktyce brak mozliwosci stosowania oplat za obsluge zaleglego kredytu pozostawiajac tylko i wyklucznie naliczanie odsetek karnych.</p> <p>W związku z tym, proponowany art. 33a w istocie przerzuca koszt oplat związanych z dochodzeniem naleznosci na bank w praktyce uniemozliwiajac bankowi dochodzenie zwrotu poniesionych kosztow związanych z windykacja naleznosci od dluznika.</p> <p>Jak wynika z treści uzasadnienia projektu, celem takiego uregulowania jest wyeliminowanie sytuacji, w której "wybór oraz częstotliwość stosowania poszczególnych instrumentów nakłaniania dluznika do splaty naleznosci, pozostawiona jest decyzji kredytodawcy. Niejednokrotnie prowadzi to do sytuacji, że wysokość naliczonych w ten sposób oplat za czynności podejmowane w związku z powstaniem zaległosci w splacie kredytu pozostaje bez związku z wysokością przeterminowanego zadluzenia kredytobiorcy, a ich naliczanie przez kredytodawcę prowadzi do lawinowego narastania zadluzenia". Z takim uzasadnieniem trudno się zgodzić. Należy podkreślić, że stosowane przez banki w relacjach z konsumentami postanowienia w zakresie windykacji naleznosci oraz wysokość oplat są zgodne z powszechnie obowiązującymi przepisami (w tym z przepisami z zakresu ochrony praw konsumenta) oraz zaleceniami formułowanymi przez UOKiK (por. np. Raport UOKiK z kontroli przedsiębiorców udzielających kredytów konsumenckich w 2012 r.).</p> <p>Stosowane przez banki postanowienia formułowane są zgodnie z zaleceniami UOKiK-u, tj. w taki sposób, aby klient na ich podstawie wiedział jakie czynności windykacyjne mogą zostać podjęte, po upływie jakiego czasu i w jakich odstępach, i aby</p>	
--	--	--	--

			<p>miał pewność, że nie zostanie obciążony opłatą z tytułu różnych czynności windykacyjnych podejmowanych w tym samym czasie.</p>	
123.	<p>Art.7 pkt 2 (art. 33a KredKonsU)</p>	<p>Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentó w</p>	<p>Limitowanie odsetek za opóźnienie i innych opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu. W przekazanym do konsultacji projekcie przyjęto oddzielne limitowanie odsetek za opóźnienie i innych opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu. Projekt założeń do ustawy (na co zwrócono uwagę w trakcie konsultacji roboczych) zakładał, że obie wspomniane kategorie objęte będą wspólnym limitem. W ocenie UOKiK zaproponowane w projekcie ustawy rozwiązanie (projektowany art. 33a ustawy o kredycie konsumenckim) może okazać się nieskuteczne, ponieważ ustanawia oddzielny limit tzw. opłat windykacyjnych, który równy jest maksymalnej kwocie odsetek za opóźnienie należnej na dzień pobrania tych opłat. Powyższe może prowadzić do sytuacji, w której kredytodawca celowo nie zdecyduje się na pobieranie odsetek za opóźnienie (będą one jednak należne) i tym samym limit dotyczący opłat windykacyjnych będzie się stale powiększał (nawet jeśli kwota pobranych opłat windykacyjnych wielokrotnie przekroczy maksymalną kwotę odsetek za opóźnienie). W efekcie proponowany mechanizm może w ogóle nie doprowadzić do ograniczenia wysokości opłat windykacyjnych. Ponadto, zaproponowana wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie wydaje się również zapewniać rekompensatę kosztów ponoszonych przez przedsiębiorców w związku z czynnościami windykacyjnymi. Z uwagi na powyższe UOKiK proponuje przyjęcie przepisu w kształcie zgodnym z założeniami projektu ustawy, tj. ustanawiającym łączny limit dla odsetek za opóźnienie i innych opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu w</p>	<p><u>Uwaga uwzględniona</u> Uwaga zostanie uwzględniona w zakresie zmiany mechanizmu limitowania opłat z tytułu zaległości w spłacie. W odniesieniu do zastosowania limitu opłat za opóźnienie w spłacie również do kredytów zabezpieczonych hipoteką wskazać należy na trwający proces implementacji dyrektywy 2014/17/WE. Ewentualne limity powinno zostać wprowadzone do ustawy implementującej, szczególnie wobec planowanego wyłączenia kredytów zabezpieczonych hipoteką z ustawy o kredycie konsumenckim.</p>

			<p>brzmieniu:</p> <p>„Art. 33a. 1. Jeżeli kredytodawca pobiera inne opłaty z tytułu zaległości w spłacie kredytu o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 11, to łączna wysokość tych opłat pobranych od konsumenta oraz odsetek za opóźnienie nie może przekroczyć kwoty odsetek maksymalnych za opóźnienie o których mowa w art. 481 § 2 kodeksu cywilnego należnych na dzień pobrania tych opłat.</p> <p>2. Jeżeli łączna wysokość pobranych od konsumenta innych opłat o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 11 oraz odsetek za opóźnienie przekracza kwotę odsetek maksymalnych za opóźnienie o których mowa w art. 481 § 2 kodeksu cywilnego należnych na dzień pobrania tych opłat, należą się tylko odsetki maksymalne.”</p> <p>Powyższa regulacja powinna również obejmować kredyt hipoteczny (art. 33a może zostać uwzględniony w wyliczeniu przepisów ustawy o kredycie konsumenckim stosowanych do kredytu hipotecznego; przepis limitujący opłaty windykacyjne może również zostać uwzględniony w pracach nad implementacją dyrektywy 2014/17/UE).</p>	
124.	Art.7 pkt 2 (art. 33a KredKonsU)	Związek Firm Pożyczkowyc h	<p>Projekt ustawy określa również limit (w stosunku rocznym) wysokości opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu – czyli limit kosztów dochodzenia przez wierzyciela należności, który wyrażono w sposób tożsamy z limitem odsetek za opóźnienie, tj. sześciokrotności stopy lombardowej NBP. Z uznaniem przyjmujemy do wiadomości fakt, iż projektodawca odstąpił od limitowania kosztów dochodzenia zaległych należności poprzez zawarcie ich w odsetkach za opóźnienie w spłacie zobowiązania. Wskazywaliśmy wielokrotnie, iż różna jest istota odsetek – w tym odsetek za opóźnienie – i różna jest istota tzw. opłat windykacyjnych. Propozycja zawarta w Projekcie ustawy nie uwzględnia jednak okoliczności, iż</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Zdaniem projektodawcy, opłaty sądowe i egzekucyjne nie stanowią opłat związanych z zaległością w spłacie, lecz związane są z postępowaniem przed sądem oraz postępowaniem egzekucyjnym. Projektodawca nie podziela jednocześnie zdania o braku zasadności limitowania kosztów związanych z zadłużeniem</p>

		<p>koszty czynności windykacyjnych – podobnie jak koszty poboru rat przy obsłudze domowej – mają charakter stały i niezależny od wysokości długu, co oznacza, że koszt sporządzenia i wysłania wezwania do zapłaty jest identyczny w przypadku zadłużenia wynoszącego 500 zł jak i 100.000 zł. To z kolei powoduje, że koszt działań windykacyjnych podejmowanych przez kredytobiorcę jest stosunkowo wyższy w przypadku pożyczki o niższym nominale i maleje wraz ze wzrostem kwoty pożyczki. Na skutek tej zależności ewentualne ograniczenie możliwości naliczania uzasadnionych opłat za czynności windykacyjne, poprzez objęcie ich limitem określonym procentowo w stosunku do kwoty zobowiązania, uderzyłoby przede wszystkim w firmy z sektora tzw. mikropożyczek. Firmy te stanowią istotne źródło krótkoterminowego finansowania bieżących potrzeb gospodarstw domowych, które nie mogą być zaspokojone przez sektor bankowy, oferujący z reguły pożyczki na większe kwoty i przede wszystkim na dłuższy okres. Spowodowany tym spadek konkurencyjności oferty firm oferujących mikropożyczki prowadziłby do tego, że część klientów mogłaby z tej oferty zrezygnować na rzecz produktów o wyższych kwotach i dłuższych okresach kredytowania, tym samym zadłużając się ponad rzeczywistą potrzebę, a być może także ponad faktyczne możliwości spłaty. Innym, jeszcze poważniejszym skutkiem może być zwrócenie się części klientów do nielegalnych źródeł finansowania, zaliczanych do tzw. szarej strefy.</p> <p>Ponadto, objęcie opłat za czynności windykacyjne limitem ustalonym poprzez odniesienie się do stopy procentowej kredytu lombardowego NBP będzie wywoływać dotkliwy stan niepewności prawnej, zagrażający ekonomicznym interesom kredytodawców. Wynika to z faktu,</p>	<p>przeterminowanym.</p>
--	--	---	--------------------------

		<p>że koszty czynności windykacyjnych – jak wskazano wyżej – mają charakter stały, natomiast stopa procentowa kredytu lombardowego NBP jest zmienna i podlega wahaniom okresowym, uzależnionym od decyzji Rady Polityki Pieniężnej. Przy podejmowaniu decyzji o zmianie stopy procentowej Rada Polityki Pieniężnej nie bierze pod uwagę sytuacji ogólnogospodarczej i związanego z nim ryzyka pogarszania się portfela pożyczek, a jedynie cel inflacyjny. W tej sytuacji kredytodawcy byłiby narażeni na dodatkowe ryzyko związane ze zmianą wysokości stóp procentowych, albowiem w przypadku spadku stóp procentowych musieliby odpowiednio obniżyć wysokość stosowanych opłat za czynności windykacyjne. Dodatkowe ryzyko powstaje po wejściu Polski do strefy euro, gdzie zerowe lub ujemne rynkowe stopy procentowe są obecnie stosowane. Tu warto podkreślić, że również w Polsce obecnie mamy do czynienia z rekordowo niskim poziomem stopy procentowej kredytu lombardowego NBP (3,00%) co implikuje wniosek, iż w przypadku pożyczki na kwotę 500 zł, limit kosztów dla wysłania pierwszego monitu po 14 dniach, wynosi 3,75 zł – czyli nawet nie pokrywa kosztów znaczka na list polecony. Z drugiej strony, w przypadku działań windykacyjnych dla kwoty 100.000 zł, limit opłat windykacyjnych, którymi pożyczkodawca będzie uprawniony obciążać konsumenta wynosi 1.500 zł miesięcznie. Podobnie zatem jak nie ma racjonalnego uzasadnienia dla różnicowania wysokości opłaty za odbiór raty w domu, tak samo nie ma racjonalnego uzasadnienia, by wprowadzać limit kosztów windykacji w oparciu o wysokość procentową.</p> <p>Brak możliwości pobierania opłat za czynności windykacyjne w wysokości adekwatnej do rzeczywiście ponoszonych kosztów działań windykacyjnych powodowałby</p>	
--	--	--	--

również, że kredytodawcy, kierując się rachunkiem ekonomicznym, dążyliby do ograniczenia wewnętrznych procedur windykacyjnych. Skutkowałoby to w praktyce przyśpieszonym kierowaniem spraw na drogę postępowania sądowego i egzekucyjnego, co – niezależnie od zwiększonego obciążenia dla wymiaru sprawiedliwości – powodowałoby powiększenie długu konsumenta o koszty procesu i egzekucji.

Poniższa tabela prezentuje przykładową kalkulację kosztów, jakie zobowiązany będzie ponieść konsument w przypadku dochodzenia przez wierzyciela roszczeń na drodze sądowej.

Wartość przedmiotu sporu	1.500
Opłata sądowa od pozwu	30 zł
Koszty zastępstwa adwokackiego – postępowanie procesowe	180 zł
Opłata sądowa od wniosku o nadanie klauzuli wykonalności	50 zł
Koszty zastępstwa adwokackiego - postępowanie klauzulowe	60 zł
Opłata egzekucyjna	320 zł*
Koszty zastępstwa adwokackiego - postępowanie egzekucyjne	45 zł
Razem	685 zł*

* W przypadku egzekucji z rachunku bankowego, wynagrodzenia za pracę, świadczenia z ubezpieczenia społecznego, zasiłku dla bezrobotnych itp.

Powyższe względy przemawiają za odrzuceniem koncepcji limitowania opłat windykacyjnych w oparciu o stopę procentową kredytu lombardowego NBP i ponownym

			rozważeniem formuły limitu opłat windykacyjnych. Wysokość limitu powinna odzwierciedlać rzeczywiste, uzasadnione koszty czynności podejmowanych przez kredytodawcę (lub podmioty działające w jego imieniu) w związku z opóźnieniem w spłacie. Jeżeli projektodawca uważa za konieczne określenie maksymalnego limitu wysokości opłat ponoszonych przez dłużnika, w związku z dochodzeniem przez wierzyciela uzasadnionych roszczeń finansowych, powinien ustanowić go w formule nominalnej, na przykład na poziomie 75 zł miesięcznie, jako spójnego z prognozowanymi, faktycznie ponoszonymi i realnymi kosztami prowadzenia czynności upominawczych, ustalonych na stałym, niezmiennym i niezależnym od wysokości zadłużenia poziomie.	
125.	Art.7 pkt 2 (art. 33a KredKonsU)	Związek Firm Pożyczkowyc h	W odniesieniu do propozycji ustanowienia w ustawie o kredycie konsumenckim maksymalnej wysokości opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 11 tej ustawy, podtrzymujemy swoje wcześniejsze krytyczne stanowisko i wyrażamy sprzeciw wobec tej propozycji. Propozycja zawarta w Projekcie ustawy nie bierze pod uwagę odmiennej funkcji, jaką pełnią te opłaty w stosunku do odsetek za opóźnienie. Jak już wielokrotnie zwracaliśmy uwagę, odsetki za opóźnienie pełnią funkcję zryczałtowanego odszkodowania należnego wierzycielowi za brak możliwości korzystania z kapitału w wyniku opóźnienia w spłacie. Natomiast opłaty, o których mowa w art. 31 ust. 1 pkt 11 ustawy o kredycie konsumenckim, stanowią umowną zryczałtowaną rekompensatę kosztów administracyjnej obsługi przeterminowanego zadłużenia. Należy przy tym podkreślić, że możliwość naliczania tego rodzaju opłat niezależnie od odsetek za opóźnienie została potwierdzona przez orzecznictwo sądów (por. m.in. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 24 października 2012 r., VI	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Należy wskazać, że postulowane w uwadze rozwiązania pozostają w sprzeczności z założeniami przyjętymi przez Radę Ministrów i nie gwarantują należytej ochrony konsumentów.

		<p>ACa 549/12, LEX nr 128115, w którym to wyroku sąd dodatkowo słusznie zwrócił uwagę, że koszty obsługi zadłużenia nie sprowadzają się do tylko i wyłącznie do kosztów wysłania wezwania do zapłaty). Dopuszczalność naliczania tych opłat nie była również kwestionowana w praktyce orzeczniczej Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który w wydawanych decyzjach administracyjnych prezentował generalne stanowisko, iż wysokość tych opłat powinna odzwierciedlać rzeczywiste koszty poniesione przez kredytodawcę w związku z opóźnieniem w spłacie (por. decyzja Nr RBG - 21/2014 z dnia 8 września 2014 r.). Równocześnie jednak orzecznictwo sądów generalnie akceptuje możliwość naliczania tych kosztów w formie zryczałtowanej (por. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 września 2008 r., VI ACa 459/08, LEX nr 486289, wydany na tle art. 4 ust. 2 pkt 13 dawnej ustawy o kredycie konsumenckim z dnia 20 lipca 2001 r, jednakże zachowujący aktualność także na tle art. 30 ust. 1 pkt 11 obecnie obowiązującej ustawy o kredycie konsumenckim z dnia 12 maja 2011 r.).</p> <p>W naszej ocenie nie ulega wątpliwości, że opłaty z tytułu zaległości w spłacie kredytu, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 11 ustawy o kredycie konsumenckim, powinny odzwierciedlać wyłącznie uzasadnione koszty obsługi przeterminowanego zadłużenia. Konsumentom powinni być również w transparentny sposób informowani przez kredytodawców o możliwości naliczania tych opłat, jak również o ich wysokości. Jednakże nie oznacza to akceptacji dla abstrakcyjnego i arbitralnego limitowanie wysokości tych opłat, co stanowi naruszenie zasady swobody umów. Dodatkowo zaproponowany mechanizm obliczania wysokości limitu tych opłat, polegający na powiązaniu jego wysokości z</p>	
--	--	---	--

			<p>wysokością odsetek za opóźnienie należnych na dzień pobrania tych opłat, prowadzi do zatarcia wspomnianej powyżej i potwierdzonej przez orzecznictwo sądów fundamentalnej różnicy pomiędzy funkcją, jaką spełniają te opłaty a funkcją odsetek za opóźnienie. Nie sposób bowiem nie zauważyć, że wysokość kosztów ponoszonych przez kredytodawcę w związku z opóźnieniem, takich jak koszty upomnień, monitów, wezwań do zapłaty etc. jest stała i niezależna od wysokości zaległości. Koszt sporządzenia i wysłania wezwania do zapłaty na kwotę 1 000 zł jest taki sam jak koszt sporządzenia i wysłania wezwania do zapłaty na kwotę 100 000 zł. Tymczasem w przypadku przyjęcia projektowanego art. 33a ustawy o kredycie konsumenckim w zaproponowanym brzmieniu, przy jednoczesnym określeniu maksymalnej wysokości odsetek za opóźnienie w wysokości zaproponowanej w projektowanym art. 481 § 2 zdanie trzecie, tj. sześciokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP, kredytodawca byłby uprawniony do naliczenia opłat za wszelkie czynności związane z obsługą długu podjęte w okresie pierwszego miesiąca opóźnienia w wysokości nie przekraczającej 1,5 % kwoty kredytu ($6 \times 3\%/12$), Oznacza to, że kredytodawca, który udzielił kredytu w wysokości 1.000 zł naliczyć opłaty za czynności podejmowane w przeciągu pierwszego miesiąca po upływie terminu zapłaty w wysokości nieprzekraczającej łącznie 15 zł, gdy tymczasem kredytodawca, który udzielił kredytu w kwocie 100.000 zł mógłby za takie same czynności podjęte w tym samym okresie czasu naliczyć opłaty w łącznej wysokości 1.500 zł. Powyższy przykład doskonale obrazuje, iż zaproponowane przez Projektodawców rozwiązanie prowadzi do dyskryminacji kredytodawców, których model biznesowy koncentruje się na udzielaniu pożyczek na niskie kwoty (tzw. mikropożyczek).</p>	
--	--	--	--	--

			<p>Stawia to pod znakiem zapytania konstytucyjność tego rozwiązania, zwłaszcza w świetle zasady równego traktowania podmiotów przez praw, wyrażonej w art. 32 Konstytucji.</p> <p>W związku z powyższym w naszej ocenie należy zrezygnować z ustawowego regulowania maksymalnej wysokości opłat związanych z opóźnieniem w spłacie kredytu, czy to w formie procentowej liczonej od kwoty kredytu, czy też w formie kwotowej. Zamiast tego należy rozważyć możliwość wprowadzenia do ustawy o kredycie konsumenckim klauzuli generalnej stanowiącej, iż wysokość tych opłat nie powinna rażąco odbiegać od rzeczywistych kosztów poniesionych przez kredytodawcę w związku z opóźnieniem w spłacie. Na marginesie warto zauważyć, iż wprowadzenie takiej zasady zapewniłoby elementarną spójność regulacji z dotychczasowym stanowiskiem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w zakresie, w jakim prezentuje on pogląd, iż opłaty te powinny wykazywać związek z rzeczywistymi kosztami obsługi długu.</p> <p>Podsumowując, postulujemy rezygnację z ustawowego regulowania maksymalnej wysokości opłat związanych z opóźnieniem w spłacie kredytu na rzecz wprowadzenia do ustawy o kredycie konsumenckim klauzuli generalnej stanowiącej, że wysokość tych opłat nie powinna rażąco odbiegać od rzeczywistych kosztów poniesionych przez kredytodawcę w związku z opóźnieniem w spłacie.</p>	
126.	Art.7 pkt 2 (art. 33a KredKonsU)	Konferencja Przedsiębiorstw Finansowych	Zgodnie z projektowanym art. 33a ustawy o kredycie konsumenckim (dalej „u.k.k”), łączna wysokość innych opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 11 u.k.k., pobieranych od konsumenta, nie może przekroczyć równowartości kwoty odsetek maksymalnych za opóźnienie należnych na dzień pobrania tych opłat.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Vide stanowisko MF do uwagi powyżej

			<p>Zdaniem KPF zaproponowany limit nie będzie odzwierciedlał rzeczywiście ponoszonych kosztów przez kredytodawców. Zauważyć należy, iż celem opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu jest zwrot kosztów kredytodawcy tych działań, które zmierzają od odzyskania jego własnych środków finansowych. Ustalenie poziomu maksymalnych kosztów, bez wzięcia pod uwagę jaki jest poziom rzeczywiście ponoszonych wydatków podejmowanych w celu odzyskania środków, może spowodować, że kredytodawcy nie będą zainteresowani odzyskiwaniem należności na drodze polubownej poprzez działania windykacyjne, tylko natychmiast sprawa kierowana będzie do sądu powszechnego, a następnie na drogę postępowania egzekucyjnego.</p> <p>Ponadto powiązanie wysokości opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu ze wskaźnikiem stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego jest obarczone merytoryczną wadą, szeroko opisaną w uwagach KPF do art. 3 ust. 1 projekt ustawy.</p>	
127.	Art.7 pkt 2 (art. 33a KredKonsU)	Federacja Konsumentów	<p>Proponuje się wprowadzenie do art. 5 ukk, definicji pojęcia „instytucji pożyczkowej”. Zaproponowana definicja w ocenie Federacji Konsumentów może powodować trudności interpretacyjne oraz praktyczne w zakresie oceny czy dany podmiot udzielający pożyczek spełnia kryteria w niej określone. Poprawne sformułowanie definicji jest o tyle istotne, że w dalszej części projektu proponuje się pewne ograniczenia w podejmowaniu działalności dla instytucji pożyczkowych, wprowadzone w celu zwiększenia ochrony interesów konsumentów.</p> <p>W szczególności problemy powodować może użyte w definicji sformułowanie „kredytodawca, którego działalność będąca źródłem większości przychodów”. Kryterium „źródła większości przychodów” będzie trudne do weryfikacji</p>	<p><u>Uwaga uwzględniona</u></p> <p>Vide stanowisko MF do wcześniejszych uwag</p> <p>Proponuje się zmianę definicji instytucji pożyczkowej, tak aby obejmowała ona kredytodawców, którzy w zakresie swojej działalności gospodarczej lub zawodowej udzielają lub dają przyrzeczenie udzielenia konsumentowi kredytu, z wyłączeniem kredytodawców udzielających kredytu w postaci</p>

		<p>zarówno dla konsumentów zawierających umowę pożyczki z danym podmiotem, jak i dla samych kredytodawców. Niezrozumiałym jest dla Federacji Konsumentów nakładanie na przedsiębiorców pewnych wymagań w oparciu o tak trudno mierzalne kryterium. Warto dodatkowo podkreślić, że jeżeli zamiarem projektodawcy było umożliwienie ustalenia głównej działalności danego przedsiębiorcy za pomocą kryterium osiągania przychodów, to należy wskazać, że ustawodawca w art. 13 ust 3 ukk posługuje się pojęciem „działalności pomocniczej”, w bardzo zbliżonym znaczeniu. Należałoby unikać sytuacji, w której w jednym akcie prawnym pewien stan rzeczy określany jest dwoma pojęciami: „działalność pomocnicza” i „działalność będąca źródłem większości przychodów”, które zasadniczo odnoszą się do określenia wiodącej działalności podejmowanej przez dany podmiot.</p> <p>Zastosowanie w ustawie kryteriów, które w praktyce mogą powodować wątpliwości interpretacyjne oraz problemy weryfikacyjne, może stwarzać możliwości celowego działania w zakresie obejścia wymogów ustawowych.</p> <p>Podobne wątpliwości budzi użycie sformułowania „udzielanie pożyczek ze środków własnych w postaci odroczenia zapłaty za ceny lub wynagrodzenia za zakup towarów lub usług w systemie ratalnym”. Odroczenie zapłaty ceny lub wynagrodzenia czy też odroczenie płatności (takim pojęciem posługuje się ukk przy umowach związanych z nabyciem towaru lub usługi – art. 13 ust. 2, art. 31 ust 1.) nie wiąże się de facto z udzieleniem pożyczki, w szczególności rozumianej jako umowa pożyczki z Kodeksu cywilnego. Jest to jedynie odroczenie terminu zapłaty za towar czy usługę. Pojęcie „system ratalny” używane w ustawodawstwie unijnym nie zostało przełożone na grunt prawa polskiego, w którym funkcjonuje pojęcie „sprzedaży na raty”, dlatego jego użycie w</p>	<p>odroczenia zapłaty ceny lub wynagrodzenia na zakup <u>oferowanych przez nich</u> towarów i usług.</p> <p>Jednocześnie z ww. definicji wyłączone byłyby podmioty sektora bankowego (banki krajowe, banki zagraniczne i ich oddziały, instytucje kredytowe i ich oddziały, spółdzielcze kasy oszczędnościowo – kredytowe).</p> <p>Proponowana definicja, w której nie występuje nieostre, jak wskazano w uwadze, sformułowanie nie powinna budzić wątpliwości interpretacyjnych.</p>
--	--	--	---

			<p>projekcie ustawy może być mylące. Należy zatem rozważyć zmianę definicji w tym zakresie tak aby była ona spójna z terminologią ustawową.</p> <p>Zaproponowana definicja pojęcia „instytucji pożyczkowej” ma charakter zawężający, co oznacza że tylko podmioty, których źródłem przychodu w większości będzie udzielanie pożyczek ze środków własnych, z wyłączeniem podmiotów, których działalność polega na udzielaniu pożyczek ze środków własnych w postaci odroczenia zapłaty ceny lub wynagrodzenia na zakup towarów i usług w systemie ratalnym, będą objęte zaostrzonymi wymogami w zakresie prowadzenia tej działalności. Na rynku funkcjonują podmioty dla których udzielanie pożyczek nie jest głównym źródłem przychodów, a mimo tego udzielają pożyczek na dużą skalę, z tym że nie jest to działalność przeważająca, np. firmy oddłużeniowe oferujące doradztwo w zakresie obsługi zadłużenia, które również udzielają pożyczek gotówkowych. Z uwagi na zawężający charakter definicji podmioty te nie będą objęte zaostrzonymi wymogami ustawowymi.</p>	
128.	Art.7 pkt 2 (art. 33a KredKonsU)	GPExpert	<p>Proponujemy zmienić Art. 33a Ustawy o kredycie konsumenckim na następujący:</p> <p>Art.33a Łączna wysokość innych opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 11, pobieranych od konsumenta, nie może przekroczyć równowartości kwoty odsetek maksymalnych za opóźnienie należnych na dzień pobierania tych opłat lub kwoty 90,00 zł o ile ta kwota jest większa niż równowartość kwoty odsetek maksymalnych za opóźnienie należnych na dzień pobierania tych opłat ”.</p> <p>Naszym zdaniem opłaty za zaległość w spłacie kredytu powinny służyć pokryciu kosztów działań upominawczych i windykacyjnych. Koszty te mają pewną część stałą i samo</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Jednym z celów wprowadzonej regulacji jest ograniczenie nadmiernego zadłużenia konsumentów, do którego to przyczynia się m. in. pobieranie opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu których wysokość powoduje istotne zwiększenie zadłużenia. Obowiązkiem kredytodawcy jest w sposób rzetelny zbadać zdolność kredytową konsumenta (rozumianą</p>

		<p>ograniczenie procentowe spowoduje kilka niekorzystnych skutków:</p> <p>1. Zmniejszy się opłacalność udzielania pożyczek na małe kwoty - do 500 zł. W przypadku takich pożyczek kwoty opłat za zaległość w spłacie będą bardzo niskie – i nie pokryją nawet rzeczywistych kosztów czynności przed windykacyjnymi.</p> <p>Spowoduje to:</p> <p>a) ograniczenie udzielania pożyczek o niskich kwotach. Tym samym klienci zostaną niejako zmuszeni pożyczać więcej niż potrzebują. Jest to bardzo niekorzystne z punktu widzenia najuboższych klientów, którzy potrzebują niekiedy pożyczki 100 zł czy 200 zł a będą zmuszeni do pożyczania np. minimum 500 zł, co zdecydowanie zwiększy ich obciążenia.</p> <p>b) podniesienie ceny pożyczek o niskich kwotach. W tym przypadku klienci, którzy spłacają pożyczki w terminie, zapłacą za klientów którzy opóźniają się ze spłatą. Pożyczkodawcy nie mogąc przenieść na niesolidnych pożyczkobiorców kosztów windykacji, będą zmuszeni podwyższyć cenę najmniejszych pożyczek, czyli koszty działań przed windykacyjnymi zostaną przerzucone na klientów, którzy spłacają pożyczki.</p> <p>Pożyczki w kwotach od 100 zł do 500 zł, które cieszą się największym zainteresowaniem najuboższej grupy klientów, już obecnie są nieopłacalne dla banków i większości firm pożyczkowych. Proponowana regulacja zdecydowanie zwiększy prawdopodobieństwo ich całkowitego wyeliminowania z rynku.</p> <p>2. W przypadku dalszego obniżania stopy lombardowej (czego nie można wykluczyć) może dojść do sytuacji kiedy w zasadzie w ogóle nie będzie można pobierać opłat za opóźnioną spłatę lub będą one bardzo niskie – a przecież koszty tych czynności nie są zależne od stopy lombardowej, a</p>	<p>jako zdolność do spłaty zadłużenia zgodnie z umową kredytową), stąd też jeżeli skutkiem wprowadzenia przyjętego w projekcie ograniczenia opłat związanych z nieterminową spłatą będzie wyeliminowanie z rynku pożyczek udzielanych konsumentom niezdolnym do spłaty zobowiązań, skutek ten będzie zgodny z celami projektu. Należy również zwrócić uwagę, że obciążanie konsumenta kosztami windykacji, których wysokość przewyższać może kwotę zaległości nie zwiększa prawdopodobieństwa spłaty kredyty w sytuacji, w której konsument nie jest zdolny do spłaty swoich zobowiązań. Z uwagi na powyższe, zamierzonym celem projektodawcy jest spowodowanie rzetelnego badania zdolności kredytowej konsumenta przed udzieleniem kredytu. Niezależnie od powyższego, należy zwrócić uwagę, że zaproponowana wysokość odsetek od zadłużenia przeterminowanego jest wyższa niż wysokość odsetek maksymalnych, co powinno zrekompensować kredytodawcom część kosztów związanych z windykacją.</p>
--	--	---	--

		<p>więc nie zmaleją z tego tytułu.</p> <p>3. Nastąpi niezrozumiałe zróżnicowanie kosztów czynności upominawczych. W przypadku kredytu na 10.000 zł koszt przygotowania i wysłania monitu będzie mógł wynieść nawet 500 zł, a w przypadku kredytu na 100 zł nie będzie można klienta obciążyć kwotą wyższą niż 10 zł. Trudno chyba zaprzeczyć tezie, że pracochłonność przygotowania i wysłania monitu nie zależy od kwoty zadłużenia.</p> <p>4. Ograniczenie opłat z tytułu zaległości w spłacie może spowodować ograniczenie działań upominawczych i przed windykacyjnymi. W interesie klientów jest, aby w przypadku problemów ze spłatą pożyczki, sprawa nie była od razu kierowana do sądu i do komornika. Uważamy, że minimum czynności upominawczych to:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) monit SMS – minimalny koszt realny ok. 1,00 zł b) monit telefoniczny – minimalny koszt realny ok. 10,00 zł c) dwa monity pisemne – minimalny koszt realny ok. 25,00 zł za monit, d) opłaty sądowe – ok. 30,00 zł <p>Czynności te nie wykonają się same. Muszą zostać wykonane przez pracowników firm pożyczkowych, którzy generują koszty niezależne od kwoty pożyczki i stopy lombardowej.</p> <p>Jeżeli nasz wniosek nie zostanie przyjęty, to w przypadku pożyczki w kwocie 100 zł całkowita kwota innych opłat z tytułu zaległości w spłacie takiej pożyczki wyniesie na dzień dzisiejszy $18\% \times 100 \text{ zł} = 18,00 \text{ zł}$. Jest to kwota, która z pewnością nie pokryje kosztów monitów o których piszemy powyżej.</p> <p><i>Dla porównania, w Rozporządzeniu Prezesa rady Ministrów w sprawie wpłat na pokrycie kosztów nadzoru nad instytucjami płatniczymi oraz opłat za niektóre czynności Komisji Nadzoru Finansowego w par. 2.2 wprowadzono, że: Zmiana</i></p>	
--	--	---	--

			<p>zezwoleń,, podlega opłacie w wysokości równowartości w walucie polskiej kwoty 400 euro.</p> <p><i>Dla wyjaśnienia, jest to opłata przysługująca KNF i najczęściej jest związana z czynnością polegająca na zmianie w Rejestrze prowadzonym przez KNF adresu punktu opłat, czy właściciela punktu opłat.</i></p> <p>Przy opłacie 400 euro za tak prostą czynność, opłata za przygotowanie i wysłanie 4 wymienionych powyżej monitów plus opłaty sądowe, w sumie w wysokości minimum 90,00 zł chyba nie powinna budzić sprzeciwu.</p> <p>Paradoksalnie opiniowana regulacja, która ma chronić klientów, zwłaszcza tych najsłabszych finansowo, bez zaakceptowania naszych propozycji z pewnością spowoduje pogorszenie ich sytuacji.</p>	
129.	Art.7 pkt 2 (art. 33a KredKonsU)	Profi Credit	<p>Treść powyższego artykułu budzi wielorakiego rodzaju zastrzeżenia:</p> <p>a) Zastrzeżenia związane z kulturą legislacyjną: Temat łącznej wysokości innych opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu nie wchodził w zakres zagadnień ujętych w założeniach do projektu niniejszej ustawy. Nie podlegał wcześniejszym konsultacjom społecznym, ani międzyresortowym, a więc zgodnie z obowiązującą kulturą prawną, a zwłaszcza zgodnie z kulturą legislacyjną nie powinien być rozwiązywany w niniejszej ustawie. Wprowadzenie drastycznego ograniczenia opłat windykacyjnych, jako temat bardzo kontrowersyjny, powinno podlegać uprzednim konsultacjom społecznym w celu przede wszystkim możliwie dokładnego określenia społecznych skutków wprowadzenia takiej normy.</p> <p>b) Zastrzeżenia związane z prawnym aspektem rozwiązania Treść art. 33a sprowadza się do rażącego naruszenia obowiązujących w Polsce zasad równości podmiotów</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>W założeniach do ustawy sformułowano postulat ograniczania kosztów związanych z nieterminową spłatą kredytu, a proponowane rozwiązanie stanowi uzupełnienie ustawowego ograniczenia odsetek od zadłużenia przeterminowanego i uniemożliwia obejście przepisów dotyczących odsetek karnych. Proponowane rozwiązanie jest więc uzupełnieniem mechanizmu postulowanego w założeniach do ustawy.</p>

		<p>gospodarczych, ponieważ stawia na zdecydowanie uprzywilejowanej pozycji konsumenta w stosunku do kredytodawcy. Jest to sytuacja niezgodna z obowiązującymi w Polsce normami prawnymi od Konstytucji począwszy, poprzez ustawę o swobodzie działalności gospodarczej, po rozporządzenia i dyrektywy Unii Europejskiej, które polska jest obowiązana stosować.</p> <p>Zastrzeżenia związane z ekonomicznym aspektem rozwiązania:</p> <p>Art. 33a wprowadza bezwzględne ograniczenie opłat z tytułu zaległości w spłacie, pobieranych od konsumenta, do kwoty nieprzekraczającej równowartości kwoty odsetek maksymalnych za opóźnienie należnych na dzień pobrania opłat. Skutki tego restrykcyjnego zapisu dotkną przede wszystkim instytucje kredytowe, które nie będą mogły zrekompensować sobie kosztów windykacji, natomiast wpłyną demoralizująco na kredytobiorców, wobec których same odsetki za opóźnienie w spłacie nie będą stanowiły elementu odstrasającego, ponieważ w ciągu roku ich kwota stanowiąca 6-krotność kredytu lombardowego od każdych 100 zł raty spłaty kredytu, wyniesie zaledwie 18 zł, a więc w skali miesiąca zaledwie 1,5 zł. W tej kwocie nie można zmieścić kosztów windykacji należności przeterminowanych, do których zalicza się m. in. koszt prowadzenia bazy danych, koszt obsługi osobowej, koszt korespondencji, połączeń telefonicznych, monitów sms, wizyt u dłużnika. Tym samym Projektodawca przenosi wszelkie koszty związane z odzyskiwaniem należności na wierzyciela, a zwalnia z wszelkiej odpowiedzialności dłużnika. Jest to propozycja rażąco sprzeczna z wszelkimi obowiązującymi normami etycznymi. Zgodnie z prawem naturalnym to dłużnik powinien ponosić wszelkie, w tym także ekonomiczne, konsekwencje</p>	
--	--	---	--

			<p>swojej nierzetelności, nie zaś jego wierzyciel.</p> <p>Postulat:</p> <p>Profi Credit Poland postuluje usunięcie w całości art. 33a z tekstu ustawy jako szkodliwego z ekonomicznego punktu widzenia dla instytucji pożyczkowych i demotywiącego konsumentów do spłaty zobowiązań.</p>	
130.	<p>Art.7 pkt 2 (art. 33a KredKonsU)</p>	<p>VIVUS FINANCE</p>	<p>Odnosząc się do propozycji ustanowienia w ustawie o kredycie konsumenckim maksymalnej wysokości opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 11 tej ustawy, wyrażamy zdecydowany sprzeciw wobec tej propozycji. Propozycja nie uwzględnia różnicy zachodzącej pomiędzy funkcją spełnianą przez te opłaty oraz funkcją odsetek za opóźnienie. Podczas gdy odsetki za opóźnienie pełnią funkcję zryczałtowanego odszkodowania należnego wierzycielowi za brak możliwości korzystania z kapitału w wyniku opóźnienia w spłacie, opłaty, o których mowa w art. 31 ust. 1 pkt 11 ustawy o kredycie konsumenckim, stanowią umowną zryczałtowaną rekompensatę kosztów obsługi zaległości, w szczególności kosztów upomnień, wezwań do zapłaty, monitów telefonicznych etc.</p> <p>W naszej ocenie nie ulega wątpliwości, że opłaty z tytułu zaległości w spłacie kredytu, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 11 ustawy o kredycie konsumenckim, powinny odzwierciedlać wyłącznie uzasadnione koszty obsługi przeterminowanego zadłużenia. Konsumenty powinni być również</p> <p>w transparentny sposób informowani przez kredytodawców o możliwości naliczania tych opłat, jak również o ich wysokości. Jednakże nie oznacza to akceptacji dla abstrakcyjnego i arbitralnego limitowanie wysokości tych opłat, co stanowi naruszenie zasady swobody umów. Dodatkowo zaproponowany mechanizm obliczania wysokości limitu tych</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Vide stanowisko MF do uwagi powyżej</p>

		<p>opłat, polegający na powiązaniu jego wysokości z wysokością odsetek za opóźnienie należnych na dzień pobrania tych opłat, prowadzi do zatarcia wspomnianej wyżej różnicy pomiędzy tymi opłatami a odsetkami za opóźnienie.</p> <p>Projektodawcy zdają się zapominać, że wysokość kosztów ponoszonych przez kredytodawcę w związku z opóźnieniem, takich jak koszty upomnień, monitów, wezwań do zapłaty etc. nie zależy od kwoty zadłużenia. W przypadku ustalenia limitu tych opłat na poziomie zaproponowanym w art. 33a ustawy o kredycie konsumenckim, przy założeniu, że stopa maksymalnych odsetek za opóźnienie zostanie ustalona zgodnie z propozycją zawartą w Projekcie ustawy na poziomie sześciokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP, będzie to oznaczało, że maksymalna wysokość opłaty, jaką kredytodawca będzie uprawniony naliczyć dłużnikowi tytułem kosztów sporządzenia i wysłania pierwszego monitu po upływie 15 dnia opóźnienia dla kwoty pożyczki 500 zł wyniesie zaledwie 3,75 zł, tj. nie wystarczy nawet na pokrycie kosztu znaczka pocztowego na list polecony. Powyższy przykład doskonale obrazuje, iż zaproponowane przez Projektodawców rozwiązanie prowadzi do pokrzywdzenia kredytodawców, których model biznesowy koncentruje się na udzielaniu pożyczek na niewielkie kwoty poniżej 1 000 zł. Dla porównania warto zwrócić uwagę, że przy kwocie pożyczki 25 000 zł (co stanowi górną granicę pożyczek niezabezpieczonych na rynku firm pożyczkowych) koszt, którym zgodnie z prawem będzie obciążany klient to 375 zł miesięcznie. W praktyce czynności windykacyjne (takie jak monit listowy, wpis do baz dłużników itp.) w obu tych przypadkach są prowadzone w taki sam sposób.</p> <p>Stawia to pod znakiem zapytania zgodność proponowanego</p>	
--	--	---	--

			<p>rozwiązania z zasadą równego traktowania podmiotów przez prawo, wyrażoną w art. 32 Konstytucji.</p> <p>Wymaga podkreślenia, iż brak możliwości efektywnego prowadzenia windykacji polubownej na skutek braku możliwości naliczenia opłat z tytułu podejmowanych czynności w wysokości adekwatnej do wysokości tych kosztów spowoduje natychmiastowe kierowanie przez wierzycieli spraw na drogę postępowania sądowego i egzekucji, co będzie się wiązać dla dłużników z o wiele wyższymi kosztami (por. tabela przykładowych kosztów procesu i egzekucji zamieszczona powyżej w uwagach do art. 36b ustawy o kredycie konsumenckim).</p> <p>W związku z powyższym proponujemy odstąpić od ustawowego regulowania maksymalnej wysokości opłat związanych z opóźnieniem w spłacie kredytu w formie procentowej, liczonej od kwoty zaległości w stosunku do czasu opóźnienia. Zamiast tego proponujemy rozważyć możliwość wprowadzenia do ustawy o kredycie konsumenckim ogólnej zasady stanowiącej, iż wysokość opłat z tytułu zaległości w spłacie musi odzwierciedlać rzeczywiste koszty poniesione przez kredytodawcę w związku z opóźnieniem w spłacie. Dodatkowo proponujemy wprowadzenie limitu kwotowego: koszt działań windykacyjnych nie może przekroczyć kwoty 75 zł za każdy miesiąc opóźnienia w spłacie.</p>	
131.	Art.7 pkt 3 (art. 36a KredKonsU)	Związek Banków Polskich	<p>Proponuje się rozważenie takiej modyfikacji art. 36a, aby limit pozaodsetkowych kosztów nie obejmował kosztów innych niż koszty ponoszone na rzecz kredytodawców. W szczególności z przedmiotowego limitu powinny zostać wyłączone koszty związane z ubezpieczeniami stanowiącymi zabezpieczenie kredytu - należy podkreślić, że w świetle Rekomendacji U bank musi uwzględnić ubezpieczenie przedstawione przez</p>	<p><u>Uwaga częściowo uwzględniona</u></p> <p><u>Uwaga uwzględniona w zakresie wyłączenia z limitowania kosztów kredytu kart kredytowych oraz umów o kredyt, w których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 2, 3, 4 i 6 ustawy o kredycie</u></p>

		<p>klienta, jeżeli spełnia warunki dotyczące zakresu ochrony (tj. klient nie musi skorzystać z ubezpieczenia oferowanego za pośrednictwem banku). Tym samym bank nie ma żadnego wpływu na kształtowanie się tych kosztów.</p> <p>Na gruncie projektowanego brzmienia art. 36a u.k.k. pojawić się mogą także następujące wątpliwości interpretacyjne.</p> <p>W dodawanym art. 36a przewidziano maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu, przy czym nie określono, czy dotyczą one konkretnego dnia kredytowania, czy całego okresu, na jaki kredyt został udzielony.</p> <p>W art. 36a ust. 2 u.k.k. wprowadzono wzór, pod którym w legendzie zdefiniowano wskaźnik „n” – jako okres spłaty wyrażony w dniach, bez określenia, o jaki okres spłaty chodzi. Nie wiadomo zatem, czy chodzi o to, że w całym okresie spłaty kredytu, przewidzianym w umowie kredytowej maksymalna wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu nie może przekroczyć wartości wyliczonej z zastosowaniem podanego wzoru, czy może chodzi o to, by w danym dniu kredytowania wysokość maksymalna wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu nie przekroczyła wysokości obliczonej na podstawie podanego wzoru (która to wysokość, wraz ze wzrostem wskaźnika „n” z każdym kolejnym dniem zwiększa się).</p> <p>Ponadto, zgodnie z uzasadnieniem do Projektu celem regulacji jest ograniczenie kosztów kredytu dla niewielkich kwot i krótkich terminów kredytowania, gdzie stosunek kwoty kredytu do kosztu jest stosunkowo wysoki, stąd właściwe wydaje się wprowadzenie powyższych restrykcji wyłącznie w odniesieniu do tego rodzaju kredytów/pożyczek.</p> <p>Proponuje się również wyłączenie z postanowień przedmiotowego artykułu kredytów o charakterze odnawialnym (kredyt odnawialny, karta kredytowa) z uwagi</p>	<p><u>konsumenckim.</u></p> <p><u>W pozostałym zakresie uwaga nieuwzględniona.</u></p> <p>Wyłączenie ubezpieczeń z zakresu ograniczenia kosztów pozaodsetkowych kredytu jest sprzeczne z celem projektu, ponieważ umożliwi obejście przepisów ustawy. Warto zwrócić uwagę, że w dotychczasowym stanie prawnym, kiedy to ograniczenie kosztów kredytu nie dotyczyło wszystkich kosztów, w wielu przypadkach koszty niepodlegające ograniczeniu stanowiły większą część kosztów kredytu. Intencją ustawodawcy jest więc zaproponowanie kompleksowego rozwiązania, które uniemożliwi obejście przepisów poprzez zwiększanie kosztów niepodlegających ograniczeniu.</p> <p>W odniesieniu do wątpliwości w zakresie okresu spłaty jakiego dotyczy projektowany przepis art.36a ust. 2 ukk, należy wyjaśnić, że mowa jest tutaj o okresie spłaty przewidzianym w umowie.</p> <p>W nawiązaniu do postulatu ograniczenia omawianego rozwiązania jedynie do kredytów</p>
--	--	---	---

			na fakt, że dla tych produktów nie jest możliwe określenie „okresu spłaty wyrażonego w dniach”; zadłużenie w ramach tego rodzaju produktów może w każdej chwili być spłacone lub też umowa może zostać przedłużona na kolejne 12 miesięcy.	krótkoterminowych, należy zwrócić uwagę, że taki mechanizm umożliwiłby obejście przepisów, poprzez migrację ofert krótkoterminowych do segmentu pożyczek długoterminowych i uniknięcie przyjętych ograniczeń kosztów kredytu. Celem projektu nie jest wzrost kosztów kredytów długoterminowych, a ograniczenie nadmiernego zadłużenia konsumentów spowodowanego wysokimi kosztami kredytu konsumenckiego.
132.	Art.7 pkt 3 (art. 36a KredKonsU)	Związek Firm Pożyczkowyc h	Podtrzymując swoją dotychczasową opinię o szkodliwości rozwiązania polegającego na limitowaniu pozaodsetkowych kosztów kredytu co do zasady (por. uwagi do projektowanego art. 5 pkt 6a ustawy o kredycie konsumenckim), jednocześnie po raz kolejny wyrażamy zdecydowany sprzeciw przeciwko zaproponowanemu mechanizmowi obliczania limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu, zawartego w projektowanym art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim. Jak już niejednokrotnie wykazywaliśmy, mechanizm ten, polegający na powiązaniu wysokości limitu z długością okresu kredytowania, świadczy o nierównym traktowaniu kredytodawców i prowadzi do dyskryminacji kredytodawców udzielających kredytu konsumenckiego na krótszy okres czasu, zwłaszcza poniżej jednego miesiąca. Zaprojektowanie mechanizmu obliczania limitu w taki sposób, aby uderzał on w	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> <u>Uwaga uwzględniona w zakresie wyłączenia z limitowania kosztów kredytu kart kredytowych oraz umów o kredyt, w których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 2, 3, 4 i 6 ustawy o kredycie konsumenckim.</u> <u>W pozostałym zakresie uwaga nieuwzględniona.</u> Projektowane rozwiązanie nie jest niekorzystne dla przedsiębiorców których model działalności gospodarczej zakłada udzielanie pożyczek krótkoterminowych i nie opiera się na oczekiwaniu, że spłata

		<p>określoną grupę przedsiębiorców, prowadzących działalność w oparciu o określony model biznesowy, który – co należy podkreślić – jest zgodny z prawem i zasadami uczciwego obrotu – w naszej ocenie może świadczyć o dążeniu do wyeliminowania tych przedsiębiorców z rynku lub też zmuszenia ich do zmiany modelu biznesowego. Ponieważ wspomniany model biznesowy jest wysoce konkurencyjny w stosunku do innych modeli biznesowych występujących na rynku pożyczek konsumenckich, może to również świadczyć o próbie wywierania niedozwolonego wpływu na konkurencję i być odczytywane wręcz jako sprzyjanie utrwaleniu przez niektórych kredytodawców ich dominującej pozycji na tym rynku. Takie działania, jest niezgodne zarówno ze standardami demokratycznego państwa prawnego, jak i zasadami powszechnie akceptowanymi przez społeczeństwa krajów uznających wartości gospodarki wolnorynkowej.</p> <p>Dodatkowo ponownie zwracamy uwagę, że jakkolwiek zaproponowany limit składa się nie tylko z komponentów o zmiennej wysokości, uzależnionej od długości okresu kredytowania, lecz również z komponentu o stałej wysokości. Wysokość stałego komponentu limitu (25%) została świadomie ustalona poniżej dolnych przedziałów kosztów wykazywanych przez firmy pożyczkowe działające na rynku mikropożyczek (26-38%). Prowadzi to <i>de facto</i> nie tylko do pozbawienia tych przedsiębiorców prawa do godziwego zysku, ale również do braku możliwości odzyskania przez tych przedsiębiorców kosztów poniesionych w związku z obsługą pożyczki. Jest to sprzeczne z zasadami społecznej gospodarki rynkowej, o której mowa w art. 20 Konstytucji. Argument, którym posłużyli się projektodawcy dla uzasadnienia swojej propozycji, że ustalenie limitu na tak niskim poziomie „dodatkowo powinno motywować przedsiębiorców do</p>	<p>udzielonej pożyczki będzie przedłużana. Pożyczka krótkoterminowa podlegająca mechanizmowi tzw. rolowania w praktyce może funkcjonować w sposób analogiczny do pożyczki długoterminowej, jednak jej koszty są wielokrotnie wyższe niż w przypadku tradycyjnej pożyczki długoterminowej. Jednym z celów projektu jest więc wyeliminowanie zjawiska w efekcie którego zadłużenie konsumenta gwałtownie wzrasta wraz z wydłużaniem okresu spłaty zadłużenia.</p> <p>W zakresie uwagi dotyczącej rejestracji i nadzoru nad instytucjami pożyczkowymi, należy zauważyć, że znajdujący się aktualnie w uzgodnieniach międzyresortowych i konsultacjach publicznych projekt założeń projektu ustawy w sprawie umów o kredyt związanych z nieruchomościami kompleksowo reguluje kwestię dopuszczenia do działalności i rejestracji firm pożyczkowych.</p>
--	--	--	---

		<p>racjonalizacji kosztów” jest całkowicie nie do przyjęcia, albowiem państwo nie ma prawa ingerować w sferę kosztów przedsiębiorstw prywatnych – jest to kwestia rachunku ekonomicznego każdego indywidualnego przedsiębiorcy. Obowiązkiem państwa jest natomiast stwarzanie przedsiębiorcom warunków do obniżania kosztów działalności, z których to obowiązków państwo się nie wywiązuje, czego przykładem jest podnoszona przez Związek Firm Pożyczkowych - od dawna i jak dotąd nieskutecznie – kwestia zmiany przepisów określających formę, w jakiej zawierane są umowy o kredyt konsumencki. Określony w art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim wymóg zawarcia umowy w formie pisemnej generuje olbrzymie nieuzasadnione koszty związane ze sporządzaniem, wysyłaniem, rejestrowaniem oraz archiwizowaniem pisemnej korespondencji, co nie pozostaje bez wpływu na wysokość opłat pobieranych od konsumentów w związku z zawarciem umowy i udzieleniem kredytu.</p> <p>Niezależnie od powyższego należy mieć świadomość, że na koszty stałe związane z udzieleniem i obsługą kredytu konsumenckiego składają się nie tylko koszty zawarcia umowy w formie wymaganej przez prawo, lecz również m.in. koszty wykonania obowiązków informacyjnych wobec konsumenta, a także koszty przeprowadzenia oceny zdolności kredytowej konsumenta, w tym sprawdzenia aktualnej sytuacji finansowej konsumenta oraz jego historii kredytowej w oparciu o informacje zawarte w zewnętrznych bazach danych prowadzonych przez biura informacji gospodarczej, a także instytucje, o których mowa w art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe. W tej sytuacji konieczność redukcji kosztów stałych może negatywnie oddziaływać nie tylko na jakość procesu obsługi klienta, lecz również w szczególności na jakość</p>	
--	--	---	--

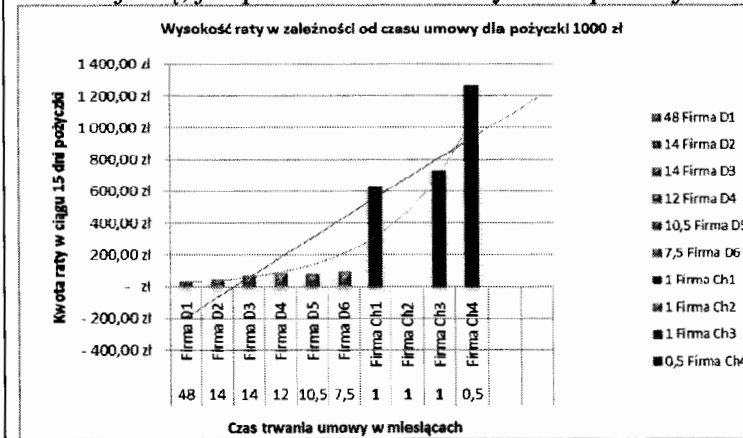
		<p>procesu oceny zdolności kredytowej i poziom ryzyka kredytowego. W związku z bardzo ograniczoną elastycznością kosztów związanych z zawarciem umowy oraz wykonaniem obowiązków informacyjnych, firmy pożyczkowe mogą zostać zmuszone do szukania oszczędności w obszarze oceny zdolności kredytowej, w pierwszej kolejności poprzez rezygnację z przeprowadzania weryfikacji klientów w zewnętrznych bazach danych. W dłuższej perspektywie mogłoby to prowadzić do pogorszenia się jakości portfeli kredytowych firm pożyczkowych i powiększenia się ilości przeterminowanych pożyczek, co byłoby czynnikiem wpływającym na wzrost zjawiska nadmiernego zadłużenia gospodarstw domowych.</p> <p>Dodatkowo nie sposób pominąć wątpliwości, jakie mogą rodzić się w związku z koniecznością zastosowania zaproponowanego mechanizmu obliczenia limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu do pewnych określonych rodzajów umów o kredyt, w szczególności umów o kredyt zawartych na czas nieoznaczony, opartych na formule kredytu odnawialnego i przewidujących możliwość wielokrotnego dokonywania przez kredytobiorcę wypłat z rachunku kredytowego do wysokości przyznanego limitu kredytowego. W przypadku tego rodzaju umów zastosowanie wzoru zawartego w projektowanym art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim wydaje się wręcz niemożliwe, albowiem poszczególne parametry kredytu nie będą znane kredytodawcy na etapie zawierania umowy o kredyt. W szczególności dotyczy to takich elementów jak „okres spłaty w dniach”, reprezentowany we wzorze przez literę „n”, czy całkowita kwota kredytu, reprezentowana przez literę „K”. Wielkość tych parametrów nie jest znana kredytodawcy głównie z tego względu, że nie da się przewidzieć łącznej kwoty wypłat</p>	
--	--	---	--

			<p>dokonanych przez konsumenta w całym okresie kredytowania, jak również okresów spłaty tych kwot, co wynika z opisanej wyżej specyfikacji umów o kredyt odnawialny zawartych na czas nieoznaczony.</p> <p>Mając na uwadze wszystkie powyższe uwagi i zastrzeżenia, ponownie zdecydowanie postulujemy rezygnację z zaproponowanej formuły obliczania limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu. Jednocześnie jednak, rozumiejąc potrzebę zapewnienia ochrony uzasadnionych interesów konsumentów na tym dynamicznie rozwijającym się i zdywersyfikowanym rynku, proponujemy powrót do dyskusji na temat rejestracji, nadzoru i licencjonowania profesjonalnych podmiotów gospodarczych na rynku kredytu konsumenckiego. Rozwiązania te, wraz z wchodzącymi w dniu 31.12.2014 r. w życie zmianami w ustawie Prawo upadłościowe i naprawcze, dotyczącymi tzw. upadłości konsumenckiej, która za główny cel stawia przywrócenie do obrotu gospodarczego nadmiernie zadłużonego konsumenta, nawet kosztem niezaspokojenia roszczeń wierzycieli, postawi skuteczniejszą tamę społecznym skutkom zjawiska nadmiernego zadłużenia, bez odgórnej ingerencji w modele biznesowe przedsiębiorców.</p>	
133.	Art.7 pkt 3 (art. 36a KredKonsU)	Profi Credit	<p>Profi Credit Poland, jako oficjalny lobbysta, zgłasza sprzeciw w stosunku do powyższego zapisu w projekcie ustawy. Obecnie obowiązujące przepisy prawne w istocie nie określają w sposób precyzyjny maksymalnego kosztu kredytu konsumenckiego. Skutkuje to nadużywaniem słabszej pozycji konsumenta przez niektórych przedsiębiorców udzielających pożyczek konsumenckich i narzucaniem przez nich konsumentom nadmiernych kosztów pożyczek poprzez wprowadzanie nieuzasadnione wysokich marż, prowizji,</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Kwestie dotyczące modelu obliczania pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego zostały przesądzone w założeniach przyjętych przez Radę Ministrów.</p> <p>Niezależnie od powyższego, wskazać należy, że przedstawione w uwadze</p>

		<p>kosztów przygotowawczych, konsultacji, sporządzenia dokumentacji i innych.</p> <p>W rozwiązaniach prawnych tego zagadnienia należy jednak zwrócić uwagę, aby ograniczenia kosztów kredytu konsumenckiego nie spowodowały w efekcie likwidacji określonego rodzaju oferty kredytowej. Nieprzemysłane ograniczenie kosztów kredytu może być bowiem przyczyną wycofania z rynku pożyczek zarówno produktów krótko, jak i długoterminowych. Podczas rozważań na temat kosztu kredytu należy brać pod uwagę przede wszystkim koszty stałe udzielania pożyczek przez przedsiębiorców pożyczkowych, jak koszt rozpatrzenia wniosku kredytowego, sporządzenia dokumentacji, wydawania zaświadczeń, wymiany informacji oraz okres czasu, na jaki udzielany jest kredyt konsumencki. Szczególnie istotny jest okres czasu, na jaki udzielany jest kredyt konsumencki oraz kwota tego kredytu. Koszty przygotowawcze, a zwłaszcza powtarzające się koszty oceny ryzyka kredytowego oraz koszty prowadzenia rachunku w przypadku pożyczek długoterminowych na stosunkowo wysokie kwoty są bowiem znacznie wyższe, niż w przypadku kredytów na niskie kwoty i na krótkie okresy czasu.</p> <p>Trzeba też wziąć pod uwagę zdecydowanie wyższą cenę pieniądza w przypadku pożyczek długoterminowych z uwagi na dłuższy czas zaangażowania środków finansowych w jeden kredyt, niż w przypadku pożyczek krótkoterminowych, w których pieniądz jest zaangażowany w jedną pożyczkę przez okres od dwóch tygodni do maksimum 6 miesięcy i po tym okresie wraca do przedsiębiorcy do ponownego obrotu. W przypadku pożyczek udzielanych na okres ponad dwóch lat pieniądz wraca do obrotu znacznie później i jest narażony na zdecydowanie większe ryzyko z tytułu najróżniejszych sytuacji życiowych, jak śmierć lub ciężka choroba</p>	<p>postulaty nie zapewniają ochrony konsumentów przed ponoszeniem nadmiernych nieuzasadnionych kosztów.</p>
--	--	---	---

pożyczkobiorcy. Dodatkowo pożyczkodawca przez znacznie dłuższy okres czasu musi ponosić koszty wszelkich upomnień i monitów związanych z opóźnieniami w spłacie.

W rozwiązaniach prawnych dotyczących kosztów kredytu należy też wziąć pod uwagę potrzeby społeczne dotyczące oferty firm pożyczkowych. W chwili obecnej gama produktów oferowanych przez te firmy jest bardzo szeroka, ale notuje się coraz większe zapotrzebowanie na pożyczki długoterminowe na kwoty wyższe, niż 2000 PLN, zbliżające się do 5000 – 7000 PLN. Może to świadczyć z jednej strony o zmianie zapotrzebowania społecznego na pozyskiwanie zewnętrznego finansowania, z drugiej – o dojrzałości konsumentów, dążących do pozyskiwania tegoż finansowania na dogodniejszych dla siebie warunkach – warunkach, w których możliwa będzie spłata rat kredytu konsumenckiego ze względu na korzystną ratę spłaty. Pożyczka długoterminowa charakteryzuje się bowiem przede wszystkim niższą wysokością raty spłaty tej pożyczki, niż pożyczka na krótki okres. W przypadku pożyczki na 1000 PLN wysokość raty kształtuje się, jak przedstawiono na wykresie poniżej:

		<p>Z powyższego wykresu jasno wynika, iż najniższą ratą charakteryzują się pożyczki udzielane na najdłuższe okresy czasu. Wykres sporządzono na podstawie danych pobranych ze stron internetowych wybranych losowo firm pożyczkowych, przy czym literą „D” opatrzone firmy udzielające pożyczek na okres powyżej 6 miesięcy, literami „Ch” – firmy chwilówkowe. W tym miejscu projektodawca pragnie zastrzec, iż na rynku potrzebne są wszystkie produkty, niezależnie od wysokości raty spłaty, z uwagi na zróżnicowane potrzeby konsumentów. Inne są bowiem potrzeby konsumentów, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji z uwagi np. na nieterminową zapłatę należności przez wierzyciela, a inne w przypadku konsumentów o stałych niskich dochodach. Podczas rozważań na temat maksymalnego kosztu kredytu konsumenckiego trzeba brać pod uwagę, iż nadmierne ograniczenie tego kosztu spowoduje zniknięcie z oferty firm pożyczkowych zarówno części kredytów krótkoterminowych, jak i kredytów długoterminowych. W ten sposób najuboższy konsument zostanie w znaczącym stopniu wykluczony z rynku kredytów udzielanych legalnie, zgodnie z prawem i będzie zmuszony do korzystania z szarej strefy pożyczek udzielanych przez pożyczkodawców niekontrolowanych przez żaden organ państwowy. Tym samym będzie on narażony na wszelkie konsekwencje w postaci nadmiernych kosztów pożyczki oraz pozaprawnej windykacji zadłużenia w przypadku opóźnień w spłacie. W ten sposób to konsument właśnie poniesie największe koszty wprowadzenia nadmiernych ograniczeń kosztów kredytu konsumenckiego.</p> <p>Postulat:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe aspekty Profi Credit Poland jako oficjalny lobbysta proponuje, aby	
--	--	---	--

		<p>wysokość dopuszczalnych kosztów kredytu konsumenckiego była uzależniona od czasu, na który pożyczkodawca udziela konsumentowi kredytu konsumenckiego. Proponowane rozwiązanie pozwoli jednocześnie na utrzymanie na rynku wszystkich dotychczasowych produktów finansowych oferowanych przez firmy pożyczkowe, a jednocześnie zabezpieczy konsumentów przed narzucaniem im nadmiernych kosztów przez nieuczciwych pożyczkodawców.</p> <p>1) Profi Credit Poland jako oficjalny lobbysta proponuje, aby łączna kwota wszystkich, choćby nie ponoszonych na rzecz kredytodawcy, kosztów, które kredytobiorca jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt lub pożyczkę oraz których poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu, a w szczególności opłat, prowizji, podatków, marż, kosztów przygotowawczych, konsultacji, rozpatrzenia wniosku kredytowego, sporządzenia dokumentacji, obsługi, prowadzenia rachunku, wydawania zaświadczeń, zmian kursów walut, przewalutowania kredytu, podwyższenia sumy kredytu, wydłużenia albo skrócenia okresu spłaty kredytu, ustanowienia, zmiany lub wygaśnięcia zabezpieczeń lub ubezpieczeń, przystąpienia do długu, przejęcia długu, usług dodatkowych związanych z umową dodatkową, zmiany lub rozwiązania umowy o kredyt, z wyłączeniem odsetek od całkowitej kwoty kredytu, nie może przekroczyć wartości 50% całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym, za każdy rok umowy.</p> <p>2. Profi Credit Poland proponuje tym samym wykreślenie z art. 33a ust 2 – 4 jako nieadekwatnych w przypadku zastosowania proponowanego powyżej zapisu</p> <p>3. W przypadku pozostawienia dotychczasowych zapisów określających całkowity koszt kredytu konsumenckiego Profi Credit Poland proponuje wykreślenie z art. 33a projektu</p>	
--	--	---	--

			ustawy ustępów 3 – 4, jako powtarzających zapisy zawarte w ust. 1 – 2.	
134.	Art.7 pkt 3 (art. 36a KredKonsU)	WONGA.PL	<p>Wątpliwości Wonga budzi zastosowanie limitu kosztów do umów o kredyt udzielony na czas nieokreślony, w tym kredyt w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym. Założony w projekcie ustawy limit kosztów pozaodsetkowych jest bowiem funkcją czasu (parametr „n” – okres spłaty wyrażony w dniach). Co za tym idzie, nie wiadomo jak stosować go do produktów kredytowych udzielonych na czas nieokreślony. Takie umowy to margines obecnie oferowanych na rynku produktów. Natomiast przedmiotowe wyłączenie tego rodzaju produktów z ustawy stwarza ryzyko „migracji” pożyczek o konkretnym terminie spłaty w strukturę prawną kredytu na czas nieokreślony. Doprowadzi to nie tylko do obejścia intencji twórców ustawy, lecz przede wszystkim zmniejszy przejrzystość efektywnej ceny, którą płaci klient.</p> <p>Podobny problem został już rozwiązany na potrzeby liczenia Rzeczywistej Rocznej Stopy Oprocentowania (RRSO) dla tego rodzaju umów. Ustawa o kredycie konsumenckim (Załącznik nr 4, pkt 4) przewiduje konkretne założenia dla takich produktów, na potrzeby liczenia RRSO:</p> <p>pkt 4.4.: <i>„w przypadku kredytu w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym przyjmuje się, że całkowita kwota kredytu została wypłacona w całości i na cały okres obowiązywania umowy o kredyt. Jeżeli okres, na jaki udzielono kredytu w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym, nie jest znany, obliczenia rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania dokonuje się przy założeniu, że czas trwania kredytu wynosi trzy miesiące;”</i></p> <p>pkt 4.5.: <i>„w przypadku kredytu, innego niż w rachunku</i></p>	<p><u>Uwaga uwzględniona</u></p> <p>Proponuje się wyłączenie umów kredytu w rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowym oraz umów o kartę kredytową spod reżimu prawnego obliczania maksymalnych pozaodsetkowych kosztów kredytu.</p>

		<p><i>oszczędnościowo-rozliczeniowym, podlegającego pełnej spłacie w ciągu jakiegoś okresu lub po jego zakończeniu i w ramach którego, po dokonaniu spłaty, istnieje możliwość dokonania ponownej wypłaty, gdy umowa o kredyt ten zawarta została na czas nieokreślony, zakłada się, że:</i></p> <p><i>a) kredytu udziela się na okres jednego roku, począwszy od dnia pierwszej wypłaty, i płatność końcowa dokonana przez konsumenta pokrywa ewentualny kapitał pozostający do spłaty, ewentualne odsetki i inne opłaty,</i></p> <p><i>b) kapitał spłacany jest przez konsumenta w równych płatnościach miesięcznych, przy czym pierwsza płatność dokonywana jest po upływie miesiąca od daty pierwszej wypłaty. Jednakże w przypadkach gdy spłata kapitału musi nastąpić w całości, w jednej płatności, w ramach każdorazowego okresu płatności, zakłada się, że kolejne wypłaty i spłaty całego kapitału przez konsumenta następują w okresie jednego roku. Odsetki i inne opłaty stosuje się odpowiednio do tych wypłat i spłat kapitału oraz zgodnie z ustaleniami umowy o kredyt;</i></p> <p><i>Analogiczne założenia można zastosować do obliczenia kosztów pozaodsetkowych na potrzeby weryfikacji w świetle proponowanego limitu, w przypadku kredytów na czas nieokreślony. Przykładowy produkt:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>2. Bezterminowy limit kredytowy o wartości 1000 zł</i> <i>3. Opłata za uruchomienie produktu: 100 zł</i> <i>4. Miesięczna opłata za prowadzenie rachunku: 50 zł</i> <p><i>W przypadku takiego produktu, znajdują zastosowanie założenia z pkt 4.5. Załącznika nr 4 do ustawy o kredycie konsumenckim, w szczególności założenie zgodnie z którym „kredytu udziela się na okres jednego roku, począwszy od dnia pierwszej wypłaty”.</i></p> <p><i>W związku z powyższym:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>• Zakładany okres spłaty wyrażony w dniach to 365 dni</i> 	
--	--	---	--

		<p>(12 miesięcy)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Całkowite koszty pozaodsetkowe to: $100 \text{ zł} + 12 \times 50 \text{ zł} = 700 \text{ zł}$ <p>W powyższym przykładzie, koszty limit kosztów pozaodsetkowych byłyby równe 70% (700 zł / 1000 zł), a zatem wykraczałyby poza proponowany w projekcie ustawy limit 55% w skali roku.</p> <p>W związku z tym Wonga proponuje następujące zapisy, które mogłyby znaleźć zastosowanie do umów o kredyt udzielony na czas nieokreślony:</p> <p>Art 36a ust. 3. W przypadku umowy o kredyt w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym konsumenta zawartej na czas nieokreślony, gdy nie jest możliwy do ustalenia parametr 'n' (okres spłaty wyrażony w dniach), przyjmuje się, że okres spłaty kredytu wynosi 3 miesiące.</p> <p>Art 36a ust. 4. W przypadku umowy o kredyt inny niż kredyt w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym konsumenta zawartej na czas nieokreślony, gdy nie jest możliwy do ustalenia parametr 'n' (okres spłaty wyrażony w dniach), przyjmuje się, że okres spłaty kredytu wynosi 365 dni od dnia zawarcia umowy o kredyt.</p> <p>Niezależnie od powyższego zwracamy uwagę, że w świetle konsultowanej wersji projektu nie ma podstawy do stosowania któregośkolwiek z nowo wprowadzanych przepisów (art. 33a, art. 36a, art. 36b i art. 36c) do umów o kredyt w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym spłacanych w terminie do trzech miesięcy. Zakres zastosowania ustawy o kredycie konsumenckim do tego rodzaju umów określa art. 4 ust. 2 pkt 2, 3 i 6, które enumeratywnie wymieniają przepisy właściwe. Projekt w obecnej wersji nie przewiduje natomiast uzupełnienia katalogu przepisów regulujących umowy o kredyt w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym o</p>	
--	--	---	--

135.	Art.7 pkt 3 (art. 36a – 36c KredKonsU)	Konferencja Przedsiębiorstw Finansowych	<p>projektowane przepisy.</p> <p>Rekomendacje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyłączenie spod regulacji limitującej pozaodsetkowe koszty kredytu, umów kredytu konsumenckiego zawieranych na okres powyżej jednego roku, ewentualnie dwóch lat, - wyłączenie przedmiotowe spod regulacji limitu, umów kredytu konsumenckiego zawieranych na czas nieoznaczony, przewidujących możliwość wielokrotnej wypłaty i swobodnej spłaty kwoty kredytu, w ramach oznaczonego limitu. <p>Konsekwentnie wskazujemy, że propozycja projektodawców zawarta w projekcie ustawy a odnosząca się do wysokości limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu nie uwzględnia nadal w sposób prawidłowy specyfiki pożyczek o dłuższym okresie utrzymywania i na wyższe kwoty, które generują wyższe ryzyko i długookresowo wyższe koszty dla kredytodawców. Ponadto, propozycja ta może spowodować negatywne konsekwencje dla konsumentów generujących wyższe ryzyko, które już mają problemy z terminowym regulowaniem swoich zobowiązań, w tym z tytułu zaciągniętych kredytów konsumenckich – co może być uznane za sytuację nadmiernego zadłużenia – a których liczba zgodnie z wynikami najbardziej aktualnych wyników prowadzonych przez IRG SGH i KPF badań nawet rośnie⁴.</p> <p>Osoby, które popadły w istotne problemy finansowe, czy nawet w nadmierne zadłużenie mogły dotąd skutecznie skorzystać z oferty kredytów konsolidacyjnych w bankach, zawieranych na długie i bardzo długie okresy, których to dostępność po zastosowaniu przedmiotowego limitu zapewne znacznie zostanie ograniczona.</p> <p>Co więcej, w przypadku klientów ze złą historią kredytową,</p>	<p><u>Uwaga częściowo uwzględniona</u></p> <p><u>W zakresie dotyczącym wyłączenia spod limitowania kosztów kredytu produktów odnawialnych – uwaga uwzględniona..</u></p> <p>W pozostałym zakresie - uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Kwestia umów na okresy powyżej 12 miesięcy była przedmiotem dyskusji na etapie konsultowania założeń do ustawy i została rozstrzygnięta.</p>
------	--	---	--	--

⁴ Sytuacja na rynku consumer finance w Ikw.2014 r., KPF-IRG SGH.

		<p>którzy na podstawie umowy cesji stali się klientami wierzycieli wtórnych, mogli korzystać dotąd z możliwości zawierania wieloletnich umów z wierzycielami (nawet do 10 lat) lub uzyskać od podmiotów powiązanych z wierzycielami wtórnymi, oferującymi finansowanie jednorazowej spłaty zaległych zobowiązań.</p> <p>W obu przypadkach, bez nadmiernej i nieuzasadnionej ingerencji regulatora, rynek samodzielnie wypracował narzędzia do efektywnego radzenia sobie z problemem nadmiernego zadłużenia, którego podstawą była filozofia koncyliacji. Ograniczenie dostępności produktów dla klientów z gorszą historią kredytową, poza zwiększeniem skali zjawiska włączenia finansowego wpłynie pośrednio i negatywnie na wartość portfeli bankowych, w tym sprzedawanych w drodze umów cesji. Spełnienie się tego scenariusza może być źródłem dalszych konsekwencji ekonomicznych i społecznych. W wariantcie skrajnym, te narzędzia mogą być zniszczone przez ograniczenie możliwości oferowania produktów praktycznie jedynie na okres nie dłuższy niż 2 lata.</p> <p>Całkowicie nieakceptowalne jest w tym kontekście rozwiązanie ograniczenia pozaodsetkowych kosztów kredytu do wysokości 100% dla wszystkich pożyczek, w tym długoterminowych. Wyraźnie jest tu widoczny wpływ modelu biznesowego opartego na pożyczce rocznej lub maksymalnie dwuletniej, a na rynku występują też i będą się rozwijały (jako przyjazne uboższym konsumentom) pożyczki znacznie dłuższe.</p> <p>Z uwagi na powyższe okoliczności, KPF rekomenduje wyłączenie spod regulacji limitującej pozaodsetkowe koszty kredytu, te produkty kredytu konsumenckiego, których okres utrzymywania przekracza jeden rok, ewentualnie dwa lata. Rekomendacja ta uzasadniona jest</p>	
--	--	---	--

			<p>również doświadczenia europejskimi. Ustawodawca brytyjski, tworząc regulację nakładającą maksymalny poziom kosztów kredytu, zastosował ją wyłącznie do „krótkoterminowych umów kredytu konsumenckiego o wysokich kosztach”, które zdefiniował jako te umowy kredytu konsumenckiego, które zostały zawarte na okres do 12 miesięcy lub których RRSO przekracza 100 %⁵.</p> <p>Projekt ustawy zakłada, że suma kosztów pozaodsetkowych kredytu nie będzie mogła przekroczyć sumy:</p> <p>a) 25 % całkowitej kwoty kredytu, oraz</p> <p>b) 30 % całkowitej kwoty kredytu wyrażonej stosunku rocznym,</p> <p>z zastrzeżeniem, że pozaodsetkowe koszty kredytu w całym okresie kredytowania nie będą mogły być wyższe od całkowitej kwoty kredytu.</p> <p>Jednocześnie proponuje się mechanizm (dodawany art. 36b ustawy o kredycie konsumenckim), aby w przypadku odroczenia spłaty na kolejne okresy spłaty w okresie 120 dni od daty wypłaty kredytu całkowitą kwotę kredytu stanowiła kwota udzielonego i wypłaconego kredytu, którego spłata została następnie odroczone, natomiast do pozaodsetkowych kosztów kredytu dolicza się wszystkie koszty i opłaty związane z wydłużeniem okresu kredytowania, które kredytodawca jest obowiązany ponieść w związku z odroczeniem spłaty, naliczone w stosunku do całkowitej kwoty kredytu i pobrane w okresie 120 dni od dnia wypłaty kredytu. Dodatkowo ustawodawca proponuje zastosowanie powyższego mechanizmu ustalania całkowitej kwoty kredytu i całkowitego kosztu kredytu, w przypadku gdy konsument nie dokonał pełnej spłaty pierwszego kredytu, a kredytodawca</p>	
--	--	--	--	--

⁵ Financial Conduct Authority: Detailed rules for the price cap on high – cost short – term credit. Including feedback on CP 14/10 and final rules. November 2014.

		<p>udziela konsumentowi kolejnych kredytów w okresie 120 dni od dnia wypłaty pierwszego kredytu.</p> <p>Powyższa propozycja wprowadzenia limitu, pomijając kwestie fundamentalne o których KPF wspominał w treści swoich stanowisk z dnia 17 września 2013 r., 27 listopada 2013 r., 21 marca 2014r., budzi wątpliwości w zakresie realizacji zasady prawidłowej legislacji. Nie można na jej podstawie ustalić normy prawnej, która miałaby zastosowanie w konkretnym stanie faktycznym.</p> <p>Zgodnie z art. 3 ust. 2 u.k.k., za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki, umowę kredytu w rozumieniu prawa bankowego, umowę o odroczenie konsumentowi terminu spełnienia świadczenia pieniężnego, jeżeli konsument jest zobowiązany do poniesienia jakichkolwiek kosztów związanych z odroczeniem spełnienia świadczenia, umowę o kredyt, w której kredytodawca zaciąga zobowiązania wobec osoby trzeciej, a konsument zobowiązuje się do zwrotu kredytodawcy spełnionego świadczenia, umowę o kredyt odnawialny.</p> <p>Projekt ustawy, w kontekście propozycji limitu, nie zawiera odniesienia do art. 3 ust. 2 u.k.k., co nakazuje wnioskować, iż ustawodawca zamierza nałożyć ograniczenie pozaodsetkowego kosztu kredytu na wszystkie rodzaje umowy o kredyt konsumencki, bez względu na sposób udostępnienia kredytu do dyspozycji kredytobiorcy i cechy charakterystyczne poszczególnych produktów kredytowych. Tymczasem analiza formalnoprawna specyficznych cech poszczególnych rodzajów umów o kredyt, budzi wątpliwości co do prawidłowości nałożenia limitu i wpływu tego limitu na te umowy.</p> <p>Wątpliwości budzi propozycja nałożenia limitu na pozaodsetkowe koszty kredytu w przypadku kredytu konsumenckiego udzielanego na czas nieokreślony,</p>	
--	--	---	--

		<p>odznaczającego się cechą odnawialności (który w polskiej Dyrektywie o kredycie konsumenckim i polskiej ustawie o kredycie konsumenckim został określony jako kredyt odnawialny)⁶. Przykładem takiej umowy kredytu konsumenckiego jest kredyt odnawialny dystrybuowany za pośrednictwem nośnika w postaci karty kredytowej.</p> <p>Specyfika tego rodzaju produktu finansowego w połączeniu z wzorem matematycznym, jaki ma stać się elementem ustawowym dla celów limitowania (dodawany art. 36a ust. 2 u.k.k.), nie pozwala określić kosztów pozaodsetkowych kredytu na dzień udzielenia takiego kredytu. W ramach umowy o kredyt konsumencki udzielany na czas nieokreślony, kredytobiorca może – operując w granicach udzielonego limitu - wielokrotnie korzystać z kredytu dokonując operacji, np. przy użyciu karty kredytowej. Kredytodawca nie jest w stanie określić sposobu wykorzystania przyznanego kredytu, który ma wpływ na całkowity koszt kredytu konsumenckiego i jest zależny m.in. od kwoty wypłat, opłat za używanie karty, naliczanych bonusów, dostępnych opcji redukcji opłat związanych z użytkowaniem. Kredytodawca nie ma też możliwości przewidzenia sposobu spłaty zadłużenia, który decyduje o koszcie korzystania z karty, gdyż w przypadku tego produktu finansowego brak jest harmonogramu spłat, a zamiast niego do wyboru jest jedna z następujących opcji: spłata minimalna, większa niż minimalna, plan spłat ratalnych, całkowita spłata.</p>	
--	--	--	--

⁶ Analiza brzmienia oficjalnego tekstu Dyrektywy o kredycie konsumenckim (w wersji angielskiej) wskazuje, iż art. 13 Dyrektywy dotyczy umów o kredyt na czas nieoznaczony, a nie umów o kredyt odnawialny. Wyraźnie w Dyrektywie ustawodawca unijny posłużył się pojęciem „open-end credit agreement”, co oznacza umowę o kredyt na czas nieoznaczony. Analiza pozostałych wersji językowych również wspiera tezę, iż ustawodawca powinien posłużyć się pojęciem „umowy na czas nieoznaczony”, a nie „umowy o kredyt odnawialny”. Taki kierunek wykładni proponuje również M. Kłoda [w: Ustawa o kredycie konsumenckim. Komentarz. Wydawnictwo CH Beck 2011], wskazując, iż: „wersja polska art. 13 i 30 dyrektywy 2008/48/WE wspomina istotnie o „umowach o kredyt odnawialny”. Jednak przytaczając większość innych wersji językowych tych przepisów, w szczególności wersja bułgarska, czeska, duńska, estońska, fińska, francuska, hiszpańska, litewska, łotewska, maltańska, niderlandzka, niemiecka, portugalska, rumuńska, szwedzka i włoska, odnosi się do „umów o kredyt na czas nieoznaczony”, i to używając tak oczywistych językowo sformułowań jak *contrats de credit a duree indeterminee* w wersji francuskiej czy *unbefristete Kreditvertrage* w wersji niemieckiej”.

		<p>Do powyższego rodzaju umowy kredytu konsumenckiego nie jest możliwe również zastosowanie mechanizmów opartych o konstrukcję 120 dni, zarówno w przypadku odroczenia spłaty, jak i udzielania kolejnych kredytów.</p> <p>Dla próby analizy, czy mechanizm związany z odroczeniem spłaty będzie miał zastosowanie do umów kredytu odnawialnego, istotne znaczenie ma <i>ratio legis</i> tej regulacji, a więc przyczyny, dla których projektodawcy zdecydowali się wprowadzić dany przepis prawny. W treści Założeń do projektu ustawy z dnia 18 kwietnia 2014 r. wskazano, iż celem tej regulacji (mechanizmu 120 dni – przyp. KPF) jest <i>„przeciwdziałanie sytuacjom, w których udziela się konsumentom pożyczek na krótkie okresy, z wymaganą w krótkim okresie całkowitą jednorazową spłatą pożyczki wraz z jej kosztami, co powoduje, iż konsumenta staje przed koniecznością przedłużenia spłaty pożyczki na kolejny okres, aby podolać obłudze obciążenia”</i>. Wydaje się, że konstrukcja umowy kredytu odnawialnego odrywa się od tak pojętego celu regulacji, którym jest wyraźna ochrona kredytobiorcy przed ewentualnymi negatywnymi zachowaniami, występującymi w modelu kredytowania z wykorzystaniem kredytów udzielanych na krótkie okresy i spłacane w sposób jednorazowy.</p> <p>Również w przypadku mechanizmu opartego o „konstrukcję 120 dni” przy udzielaniu kolejnych kredytów, trudno zastosować projektowane przepisy do umów kredytu odnawialnego. W przypadku bowiem kredytu odnawialnego, w myśl art. 5 ust. 7 u.k.k. całkowitą kwotą kredytu jest kwota przyznanego limitu, rozumiana jako suma środków udostępnionych konsumentowi na podstawie umowy kredytu. W jej ramach kredytobiorca dokonuje odpowiednich – według swojego uznania i warunków umowy – wypłat, których</p>	
--	--	--	--

		<p>wysokość, termin, częstotliwość, koszt nie da się przewidzieć na dzień zawarcia umowy. Propozycja zawarta w projektowanym art. 36c u.k.k. przewiduje natomiast sytuacje, w których kredytodawca udziela kolejnych kredytów, przy założeniu, że kredytobiorca nie spłacił poprzedniego, gdzie wszystkie parametry finansowe kredytu są możliwe do określenia (znana jest kwota każdego kolejnego kredytu, jego koszt i RRSO). Nie obejmuje to jednak sytuacji wypłaty kolejnych kwot w ramach przyznanego limitu, który jest jednocześnie całkowitą kwotą kredytu.</p> <p>Powyższe cechy umowy o kredyt konsumencki zawartej na czas nieokreślony powodują, iż nie jest możliwe zastosowanie zaproponowanego przez regulatora limitu całkowitego kosztu kredytu w odniesieniu do tego rodzaju umowy o kredyt konsumencki. Z uwagi na fakt, iż zaprojektowany mechanizm limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu nie da się zastosować do umów kredytu konsumenckiego zawartych na czas nieokreślony, postulujemy, aby ustawa przewidywała wyłączenie przedmiotowe spod regulacji limitu, umów kredytu konsumenckiego zawartych na czas nieoznaczony, przewidujących możliwość wielokrotnej wypłaty i swobodnej spłaty kwoty kredytu, w ramach oznaczonego limitu.</p> <p>Za wyłączeniem powyższych umów kredytu konsumenckiego z regulacji limitującej pozaodsetkowy koszt kredytu przemawiają również doświadczenia międzynarodowe. W Wielkiej Brytanii ustawodawca tworząc analogiczną regulację limitującą koszt kredytu, opartą na mechanizmie całkowitego kosztu kredytu, z uwagi na specyfikę umowy kredytu zawartego na czas nieoznaczony, opartej o cechy odnawialności, zdecydował się na wyłączenie z limitu m.in. umów kredytu w rachunku bieżącym (ovedrafts) oraz kart</p>	
--	--	--	--

		<p>kredytowych (credit cards)⁷.</p> <p>Tworzenie bardzo istotnych przepisów prawnych, które nie uwzględniają specyfiki danego produktu kredytowego spowodować może całkowitą eliminację tej bardzo popularnej formy udzielania kredytu konsumenckiego, gdyż kredytodawcy – nie mogąc zastosować wprost przepisów nakładających limit – z ostrożności wycofają ze swojej oferty te produkty. Ustawodawca dopuszczając do ustanawiania przepisów o charakterze generalnym, które tak znacznie ingerują w treść stosunku prawnego, bez przedstawienia oceny skutków regulacji na konkretne produkty finansowe, może doprowadzić do utraty finansowania znacznej części gospodarstw domowych, co z pewnością nie było celem analizowanej regulacji.</p> <p>Konstatację o konieczności uwzględnienia specyfiki danego produktu w projektowanej regulacji, potwierdzają wnioski z przeprowadzonych analiz danych, uzyskanych w ramach przeprowadzonego badania ankietowego, pozwalającego na oszacowanie skutków wejścia w życie przedmiotowych przepisów, odnoszących się do limitowania całkowitego kosztu kredytu⁸.</p> <p>To badanie jest aktualnie jedynym, które określa jakie skutki dla rynku kredytu konsumenckiego, oferowanego przez sektor pożyczkowy, będą miały rekomendowane przez Ministerstwo Finansów przepisy.</p> <p>Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego w grupie przedsiębiorstw działających na rynku pożyczkowym pozwalają między innymi na dokonanie opisu struktury produktowej tego rynku. Według szacunków firm biorących udział w ankiecie około 1/4 rynku to pożyczki zaciągnięte na</p>	
--	--	---	--

⁷ Financial Conduct Authority: Detailed rules for the price cap on high – cost short – term credit. Including feedback on CP 14/10 and final rules. November 2014.

⁸ Dr Piotr Białowolski. Ocena skutków wprowadzenia limitu kosztów pozaodsetkowych na rynek pożyczek konsumenckich – impact assesement. Warszawa, grudzień 2014 roku.

		<p>okres krótszy niż 6 miesięcy i w kwocie nie przekraczającej 1.000 PLN. Wartość tego segmentu można szacować na ok. 900 mln PLN. Działalność na największą skalę instytucje pożyczkowe prowadzą w segmencie pożyczek w kwotach od 1.000 do 5.000 PLN, udzielonych na okres od sześciu miesięcy do dwóch lat. Pożyczki tej kategorii stanowią prawie 1/3 rynku, czyli można je szacować na ok. 1,2 mld PLN. Jednocześnie, co należy silnie podkreślić, coraz większą część rynku pożyczkowego zaczynają stanowić pożyczki na dłuższe okresy i na kwoty przekraczające 2.000 PLN. Ten segment stanowić może już wartość rynku ok. 400 mln PLN.</p> <p>Instytucje pożyczkowe określają możliwą skalę zmniejszenia rynku pożyczkowego po wejściu w życie regulacji ograniczającej koszty kredytu do „25% + 30%*długość okresu umowy” na 1.083 mln PLN, co oznaczać będzie spadek aż o około 1/3. Takie wskazania zdają się potwierdzać również szacunki firm pożyczkowych, odnoszące się do kwestii spodziewanego spadku zatrudnienia. Wskazują one na redukcję o ok. 36% wszystkich osób pracujących w sektorze instytucji pożyczkowych.</p> <p>Największe negatywne skutki spodziewane są w obszarze sprzedaży bezpośredniej u klienta. Skala ograniczenia rynku w tym kanale może wynieść nawet 35%. Również sprzedaż przez placówki może uciepieć w stopniu przekraczającym średnią. Najmniejsze oddziaływanie nowej regulacji przewidywane jest w kanale internetowym, gdzie skutki ograniczenia nie powinny przekroczyć 28%.</p> <p>W największym stopniu ograniczeniami mogą zostać dotknięte pożyczki udzielane przez firmy pożyczkowe na długie okresy. Według szacunku firm z branży, spadek w tym obszarze może wynieść nawet 58%. Również dość duże ograniczenia spodziewane są w grupie produktów krótkookresowych i na</p>	
--	--	--	--

			<p>niskie kwoty. Spodziewana skala ograniczenia tego rynku jest na poziomie ok. 44%. Nową regulacją w najmniejszym stopniu będzie najprawdopodobniej dotknięta grupa pożyczek na kwotę od 300 do 5.000 PLN i na okresy od pół roku do dwóch lat. Spodziewana skala ograniczeń na tym rynku nie powinna przekroczyć 1/4.</p> <p>Należy również zauważyć, iż zgodnie z oceną ekspercką Autora Raportu, przy założonym kształcie krzywych popytu na produkty pożyczkowe, poziom strat obserwowanych w grupie klientów firm pożyczkowych może wynieść po wprowadzeniu regulacji od 257 mln PLN do 1.027 mln PLN rocznie. Są to straty konsumentów, którzy chcieliby pozyskać produkt pożyczkowy, ale ze względu na wysokie ryzyko zostaną z tego rynku wykluczeni. W wariantcie referencyjnym strata gospodarstw domowych, klientów rynku pożyczkowego, wynosi nieznacznie powyżej 0,5 mld PLN w skali roku. Jest to poziom zbliżony do 0,03% rocznego PKB. Ten poziom strat będzie jednak większy, bowiem w obecnym badaniu nie zostały zebrane odpowiedzi od respondentów z sektora bankowego, którzy jeszcze nie wiedzą dokładnie, w jakim stopniu zostaną dotknięci tą regulacją. A jakie jest ryzyko strat klientów opisano już w części odnoszącej się choćby do kwestii stosowania przedmiotowych przepisów do kredytów odnawialnych.</p>	
136.	Art.7 pkt 3 (art. 36b KredKonsU)	Związek Firm Pożyczkowyc h	<p>Projektowany przepis art. 36b ustawy o kredycie konsumenckim przewiduje szczególne zasady obliczania całkowitej kwoty kredytu oraz pozaodsetkowych kosztów kredytu na potrzeby limitowania tych kosztów, w przypadku odroczenia spłaty zadłużenia wynikającego z umowy o kredyt w okresie 120 dni od dnia wypłaty kredytu. Powyższe rozwiązanie budzi nasz głęboki sprzeciw, albowiem może w istocie prowadzić do pozbawienia konsumentów możliwości</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Rozwiązanie przyjęte w projekcie ustawy zapobiega omijaniu przepisów poprzez finansowanie spłaty jednej pożyczki kolejnymi pożyczkami (do każdej z osobna miałby bowiem zastosowanie oddzielny limit,</p>

		<p>korzystania z krótkoterminowych pożyczek. Zwraca uwagę w szczególności rażąca arbitralność proponowanego rozwiązania, w szczególności w odniesieniu do długości okresu, w którym pozaodsetkowe koszty kredytu miałyby podlegać sumowaniu, tj. 120 dni od dnia wypłaty kredytu. W uzasadnieniu Projektu ustawy nie zawiera wskazania żadnych argumentów, które wyjaśniałyby, dlaczego Projektodawcy zdecydowali się na przyjęcie wyżej wspomnianego okresu jako okresu referencyjnego, a które równocześnie wyjaśniałyby powody, dla których nie zdecydowano się na przyjęcie innego okresu, np. 60 lub 180 dni.</p> <p>Niezależnie od powyższego uważamy za konieczne uzmysłowienie Projektodawcom negatywnego wpływu proponowanego rozwiązania na sytuację konsumentów. Należy mieć na uwadze, że odroczenie spłaty zadłużenia wynikającego z umowy o kredyt wiąże się z dla kredytodawcy z kosztami porównywalnymi do kosztów ponoszonych w związku z zawarciem umowy o kredyt. Koszty te obejmują w szczególności koszty związane z koniecznością aktualizacji oceny zdolności kredytowej konsumenta, analizą ryzyka kredytowego związanego z wydłużeniem okresu spłaty, koniecznością sporządzenia aneksu do umowy kredytowej oraz doręczenia go konsumentowi, jak również wykonania towarzyszących obowiązków informacyjnych. Proponowane przez projektodawców drastyczne ograniczenie możliwości naliczenia konsumentowi uzasadnionych kosztów związanych z odroczeniem spłaty zadłużenia wynikającego z krótkoterminowej pożyczki w okresie 120 dni od wypłaty pożyczki spowoduje, że kredytodawcy udzielający pożyczek krótkoterminowych niezwłocznie po upływie terminu spłaty określonego w umowie będą kierować sprawy przeciwko konsumentom na drogę postępowania sądowego i egzekucji.</p>	<p>pomimo, że w praktyce funkcjonowałyby one tak jak jedna pożyczka) udzielanymi przez tego samego pożyczkodawcę, zamiast jednej pożyczki na dłuższy termin.</p>
--	--	--	--

			<p>Efekt ten będzie tym większy, jeśli przyjęta zostanie propozycja zawarta w projektowanym art. 33a ustawy o kredycie konsumenckim, przewidująca wprowadzenie limitu opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu (por. uwagi w pkt 3 pisma). Będzie się to wiązać dla dłużnika z obowiązkiem poniesienia kosztów procesu i egzekucji, w tym kosztów opłat sądowych, skarbowych, adwokackich i egzekucyjnych. Ponieważ wysokość tych kosztów z reguły będzie znacznie przewyższać wysokość opłat za odroczenie spłaty zadłużenia stosowanych obecnie przez tych kredytodawców, może to prowadzić do powstawania nadmiernego zadłużenia i wykluczenia finansowego gospodarstw domowych. Warto wspomnieć również o zwiększonych kosztach ponoszonych przez budżet państwa związku z większą liczbą spraw rozpoznawanych przez sądy.</p> <p>Wszystkie przedstawione powyżej argumenty w naszej ocenie przemawiają za koniecznością rezygnacji z koncepcji szczególnego limitowania pozaodsetkowych kosztów związanych z odroczeniem spłaty zadłużenia wynikającego z umowy o kredyt, co powinno polegać na wykreśleniu projektowanego art. 36b ustawy o kredycie konsumenckim.</p>	
137.	Art.7 pkt 3 (art. 36b KredKonsU)	VIVUS FINANCE	<p>Projektowany przepis art. 36b ustawy o kredycie konsumenckim określa szczególny sposób obliczania całkowitej kwoty kredytu oraz pozaodsetkowych kosztów kredytu, w przypadku odroczenia spłaty zadłużenia wynikającego z umowy o kredyt w okresie 120 dni od dnia wypłaty kredytu.</p> <p>Proponowane rozwiązanie budzi zasadnicze wątpliwości, albowiem może skutkować pozbawieniem konsumentów możliwości uzyskania odroczenia spłaty pożyczki na korzystnych warunkach w przypadku trudności ze spłatą</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Vide stanowisko MF jak powyżej.</p>

		<p>wynikających ze zdarzeń o charakterze losowym. Proponowane rozwiązanie razi swoją arbitralnością, co jest szczególnie widoczne w odniesieniu do ustalonej długości okresu, w którym pozaodsetkowe koszty kredytu miałyby podlegać sumowaniu (120 dni od dnia wypłaty kredytu). Należy zwrócić uwagę, iż w uzasadnieniu Projektu ustawy brak jakichkolwiek argumentów wyjaśniających powody, dla których zdecydowano się na przyjęcie wyżej wspomnianego okresu jako podstawy do obliczenia limitu.</p> <p>W naszej ocenie proponowane rozwiązanie będzie miało negatywny wpływ na sytuację konsumentów. Należy mieć na uwadze, że odroczenie spłaty zadłużenia wynikającego z umowy o kredyt wiąże się dla kredytodawcy z koniecznością poniesienia istotnych kosztów. Koszty te są zbliżone do kosztów ponoszonych w związku z zawarciem umowy o kredyt i obejmują m.in. koszty wykonania obowiązków informacyjnych, aktualizacji oceny zdolności kredytowej konsumenta, analizy ryzyka kredytowego związanego z odroczeniem spłaty, sporządzenia aneksu do umowy kredytowej, doręczenia korespondencji konsumentowi.</p> <p>Radykalne ograniczenie możliwości obciążenia konsumenta uzasadnionymi kosztami związanymi z odroczeniem spłaty zadłużenia w okresie 120 dni od wypłaty kredytu spowoduje, że kredytodawcy udzielający pożyczek krótkoterminowych niezwłocznie po upływie terminu spłaty określonego w umowie będą w istocie zmuszeni skierować sprawę do sądu. Zjawisko to będzie tym bardziej widoczne, jeżeli przyjęta zostanie zmiana proponowana w art. 33a ustawy o kredycie konsumenckim, obejmująca określenie maksymalnej wysokości opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu, które mogą być naliczane na podstawie art. 30 ust. 1 pkt 11 ustawy o kredycie konsumenckim. Będzie się to wiązać</p>	
--	--	--	--

dla dłużnika z obciążeniem go kosztami procesu i egzekucji, których wysokość będzie znacznie przewyższać wysokość kosztów, jakie dłużnik ten poniósłby w związku z odroczeniem spłaty pożyczki. Wysokość przykładowych kosztów procesu i egzekucji przedstawia poniższa tabela.

Wartość przedmiotu sporu	1600 zł
Opłata sądowa od pozwu w postępowaniu uproszczonym	30 zł
Koszty zastępstwa advokackiego w procesie	600 zł
Opłata sądowa od wniosku o nadanie klauzuli wykonalności	50 zł
Koszty zastępstwa advokackiego w postępowaniu klauzulowym	60 zł
Opłata egzekucyjna - stosunkowa 15% wyegzekwowanego roszczenia	240 zł
Koszty zastępstwa advokackiego w postępowaniu egzekucyjnym	150 zł
Razem:	1130 zł

Z powyższej tabeli wynika, że wysokość koszty procesu i egzekucji dla spraw o wartości przedmiotu sporu w przedziale od 1 000 do 2 000 zł może wynosić nawet 2/3 wartości należności. Do tego należy doliczyć odsetki za opóźnienie za okres od dnia powstania zaległości do dnia ściągnięcia należności przez komornika. Obciążenie dłużnika tymi kosztami może skutkować nadmiernym zadłużeniem oraz wykluczenia finansowym tych osób. Należy wziąć pod uwagę również wzrost kosztów wymiaru sprawiedliwości w związku z dodatkowym obciążeniem sądów dużą ilością spraw o niewielkiej wartości przedmiotu sporu.

Z kolei projektowany przepis art. 36c ustawy o kredycie

		<p>konsumenckim przewiduje szczególne zasady obliczania całkowitej kwoty kredytu oraz pozaodsetkowych kosztów kredytu w przypadku udzielenia przez kredytodawcę konsumentowi, który nie dokonał pełnej spłaty kredytu, kolejnych kredytów w okresie 120 dni od dnia wypłaty pierwszego kredytu.</p> <p>Odnosząc się do powyższej propozycji, w pierwszej kolejności należy podnieść, iż ograniczenie możliwości naliczania uzasadnionych opłat w przypadku udzielenia kolejnej pożyczki przed całkowitą spłatą wcześniej udzielonej pożyczki przez tego samego kredytodawcę pogorszy sytuację konsumentów. W związku z ograniczeniem możliwości uzyskania dodatkowego finansowania u dotychczasowego kredytodawcy, może dojść do zjawiska nasilonej migracji klientów pomiędzy firmami pożyczkowymi, co będzie utrudniać nawiązywanie długoterminowych relacji kredytowych opartych na zaufaniu.</p> <p>Co istotne, decyzja o zmianie kredytodawcy nie będzie w tych okolicznościach spowodowana niezadowoleniem z oferty dotychczasowego kredytodawcy, lecz sztucznie wymuszona przez ustawę. Podejmowanie przez regulatora działań zniekształcających zachowania rynkowe konsumentów świadczy o błędnym rozumieniu ich interesów oraz sprzyja kształtowaniu się postaw nieetycznych, opartych na poczuciu braku odpowiedzialności za własne działania, określanych niekiedy jako <i>moral hazard</i>.</p> <p>Należy również zwrócić uwagę, że konieczność skorzystania przez konsumenta poszukującego dodatkowego finansowania z oferty innego kredytodawcy może wpływać na zwiększenie kosztów ponoszonych przez konsumenta w związku z udzieleniem kredytu, albowiem koszt obsługi nowego klienta jest z reguły wyższy niż koszt obsługi znanego klienta, m.in. z</p>	
--	--	--	--

			uwagi na brak pozytywnej historii współpracy. W związku z powyższym rekomendujemy wykreślenie z Projektu ustawy art. 36b i 36c ustawy o kredycie konsumenckim.	
138.	Art.7 pkt 3 (art. 36a i 36b KredKonsU)	Związek Firm Pożyczkowych	Kwestia limitu była przedmiotem wypowiedzi interesariuszy, biorących udział w pracach nad założeniami do Projektu ustawy. Jak zauważył ZBP w jednym ze swoich pism - ograniczenie oprocentowania kredytów poprzez określenie górnego limitu wysokości stopy kredytu lombardowego NBP jest rozwiązaniem ułomnym i stwarza zagrożenie dla konsumentów, ponieważ w przypadku obniżania stóp procentowych przez bank centralny następuje wykluczenie coraz większych grup potencjalnych klientów z legalnego rynku kredytowego. Ten pogląd można odnieść wprost do planowanego limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu, który został ustalony na poziomie, nieuwzględniającym prawa kredytobiorców do jakiegokolwiek zysku. Skoro zatem obniżenie rentowności produktów bankowych stanowi wprost zagrożenie dla konsumentów, to również wyeliminowanie części oferty w sektorze pozabankowym będzie powodowało wykluczenie potencjalnych klientów z legalnego rynku kredytowego. Na problem wykluczenia zwrócił uwagę również Związek Przedsiębiorców i Pracodawców, stwierdzając, że nie ma dowodów na to, aby limity cenowe w jakikolwiek sposób zwiększały ochronę konsumentów, a z tego wynika, że tym bardziej wątpliwe jest, aby w wyniku wprowadzenia limitu poprawie uległo bezpieczeństwo konsumentów, którzy w obliczu wykluczenia z rynku większości oferty firm pożyczkowych zostaną wykluczeni z legalnego obrotu kredytowego i zepchnięci do szarej strefy. Co więcej, cytowany pogląd wyrażono we wrześniu 2013 r. i od tego czasu, mimo intensywnych i szerokich	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Vide stanowisko MF do wcześniejszych uwag.

		<p>konsultacji – nadal nie znaleziono argumentu, przemawiającego za koniecznością limitowania ceny kredytu, a przynajmniej nie wyrażono go wprost w uzasadnieniu, z którego w zasadzie wynika jedynie, że projektodawca jest zorientowany na wyeliminowanie produktów krótkoterminowych i zastępowanie ich produktami długoterminowymi. W tym kontekście warto również zwrócić uwagę na szczególnie trafny pogląd, jaki w tej sprawie wyraziła Konfederacja Lewiatan, która w uwagach końcowych pisma z dnia 18 września 2013 r. podniosła, że jeśli celem planowanej regulacji nie jest wykluczenie z rynku kredytu konsumenckiego instytucji pozabankowych, to ostateczne założenia legislacyjne powinny w większym stopniu koncentrować się również na unikaniu dyskryminacji w kreowanych warunkach udzielania kredytów konsumenckich. Ponadto, Konfederacja Lewiatan podkreśliła również – powołując się na orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego – że zróżnicowanie przy braku usprawiedliwionych przesłanek takiego zróżnicowania powoduje sprzeczność takich propozycji z zasadą niedyskryminacji i równości wobec prawa wyrażoną w art. 32 Konstytucji RP. W świetle bowiem orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, art. 32 Konstytucji RP powinien być rozumiany w ten sposób, że wszystkie podmioty prawa charakteryzujące się w równym stopniu daną cechą (udzielanie kredytu konsumenckiego), powinny być traktowane równo, a więc według jednakowej miary, bez zróżnicowań dyskryminujących jak i faworyzujących (wyrok TK z dnia 29 czerwca 2001 r., sygn. K 23/00).</p> <p>Według deklaracji Ministerstwa Finansów, zawartej w uzasadnieniu Projektu ustawy – podstawą dla ustalenia finalnej wersji formuły limitu kosztów były raporty, opracowania i analizy przekazane przez partnerów społecznych. Niestety,</p>	
--	--	--	--

			<p>zawarty w Projekcie ustawy proponowany kształt przepisów nowelizowanej ustawy o kredycie konsumenckim zdaje się potwierdzać tezę, iż nowelizacja ta zostaje przeprowadzona bez analizy takich czynników jak obecny stan faktyczny i potrzeby rynku oraz konsumentów, a także bez uwzględnienia skutków jakie nowe przepisy spowodują w odniesieniu do konsumentów oraz instytucji pożyczkowych – z podziałem na te, które oferują mikropożyczki oraz pożyczki długoterminowe. Tu warto wspomnieć, iż z dniem 31.12.2014 r. stan faktyczny ulegnie zmianom o charakterze fundamentalnym, bowiem tego dnia wchodzi w życie nowe przepisy o tzw. „upadłości konsumenckiej” - o czym w uzasadnieniu Projektu ustawy nie wspomina się choćby słowem. Jedyna analiza, na którą wskazuje projektodawca w uzasadnieniu Projektu ustawy odnosi się natomiast do kosztów po stronie kredytodawcy i na tej podstawie dokonana jest limitacja ceny, tj. kosztu po stronie konsumenta, co jest zabiegiem wadliwym metodologicznie. Ministerstwo Finansów przyjęło, że koszty stałe i koszty ryzyka (ponoszone przez pożyczkodawców) w przypadku mikropożyczek (rozumianych przez Ministerstwo Finansów jako pożyczki na kwotę do 2.000 zł) oscylują w granicach od 26% do 38% pożyczanej kwoty, wobec czego – dla mikropożyczek – zaproponowano limit kosztów na poziomie 25%, tj. o jeden punkt procentowy poniżej minimalnych kosztów, ponoszonych przez pożyczkodawców. Zaproponowany limit nie pozwala zatem przedsiębiorcom pokryć w pełni ponoszonych kosztów udzielenia pożyczki – nie mówiąc już o uzyskaniu jakiegokolwiek zysku. Co więcej, w uzasadnieniu Projektu ustawy stwierdza się, że w przypadku firm udzielających pożyczek na krótki termin (tj. mikropożyczek), wynagrodzenie z tytułu oprocentowania wynosi kilka złotych,</p>	
--	--	--	--	--

		<p>a zatem – co również podkreślono w uzasadnieniu do Projektu ustawy – oprocentowanie nie może stanowić racjonalnego źródła przychodu dla instytucji pożyczkowych, udzielających pożyczek z relatywnie niedługim terminem spłaty. Z treści uzasadnienia do Projektu ustawy wynika również, że projektodawca ma świadomość, iż część kosztów, ponoszonych przez pożyczkodawcę ma charakter stały i niezależny od wysokości kwoty udzielanej pożyczki – a co za tym idzie, nie ma możliwości ich obniżenia. Mimo to, w dalszej części uzasadnienia stwierdza się, że „zaproponowano limit mieszczący się w dolnej granicy kosztów ponoszonych przez przedsiębiorców, co dodatkowo powinno motywować przedsiębiorców do racjonalizacji kosztów.” Wobec tego można zadać pytanie – w jaki sposób racjonalizować te koszty?</p> <p>Przeprowadzone analizy wykazują, że rozwiązanie zaproponowane przez projektodawcę jest zadziwiająco korzystne dla firm oferujących produkty długoterminowego, kosztem – w pierwszej kolejności – firm udzielających mikropożyczek, a w konsekwencji również – a może przede wszystkim – kosztem konsumenta. W odniesieniu do mikropożyczek, limit kosztów został ustalony na poziomie, który pozbawia uzasadnienia oferowanie konsumentom kredytów konsumenckich na niskie kwoty i z relatywnie krótkim terminem spłaty, prowadząc tym samym do sankcjonowanego prawem wykluczenia tego produktu, co z kolei doprowadzi do spłycenia rynku kredytów konsumenckich, który obecnie – w warunkach działania zgodnie z prawami wolnej konkurencji – jest bardzo różnicowany, dzięki czemu konsument ma możliwość wyboru produktów najbardziej dopasowanych do jego potrzeb. Tu warto podkreślić, że wg danych, zawartych w tabeli pt.</p>	
--	--	--	--

		<p><i>Przeciętny udział pożyczek o danej wartości i danym okresie trwania w portfelach firm pożyczkowych</i> (Projekt założeń do Projektu ustawy – pismo Ministerstwa Finansów z dnia 18 kwietnia 2014 r., s. 11) – mikropożyczki, tj. pożyczki do kwoty 2.000 zł stanowią 73% udziału w portfelach firm pożyczkowych, a zatem – zaproponowana formuła limitu kosztów wyklucza z rynku niemal $\frac{3}{4}$ oferty, pozostawiając konsumentom jedynie oferty pożyczek na relatywnie wysokie kwoty, co w oczywisty sposób doprowadzi do wzrostu poziomu zadłużenia konsumentów. Mimo bowiem projektowanego spadku wolumenu pożyczek, wzrośnie ich całkowita wartość, co z kolei przełoży się na wzrost poziomu zadłużenia oraz kosztów jego obsługi.</p> <p>Warto również zwrócić uwagę na fakt, że mikropożyczki są produktem niesubstituowanym, a rynek pożyczkowy jest określany przez KNF „jako komplementarny do rynku bankowego”. Co więcej, KNF – w Raporcie o sytuacji banków w Polsce w 2012 r. - stwierdziła, że firmy pożyczkowe mogą wywierać presję konkurencyjną na sektor bankowy, co „może być korzystne z punktu widzenia interesów i gospodarki”. Radykalne ograniczenie oferty firm pożyczkowych wpłynie zatem negatywnie przede wszystkim na sytuację konsumentów, którzy – pozbawieni możliwości finansowania relatywnie niewielkimi kwotami – będą zmuszeni do korzystania z ofert nominalnie droższych. Dziwić zatem może próba wyeliminowana z rynku najbardziej konkurencyjnych i innowacyjnych zarazem produktów, których popularność wśród konsumentów świadczy o ich dostosowaniu do potrzeb. Nie istnieją poza tym żadne racjonalne argumenty, które mogłyby uzasadniać powyższą preferencję projektodawców. Długość okresu kredytowania, zależy od przyjętego modelu biznesowego danej instytucji</p>	
--	--	---	--

		<p>pożyczkowej. Żaden interes społeczny nie przemawia za tym, aby ustawodawca w szczególny sposób chronił model biznesowy oparty na udzielaniu pożyczek na długi termin kosztem pożyczek krótkoterminowych. Wręcz przeciwnie, pożyczki krótkoterminowe są lepiej dopasowane do potrzeb znacznej części klientów i jak już wielokrotnie wskazywano stanowią one źródło finansowania krótkoterminowych potrzeb finansowych. Sztuczne kreowanie w tej grupie klientów popytu na pożyczki na dłuższy termin i na większe kwoty równałoby się zachęcaniu ich do nadmiernego zadłużania się, ze wszystkimi negatywnymi skutkami społecznymi tego zjawiska.</p> <p>Nowe przepisy opierają się na założeniach, które przede wszystkim nie zostały poprzedzone rzetelną i całościową analizą rynku. Ponadto, niektóre przepisy zawarte w Projekcie ustawy pozbawione są faktycznego uzasadnienia, co poddaje pod wątpliwość ich zasadność. Należy bowiem mieć na uwadze, że ograniczenie swobody działalności gospodarczej musi być uzasadnione interesem społecznym, nie zaś interesem jednego podmiotu lub podmiotów reprezentujących określony model biznesowy. Z uzasadnienia do Projektu ustawy nie wynika jednak, aby interes społeczny był faktycznie realizowany, bowiem nie przedstawiono jakichkolwiek danych, które mogłyby to potwierdzić. Mając zatem na uwadze powyższe, można dojść do wniosku, iż niektóre przepisy, zawarte w Projekcie ustawy naruszają konstytucyjne zasady proporcjonalności i wolności działalności gospodarczej.</p> <p>Wśród przewidywanych skutków regulacji wymienić można przykładowo wzrost skali wykluczenia finansowego oraz wzrost nominalnego zadłużenia konsumentów. Trudno wobec tego uznać, że nowe przepisy są prokonsumenckie. Od</p>	
--	--	--	--

		<p>czasu, gdy mikropożyczki – jako produkt bardziej konkurencyjny, a przede wszystkim, bardziej dopasowany do potrzeb klientów – zaczęły wypierać z rynku droższe produkty długoterminowe, wykreowano wokół nich wiele mitów, którym – niestety – projektodawca najprawdopodobniej uległ. Mityczne, horrendalne oprocentowanie oraz wysokie koszty to dwa najpopularniejsze z nich. Z tego też względu – jak się tłumaczy – podjęto decyzję o wprowadzeniu limitu kosztów pożyczki, mimo iż brak było sygnałów o nieprawidłowościach, mogących stanowić faktyczne zagrożenie dla konsumentów. Ocena projektodawcy, iż taki limit jest rozwiązaniem prokonsumenckim, jest po prostu błędna i dowodzi jedynie, że nie przeprowadzono analizy skutków regulacji, natomiast z przedstawionych w toku konsultacji analiz wyciągnięto wnioski, bądź bezzasadne, bądź po prostu fałszywe.</p> <p>Poziom bezpieczeństwa konsumentów nie zależy wprost proporcjonalnie od poziomu restrykcji limitu. Takie rozumowanie mogłoby bowiem prowadzić do wniosku, że limit na poziomie 0% oznacza pełne bezpieczeństwo konsumentów. Nic bardziej mylnego. Bezpieczeństwo konsumentów zależy przede wszystkim od skali ich wykluczenia z legalnego obrotu finansowego. Niestety, tego czynnika – przy określaniu limitu – nie uwzględniono, gdyż – jak wynika z uzasadnienia Projektu ustawy oraz danych statystycznych, zawartych w projekcie założeń do Projektu ustawy z dnia 18 kwietnia 2014 r. - niemal $\frac{3}{4}$ konsumentów (obecnie korzystających z usług firm pożyczkowych) zostanie wykluczonych z legalnego obrotu finansowego i zepchniętych do szarej strefy, gdzie obowiązuje prawo silniejszego.</p> <p>Odnosząc się jeszcze do kwestii bezpieczeństwa konsumentów w obrocie finansowym, warto raz jeszcze</p>	
--	--	--	--

		<p>zwrócić uwagę, iż w uzasadnieniu do Projektu ustawy nie wspomina się ani słowem o nowelizacji ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze – w zakresie tzw. upadłości konsumenckiej, która wchodzi w życie 31.12.2014 r. W świetle nowych przepisów, konsumenci będą mieli faktyczną (a nie teoretyczną – jak dotychczas) możliwość oddłużania się, poprzez korzystanie z radykalnie zliberalizowanych, nowych przepisów. Wspomniana zmiana ma również fundamentalne znaczenie w kontekście Projektu ustawy, bowiem przyznaje konsumentom tak szeroki zakres ochrony, że ryzyko zjawiska tzw. spirali zadłużenia i niewypłacalności konsumentów będzie obciążać – w zasadzie – wyłącznie instytucje finansowe. Z tego też względu – mając sprawne narzędzie do oddłużania konsumentów, nie ma przesłanek do narzucania sztucznych – i co warte podkreślenia – nieskutecznych limitów cen.</p> <p>Rozwiązaniem, które zasługuje na osobne uwzględnienie w kontekście omawiania limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu jest termin 120 dni, wskazany w projektowanych przepisach art. 36b i 36c ustawy o kredycie konsumenckim.</p> <p>Na wstępie należy przede wszystkim podkreślić, że termin 120 dni został wprowadzony całkowicie arbitralnie, bez jakiegokolwiek uzasadnienia, a tym bardziej bez przeprowadzania jakichkolwiek analiz. Świadczyć o tym może fakt, iż w toku konsultacji nad założeniami do Projektu ustawy nie wskazano ani jednego argumentu, przemawiającego za terminem 120 dni. Za taki argument nie można również uznać postulowanej w uzasadnieniu Projektu ustawy chęci uchronienia konsumentów przed koniecznością zawierania czterech umów pożyczki – każdej z terminem spłaty wynoszącym 30 dni – bowiem podobnie można „chronić”</p>
--	--	--

		<p>konsumentów terminem 60 dni przed „koniecznością” zawierania dwóch umów pożyczki lub terminem 360 dni, który miałby „chronić” przed „koniecznością” zawierania dwunastu umów pożyczki. Przedstawiona argumentacja jest jednak przede wszystkim wyrazem braku zrozumienia dla produktów krótkoterminowych, które nie odnawiają się automatycznie po upływie terminu spłaty, a co za tym idzie – nie generują tak absurdalnych kosztów, jakby to wynikało z niektórych – tendencyjnych – analiz, czynionych przez protagonistów limitu w obecnej formule. Powyższe dowodzi zatem, że koncepcja tzw. „120 dni” została implementowana do założeń do Projektu ustawy (a obecnie również do Projektu ustawy) bądź przypadkowo, bądź w wyniku przyjęcia za prawdziwe fałszywych wniosków z nierzetelnych analiz.</p> <p>W kontekście tzw. „terminu 120 dni” należy jednak zwrócić uwagę przede wszystkim na kwestię skutków, jakie implikują dla konsumentów przepisy go określające. Z treści art. 36c (w wersji zawartej w Projekcie ustawy) wynika bowiem, że po upływie terminu 120 dni, kredytodawca nie jest już ograniczony limitem, a zatem może on swobodnie zawrzeć kolejną umowę kredytu z konsumentem, dokonując tym samym tzw. „rolowania kredytu”. Oznacza to, że limit pozaodsetkowych kosztów kredytu – w formule zawartej w Projekcie ustawy – jest po prostu fikcją.</p> <p>Przytaczając podstawowe założenia limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu, zawartego w Projekcie ustawy, kredytodawca byłby uprawniony do naliczenia maksymalnych pozaodsetkowych kosztów w wysokości 55 % wysokości udzielonego kredytu rocznie (25 % kwoty kredytu + 30 % kwoty kredytu w skali roku) z zastrzeżeniem, że całkowity koszt nie mógłby wynieść więcej aniżeli kwota</p>	
--	--	---	--

		<p>kredytu udzielonego i wypłaconego kredytobiorcy. Kredytodawca długoterminowy, korzystając z możliwości, jakie daje mu art. 36c u.k.k. (w postulowanej wersji) będzie mógł jednak osiągnąć zysk wynoszący nawet ok. 275 % w skali roku. W rezultacie zjawisko, które regulator chciałby wyeliminować z sektora mikropożyczek, będzie mogło bez ograniczeń występować w sektorze pożyczek długoterminowych, gdzie dodatkowo wartości jednostkowe pożyczek są wyższe, przez co skala przyrostu nominalnego zadłużenia w zestawieniu z dochodem rozporządzalnym gospodarstwa domowego, jest o wiele większa.</p> <p>Przykład:</p> <p>Kredytodawca udziela konsumentowi pożyczki na kwotę 1.000 zł na okres 12 miesięcy. Teoretycznie, zgodnie z propozycją zawartą w Projekcie ustawy, maksymalna wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu wyniesie 550 zł (tj. 55 % kwoty kredytu), a zatem konsument – po roku będzie zobowiązany do spłaty kwoty 1.550 zł w dwunastu ratach po 129 zł każda (liczby po przecinku zostają zaokrąglone w dół). Konsument dokonuje spłaty jedynie jednej raty, a następnie zaprzestaje dokonywania spłat.</p> <p>1. miesiąc 1. - spłata 129 zł, kwota pozostała do spłaty 1.371 zł, 2. miesiąc 2. - brak spłaty, kwota pozostała do spłaty 1.371 zł, 3. miesiąc 3. - brak spłaty, kwota pozostała do spłaty 1.371 zł, 4. miesiąc 4. - brak spłaty, kwota pozostała do spłaty 1.371 zł.</p> <p>Wraz z zakończeniem 4. miesiąca upływa termin 120 dni, zastrzeżony w art. 36b i 36c projektowanej u.k.k., wobec czego kredytodawca proponuje konsumentowi rozwiązanie, mające rzekomo pomóc mu w spłacie zaległości i dokonuje rolowania udzielonego kredytu, pożyczając konsumentowi kwotę 1.371 zł, tj. kwotę pozostałą do zapłaty z 1. pożyczki. Kolejna pożyczka jest udzielana na okres 18 miesięcy – w celu</p>	
--	--	---	--

		<p>utrzymania rat na dotychczasowym poziomie. Dodatkowo, bierzemy pod uwagę fakt, że konsumentowi przysługuje – zgodnie z prawem – zwrot prowizji, za okres o który skrócono czas trwania pierwszej umowy pożyczki, wobec czego zakładamy, że kredytodawca dokona zwrotu na rzecz konsumenta kwoty 200 zł ($1000 \times 30\% \times 8/12$).</p> <p>Z udzielonej w 121. dniu drugiej pożyczki w wysokości 1.371 zł całość zostaje przeznaczona na spłatę poprzedniej pożyczki, a kwota do dyspozycji konsumenta wynosi 0 zł. W związku z zawarciem drugiej umowy pożyczki, konsument będzie zobowiązany do zapłaty w sumie już 2.330 zł, płatnych w osiemnastu ratach w wysokości 129 zł.</p> <p>Miesiąc 5. - spłata 129 zł, kwota pozostała do spłaty 2.201 zł,</p> <p>Miesiąc 6. - spłata 71 zł, kwota pozostała do spłaty 2.130 zł,</p> <p>Miesiąc 7. - brak spłaty, kwota pozostała do spłaty 2.130 zł,</p> <p>Miesiąc 8. - brak spłaty, kwota pozostała do spłaty 2.130 zł.</p> <p>Wraz z zakończeniem 8. miesiąca upływa kolejny termin 120 dni, zastrzeżony w art. 36b i 36c projektowanej u.k.k., wobec czego kredytodawca ponownie proponuje konsumentowi rozwiązanie, mające rzekomo pomóc w spłacie zaległości i dokonuje kolejnego rolowania udzielonego kredytu, pożyczając konsumentowi kwotę 2.130 zł, tj. sumę pozostałą do zapłaty z tytułu 2. pożyczki. Tym razem pożyczka jest udzielana na 24 miesiące – celem utrzymania rat na dotychczasowym poziomie. Dodatkowo zakładamy ponownie, że kredytodawca dokona na rzecz konsumenta zwrotu</p>	
--	--	---	--

		<p>pro wizji, tym razem w wysokości 320 zł (1371 x 30% x 14/18).</p> <p>Z udzielonej w 242. dniu trzeciej pożyczki w wysokości 2.130 zł całość zostaje przeznaczona na spłatę poprzedniej pożyczki. W związku z zawarciem trzeciej umowy pożyczki, konsument będzie zobowiązany do zapłaty w sumie 3.940 zł, płatnych w dwudziestu czterech ratach w wysokości 164 zł każda.</p> <p>Miesiąc 9. - spłata 164 zł, kwota pozostała do spłaty 3.776 zł,</p> <p>Miesiąc 10. - spłata 156 zł, kwota pozostała do spłaty 3.620 zł,</p> <p>Miesiąc 11. - brak spłaty, kwota pozostała do spłaty 3.620 zł,</p> <p>Miesiąc 12. - brak spłaty, kwota pozostała do spłaty 3.620 zł.</p> <p>Po upływie roku, w ciągu którego dokonano dwukrotnego rolowania pożyczki, konsument – pożyczając pierwotnie 1.000 zł, ma do zapłaty 3.620 zł oraz około 200 zł tytułem odsetek, których wcześniej nie uwzględniono w obliczeniach. Mając dodatkowo na uwadze fakt, że konsument dokonał spłaty pierwszej raty w wysokości 129 zł – koszty jego pożyczki wyniosą niemal 2.750 zł w skali roku, tj. około 275 %, zamiast ustawowych 55 %. Podkreślić przy tym należy, że dokonując powyższych obliczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyjęto, że kredytodawca zwróci należną konsumentowi prowizję, • dokonano zaokrągleń w dół do pełnego złotego, • nie wzięto pod uwagę odsetek ustawowych, które dodatkowo zwiększają koszty po stronie konsumenta. <p>Biorąc pod uwagę przedstawiony przykład, w którym wskazano jak można „zastosować w praktyce” postulowany</p>	
--	--	--	--

		<p>limit, trudno zgodzić się z tezą, iż projektowane przepisy mają charakter prokonsumencki. Co ciekawe, projektodawca z jednej strony zakłada, że prolongaty produktów krótkoterminowych stanowią kosztowe zagrożenie dla bezpieczeństwa finansowego konsumenta, natomiast w odniesieniu do produktów długoterminowych zdaje się już nie dostrzegać, lub nie chce dostrzec realnego zagrożenia, jakie implikuje zawarty w przepisach tzw. „limit 120 dni”. Kompleksowa analiza produktu długoterminowego oraz skutków jakie może on powodować wobec klienta stawia pod znakiem zapytania zasadność wprowadzania limitu w zaproponowanej formule. Okazuje się bowiem, że w praktyce – limit w zaproponowanej formule po pierwsze – eliminuje z rynku produkty krótkoterminowe, a po drugie – nie stanowi w praktyce jakiegokolwiek zabezpieczenia konsumenta przed pobieraniem od niego opłat w wysokości nawet niemal trzykrotności kwoty udzielonego kredytu w skali roku.</p> <p>Tu należy również odnieść się do treści wzorów wniosków o udzielenie pożyczki długoterminowej, które – w większości przypadków – zawierają pytania o posiadanie prawa własności nieruchomości lub wartościowych ruchomości (np. samochodu) oraz do obligatoryjnej wizyty domowej, która służy ocenie stanu posiadania klienta w miejscu zamieszkania. To z kolei prowadzi do konstatacji, iż model biznesowy instytucji pożyczkowych, oferujących pożyczki długoterminowe, może w istocie być zorientowany na maksymalizację zadłużenia konsumenta – korzystając z możliwości rolowania pożyczek – by następnie dokonać egzekucji z nieruchomości, lub w najlepszym przypadku z wartościowych ruchomości.</p> <p>Taki model biznesowy należy jednak ocenić jako</p>	
--	--	---	--

		<p>skrajnie nieetyczny, wobec czego zwracamy szczególną uwagę projektodawcy na faktyczne zagrożenia, jakie implikują propozycje zawarte w Projekcie ustawy. Jakkolwiek uwagi poczynione powyżej mają na celu wskazanie Projektodawcy na realne, pomijane do tej pory, niebezpieczeństwa dla konsumenta, to nie są jednak wyrazem oceny całego modelu biznesowego <i>home lending</i>. Związek Firm Pożyczkowych zastrzega, że mimo iż nie reprezentuje żadnych podmiotów opierających model biznesowy na wizytach w domach klientów, to zdaje sobie sprawę z tego, że również w tym segmencie rynku działają przedsiębiorcy stosujący zasady odpowiedzialnego pożyczania, a powyższe kalkulacje nie dotyczą całego sektora.</p> <p>Jak wykazano powyżej, zastosowanie mechanizmu rolowania pożyczki powoduje szybki wzrost podstawy zadłużenia, a co za tym idzie – ponoszonych przez konsumenta kosztów obsługi długu. Opisany model – w związku z tzw. „limitem 120 dni”, nie będzie miał zastosowania do produktów krótkoterminowych, natomiast będzie on mógł być z powodzeniem stosowany w odniesieniu do produktów długoterminowych, tj. preferowanych w Projekcie ustawy. Z tego też względu, jeżeli chcemy zachować radykalnie drastyczny charakter przepisów, należy rozważyć wprowadzenie w ogóle zakazu rolowania pożyczek klientom, którzy pozostają w opóźnieniu ze spłatą swoich zobowiązań, dzięki czemu możliwe będzie udzielenie kompleksowej, faktycznej ochrony konsumentom przed wpadnięciem w tzw. spiralę zadłużenia (de facto wykluczenie z obrotu niebankowych pożyczek refinansowych).</p> <p>Należy podkreślić, że firmy należące do ZFP udzielają kolejnych pożyczek tylko klientom, którzy spłacili w całości swoją poprzednią pożyczkę. W tym modelu nie ma</p>	
--	--	--	--

		<p>możliwości wpadnięcia w pętlę zadłużenia, ponieważ kapitał do spłaty nie powiększa się. Aby ograniczyć ewentualne straty z portfela klientów bez historii kredytowej oraz uchronić konsumenta o niskiej moralności płatniczej przed przeterminowanym zadłużeniem o znacznej wartości, pierwsza pożyczka dla nowego klienta zawsze udzielana jest na bardzo niską kwotę. Dopiero po jej pełnej i terminowej spłacie, klient może wnioskować o kolejną, na wyższy limit. W przypadku opóźnienia w spłacie, konsument ma prawo do skorzystania z opcjonalnego przedłużenia terminu spłaty – o ile wyrazi taką wolę, a jego sytuacja finansowa będzie uzasadniała możliwość skorzystanie z takiej usługi lub zawarcia ugody i rozłożenia spłaty długu na raty. Podstawową zaletą tego rozwiązania jest fakt, że nie ulega zmianie – tj. nie zwiększa się – podstawa zadłużenia, a zatem konsument nie jest zobowiązany do ponoszenia coraz wyższych kosztów, które mogą wpędzić go w tzw. spiralę zadłużenia. Należy jednak mieć na uwadze, że rozwiązanie to ma charakter doraźny i tak też powinno być traktowane zarówno przez pożyczkodawców jak i pożyczkobiorców. Niestety, omawiany limit 120 dni odbiera konsumentom możliwość skorzystania z opcji prolongaty terminu spłaty i powoduje – w związku z postulowanym limitem opłat windykacyjnych, o którym dalej – konieczność natychmiastowego dochodzenia roszczeń przez wierzycieli na drodze sądowej, bądź – w odniesieniu do produktów długoterminowych – prowadzi do spirali zadłużenia, związanej z tzw. rolowaniem pożyczek.</p> <p>Wadliwość koncepcji terminu 120 dni przejawia się również m.in. w odniesieniu do umów kredytu odnawialnego, których specyfiki omawiane przepisy nie uwzględniają. Tu warto wskazać, że umowy o kredyt odnawialny są zawierane</p>	
--	--	--	--

		<p>na czas nieoznaczony, a w ich ramach kredytodawca zobowiązuje się do wielokrotnego udzielania kredytobiorcy, w okresie trwania umowy, pożyczek w nieoznaczonej liczbie i wysokości, do wysokości przyznanego limitu w rachunku kredytowym. Opisana specyfika tych umów powoduje, że kredytodawca nie jest w stanie z góry przewidzieć, jaka będzie łączna wysokość wypłat dokonanych na rzecz konsumenta w danym okresie, a w związku z tym nie jest również w stanie przewidzieć, jaka będzie łączna wysokość kosztów, jakie konsument będzie obowiązany ponieść w związku z wykonaniem umowy w tym okresie. Powoduje to, że kredytodawca nie jest w stanie racjonalnie i odpowiedzialnie ustalić wysokości opłat na takim poziomie, aby w danym okresie trwania umowy mieściły się one w limicie.</p> <p>Mając na uwadze powyższe argumenty, trudno odnieść wrażenie, aby propozycja „120 dni” została poprzedzona choćby szacunkową oceną wpływu proponowanego rozwiązania na rynek pożyczek. Nie podjęto próby przeprowadzenia analizy skali regulowanego zjawiska, okoliczności, w jakich klienci korzystają z dodatkowej usługi polegającej na przedłużeniu okresu spłaty, jak również ponoszonych z tego tytułu kosztów, zwłaszcza w relacji do kosztów uzyskania finansowania z innego źródła. Nie wiadomo w tej sytuacji, na jakiej podstawie przyjęto, że wymagana jest interwencja ustawodawcy w tym obszarze, co ponownie budzi obawy o bezstronność przebiegu procesu legislacyjnego.</p> <p>Nie można zapominać, że środkami administracyjnoprawnymi nie da się ograniczyć popytu na określony produkt kredytowy. Ograniczenie możliwości przedłużenia okresu spłaty pożyczki, co w wielu przypadkach stanowi adekwatną i wystarczającą formę</p>	
--	--	--	--

		<p>restrukturyzacji zobowiązania (np. przejściowe problemy z płynnością spowodowane zmianą zatrudnienia lub krótkotrwałym brakiem zleceń w przypadku osób uzyskujących dochody w ramach samozatrudnienia), będzie skutkować powstawaniem opóźnień w spłacie oraz naliczaniem odsetek za opóźnienie oraz innych kosztów związanych z obsługą zadłużenia. Konsument będzie mógł się uchronić przed tymi skutkami wyłącznie finansując spłatę pożyczką zaciągniętą w innej instytucji finansowej lub narażając się na wysokie koszty postępowania egzekucyjnego. Kwota takiej kolejnej pożyczki będzie musiała być odpowiednio wyższa, aby pokryć naliczone odsetki karne i inne opłaty, a nawet koszty egzekucji komorniczej.</p> <p>W ocenie ZFP koszty kredytu powinny być kształtowane przez rynek, przy zachowaniu ogólnie przyjętych norm prawnych i społecznych w relacjach z konsumentami, w szczególności obowiązku rzetelnego informowania konsumentów o tych kosztach. W przekonaniu ZFP świadomy i poinformowany konsument, do którego odnoszą się postanowienia dyrektywy 2008/48/WE, będzie w stanie dokonać wyboru najkorzystniejszej dla siebie oferty kredytowej na konkurencyjnym rynku. Nie należy przy tym zapominać, że cena nie zawsze powinna stanowić jedyne kryterium wyboru najkorzystniejszej oferty, zwłaszcza w odniesieniu do usług finansowych. W ocenie ZFP pełna formuła obliczania maksymalnego kosztu kredytu zaprezentowana w Projekcie ustawy jest całkowicie nieakceptowalna. Formuła ta, poprzez uzależnienie wysokości limitu nie tylko od kwoty kredytu, ale także od długości okresu kredytowania, wyraźnie preferuje pożyczki udzielane na dłuższy okres, w szczególności od 6 miesięcy do 2,5 roku. Przy zastosowaniu tej formuły</p>	
--	--	--	--

		<p>udzielanie pożyczek na krótszy okres stanie się po prostu nieopłacalne. W szczególności dotyczy to pożyczek krótkoterminowych, udzielanych na okres do 30 dni (tzw. mikropożyczki). Firmy udzielające mikropożyczek zostaną tym samym postawione przed alternatywą: eliminacja z rynku albo wycofanie z oferty pożyczek na okres krótszy niż 30 dni. Tym samym doprowadzi to do zniknięcia instytucji mikropożyczek, a w konsekwencji do uszczuplenia dostępnej oferty kredytowej i możliwości świadomego wyboru konsumentów. Będzie to sprzeczne nie tylko z celami Dyrektywy 2008/48/WE, ale również z intencją autorów projektu założeń, którą było „dążenie do zagwarantowania możliwości różnicowania oferty produktów kredytowych, w tym zapewnienia dostępu do kredytów o charakterze krótkoterminowym”.</p> <p>Warto zwrócić uwagę, że wbrew stereotypowemu przekonaniu, według badań przeprowadzonych przez firmę doradczą PwC, firmy udzielające krótkoterminowych pożyczek online stosują wyższe wymagania w zakresie analizy ryzyka kredytowego niż firmy udzielające pożyczek średnio- i długoterminowych w domu klienta. Dodatkowo, nie prowadzą windykacji terenowej, która charakteryzuje się wywieraniem bezpośredniej psychologicznej presji na dłużnika i perswazji sprzedażowej. Należy mieć przy tym na uwadze, że sprzedaż pożyczek za pośrednictwem internetu zapewnia konsumentowi łatwiejszy dostęp do informacji umożliwiającej porównanie ofert poszczególnych kredytodawców, przy równoczesnym zagwarantowaniu większej prywatności oraz swobody podjęcia decyzji, w szczególności w porównaniu do modelu sprzedaży pożyczki w domu klienta. Bezpośredni osobisty kontakt z agentem bez wątpienia stwarza dodatkową presję na konsumenta, która nie sprzyja chłodnej kalkulacji i rzeczowej</p>	
--	--	--	--

			<p>ocenie przedstawionej oferty, a w konsekwencji może prowadzić do podejmowania nieprzemyślanych decyzji finansowych. Przekłada się to na większą szkodowość portfeli kredytowych oraz prowadzi do nadmiernego zadłużenia. Również tradycyjny model spłaty pożyczki w gotówce w domu klienta rodzi znacznie więcej zagrożeń dla konsumentów, niż w przypadku płatności dokonywanych przelewem bankowym. Wynika to z faktu że firmy działające w segmencie mikropożyczek online z założenia udzielają pożyczek wyłącznie osobom ubankowionym co jest zgodne z Programem Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego na lata 2014-2020 Narodowego Banku Polskiego.</p> <p>W konsekwencji proponowane zmiany uderzają w najbardziej konkurencyjny i innowacyjny sektor rynku finansowego, najlepiej korespondujący z modelem mobilnego i uświadomionego konsumenta doby internetu. Tym samym mogą przyczyniać się do utrwalenia, w dużym stopniu fałszywego, stereotypowego wizerunku Polski jako zaściankowego kraju o niewielkim stopniu wykorzystania nowych technologii, niskim poziomie edukacji finansowej, braku zaufania do obrotu bezgotówkowego oraz jednym z najniższych współczynników ubankowienia gospodarstw domowych w Europie.</p>	
139.	Art.7 pkt 3 (art. 36b i 36c KredKonsU)	Federacja Konsumentó w	<p>Wątpliwości FK budzi przyjęcie przez projektodawcę założenia, że w przypadku odroczenia spłaty zadłużenia wynikającego z umowy o kredyt w okresie 120 dni od dnia wypłaty, całkowitą kwotę kredytu stanowić będzie kwota udzielonego kredytu i wypłaconego, którego spłata została następnie odroczone. Odroczenie spłaty zaciągniętego kredytu konsumenckiego nie powinno być uznawane za udzielenie dodatkowego kredytu. W takiej sytuacji nie mamy do czynienia z dodatkową wypłatą środków finansowych a</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u> W świetle projektowanych przepisów, w przypadku przedłużenia spłaty pożyczki, za całkowitą kwotę będzie uważać się kwotę pierwotnie wypłaconą a za całkowitą kwotę koszt pożyczki będą również uznawane koszty przedłużenia terminu spłaty. Stąd też nie jest</p>

			<p>tylko z naliczeniem dodatkowych opłat za odroczenie zapłaty. Dlatego też w ocenie Federacji Konsumentów nie ma podstaw do sumowania kwoty udzielonego kredytu i wypłaconego, natomiast zasadne jest doliczanie do pozaodsetkowych kosztów kredytu opłat i kosztów naliczonych w związku z odroczeniem płatności.</p> <p>Jeżeli natomiast przedsiębiorca udziela kolejnego kredytu na spłatę poprzedniego zobowiązania i nalicza z tego tytułu dodatkowe opłaty (kredyt refinansowy), mechanizm ten powinien podlegać regulacji z art. 36 c projektu.</p> <p>W ocenie Federacji Konsumentów art. 36 c powinien obejmować swoim zakresem zarówno przypadek udzielenia przez kredytodawcę konsumentowi, który nie dokonał pełnej spłaty kredytu, kolejnych kredytów w okresie 120 dni od dnia wypłaty pierwszego z kredytów, jak i przypadek gdy kredytodawca udziela konsumentowi kredytu na spłatę udzielonej mu pożyczki w okresie 120 dni od dnia jej wypłaty. W takich sytuacjach całkowitą kwotę kredytu stanowić powinna kwota pierwszego z kredytów, a pozaodsetkowe koszty kredytu powinny obejmować sumę pozaodsetkowych kosztów wszystkich kredytów udzielonych w tym okresie.</p>	<p>zasadna uwaga, że odroczenie spłaty kredytu zostało uznane za udzielenie kredytu.</p>
140.	Art.7 pkt 3 (art. 36c KredKonsU)	Związek Firm Pożyczkowych	<p>Projektowany przepis art. 36c ustawy o kredycie konsumenckim przewiduje szczególne zasady obliczania całkowitej kwoty kredytu oraz pozaodsetkowych kosztów kredytu na potrzeby limitowania tych kosztów, w przypadku udzielenia przez kredytodawcę konsumentowi, który nie dokonał pełnej spłaty kredytu, kolejnych kredytów w okresie 120 dni od dnia wypłaty pierwszego kredytu.</p> <p>W odniesieniu do tej propozycji wskazujemy, iż ograniczenie możliwości naliczania uzasadnionych opłat w przypadku udzielenia kolejnej pożyczki przed całkowitą spłatą</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Uwzględnienie uwagi byłoby niezgodne z celem i treścią założeń do ustawy.</p>

		<p>wcześniej udzielonej pożyczki przez tego samego kredytodawcę w istocie nie poprawi, lecz pogorszy sytuację konsumentów. Nie mogą uzyskać dodatkowego finansowania u dotychczasowego kredytodawcy, konsumenci będą zmuszeni do skorzystania z oferty innego kredytodawcy. Spowoduje to zwiększoną migrację klientów pomiędzy firmami pożyczkowymi, utrudniając budowanie długoterminowych relacji kredytowych, opartych na wzajemnym zaufaniu pomiędzy kredytodawcą a kredytobiorcą, w ramach których kredytobiorcy mogą korzystać z przywilejów i udogodnień właściwych stałym klientom.</p> <p>Należy podkreślić, że decyzja o zmianie kredytodawcy nie będzie w tych warunkach podyktowana brakiem satysfakcji z jakości produktu oferowanego przez dotychczasowego kredytodawcę, lecz wymuszona przez przepisy prawa. W naszej ocenie odgórne i arbitralne zmuszanie konsumenta do zmiany jego naturalnych i odpowiedzialnych zachowań rynkowych jest wyrazem złe pojętej troski o interes konsumentów i nie spotka się z ich zrozumieniem.</p> <p>Nie ulega wątpliwości, iż w wymiarze psychologicznym i wizerunkowym odpowiedzialnością za arbitralne i nieprzyjazne dla rynku decyzje ustawodawcy zostaną obciążone firmy pożyczkowe. Uważamy, że prawo konsumentów do wyboru najkorzystniejszej oferty, jak również prawo wyboru osoby kontrahenta, nie powinny być ograniczane, albowiem prowadzi to do zniekształcenia zachowań rynkowych konsumentów oraz nie sprzyja kształtowaniu postaw opartych na świadomości i odpowiedzialności, zarówno w wymiarze ekonomicznym, jak i w wymiarze prawnym oraz etycznym.</p> <p>W związku z powyższym postulujemy rezygnację z</p>	
--	--	--	--

			<p>koncepcji szczególnego limitowania pozaodsetkowych kosztów związanych z udzieleniem konsumentowi kolejnej pożyczki przez tego samego kredytodawcę, co powinno polegać na wykreśleniu projektowanego art. 36c ustawy o kredycie konsumenckim.</p>	
141.	<p>Art.7 pkt 3 (art. 36c KredKonsU)</p>	<p>WONGA.PL</p>	<p>Omawiany projekt ustawy zakłada wprowadzenie limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu. W przypadku prolongaty spłaty kredytu na kolejne okresy spłaty w okresie 120 dni od dnia wypłaty kredytu całkowitą kwotę kredytu stanowiłaby kwota pierwszej wypłaty. Proponuje się przy tym wprowadzenie regulacji przeciwdziałających próbom obchodzenia ustawowo określonych limitów kosztów pozaodsetkowych.</p> <p>Popieramy próby ograniczenia zjawiska „rolowania” pożyczek. Warto nadmienić jednak, że w naszej ocenie proponowane zapisy mające na celu ograniczenie zjawiska nadmiernego przedłużania pożyczek (kumulacja kosztów pozaodsetkowych w ramach 120 dni), z uwagi na niedostateczne uregulowanie, mogą zostać przy proponowanej formule obchodzone w ramach jednej grupy kapitałowej. W praktyce może to umożliwiać kontynuację już istniejącej praktyki „rolowania” kredytów, co w efekcie prowadzi do wykorzystania produktów krótkoterminowych niezgodnie z ich przeznaczeniem – tzn. do wielomiesięcznego finansowania, zamiast zachęcenia konsumenta do poszukiwania dłuższego finansowania o niższym koszcie w skali miesiąca.</p> <p>Można wyobrazić sobie sytuację, w której Firma Pożyczkowa A, nie będąc w stanie w ramach limitu przedłużyć pożyczki, skontaktuje klienta z Firmą Pożyczkową B, która zrefinansuje temu samemu konsumentowi pierwszą pożyczkę, lub udzieli mu kolejnej. W efekcie zamiar twórców ustawy w postaci</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Postulowane rozwiązania wykraczają poza zakres założeń. Ponadto należy wskazać na praktyczny brak możliwości ich realizacji po stronie samych kredytodawców, którzy w celu zapewnienia zgodności z przepisami prawa musieliby każdorazowo weryfikować, czy konsument nie zaciągnął w okresie ostatnich 120 dni pożyczki w innym z podmiotów należących do danej grupy kapitałowej.</p> <p>Przepis ten byłby również trudno do realizacji z punktu widzenia organów państwowych. Ewentualne rozważenie postulowanych rozwiązań będzie możliwe na etapie wdrożenia przepisów wprowadzających nadzór nad działalnością firm pożyczkowych. Założenia do przedmiotowej regulacji znajdują się aktualnie w uzgodnieniach międzyresortowych.</p>

			<p>ograniczania liczby przedłużeń, a przede wszystkim kumulowania się związanych z tym dodatkowych kosztów, nie zostanie zrealizowany. O ile trudno powstrzymać taką praktykę, jeżeli Firmy A i B są niezależnymi podmiotami, o tyle praktyka nie powinna być dopuszczona w ramach tej samej grupy kapitałowej.</p> <p>W związku z tym Wonga proponuje następujące brzmienie art. 36c:</p> <p>Art. 36c. W przypadku udzielenia konsumentowi, który nie dokonał pełnej spłaty kredytu, kolejnych kredytów w okresie 120 dni od dnia wypłaty pierwszego z kredytów, przez kredytodawcę lub podmiot należący do tej samej grupy kapitałowej w rozumieniu art. 4 pkt. 14 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) całkowitą kwotę kredytu stanowi kwota pierwszego z kredytów, 2) pozaodsetkowe koszty kredytu obejmują sumę pozaodsetkowych kosztów wszystkich kredytów udzielonych w tym okresie. 	
142.	Art.7 pkt 3 (art. 36b i 36c KredKonsU)	Związek Banków Polskich	<p>a) Przepisy art. 36b i 36c proponujemy doprecyzować poprzez dodanie przed wyliczeniem sformułowania: "dla potrzeb obliczenia maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu".</p> <p>Niezależnie od tego zwracamy uwagę, że przyjęcie proponowanych rozwiązań mających na celu ochronę konsumentów w praktyce może prowadzić do naruszenia ich interesów - kredytodawcy rozpatrując wniosek klienta o odroczenie spłaty zadłużenia będą musieli wziąć bowiem pod uwagę limit kosztów wynikający z art. 36b, podobnie przy rozpatrywaniu kolejnego wniosku kredytowego klienta będą musieli przy podejmowaniu decyzji wziąć pod uwagę limit wynikający z art. 36c (co może prowadzić do odrzucenia</p>	<p><u>Uwaga częściowo uwzględniona</u></p> <p>Uwaga zostanie uwzględniona w zakresie doprecyzowania, że określenie całkowitej kwoty kredytu w art. 36b i 36c ustawy o kredycie konsumenckim dokonywane jest jedynie na potrzeby ustalania maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu.</p> <p>W pozostałym zakresie uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Wyłączenie podmiotowe mogłoby</p>

		<p>wniosku klienta, który w innym przypadku zostałyby rozpatrzony pozytywnie).</p> <p>Ponadto, na tle projektowanego brzmienia art. 36c należy zauważyć, że jego konstrukcja rodzić będzie konieczność wdrożenia rozwiązania, które pozwoli dla każdej udzielonej umowy przeprowadzać analizę pozostałych czynnych kredytów i kosztów pozaodsetkowych dla nich naliczonych.</p> <p>Istnieje duże ryzyko braku możliwości przejrzystego i czytelnego dla konsumenta określenia warunków zawieranej umowy.</p> <p>Dodatkowo w Projekcie nie określono, czy art. 36c odnosić się będzie także do konsolidacji, kiedy mamy do czynienia z nową umową i jednoczesną spłatą wcześniejszego kredytu, a w obu przypadkach została pobrana np. prowizja za udzielenie pożyczki. W tym kontekście pożądane jest doprecyzowanie projektowanego przepisu ustawy przez jednoznaczne wskazanie, że nie dotyczy on przypadków zaciągania kolejnego kredytu przeznaczonego na spłatę poprzedniego (ewentualnie wyraźne wskazanie, że omawiany przypadek konsolidacji również jest objęty sankcją kumulacji).</p> <p>b) Jako alternatywną propozycję do rozważenia, proponujemy oznaczenie dotychczasowej treści art. 36b, jako ust. 1 oraz dodanie ust. 2 w brzmieniu:</p> <p>„2. Przepis ustępu 1 ma zastosowanie wyłącznie do pożyczek udzielonych przez podmioty o których mowa w art. 5 pkt. 2a).”.</p> <p>Celem proponowanej zmiany jest doprecyzowanie, że wskazany przepis nie ma zastosowania do kredytów i pożyczek udzielanych przez banki. Przede wszystkim powstaje wątpliwość, czy w przepisie tym jest mowa o odroczeniu spłaty zadłużenia w kontekście umów, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt. 5) u.k.k. tj. umów przewidujących odroczenie</p>	<p>doprowadzić do nierównego traktowania różnych uczestników rynku.</p> <p>W zakresie różnicowania podejścia legislacyjnego w zależności od okresu kredytowania vide stanowisko MF do wcześniejszych uwag innych podmiotów.</p>
--	--	--	---

		<p>płatności lub zmianę sposobu spłaty w przypadku, gdy konsument jest w zwłoce w związku ze spłatą zadłużenia wynikającego z umowy o kredyt, o ile postanowienia tej umowy nie są dla konsumenta mniej korzystne od postanowień zawartych w umowie, do której odnosi się umowa przewidująca odroczenie płatności lub sposobu spłaty. Jeśli tak, to wskazany przepis powinien odwoływać się do przepisu art. 5 ust. 2 pkt. 5) u.k.k. Natomiast jeśli chodzi o jakieś inne odroczenie płatności to powinno zostać to we wskazanym przepisie wyjaśnione.</p> <p>Proponuje się doprecyzować, że projektowany zapis dotyczy jedynie kredytów w zaległości.</p> <p>Ponadto niejasne jest, czy podany w art. 36b u.k.k. okres 120 dni oznacza okres, w którym czynność odroczenia spłaty zadłużenia może być dokonana, czy też maksymalny okres odroczenia spłaty zadłużenia, do którego stosuje się regulacje zawarte w tym przepisie.</p> <p>c) Z kolei na gruncie art. 36c u.k.k., jako alternatywne do zgłoszonej na pierwszym miejscu uwagi, podajemy poniższe spostrzeżenia.</p> <p>Z uzasadnienia Projektu wynika, że wydanie przepisu ma na celu zapobieganie próbom obchodzenia limitu kosztów pozaodsetkowych przy krótkoterminowych pożyczkach (będących domeną instytucji pożyczkowych), zatem przepis ten powinien ograniczać się wyłącznie do takich produktów tj. poprzez określenie kwoty i okresu kredytowania.</p> <p>Regulacja ta wydaje się być mało czytelna i może być różnie interpretowana. Przyjęcie przepisów w proponowanym brzmieniu rodzi wątpliwości co do sytuacji, w której klient jest współkredytobiorcą i zaciąga samodzielnie kolejny kredyt, i czy w związku z tym przepis ma zastosowanie. Ponadto, niejasne jest sformułowanie ppkt 1 i 2, czy jeśli przykładowo</p>	
--	--	---	--

			<p>klient otrzymuje najpierw kredyt 10.000 zł, następnie – 5.000 zł, a następnie 30.000 zł, to całkowita kwota kredytu wynosi 10.000 zł, zamiast 45.000 zł, a pozaodsetkowe koszty liczone są od sumy tych kwot.</p> <p>Wyjaśnienia i doprecyzowania wymaga, czy przepis dotyczy kolejnych kredytów/podwyższenia kwoty kredytu w ramach tej samej umowy, czy też również nowych umów.</p> <p>Zasadne byłoby również doprecyzowanie projektowanego przepisu art. 36c tak, aby wynikało z niego, że zapisy mają zastosowanie do tego samego rodzaju kredytów.</p> <p>W związku ze wskazanym powyżej celem wydania przepisu, proponujemy oznaczenie dotychczasowej treści art. 36c u.k.k. jako ust. 1 oraz dodanie ust. 2 w brzmieniu:</p> <p>„2. Przepis ustępu 1 ma zastosowanie wyłącznie do pożyczek udzielonych przez podmioty o których mowa w art. 5 pkt. 2a).”.</p> <p>Celem proponowanej zmiany jest doprecyzowanie, że wskazany przepis nie ma zastosowania do kredytów i pożyczek udzielanych przez banki. Zastosowanie wskazanego przepisu do banków w praktyce oznaczałoby, że w przypadku, gdy klient posiada zawartą z bankiem umowę np. tylko kartę kredytową lub kredyt odnawialny z niewysokim limitem to bank zawierając z tym klientem kolejną umowę kredytu gotówkowego, bez względu na jego sytuację finansową, byłby związany całkowitą kwotą kredytu oraz pozaodsetkowymi kosztami kredytu ustalonymi dla pierwszej z umów, czyli umowie o kartę lub o kredyt odnawialny.</p>	
143.	Art. 7 pkt 4 (art. 59a i 59d c KredKonsU)	VIVUS FINANCE	<p>Pragniemy również zwrócić uwagę na praktyczne komplikacje mogące wynikać z zamieszczenia w projektowanej definicji instytucji pożyczkowej kryterium większości przychodu. Ponieważ struktura przychodu przedsiębiorstwa może ulegać</p>	<p><u>Uwaga uwzględniona</u></p> <p>Definicja instytucji pożyczkowej zostanie zmieniona zgodnie ze</p>

		<p>dynamicznym zmianom w czasie, nawet na przestrzeni jednego roku obrotowego, może zachodzić trudność w ustaleniu, czy w konkretnym okresie czasu przedsiębiorca prowadzący działalność polegającą na udzielaniu pożyczek konsumentom ze środków własnych spełnia kryteria nakazujące zakwalifikowanie go jako instytucji pożyczkowej, czy też nie, a tym samym, czy prowadząc działalność jest obowiązany do spełnienia wymogów określonych w projektowanym rozdziale 5a ustawy o kredycie konsumenckim. Nie da się wykluczyć również uciekania się przez niektórych przedsiębiorców do praktyk polegających na świadomym manipulowaniu strukturą przychodów w celu obejścia przepisów rozdziału 5a. Z drugiej strony treść definicji jest na tyle pojemna, że nie można wykluczyć, iż za instytucję pożyczkową może być uznany np. bank, który przecież może finansować akcję kredytową nie tylko z depozytów, lecz także ze środków własnych. W takim przypadku mogłoby dojść, w stosunku do takiego podmiotu do nakładania się regulacji – przepisów ustawy – prawo bankowe oraz przepisów rozdziału 5a ustawy o kredycie konsumenckim. W celu uniknięcia tego rodzaju paradoksalnych i – jak się wydaje - nieprzewidzianych przez autorów Projektu ustawy sytuacji, należy rekomendować rezygnację z zamieszczenia w definicji instytucji pożyczkowej kryterium wysokości przychodu, a także zastosowanie odpowiednich wyłączeń podmiotowych odnoszących się w szczególności do banków, innych instytucji ustawowo upoważnionych do udzielania kredytów oraz instytucji kredytowych w rozumieniu przepisów ustawy – Prawo bankowe.</p> <p>Uzasadnione wątpliwości wzbudza również propozycja</p>	<p>stanowiskiem MF do analogicznej uwagi powyżej.</p> <p>Zakres tajemnicy zawodowej zostanie ograniczony do informacji objętych tajemnicą bankową. Proponowane w projekcie przepisy karne będą odnosić się do naruszenia obowiązków dotyczących informacji objętych tajemnicą bankową.</p>
--	--	---	--

			<p>nałożenia na instytucje pożyczkowe oraz osoby w nich zatrudnione obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej, zwłaszcza ze względu na niezwykle szeroko zakreślony zakres przedmiotowy tajemnicy zawodowej. Zgodnie z projektowanym art. 59c ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim zakres ten będzie obejmował „wszystkie informacje dotyczące konsumenta.” Jednocześnie omawiany przepis stanowi, iż informacje stanowiące tajemnicę zawodową mogą być wykorzystane wyłącznie w celu oceny zdolności kredytowej konsumenta. Rzeczony zakres przedmiotowy tajemnicy zawodowej instytucji pożyczkowej wymaga pilnego wyjaśnienia, albowiem wydaje się, iż treść omawianego przepisu odbiega od założeń do Projektu ustawy, w których wyraźnie określono, że celem nałożenia na instytucje pożyczkowe obowiązku zachowania poufności jest zapewnienie bezpieczeństwa informacji stanowiących tajemnicę bankową, do których instytucje te będą mogły uzyskać dostęp za pośrednictwem instytucji utworzonych na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe. W związku z powyższym objęcie zakresem przedmiotowym tajemnicy zawodowej instytucji pożyczkowej wszystkich informacji dotyczących konsumenta stanowi daleko idący eksces w stosunku do założeń. Należy przy tym zwrócić uwagę, że tak szeroki zakres tajemnicy zawodowej wymuszałyby konieczność stworzenia wyczerpującej i kompleksowej regulacji tajemnicy, uwzględniającej przede wszystkim odpowiednio obszerną listę wyjątków od obowiązku zachowania tajemnicy, porównywalną do listy zwolnień z obowiązku zachowania tajemnicy bankowej, zamieszczonej w art. 104 ust. 2 i art. 105 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe.</p>	
--	--	--	---	--

			<p>W związku z powyższym należy postulować rezygnację z objęcia instytucji pożyczkowej obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej, co powinno polegać na wykreśleniu z Projektu ustawy projektowanego art. 59c ustawy o kredycie konsumenckim, względnie – zawężenie zakresu przedmiotowego tajemnicy wyłącznie do informacji stanowiących tajemnicę bankową, otrzymanych od instytucji, o których mowa w art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe.</p>	
144.	<p>Art. 7 pkt 4 (art. 59a KredKonsU)</p> <p>ART. 171 Pr bankowego</p>	<p>Business Center Club</p>	<p>Wymóg art. 59a ust.1 ustawy o kredycie konsumenckim nakazujący firmom pożyczkowym działać wyłącznie w formie spółek kapitałowych należy uznać za nieproporcjonalny i przez to mogący naruszać art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Optymalnym rozwiązaniem byłaby zmiana przepisu poprzez dodanie do niego możliwości prowadzenia działalności pożyczkowej również w formie spółki komandytowej i komandytowo-akcyjnej a nadto wydłużenie okresu przejściowego do 12 miesięcy, co powinno pozwolić działającym aktualnie na rynku przedsiębiorcom na konieczne przekształcenia podmiotowe.</p> <p>Według autorów Projektu Ustawy wprowadzona zmiana ma działać przede wszystkim prewencyjnie zaś ustawowy wymiar kary winien być na tyle szeroki, aby sądy orzekając sankcję karną mogły ją różnicować w zależności od stopnia szkodliwości sankcjonowanej działalności.</p> <p>Tymczasem już pierwotna wysokość ustawowego zagrożenia (grzywna do 5 000 000 złotych, kara pozbawienia wolności do lat 3) pozwala na różnicowanie wymiaru orzekanej kary w zależności od stopnia szkodliwości czynu. I pozwala prewencyjnie oddziaływać na podmioty, które planują wykonywać nielegalną działalność bankową.</p> <p>Przyjęcie proponowanej treści normy naraża Projektodawców</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Kwestie podnoszone w uwadze mają charakter systemowy i zostały przesądzone w założeniach uchwalonych przez Radę Ministrów.</p> <p>W zakresie określenia formy prawnej, w której może być prowadzona działalność pożyczkowa, należy wskazać, iż projektodawca przyjął, że proponowana forma spółki kapitałowej wydaje się najbardziej adekwatna, uwzględniając przede wszystkim kryterium transparentności działania – istniejący w spółkach kapitałowych, system organów cechujący się rozdzieleniem funkcji zarządzających, stanowiących i kontrolnych oraz funkcjonowanie mechanizmów odpowiedzialności korporacyjnej. Istotne są również nałożone na spółki kapitałowe</p>

		<p>na zarzut naruszenia konstytucyjnej zasady proporcjonalności. Ustalenie górnej granicy zagrożenia ustawowego na poziomie 10.000.000 złotych i 5 lat pozbawienia wolności nie jest bowiem adekwatne do wszystkich uczestników rynku objętych zmieniana Ustawą.</p> <p>Status instytucji pożyczkowej jest odmienny od statusu instytucji bankowej. Same ustawowe minimalne wymogi kapitałowe instytucji pożyczkowych niebędących bankami zostały w Projekcie Ustawy ustalone na 200.000 złotych. W tym samym czasie wymogi kapitałowe stawiane bankom są ustalone na poziomie od 1.000.000 do 5.000.000 EUR. Powyższe świadczy o dysproporcji w zakresie dokapitalizowania podmiotów i o dysproporcji ich siły rynkowej a zatem i ich oddziaływania na indywidualne i zbiorowe interesy społeczeństwa.</p> <p>Podwyższenie progu ustawowego zagrożenia karą do 10.000.000 złotych i 5 lat pozbawienia wolności wydaje się być środkiem nieadekwatnym i nieproporcjonalnym z punktu widzenia istotnych różnic. O ile wprowadzona regulacja najpewniej zadziała prewencyjnie, to wydaje się nie być konieczna do osiągnięcia zamierzonych przez nią skutków. Przepis wprowadzający podwyższoną sankcję nie jest środkiem niezbędnym tzn. wartości jakie ma chronić mogą być w tym samym stopniu chronione przy zastosowaniu innych środków (art. 171 ust ustawy Prawo bankowe w aktualnym brzmieniu).</p> <p>Normy prawne służące realizacji zamierzonych przez prawodawcę celów winny być niezbędne. Tak by chronić określone wartości (tu: zbiorowe interesy społeczeństwa zagrożonego działaniem podmiotów wykonujących działalność bankową w sposób nielegalny oraz ochrona interesów banków, które mają wyłączną kompetencję do</p>	<p>obowiązki informacyjne, w szczególności dotyczące obligatoryjnej publikacji sprawozdań finansowych.</p> <p>Proponowany okres przejściowy, wynoszący 6 miesięcy jest wystarczająco długi, aby firmy pożyczkowe mogły dostosować swoją działalność w zakresie wymaganej formy organizacyjno-prawnej.</p> <p>Odnosnie do projektowanego zaostrzenia dotychczasowych sankcji karnych w art. 171 ustawy – Prawo bankowe uwaga nie zasługuje na uwzględnienie, zgodnie ze stanowiskiem projektodawcy do wcześniej zgłoszonych uwag.</p>
--	--	---	--

		<p>wykonywania czynności bankowych) w stopniu, który nie byłby możliwy do osiągnięcia przy zastosowaniu innych środków. Implikuje to jednak stosowanie środków jak najmniej uciążliwych.</p> <p>Aktualne zagrożenie przewidziane w art. 171 ust. 1 Ustawy należy uznać za wystarczający środek mający działać prewencyjnie. A projektowane nowe brzmienie przepisu za nieproporcjonalne do zamierzonych celów.</p> <p>Po drugie oceniając zmianę przepisu, nie sposób zapomnieć, że omawiany projekt instytucjonalizuje instytucje pożyczkowe obejmując je nadzorem Komisji Nadzoru Finansowego.</p> <p>Jakkolwiek przepis art. 171 ust.1 Ustawy prawo bankowe w niezmienionym Projektem brzmieniu, ma w zamierzeniu oddziaływać jako sankcja za prowadzenie działalności bankowej bez wymaganego zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego i z tego punktu widzenia osiąga swój cel legislacyjny, może stanowić ryzyko interpretacyjne w kontekście firm pożyczkowych i prowadzonej przez nie działalności. Ryzyko to dotyczyć będzie pozyskiwania przez firmy pożyczkowe finansowania zewnętrznego, które jakkolwiek nie będzie stanowiło przedmiotu ich działalności, to za takie może zostać uznane. Ograniczenie z kolei możliwości finansowania działalności przez firmy pożyczkowe, w przypadku stosowania interpretacji pozyskiwania przez nie zewnętrznego finansowania jako gromadzenia środków w celu ich dalszego pożyczania przez organy kontrolne, mogłoby ograniczać swobodę działalności gospodarczej, gwarantowaną w art. 22 Konstytucji RP oraz zasadę równości (art. 32 Konstytucji RP) w postaci nierównego dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania. Ewentualnym rozwiązaniem jakie można byłoby rozważyć wobec zaistniałego problemu, to doprecyzowanie omawianego</p>	
--	--	---	--

			zakazu działalności wyrażonej jako polegającej na wykonywaniu czynności bankowych w postaci gromadzenia środków.	
145.	Art. 7 pkt 4 (art. 59a KredKonsU)	Konferencja Przedsiębior stw Finansowych	<p>Rekomendacje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podwyższenie minimalnego kapitału zakładowego dla instytucji pożyczkowych, - utworzenie rejestru instytucji pożyczkowych w modeli działalności regulowanej. <p>KPF wyraża poparcie dla ustanowienia minimalnych wymogów niezbędnych do prowadzenia działalności przez instytucje pożyczkowe. KPF popiera zaproponowaną treść przepisów art. 59a u.k.k., ewentualnie, należy rozważyć podniesienie wysokości kapitału zakładowego, do kwoty 1.000.000 PLN, która to wysokość jest naszym zdaniem absolutnym minimum kapitałowym, by odpowiedzialnie i transparentnie udzielać pożyczek ze środków własnych. Taka kwota jest w stanie spełnić także swój cel, czyli odseparowanie przedsiębiorstw, które chcą prowadzić chciałyby działalność niezgodnie z przepisami lub na granicy prawa i rażąco wykorzystywać swoją pozycję rynkową – działając na przykład w środowiskach bardzo lokalnych, zamkniętych będą mogły wywierać większą, niezgodną z prawem presję na kredytobiorców, bezkarnie naruszając przedmiotowe przepisy, czy prowadząc działalność tak, by unikać obowiązków podatkowych. Ten drugi przypadek powiększałby zakres potencjalnych konsekwencji wejścia w życie projektu regulacji. Bariera wejścia na rynek, ustalona na poziomie 1.000.000 zł, powinna skutecznie przeciwdziałać pojawianiu się na rynku podmiotów bez odpowiedniej kultury korporacyjnej i odpowiedniego, uporządkowanego sposobu prowadzenia działalności zapewniającego także bezpieczeństwo konsumentów.</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Kwestie podnoszone w uwadze mają charakter systemowy i zostały przesądzone w założeniach uchwalonych przez Radę Ministrów.</p> <p>Odnosnie do uwagi dotyczącej wymogów kapitałowych należy wskazać, że celem projektu jest przede wszystkim zapewnienie rzetelności w działalności firm pożyczkowych, a minimalny kapitałowy zakładowy stanowi jedną z ustawowych przesłanek, jakie powinny spełniać instytucje pożyczkowe. Ustanowienie minimalnej kwoty kapitału zakładowego na poziomie 200 tys. zł ma zapewniać, aby podmiot, zamierzający podjąć działalność pożyczkową posiadał określone środki pieniężne. Zauważyć trzeba, że wprowadzenie ustawowo wskazanego wymogu kapitałowego nie powinno uniemożliwiać świadczenia usług pożyczkowych przez podmioty działające na niewielką skalę, na lokalnym rynku i których koszty</p>

		<p>Niezrozumiałym jest jednak rezygnacja przez ustawodawcę z pierwotnej koncepcji utworzenia rejestru instytucji pożyczkowych. Koniecznym jest przywołać, iż jeden z najważniejszych postulatów Komitetu Stabilności Finansowej, zalecający wprowadzenie do porządku prawnego rozwiązań, mających lepiej chronić konsumentów przed praktykami nieuczciwych podmiotów – powołanie do życia rejestru firm pożyczkowych – może w ten sposób nie zostać zrealizowany. Dla porządku pozwolimy sobie przypomnieć, iż w 2012 roku Komitet Stabilności Finansowej, skupiający Ministra Finansów, Prezesa Narodowego Banku Polskiego, Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego i przedstawiciela Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, przeanalizował działania instytucji państwowych, w tym wymiaru sprawiedliwości i organów nadzorczych, pod kątem ich sprawności i możliwości przeciwdziałania nieuczciwym praktykom biznesowym. Wśród zaproponowanych wtedy zmian legislacyjnych znalazła się rekomendacja utworzenia rejestru instytucji pożyczkowych jako sposobu na zwiększenie ochrony prawnej konsumentów w obszarze stosowania przepisów ustawy o kredycie konsumenckim.</p> <p>Propozycje założeń do nadzoru nad działalnością tego sektora rynku usług finansowych został zaprezentowany po raz pierwszy przez KPF na prośbę KNF już w 2007 roku. Rekomendacje w tym zakresie są traktowane w gronie firm członkowskich KPF jako istotny dorobek naszej organizacji jako społecznego uczestnika procesu legislacyjnego i stąd KPF podtrzymuje zdecydowaną opinię, iż tylko powrót do idei rejestru może przyczynić się do osiągnięcia takiego poziomu transparentności rynku, który rzeczywiście skuteczniej będzie chronić konsumentów przed pojawianiem się przedsiębiorców, którzy nie zamierzają działać zgodnie z prawem. Dlatego</p>	<p>działania organizacyjne, operacyjne czy kadrowe mogą kształtować się na niższym poziomie. Należy ponadto mieć na uwadze, że projektowana ustawa stanowi swego rodzaju etap wstępny do objęcia instytucji pożyczkowych nadzorem KNF, co zostało odzwierciedlone w projekcie założeń projektu ustawy o kredytach związanych z nieruchomościami. Objęcie działalności pożyczkowej nadzorem KNF będzie się również wiązało z podniesieniem wymogów kapitałowych. Przyjęty w projekcie ustawy limit umożliwi instytucjom pożyczkowym przygotowanie się do nowych warunków prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>Odnosząc się do uwagi o prowadzeniu obowiązkowego rejestru instytucji pożyczkowych, należy wskazać, że - jak sygnalizowano w toku procesu legislacyjnego nad <i>projektem założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw</i> - kwestie prowadzenia rejestru firm pożyczkowych i nadzoru nad ich działalnością, będą kompleksowo uregulowane w ramach implementacji Dyrektywy Parlamentu</p>
--	--	---	--

		<p>zdecydowanie podkreślamy, iż diskutowany właśnie projekt ustawy jest tym, w którym powinny być wypełnione rekomendacje Komitetu Stabilności Finansowej w sprawie rejestru dla instytucji pożyczkowych.</p> <p>W odpowiedzi na zalecenia KSF, które w tej części KPF podzielał, KPF przedstawił już w 2013 roku najpełniejszą i kompleksową formułę rejestru w postaci dojrzałej propozycji konkretnych przepisów. Wskazano wówczas na konieczność nowelizacji ustawy o kredycie konsumenckim. Założono, że działalność pożyczkowa mogłaby być wykonywana wyłącznie po uzyskaniu wpisu do rejestru, prowadzonego przez Ministra Gospodarki. Co istotne, rejestr miałby być publicznie dostępny, także w formie elektronicznej po to, by konsument i organizacje konsumenckie świadczące usługi doradztwa w zakresie ochrony ich praw mogły szybko zweryfikować wiarygodność przedsiębiorstwa, do którego konsument zamierzałby zwrócić się z wnioskiem o kredyt. Już samo przywołanie w umowie z pożyczkobiorcą numeru wpisu do rejestru stanowiłoby rękojmię działalności firmy pożyczkowej zgodnie z prawem.</p> <p>Wskazanie na Ministra Gospodarki jako prowadzącego rejestr było propozycją opartą o pogłębioną analizę – ze względu na fakt, iż sektor pożyczkowy nie tworzy ryzyka systemowego dla rynku finansowego, a także ze względu na wątpliwości natury merytorycznej co do możliwości prowadzenia rejestru przez UOKiK, wskazano właśnie na Ministra Gospodarki. Rekomendacja ta uzasadniona była tym, że Ministerstwo Gospodarki jest dobrze przygotowane i ma już doświadczenie i kompetencje w zakresie prowadzenia rejestrów w modelu działalności regulowanej z różnych obszarów</p> <p>Institucje pożyczkowe, prowadząc działalność regulowaną, musiałyby spełnić szereg wymogów, by uzyskać wpis do</p>	<p>Europejskiego i Rady 2014/17/UE, ustanawiającej obowiązek rejestracji i nadzoru publicznego nad podmiotami udzielającymi kredytów konsumenckich związanych z nieruchomościami mieszkalnymi, w tym również pożyczek, których zabezpieczenie stanowi hipoteka ustanowiona na nieruchomości mieszkalnej.</p> <p>Przygotowany w Ministerstwie Finansów projekt założeń do projektu ustawy w sprawie umów o kredyty związanych z nieruchomościami, wdrażający postanowienia Dyrektywy 2014/17/UE, jest aktualnie przedmiotem uzgodnień zewnętrznych i konsultacji publicznych.</p> <p>Zaproponowany w projekcie regulacji wdrażającej postanowienia Dyrektywy model nadzoru nad działalnością pożyczkową, uwzględnia nie tylko obowiązki rejestracji i nadzoru publicznego nad pożyczkodawcami objętymi przepisami Dyrektywy, lecz obejmuje kompleksowo cały rynek pożyczkowy, w tym firmy udzielające pożyczek niezabezpieczonych hipoteką. Umożliwi to spójne podejście do rynku pożyczek</p>
--	--	---	---

		<p>rejstru. KPF zaproponował nawet kryteria, którym takie podmioty musiałyby sprostać. Wśród nich wymóg funkcjonowania w formie spółki kapitałowej (Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością lub Spółka akcyjna), komandytowo-akcyjnej lub komandytowej, jako najbardziej przejrzystych i zaawansowanych form prawnych i zagwarantowanie kapitału zakładowego w wysokości co najmniej 1 mln PLN.</p> <p>Jednocześnie zwracając uwagę na konieczność surowego karania podmiotów, które nielegalnie (tj. bez wpisu do rejestru) prowadzą praktykę biznesową, KPF zaproponowała, aby za taki czyn groziła kara grzywny do 500.000 PLN albo pozbawienia wolności do lat 2 lub obie te kary łącznie. KPF, zrzeszając 11 firm pożyczkowych, niezmiennie opowiada się za takim właśnie dojrzałym, kompleksowym i przejrzystym modelem nadzoru.</p> <p>Społeczne skutki zastosowania takiego modelu mogą być wyłącznie pozytywne, a wśród nich można wymienić te, iż:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Objęcie ścisłym nadzorem przez organy państwowe instytucji, udzielających pożyczek ze środków własnych, wzmacniające realnie możliwości ochrony praw konsumentów; • Wzrost zaufania konsumentów do instytucji, figurujących w rejestrze i co do zasady zaufania do całego rynku kredytowego i szerszej rynku finansowego, co może wpłynąć dodatkowo i pozytywnie na moderowanie wzrostem gospodarczym; • Poprawa transparentności funkcjonowania pożyczkodawców wpływająca na jakość ich standardów biznesowych, wzmacniając tendencję rynkową do konkurowania o konsumenta również jakością usług; • Ograniczenie dostępu do rynku podmiotów, działających w „szarej strefie”, obniżając ryzyko zwiększania nakładów na 	<p>pozabankowych dla konsumentów i objęcie podmiotów pożyczkowych jednolitym reżimem regulacyjnym. Należy wskazać, że w myśl projektu podjęcie działalności polegającej na udzielaniu pożyczek pieniężnych wymaga uzyskania zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego, która będzie również prowadzić rejestr podmiotów licencjonowanych. W przypadku niewypełnienia wymogów dopuszczenia do działalności pożyczkowej KNF odmawia wydania zezwolenia. Na podstawie projektowanych regulacji Komisja Nadzoru Finansowego posiada również kompetencje do przeprowadzania kontroli działalności i stanu majątkowego podmiotów pożyczkowych, żądania wyjaśnień i informacji dotyczących ich działalności i gospodarki finansowej, wydawania zaleceń mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i dostosowania działalności do obowiązujących przepisów prawa. KNF, w ramach kontroli nad instytucją pożyczkową, będzie mógł przeprowadzać również kontrolę powiązanych pośredników kredytowych.</p>
--	--	--	---

		<p>pomoc publiczną;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak negatywnych skutków finansowych proponowanych zmian dla budżetu Państwa. <p>Brak propozycji konkretnych rozwiązań ustawowych w zakresie funkcjonowania rejestru firm pożyczkowych, jest również i z tego punktu zaskakujące i merytorycznie niezrozumiałe, iż punkt widzenia KPF w zakresie rejestru podzieliło początkowo Ministerstwo Finansów, przygotowując – w I, II i III wersji Założeń do komentowanego projektu ustawy – propozycję utworzenia rejestru instytucji pożyczkowych i akceptując model, zaprezentowany przez KPF i wypracowany zresztą na zasadzie szerokiego konsensusu uczestników rynku.</p> <p>W trzech wersjach projektu założeń wypracowywanych w Ministerstwie Finansów istnienie rejestru nie podlegało dyskusji, dopiero z kolejnej, czwartej – wbrew wcześniejszym ustaleniom – ta propozycja została usunięta. Obok rejestru pojawiło się rozwiązanie alternatywne - lista ostrzeżeń publicznych Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na wzór tej, prowadzonej przez Komisję Nadzoru Finansowego. Jej przyjęcie – w przekonaniu KPF - nie przyczyniłoby się do realizacji celu regulacji – nie poprawi ochrony klientów przed oszustami. Lista ostrzeżeń UOKiK nie zapewni bowiem odpowiedniego poziomu wiedzy o firmie, z której usług konsument zamierza skorzystać. Ponadto, trafią na nią tylko te podmioty, o których działalności UOKiK potrafi zdobyć informacje, do których jest w stanie dotrzeć. Bez odpowiedzi pozostawia pytanie, co z resztą podmiotów, które nierzadko prowadzą działalność w wymiarze lokalnym i o których istnieniu nie wie nikt poza lokalną społecznością.</p> <p>KPF stoi na stanowisku, że rezygnacja z rejestru instytucji pożyczkowych i utworzenie listy ostrzeżeń UOKiK jako</p>	
--	--	---	--

		<p>narzędzia alternatywnego wobec idei rejestru i jednocześnie narzędzia wprost przeciwnego, które nie spełni swojej roli eliminowania z rynku nieuczciwych firm i nie ochroni przed nimi klientów to zła decyzja. Powtarzające się doniesienia o nieuczciwych praktykach podmiotów, udzielających pożyczek, dowodzą słuszności stanowiska KPF i utwierdzają w przekonaniu, że tylko powrót do idei rejestru instytucji pożyczkowych może zapobiec w przyszłości przypadkom oszukańczych praktyk biznesowych wobec konsumentów.</p> <p>Dlatego wyłącznie umowy podpisane przez pożyczkodawców z obowiązkowo umieszczanym w nich numerem ewidencyjnym wpisu do rejestru możliwego do szybkiej weryfikacji prawdziwości w Internecie, dają gwarancję korzystania z usług firmy, działającej zgodnie z prawem i w sposób przejrzysty.</p> <p>Konferencja Przedsiębiorstw Finansowych konsekwentnie postuluje wprowadzenie do polskiego prawa rejestru, który pozwoli tego rodzaju praktyki z życia gospodarczego i społecznego wyeliminować. Tym bardziej, że oferta sektora pożyczkowego staje się coraz atrakcyjniejsza dla konsumentów. Jak wynika z raportu „<i>Sektor firm pożyczkowych. Lata 2008-2013</i>”, zrealizowanego przez KPF, ich liczba rosła przeciętnie 7% rocznie, by na koniec ubiegłego roku osiągnąć 1,4 miliona.</p> <p>Podsumowując opinię w odniesieniu do tego merytorycznego wątku, KPF wielokrotnie, w tym w swoim stanowisku z dnia 10 kwietnia 2013 r. do Raportu Komitetu Stabilności Finansowej⁹, wskazywała na potrzebę stworzenia odrębnego rejestru instytucji pożyczkowych i zorganizowanie go na zasadzie modelu działalności regulowanej, w rozumieniu</p>	
--	--	--	--

⁹ Raport Komitetu Stabilności Finansowej: „Analiza działania organów i instytucji państwowych w odniesieniu do Amber Gold sp. z o.o.”

			<p>ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. KPF podtrzymuje też swoją rekomendację, iż właściwym urzędem, do prowadzenia rejestru instytucji pożyczkowych, którego wybór nie powodowałby wątpliwości natury prawnej i systemowej, byłby Minister Gospodarki. KPF, w trakcie prac legislacyjnych wielokrotnie składała propozycję szczegółowych rozwiązań prawnych dla wprowadzenia rejestru firm pożyczkowych, w modelu działalności regulowanej, proponując Ministra Gospodarki jako organ prowadzący taki rejestr. Ministerstwo Gospodarki jest, w naszej opinii, merytorycznie przygotowanym urzędem do prowadzenia tego typu rejestru, posiadając doświadczenie i będąc dysponentem największego zbioru, stanowiącego podstawę funkcjonowania gospodarki w Polsce – Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Jedynie dla porządku pozwalamy sobie ponownie załączyć przygotowany kompleksowy projekt ustawy, przewidujący – w tym zakresie - odpowiednią zmianę ustawy o kredycie konsumenckim.</p>	
146.	Art. 7 pkt 4 (art. 59a KredKonsU)	Profi Credit	<p>Profi Credit Poland jako oficjalny lobbysta postuluje dodanie do treści art. 59b ust. 1 sformułowania <i>na zasadzie wzajemności</i>:</p> <p>Art. 59b. 1. Instytucje pożyczkowe mogą, na zasadzie wzajemności, udostępniać instytucjom utworzonym na podstawie art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe informacje w zakresie niezbędnym do oceny zdolności kredytowej konsumenta, o której mowa w art. 9.</p> <p>Profi Credit Poland proponuje także zamieszczenie wszystkich pozostałych przepisów dotyczących obowiązku informacyjnego nakładanego na instytucje pożyczkowe, które projektodawca zdecydował się zamieścić w ustawie Prawo bankowe, w ustawie o kredycie konsumenckim. Uzasadnienie</p>	<p><u>Uwaga częściowo uwzględniona</u></p> <p>Proponuje się przeniesienie do ustawy o kredycie konsumenckim przepisów dotyczących obowiązków aktualizacji informacji przekazanych przez instytucje pożyczkowe do instytucji utworzonych na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy - Prawo bankowe. Przedmiotowe przepisy nakładają obowiązki na instytucje pożyczkowe, i ich umieszczenie w tej ustawie jest zasadne. Pozostałe</p>

		<p>tej propozycji zamieszczono na str. 11 niniejszego dokumentu. Vide Treść uwagi Profi Credit dotyczącej Art.7 pkt 1 lit a i b (art. 5 pkt 6 KredKonsU) Postulat: W związku z powyższym Profi Credit Poland jako oficjalny lobbysta proponuje wprowadzenie do art. 59b ustawy o kredycie konsumenckim zapisów w brzmieniu: Art. 59b. 2 Instytucje utworzone zgodnie z ust. 4 mogą udostępniać instytucjom pożyczkowym i podmiotom, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, informacje stanowiące tajemnicę bankową pod warunkiem wyrażenia zgody na przekazanie tych informacji przez osobę, której one dotyczą. Zgoda konsumenta może być także wyrażona w postaci elektronicznej. W takim przypadku instytucja pożyczkowa lub podmiot, o którym mowa w art. 59d ustawy wymienionej w zdaniu pierwszym, obowiązane są do utrwalania wyrażonej w ten sposób zgody na trwałym nośniku w rozumieniu art. 5 pkt 17 ustawy wymienionej w zdaniu pierwszym. 3. Wymianie pomiędzy instytucjami utworzonymi na podstawie ust. 4 a instytucjami pożyczkowymi i podmiotami, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, podlegają dane umożliwiające identyfikację konsumenta, w tym jego dane teleadresowe, oraz dane dotyczące zobowiązania konsumenta. 4. Instytucje pożyczkowe obowiązane są do informowania instytucji utworzonych na podstawie ust. 4 o całkowitej spłacie zobowiązań, ich wygaśnięciu, stwierdzeniu faktu nieistnienia zobowiązania oraz o nowo otwartych rachunkach kredytowych i ich aktualizacji, w terminie 14 dni od wystąpienia okoliczności uzasadniających przekazanie</p>	<p>przepisy, o których mowa w uwadze, powinny jednakże być umieszczone w ustawie – Prawo bankowe, gdyż regulują kompleksowo zasady udostępniania informacji przez instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy - Prawo bankowe. Jednocześnie w opinii projektodawcy nie potrzeby wprowadzania w art. 59b ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim sformułowania <i>na zasadzie wzajemności</i>, gdyż zasada wzajemności wymiany danych została określona w projektowanym przepisie art. 105 ust. 4 pkt 4 ustawy – Prawo bankowe.</p>
--	--	---	--

147.	Art. 7 pkt 4 (art. 59a KredKonsU)	WONGA.PL	<p>informacji."</p> <p>Zaproponowany przez projektodawcę mechanizm polegający na wprowadzeniu wymogu posiadania kapitału zakładowego w określonej minimalnej wysokości w naszej ocenie jest kierunkiem słusznym, aczkolwiek wymagającym dostosowania kwoty minimalnej do realiów rynkowych. W projekcie ustawy zaproponowano minimalną wysokość kapitału w wysokości 200 000 zł. Rozumiemy podnoszony argument dotyczący zapewnienia konkurencyjności rynku, który stał za niepodwyższaniem wysokości kapitału zakładowego ponad wspomnianą wysokość. Pragniemy jednak zwrócić uwagę na dwie konsekwencje utrzymania progu na tym poziomie.</p> <p>W pierwszej kolejności należy wskazać na brak ekonomicznej możliwości zapewnienia zgodności z regulacjami. Firma pożyczkowa dysponująca kapitałem zakładowym w wysokości 200 000 zł, nawet jeśli teoretycznie będzie w stanie w 100% wykorzystać go wyłącznie na akcję kredytową po maksymalnym dopuszczalnym koszcie, będzie generować przychody rzędu 11 000 zł miesięcznie. Tezę tę obrazuje następujący przykład:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kapitał: 200 000 zł • Okres trwania pożyczek: 1 rok (bez amortyzacji) • Maksymalny koszt pozaodsetkowy: 55% • Maksymalne odsetki: 12% <p>Zakładając, że wszyscy klienci wezmą pożyczki pierwszego dnia roku i spłacą je wraz z kosztami ostatniego dnia roku, firma osiągnie przychód w wysokości 134 000 zł (11 167 zł w skali miesiąca).</p> <p>Ten przychód powinien przy tym pokryć koszty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strat kredytowych (powyżej założono, że wszystkie pożyczki są spłacone) 	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Kwestia wysokości minimalnego kapitału zakładowego instytucji pożyczkowej została przesądzona w założeniach uchwalonych przez Radę Ministrów.</p> <p>Vide stanowisko MF do wcześniejszych uwag.</p>
------	---	----------	---	--

			<ul style="list-style-type: none"> • Zakupu danych niezbędnych do oceny zdolności kredytowej • Pracowników • Systemu administracji danymi na temat pożyczek i klientów. Proszę zwrócić uwagę, że ten system powinien zapewniać wysokie standardy ochrony danych ze względu na przetwarzanie danych objętych tajemnicą bankową • Obsługi klienta w trakcie trwania pożyczki (zapytań, reklamacji) • Obsługi prawnej • W przypadku potrzeby pozyskania klientów – koszty sprzedaży i/lub marketingu <p>W naszej ocenie taki przychód nie pozwala na zapewnienie standardów spełniających wymogi regulacyjne stawiane firmom pożyczkowym i nie spełni oczekiwanego celu regulacji, jakim jest wyeliminowanie z rynku podmiotów działających w sposób nieuczciwy wobec konsumentów. Może to doprowadzić do zagrożenia bezpieczeństwa konsumentów i/lub pokusy przekroczenia nowych limitów kosztów wynikających z Ustawy lub gromadzenia depozytów od klientów w celu obciążenia ich ryzykiem.</p> <p>W związku z tym postulujemy zwiększenie minimalnego wymaganego kapitału zakładowego z 200 000 zł do 1 000 000 złotych. Kapitał zakładowy w wysokości 1 000 000 zł wydaje się absolutnym minimum. Używając analogicznych wyliczeń do powyższej kwoty kapitału, pozwalałby on generować przychód rzędu 50 000 zł miesięcznie, co wydaje się być minimalnym poziomem wymaganym do zapewnienia nowych standardów ustawowych. Ponadto ustanowiona na poziomie 1 000 000 złotych bariera wejścia na rynek pozwoliłaby na skuteczne przeciwdziałanie pojawianiu się na rynku finansowym podmiotów nieposiadających odpowiedniego</p>	
--	--	--	---	--

			<p>sposobu prowadzenia działalności, zapewniającego bezpieczeństwo konsumentów.</p> <p>Drugą konsekwencją wprowadzenia kapitału zakładowego w wysokości proponowanej przez projektodawców i niewielkiego portfela pożyczek może być trudność we wdrożeniu elastycznej polityki windykacyjnej wobec klientów, którzy znajdują się w kłopotach finansowych. W przypadku firmy o tak niewielkim kapitale, ściągnięcie każdej pożyczki jest kwestią zachowania płynności finansowej. W takiej sytuacji dużo trudniej o „portfelowe” podejście do zarządzania ryzykiem, a co z tym idzie stosowanie np. planów naprawczych dla klientów w postaci rozłożenia pożyczki na nieoprocentowane raty.</p> <p>W związku z powyższym Wonga postuluje następującą zmianę:</p> <p>Art 59a ust. 2. Minimalny kapitał zakładowy instytucji pożyczkowej wynosi 1 000 000 zł.</p>	
148.	Art. 7 pkt 4 (art. 59a KredKonsU)	EVEREST FINANSE	<p>1) Przechodząc na grunt poszczególnych wymogów, o ile za słuszne uznajemy wprowadzenie w stosunku do kadr menedżerskich warunku w postaci niekaralności za przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu czy obrotowi gospodarczemu, to jednak nie można było zgodzić się z wymogiem niezasiadania w organach zarządczych przedsiębiorcy wobec którego wydano decyzję o naruszeniu zbiorowych interesów konsumentów. Wymóg taki poczytywać należałoby jako naruszenie konstytucyjnej zasady równości, bowiem jest on niespotykany w żadnym z pozostałych segmentów rynku finansowego. Trudno byłoby wskazać przesłanki takiego „wyróżnienia” instytucji pożyczkowych inne jak wpływ publicznego wydzwiku afery Amber Gold, choć niewątpliwie nie tylko w stosunku do</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona/częściowo bezprzedmiotowa</u></p> <p>Uwaga nr 1 i 2 odnosząca się do wymogu „niezasiadania w organach zarządczych przedsiębiorcy wobec którego wydano decyzję o naruszeniu zbiorowych interesów konsumentów” jest bezprzedmiotowa, albowiem projekt nie zawiera przepisu, który wprowadzałby ww. wymóg.</p> <p>Odnosnie do formy organizacyjno – prawnej prowadzenia instytucji pożyczkowej i wymógów</p>

		<p>instytucji pożyczkowych zapadają decyzje o naruszeniu zbiorowych interesów konsumentów. Nie do pominięcia byłyby także w tym miejscu negatywne skutki społeczne i gospodarcze w postaci arbitralnego wykluczenia znacznej części kadry menedżerskiej, przy czym zupełnie indyferentny dla projektodawcy wydawał się być fakt, czy dany członek organu zarządzającego rzeczywiście brał udział w praktykach doprowadzających do wydania przedmiotowej decyzji. Wydaje się, że taki środek stanowiłby przejaw źle pojętej odpowiedzialności zbiorowej, który w dłuższej perspektywie czasu doprowadziłby do znaczącego odpływu wartościowych kadr, a ponadto mógłby zachęcać do obchodzenia regulacji poprzez wprowadzanie osób podstawionych do zarządów spółek i ich rzeczywiste sterowanie przez osoby z tzw. „drugiego fotela”. Taka regulacja byłaby niesprawiedliwa i dyskryminująca z jeszcze innych przyczyn. Jak wspomniano, nie występuje jakikolwiek jej odpowiednik dla kadr menedżerskich z innych sektorów rynku finansowego, a jako przykład wskazać można władze banku, wobec których art. 22b Prawa Bankowego wymaga jedynie zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony zdeponowanych środków. Mając na uwadze zachowanie spójności systemowej rekomendowalibyśmy wprowadzenie podobnych wymogów dla instytucji pożyczkowych objętych nowym rejestrem.</p> <p><u>2) Charakter decyzji Prezesa UOKiK.</u></p> <p>Wątpliwości wywołuje już samo pojęcie niedookreślonej decyzji Prezesa UOKiK, a także przesłanki jej wydania jak bezprawność (art. 24 ustawy o UOKiK). Nie jasny jest charakter, jaki miałyby przybrać ta decyzja - czy wystarczy decyzja pierwszej instancji, czy też konieczna jest decyzja ostateczna o naruszeniu zbiorowych interesów konsumentów?</p>	<p>kapitałowych – uwaga nieuwzględniona. Przedmiotowe kwestie zostały przesądzone w założeniach do projektu ustawy uchwalonych przez Radę Ministrów. W kontekście natomiast podnoszonych kwestii dotyczących sformułowania „środki własne”, wskazać należy, iż nowa definicja instytucji pożyczkowej nie posługuje się ww. pojęciem.</p> <p>Vide stanowisko MF do wcześniejszych uwag.</p>
--	--	---	--

		<p>Niewspółmierną interwencją w działalność przedsiębiorcy byłoby uznanie za decydującą o wpisie lub wykreśleniu decyzji administracyjnej, wobec której przysługuje pełny tryb odwoławczy. Jednakże postępowanie w sprawach ochrony konkurencji może być nader przewlekłe, gdyż od decyzji Prezesa UOKiK przysługuje odwołanie do sądu ochrony konkurencji, a od decyzji sądu apelacja i w dalszej kolejności skarga kasacyjna, niezależna od wartości przedmiotu sporu. Zakładając taki przebieg postępowania, czas oczekiwania na uzyskanie decyzji ostatecznej może być wyjątkowo długi, a tym samym powodować straty mogące wręcz prowadzić do upadłości podmiotu ubiegającego się o wpis. Propozycja legislacyjna zdaje się nie dostrzegać sytuacji, gdy w drodze odwoławczej zostaje obalona decyzja stwierdzająca naruszenie zbiorowych interesów konsumentów, bowiem nie stanowi w żaden sposób o jej skutkach na ewentualną decyzję o odmowie wpisu lub wykreśleniu. Czy należy zatem przyjąć, że podmiot wykreślony powinien w wyniku obalenia takiej decyzji, może uzyskiwać roszczenie odszkodowawcze wobec Skarbu Państwa? Problemem wynikającym z takiej sytuacji byłby także niezaprzeczalny spadek zaufania wobec Państwa. Uczynienie z faktu wydania decyzji bezwzględnej negatywnej przesłanki wpisu wprost narusza konstytucyjną zasadę proporcjonalności, bowiem również występuje jedynie w stosunku do instytucji pożyczkowych, a zakładane cele regulacji możliwe są do osiągnięcia na bazie łagodniejszych środków (o których szerzej poniżej, jak np. odpowiednie wymogi kapitałowe). Konstatując dotychczasowy wywód, uważamy że nieprawidłowe jest uznanie decyzji Prezesa UOKiK o naruszeniu zbiorowych interesów konsumentów za bezwzględną przyczynę wykreślenia podmiotu. Właściwsze byłoby uznanie jej za przyczynę względną,</p>	
--	--	--	--

		<p>braną pod uwagę w zakresie konkretnego przypadku i na bazie decyzji ostatecznej, której legalność i celowość wydania została skontrolowana przed sądem cywilnym.</p> <p><u>3) Warunki kapitałowe</u></p> <p>Nawiązując do warunków kapitałowych, uważamy, iż zapewnienie odpowiedniego poziomu wymagań kapitałowych (wraz z wymogami dotyczącymi kapitałów własnych) może stanowić co do zasady odpowiednią gwarancję dla interesów konsumentów i łagodniejszy sposób osiągnięcia celów regulacji. Jednakże kształt proponowanej w tym zakresie regulacji musi zostać zakwestionowany. Po pierwsze, nie jest jasne użycie sformułowania „środki pieniężne”, ponieważ nie wyjaśniono, czy dotyczy ono także środków własnych przedsiębiorcy. Co więcej, autorzy projektu posługują się wyodrębnionym zwrotem „środki własne” w dalszej części materiału legislacyjnego. Po drugie, katalog sposobów gromadzenia środków pieniężnych powinien być przedmiotem regulacji enumeratywnej, a nie jak obecnie stanowić katalog otwarty. W uzasadnieniu propozycji podaje się przykłady źródeł środków rozumianych za niedozwolone poprzez użycie zwrotu „i tym podobne”, nie eksplikując, w jaki sposób interpretować ten zwrot. Gromadzenie środków pieniężnych z w ten sposób opisanych źródeł stanowi przestępstwo z art. 171. ust.1 Prawa Bankowego, którego byt jest niezależny od tego jaką formę przybiera, ani od faktu rzeczywistego obciążania środków ryzykiem (wystarczające jest działanie w tym celu). Czy, mając powyższe na uwadze, znamiona przestępstwa wypełniać będą także źródła zasilania kapitałów własnych, jak np. wkłady do spółki czy dozwolone przez Kodeks Spółek Handlowych pożyczki od akcjonariuszy lub wspólników? Powiązanie przestępstwa formalnego z niedookreślonym i niezamkniętym katalogiem przesłanek jego</p>	
--	--	---	--

		<p>dokonania budzić musi poważne obawy co do pewności prawa (w zależności od interpretacji każda czynność będzie mogła zostać zakwalifikowana jako przesłanka tego przestępstwa). Rozpatrując tę kwestię od strony praktycznych mechanizmów rynku oznacza to zamknięcie wszelkich dróg finansowania i ograniczenie możliwości bieżącego operowania finansowego. Tymczasem uczestnicy tego specyficznego rynku, jako podmioty profesjonalne i fachowe, powinny dysponować np. możliwością emisji obligacji lub dokonywania pożyczek wśród własnego akcjonariatu. Wnosimy wobec tego o szczegółowe doprecyzowanie regulacji w tym zakresie.</p> <p>Obowiązek zagwarantowania właściwych poziomów kapitałowych jako wymóg rejestracji dostarczyć może odpowiedniego poziomu stabilności i solidności działalności oraz przyczynić się do wykluczenia z rynku podmiotów, zamierzających prowadzić działalność bankową bez zezwolenia. Próg 200.000 zł, naszym zdaniem nie stanowi wystarczającej gwarancji, bowiem – dla porównania - poziom maksymalnej kary pieniężnej za naruszenie obowiązków informacyjnych wynosi 100.000 zł (pierwszy z progów nie zapewnia więc nawet jej zapłacenia). Jesteśmy przekonani, iż właściwym progiem jest poziom 1.000.000 zł.</p> <p><u>4) Warunki organizacyjno-prawne.</u></p> <p>Nie można zgodzić się również z wymogiem organizacyjno-prawnym w postaci konieczności zapewnienia odpowiedniej formy prawnej działalności w postaci spółki kapitałowej. Argumentacja przemawiająca za tym warunkiem jest błędna z kilku powodów. Nie tylko spółki kapitałowe są w stanie zapewnić właściwą przejrzystość i rękojmię prowadzenia działalności poprzez wykorzystywanie obowiązków sprawozdawczych czy rozdział funkcji</p>	
--	--	---	--

			<p>zarządczych. Również w spółkach osobowych, np. spółce komandytowej lub komandytowo akcyjnej, może zostać zapewniony odpowiedni poziom transparentności poparty wysokim poziomem sprawozdawczości finansowej. Oprócz tego, rozważyć można wprowadzenie wymogów zachowywania odpowiedniej płynności finansowej czy obowiązek poddawania się badaniu przez niezależnych biegłych. Nic nie stoi zatem na przeszkodzie wprowadzeniu dodatkowych, przekraczających wymogi ustawy o rachunkowości (art. 64), obowiązków informacyjnych dla tych spółek, które to działanie pragniemy zarekomendować. Ponadto wprowadzenie wymogu prowadzenia działalności wyłącznie w formie spółki kapitałowej byłoby dalej idącym wymogiem, niż przewiduje to ustawodawstwo unijne, skoro żaden z unijnych aktów normatywnych w przedmiotowym zakresie nie przewiduje konieczności wprowadzenia formy prawnej spółki kapitałowej. Wobec tego utworzenie takiego wymogu w polskim ustawodawstwie stwarzałoby jedynie kolejną barierę dla swobody działalności. Znaczną praktyczną trudnością, przyjmując pozostawienie opisywanego wymogu, jest dodatkowo kształt regulacji przepisu przejściowego określającego odpowiedni termin dla spółek, które zostałyby zmuszone do przekształcenia formy działalności, na dokonanie tych czynności. Doświadczenie praktyczne wskazuje, iż przekształcenia spółek trwają nie jednokrotnie powyżej 6 miesięcy i generują znaczne koszty takich czynności. Nie określono także, co działoby się z prowadzeniem działalności w okresie oczekiwania na zarejestrowanie odpowiedniego przekształcenia - ewentualne wykluczenie z możliwości świadczenia usług w tak długim okresie dla wielu spółek może być równoznaczne z upadłością. Jawnym skutkiem</p>	
--	--	--	---	--

		<p>takiej regulacji byłoby sprzeczne z unijnymi wymogami ograniczenie swobody działalności, zagwarantowanej ponadto poprzez art. 20 i 22 Konstytucji RP oraz art. 6 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.</p> <p>Odpowiedniejszym niż wprowadzenie formy spółki kapitałowej sposobem osiągnięcia zamierzonych przez regulację celów, jest opisane powyżej zwiększenie wymogów kapitałowych i precyzyjne określenie warunków wpisu do rejestru. Wydaje się adekwatnym, np. wprowadzenie obowiązku przedstawiania okresowych i półrocznych sprawozdań finansowych. Sprawozdania kwartalne nie są wystarczająco dokładne i przedstawiają nazbyt ograniczony zasób informacji, aby dokładnie odzwierciedlić stan spółki. Sprawozdania półroczne stanowią pełniejsze odwzorowanie aktualnej sytuacji spółki, a ponadto stanowiłyby zrównanie z wymogami dotyczącymi banków, udostępniających sprawozdania w tej formie. Podnosząc wiarygodność sprawozdań finansowych stoimy na stanowisku, iż powinny one podlegać obowiązkowemu badaniu przez biegłego rewidenta.</p> <p>Reasumując całość wyводу zawartego w tym punkcie - o wpisie do rejestru powinny decydować:</p> <ul style="list-style-type: none"> - minimalny (co najmniej 1.000.000 zł) poziom kapitałów własnych; - pochodzenie środków własnych z niezakazanych ustawowo źródeł; - wymóg niekaralności członków władz przedsiębiorstwa za przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi (zapewniający wypełnienie przesłanki rzetelnego prowadzenia działalności). <p>Za takim określeniem warunków wpisu przemawia także to, iż</p>	
--	--	--	--

			analogiczne regulacje odnaleźć można w pozostałych sektorach rynku, co do których nie występują obiekcyjne odnośnie legalnej natury działalności.	
149.	Art. 7 pkt 4 (art. 59a ust.3 KredKonsU)	Federacja Konsumentów	Zdaniem FK niezbędne jest dodanie zastrzeżenia, że minimalne środki na pokrycie kapitału zakładowego instytucji pożyczkowej nie mogą pochodzić z wkładu wniesionego do spółki (aportu) a w szczególności wkładu niepieniężnego. Tego typu wkład również może stanowić mniejsze zabezpieczenie interesów konsumentów – kontrahentów spółki. Niejasne jest także użyte w tym przepisie sformułowanie „ze źródeł nieudokumentowanych” i jakich sytuacji ma ono dotyczyć. Zgodnie z przepisami prawa, w szczególności zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości ¹⁰ kapitał zakładowy spółki i źródła jego finansowania powinny zostać ujęte w księgach rachunkowych spółki oraz bilansie spółki ujawnianym w Krajowym Rejestrze Sądowym. Ewidencjonowanie tych środków podlega ścisłym regułom, nie powinna mieć miejsca zatem sytuacja nieudokumentowania wykazanego kapitału zakładowego.	<u>Uwaga częściowo uwzględniona</u> W zakresie dotyczącym wkładu niepieniężnego (aportu) – <u>uwaga uwzględniona</u> poprzez doprecyzowanie, że kwota 200 tys. zł wymaganego kapitału zakładowego musi zostać wniesiona w postaci wkładu pieniężnego. <u>W zakresie dotyczącym sformułowania „ze źródeł nieudokumentowanych” - uwaga nieuwzględniona</u> Vide stanowisko MF do wcześniejszej uwagi MS.
150.	Art. 7 pkt 4 (art. 59a ust.4 KredKonsU)	Federacja Konsumentów	Zaproponowany przepis w zakresie podmiotowym i przedmiotowym pokrywa się z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych ¹¹ Kodeksu spółek handlowych, dalej ksh. Projektodawca zdecydował się jedynie na dodanie do katalogu osób, wobec których stawia się wymóg niekaralności, prokurenta instytucji pożyczkowej, oraz poszerzenie, w porównaniu do art. 18 ust 2 ksh, katalogu przestępstw w nim wymienionych o przestępstwo skarbowe.	<u>Uwaga uwzględniona</u> Proponuje się dodatkowe uregulowanie kwestii weryfikacji niekaralności prokurenta instytucji pożyczkowej oraz członków organów spółki w zakresie przestępstw skarbowych. Vide stanowisko MF do

¹⁰ Dz. U. 2013 r. poz. 330

¹¹ Dz. U. 2013 r. poz. 1030

			<p>Przestępstwo oszustwa wymienione w proponowanej treści art. 59 a ust. 4 należy do przestępstw przeciwko mieniu (rozdział XXXV Kodeksu karnego), nie ma zatem potrzeby jego osobnego wyróżniania.</p> <p>Dla spójności systemu prawnego, w ocenie Federacji Konsumentów, właściwsze było by użycie w treści art. 59 a ust. 4, na wzór art. 18 ust. 2 ksh, odwołania do konkretnych rozdziałów Kodeksu karnego lub Kodeksu karnego skarbowego. Pod względem redakcyjnym bardziej czytelne wydaje się sformułowanie tego przepisu w formie zakazu – nie może być członkiem zarządu (...) osoba prawomocnie skazana za przestępstwo (...).</p> <p>W ocenie Federacji Konsumentów, w zakresie umożliwienia skutecznej weryfikacji wprowadzonego wymogu niekaralności dla członków zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej albo prokurenta instytucji pożyczkowej, należy zadbać również o odpowiednią zmianę art. 21a ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym¹², który uprawnia sąd rejestrowy do otrzymania z Biura Informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego danych informacji o skazaniach.</p>	<p>wcześniejszej uwagi MS.</p> <p>Proponuje się ponadto wykreślenie z przepisu art. 59a ust. 4 przestępstwa oszustwa .</p>
151.	Art. 7 pkt 4 (art. 59b KredKonsU)	Biuro Informacji Kredytowej	<p><i>Vide Treść dodatkowych postulatów legislacyjnych BIK (propozycja zmodyfikowania art. 104 ust.3 i 106d ustawy Prawo bankowe)</i></p> <p><u>Nowe proponowane brzmienie Art. 59b:</u> Art. 59b. 1. Instytucje pożyczkowe udostępniają na zasadzie wzajemności instytucjom utworzonym na podstawie art. 105 ust 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe informacje w zakresie niezbędnym do oceny zdolności</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Przyjęcie uwagi oznaczałoby wprowadzenie zasady obligatoryjnego zasilania rejestrów kredytowych (instytucji utworzonych na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy Prawo bankowe) informacjami z instytucji pożyczkowych, co nie</p>

¹² Dz. U. 2013 poz. 1203

			<p>kredytowej konsumenta, o której mowa w art. 9.</p> <p>1. Po udostępnieniu danych konsumenta instytucja pożyczkowa obowiązana jest do informowania instytucji utworzonych na podstawie art. 105 ust 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe, która otrzymała te dane, o całkowitej spłacie zobowiązań, ich wygaśnięciu albo o stwierdzeniu faktu nieistnienia zobowiązania oraz o nowootwartych rachunkach kredytowych i ich aktualizacji, w terminie 7 dni od wystąpienia okoliczności uzasadniających przekazanie informacji.”</p> <p>Dodatkowo, zwracamy uwagę, na brak precyzji w wyżej przytoczonej propozycji ust.2 tego artykułu w zakresie aktualizacji rachunków kredytowych. W proponowanym brzmieniu wątpliwości budzi czy obowiązek aktualizacji dotyczy rachunków nowootwartych czy też wszystkich czynnych rachunków kredytowych.</p>	<p>byłoby zgodne z intencją projektodawcy. Należy wskazać, że zasada dobrowolności uczestnictwa instytucji pożyczkowej w systemie wymiany danych o kredytach zaciągniętych przez konsumenta, umożliwia zachowanie spójności z rozwiązaniami dyrektywy 2008/48/WE i implementującej ją ustawy o kredycie konsumenckim, których przepisy nie nakładają na kredytodawców konsumenckich ustawowego obowiązku zasięgnięcia informacji z zewnętrznych baz danych w procesie oceny zdolności kredytowej (vide art. 9 ust. 2 ustawy w związku z art. 8 ust. 1 dyrektywy). Zauważyć też trzeba, że w świetle obecnie obowiązujących przepisów ustawy – Prawo bankowe, system wymiany informacji w oparciu o bazę danych prowadzoną przez instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 Prawa bankowego, przewiduje również swobodę uczestnictwa w nim.</p> <p>Ponadto, zgodnie z zaproponowanym uwadze brzmieniem przepisu przekazanie informacji do instytucji utworzonych na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy - Prawo bankowe nie wymagałoby zgody konsumenta,</p>
--	--	--	--	---

				<p>które te informacje dotyczą. Ww. propozycja jest odmienna od rozwiązań w założeniach przyjętych przez Radę Ministrów, które zostały wprowadzone w celu zapewnienia ochrony praw konsumenckich.</p> <p>Odnosnie do podnoszonych wątpliwości dotyczących obowiązków aktualizacji, wyjaśnić należy, że intencją projektodawcy jest zobowiązanie odpowiednio banku/institucji pożyczkowej do dokonywania aktualizacji informacji przekazanych w „regularnym” raporcie w zakresie tych pozycji, które zostały wykazane jako zaległość konsumenta, a które zostały uregulowane przed terminem przekazania kolejnego „regularnego” raportu.</p>
152.	Art. 7 pkt 4 (art. 59b KredKonsU)	Lewiatan	<p>Kolejne zastrzeżenie jakie pojawia się na tle proponowanej regulacji dotyczy brzmienia art. 7 pkt 4) projektu w związku z dodaniem treści projektowanego art. 59c do ustawy o kredycie konsumenckim. Przepis ten wprowadza obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej, która obejmuje wszystkie informacje dotyczące konsumenta. Równocześnie jednak nie został wprowadzony przepis analogiczny do projektowanego art. 59b. uprawniający do udostępniania przez instytucje pożyczkowe informacji gospodarczych do biur informacji gospodarczej na zasadach i w zakresie określonym w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Wskazywane w uwadze wątpliwości w ocenie projektodawcy nie są zasadne, uwzględniając w szczególności, iż unormowania w art. 59b są symetryczne względem postanowień zawartych w nowelizowanym art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe i wyrażonej</p>

		<p>gospodarczych i wymianie danych gospodarczych. Brak ten w sposób zasadniczy zmienia aktualną sytuację pożyczkodawców (instytucji pożyczkowych) i stawia pod wielkim znakiem zapytania możliwość korzystania przez nich z BIG w zakresie przekazywania informacji gospodarczych.</p> <p><u>O ile bowiem z treści art. 9 ustawy o kredycie konsumenckim wywodzić można prawo instytucji pożyczkowych do składania zapytań w BIG w celu przeprowadzenia oceny zdolności kredytowej konsumenta, o tyle wprowadzenie przepisów o tajemnicy zawodowej uniemożliwi przekazywanie przez instytucje pożyczkowe danych do BIG na zasadach takich, jakie są obecnie.</u></p> <p>Zatem w sytuacji, gdy przepis ustawy zawiera wyraźną podstawę prawną dla instytucji pożyczkowych do udostępniania informacji dotyczących konsumentów instytucjom, o których mowa w art. 105 ust. 4 prawa bankowego (projektowany art. 59b), należy zapewnić analogiczną wyraźną podstawę prawną do udostępnienia przez instytucje pożyczkowe informacji gospodarczych dotyczących zobowiązań konsumentów za pośrednictwem biur informacji gospodarczej, na zasadach określonych w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych. Co istotne, przepis powinien wskazywać wprost na biura informacji gospodarczej. Można w tym celu ewentualnie posłużyć się pojęciem „baz danych”, które zostało zdefiniowane w art. 5 pkt 15 ustawy o kredycie konsumenckim i obejmuje oba rodzaje regulowanych baz danych: biura informacji gospodarczej oraz instytucje, o których mowa w art. 105 ust. 4 prawa bankowego. Jeżeli taka możliwość nie zostanie przewidziana wprost, może to powodować wątpliwości, czy instytucje pożyczkowe mogą przekazywać informacje gospodarcze do BIG-ów, zwłaszcza</p>	<p>w nich zasady wzajemności udostępniania danych. W tym kontekście podkreślić należy, że projektowany art. 59b nie stanowi wyłącznej podstawy prawnej udostępniania danych przez instytucje pożyczkowe i nie uchyła możliwości przekazywania informacji gospodarczych do BIG - ów, na zasadach określonych we właściwych przepisach.</p> <p>Ponadto, w związku z podnoszonymi w uwadze kwestiami dotyczącymi treści art. 59c wskazać należy, iż proponuje się modyfikację projektowanego brzmienia ww. przepisu, który zakreślał szeroko pojęcie tajemnicy zawodowej.</p>
--	--	---	--

		<p>że wzajemna relacja przepisów ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych i ustawy o kredycie konsumenckim jest niejasna (nie wiadomo, która ustawa stanowi przepis szczególny, a która przepis ogólny). W związku z określeniem zasad wykonywania działalności instytucji pożyczkowych w ustawie, możliwa byłaby bowiem argumentacja, że przestaje w stosunku do nich obowiązywać ogólna zasada, zgodnie z którą co nie jest zabronione, jest dozwolone. W związku z tym pojawia się ryzyko interpretacji opartej na wnioskowaniu <i>a contrario</i>, które należy w tym przypadku wyeliminować. Dotyczy to tak kwestii przekazywania informacji do BIG-ów, jak i przetwarzania informacji po wygaśnięciu zobowiązania.</p> <p>Podsumowując w tym miejscu, nie ma powodów aby ograniczać (specyfikować) możliwość udostępniania informacji tylko dla instytucji utworzonych na podstawie art. 105 ust 4 prawo bankowe, które ogranicza takie prawo tylko dla banków i bankowych izb gospodarczych. W celu przejrzystości i szerokiego, ale kontrolowanego, dostępu do wiarygodnych danych o konsumentach w celu oceny zdolności i wiarygodności płatniczej taka możliwość powinna istnieć także dla innych instytucji (na podstawie stosownych umów) gromadzących, przetwarzających i udostępniających dane w celu oceny zdolności kredytowej lub oceny wiarygodności płatniczej np. biur Informacji gospodarczej lub innych podmiotów powołanych w tym celu.</p> <p><u>Mając powyższe na uwadze, proponujemy następujące brzmienie art. 59b:</u></p> <p><i>„Art. 59b ust. 1, Instytucje pożyczkowe mogą udostępniać instytucjom utworzonym na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo Bankowe <u>lub biurom informacji gospodarczej działającym na podstawie ustawy z</u></i></p>	
--	--	--	--

			<p><i>dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, informacje w zakresie niezbędnym do oceny zdolności kredytowej i wiarygodności płatniczej konsumenta, o której mowa w art. 9.”</i></p> <p><i>Art. 59b ust. 3. Po udostępnieniu danych konsumenta instytucja pożyczkowa obowiązana jest do informowania instytucji utworzonych na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo Bankowe, <u>lub biur informacji gospodarczej działających na podstawie ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, które otrzymały te dane o całkowitej spłacie zobowiązań, ich wygaśnięciu albo o stwierdzeniu faktu nieistnienia zobowiązania oraz o nowootwartych rachunkach kredytowych i ich aktualizacji, w terminie 7 dni od wystąpienia okoliczności uzasadniających przekazanie informacji.”</u></i></p> <p>Alternatywnie, o czym była mowa wyżej, można w tym celu ewentualnie posłużyć się pojęciem „baz danych”, które zostało zdefiniowane w art. 5 pkt 15 ustawy o kredycie konsumenckim i obejmuje oba rodzaje regulowanych baz danych: biura informacji gospodarczej oraz instytucje, o których mowa w art. 105 ust. 4 prawa bankowego</p>	
153.	Art.7 pkt 4 (art. 59b ust. 1 KredKonsU)	Związek Banków Polskich	<p>Postuluje się dokonanie w ust. 1 art. 59b zmiany polegającej na zastąpieniu możliwości (obecne „mogą udostępnić”) – obowiązkiem przekazywania („udostępniają”) przez instytucje pożyczkowe informacji w zakresie niezbędnym do oceny zdolności kredytowej konsumenta, instytucjom utworzonym na podstawie art. 105 ust. 4 Prawa bankowego. Obowiązek raportowania przez instytucje pożyczkowe informacji o zobowiązaniach wynikających z udzielania pożyczek ze środków własnych uzasadniony jest</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Vide stanowisko MF do wcześniejszej uwagi BIK</p>

		<p>bezpieczeństwem i stabilnością systemu finansowego, ochroną depozytów zgromadzonych w bankach (przed zadłużonymi klientami w instytucjach pożyczkowych, o których obecnie brak informacji w rejestrach kredytowych) oraz koniecznością przeciwdziałania nadmiernemu zadłużeniu konsumentów, o czym wspomina wyraźnie dyrektywa o kredycie konsumenckim.</p> <p>Ponadto, wnosimy o odstąpienie od wprowadzania obowiązku uzyskiwania przez instytucję pożyczkową upoważnienia klienta na udostępnianie informacji w zakresie niezbędnym do oceny zdolności kredytowej konsumenta, o której mowa w art. 9, do instytucji utworzonej na podstawie art. 105 ust.4 Prawa bankowego.</p> <p>Obowiązek uzyskiwania upoważnienia konsumenta na udostępnianie informacji do instytucji utworzonej na podstawie art. 105 ust. 4 Prawa bankowego jest nielogiczny i niespójny w stosunku do przekazywania informacji przez pozostałych uczestników systemu wymiany informacji do instytucji utworzonych na podstawie art. 105 ust. 4 Prawa bankowego (banki i skoki) i nie realizuje konsekwentnie celów projektodawcy, które zmierzają do wypełnienia obecnej luki polegającej na braku informacji o zaciąganych zobowiązaniach u pożyczkodawców, co utrudnia przeciwdziałanie nadmiernemu zadłużeniu konsumentów.</p> <p>Proponujemy zatem następujące brzmienie art. 59b:</p> <p>„Art. 59b. 1. Instytucje pożyczkowe udostępniają na zasadzie wzajemności instytucjom utworzonym na podstawie art. 105 ust 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe informacje, w szczególności informacje dotyczące umowy o kredyt konsumencki w zakresie niezbędnym do oceny zdolności kredytowej konsumenta, o której mowa w art. 9, z zastrzeżeniem, że udostępnienie informacji przed zawarciem</p>	
--	--	---	--

			<p>umowy o kredyt konsumencki może nastąpić na podstawie upoważnienia konsumenta, udzielonego w postaci pisemnej lub elektronicznej utrwalonej na trwałym nośniku.</p> <p>2. Po udostępnieniu danych konsumenta instytucja pożyczkowa obowiązana jest do informowania instytucji utworzonych na podstawie art. 105 ust 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe, która otrzymała te dane, o całkowitej spłacie zobowiązań, ich wygaśnięciu albo o stwierdzeniu faktu nieistnienia zobowiązania oraz o nowootwartych rachunkach kredytowych i ich aktualizacji, w terminie 7 dni od wystąpienia okoliczności uzasadniających przekazanie informacji.”</p> <p>W projekcie art. 59b ust. 1 u.k.k. występuje omyłka pisarska („art. 5 ust. 4 ustawy” zamiast „art. 105 ust. 4 ustawy”).</p>	
154.	Art.7 pkt 4 (art. 59b ust. 1 KredKonsU)	Bank Gospodarstw a Krajowego	W art. 59b ust. 1, w drugim wierszu znalazło się odesłanie do art. 5 ust. 4 ustawy - Prawo bankowe, zamiast do art. 105 ust. 4 ustawy - Prawo bankowe	<u>Uwaga uwzględniona</u>
155.	Art.7 pkt 4 (art. 59b ust. 2 KredKonsU)	Bank Gospodarstw a Krajowego	W nowym rozdziale 5a, projekt art. 59b ust. 2 powtarza sformułowania zawarte w art. 105 ust. 4e ustawy - Prawo bankowe w zakresie „oświadczeń woli w postaci elektronicznej”. <i>Vide Treść uwagi BGK dotyczącej Art. 2 pkt 2 lit b (art. 105 ust. 4e pr.bank.)</i>	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Vide stanowisko MF do wcześniejszej uwagi BGK
156.	Art.7 pkt 4 (art. 59b ust. 2 KredKonsU)	Federacja Konsumentów	Z uwagi na szczególną wrażliwość danych, które będą przekazywane przez instytucje pożyczkowe, należy zadbać, aby zgoda konsumenta była wyrażona w sposób świadomy. W związku z tym warty rozważenia byłoby dodanie zastrzeżenia, że oświadczenie o wyrażeniu zgody konsumenta na przekazanie informacji o zobowiązaniu, nie może być umieszczone w treści umowy czy regulaminu, polityce prywatności czy innych tego typu wzorcach, a powinno mieć formę osobnego oświadczenia.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Zgadając się z intencją dążenia do ochrony informacji dotyczących konsumenta, jednakże zaproponowane rozwiązanie nie wydaje się, aby mogło w praktyce zrealizować zakładany w uwadze cel (wielość różnych dokumentów)

				<p>przedkładanych konsumentowi do podpisu). W tym kontekście wskazać należy, że oprócz bezwzględnego wymogu zgody wyrażonej przez konsumenta na przekazanie danych, projekt ustawy zawiera szereg rozwiązań, które zostały wprowadzone w celu zagwarantowania ochrony przekazywanych danych, w tym przepisy zobowiązujące do zachowania poufności otrzymywanych danych oraz sankcje karne za ich wykorzystanie niezgodnie z przeznaczeniem.</p>
157.	Art.7 pkt 4 (art. 59b ust. 3 KredKonsU)	Federacja Konsumentów	<p>Katalog danych podlegających aktualizacji jest niezrozumiały. Całkowita spłata zobowiązań wiąże się z ich wygaśnięciem. Katalog nie obejmuje częściowego wykonania zobowiązania, co może wpływać na ocenę możliwości płatniczych konsumenta. Wyjaśnienia wymaga także użyte przez projektodawcę pojęcie „nowootwartych rachunków kredytowych” przy założeniu, że instytucje pożyczkowe, niebędące bankami, nie mogą udzielać kredytów. Niezrozumiały jest również wymóg aktualizacji informacji tylko w stosunku do nowootwartych rachunków kredytowych.</p>	<p><u>Uwaga częściowo uwzględniona</u></p> <p>Odnosnie do użytych w projekcie pojęć „całkowita spłata zobowiązań i ich wygaśnięcie”, należy wskazać, że ich oddzielne potraktowanie/zróźnicowanie wynika z faktu, że wygaśnięcie zobowiązania może nastąpić pomimo braku spłaty kredytu (np. umorzenie, ugoda czy zamiana wierzytelności na składniki majątku dłużnika).</p> <p>W zakresie pojęcia „nowootwartych rachunków kredytowych” należy wskazać, że instytucje pożyczkowe, niebędące bankami, mogą udzielać</p>

				<p>kredytu konsumenckiego, zgodnie z przepisami ustawy o kredycie konsumenckim. Nie są zatem zasadne wątpliwości w uwadze, w której wskazano, że pojęcie to może być odnoszone wyłącznie do banków. Niemniej, uwzględniając sygnalizowane wątpliwości, proponuje się doprecyzowanie tej kwestii w treści projektu.</p> <p>Odnosnie do podnoszonych wątpliwości dotyczących obowiązków aktualizacji, wyjaśnić należy, że intencją projektodawcy jest zobowiązanie odpowiednio banku/instytucji pożyczkowej do dokonywania aktualizacji informacji przekazanych w „regularnym” raporcie w zakresie tych pozycji, które zostały wykazane jako zaległość konsumenta, a które zostały uregulowane przed terminem przekazania kolejnego „regularnego” raportu.</p>
158.	Art.7 pkt 4 (art. 59b i 59c KredKonsU)	Konferencja Przedsiębiorstw Finansowych	<p>Rekomendacje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmodyfikowanie zakresu tajemnicy zawodowej poprzez wprowadzenie przepisu uprawniającego instytucje pożyczkowe do udostępniania informacji gospodarczych do BIG, - stworzenie podstawy prawnej dla instytucji pożyczkowej do przetwarzania informacji stanowiących tajemnicę bankową w 	<p><u>Uwaga częściowo uwzględniona</u></p> <p>W zakresie dotyczącym zmiany projektowanego brzmienia przepisu o tajemnicy zawodowej – uwaga uwzględniona.</p>

		<p>zakresie dotyczącym osób fizycznych w celu oceny zdolności kredytowej lub analizy ryzyka kredytowego.</p> <p>KPF wyraża zdecydowany sprzeciw wobec treści projektowanego art. 59c u.k.k.</p> <p>Przepis ten wprowadza obowiązek zachowania przez instytucję pożyczkową oraz osoby w niej zatrudnione tajemnicy zawodowej, która obejmuje wszystkie informacje dotyczące konsumenta. Równocześnie jednak nie został wprowadzony przepis uprawniający do udostępniania przez instytucje pożyczkowe informacji gospodarczych do biur informacji gospodarczej na zasadach i w zakresie określonym w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (dalej „u.i.g.”). Brak ten w sposób zasadniczy zmienia aktualną sytuację pożyczkodawców i podaje pod wątpliwość możliwość korzystania przez nich z baz BIG w zakresie przekazywania informacji gospodarczych. O ile bowiem z treści art. 9 u.k.k. wywodzić można prawo instytucji pożyczkowych do składania zapytań w BIG w celu przeprowadzenia oceny zdolności kredytowej konsumenta, o tyle wprowadzenie przepisów o tajemnicy zawodowej uniemożliwi przekazywanie przez instytucje pożyczkowe danych do BIG na zasadach takich, jakie odbywają się obecnie.</p> <p>Na podstawie założeń do ustawy należy wnioskować, że celem wprowadzenia obowiązku zachowania tajemnicy powinna być wyłącznie ochrona informacji objętych tajemnicą bankową, które instytucje pożyczkowe będą mogły otrzymywać od instytucji, o których mowa w art. 105 ust. 4 Prawa bankowego. Tymczasem z projektowanego art. 59c u.k.k. zdaje się wynikać, że tajemnicą są objęte wszystkie informacje dotyczące konsumenta. Jest to całkowicie sprzeczne z treścią Założeń do ustawy. W związku z tym postulujemy o najmniej</p>	<p>Odnosnie do postulowanego wprowadzenia przepisu dotyczącego przetwarzania danych dotyczących konsumenta, zauważyć należy, że odnośny postulat zrealizowany jest w art. 59c ust. 1 zdanie ostatnie zmienianej ustawy o kredycie konsumenckim. Ponadto, ww. postulat uwzględniony jest w treści zmienianego przepisu ust. 1 art. 105a ustawy – Prawo bankowe.</p> <p>W zakresie dotyczącym przetwarzania przez instytucje pożyczkowe tajemnicy bankowej po wygaśnięciu zobowiązania, na zasadach analogicznych do art. 105a Prawa bankowego – uwaga uwzględniona, poprzez modyfikację brzmienia nowelizowanego art. 105a ustawy – Prawo bankowe.</p> <p>W zakresie wątpliwości dot. projektowanego art. 59b ukk i możliwości przekazywania danych do BIG-ów – uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Vide stanowisko MF do wcześniejszych uwag</p>
--	--	---	--

		<p>ograniczenie zakresu przedmiotowego tajemnicy zawodowej, o której mowa w projektowanym art. 59c u.k.k. wyłącznie do informacji stanowiących tajemnicę bankową, otrzymanych przez instytucję pożyczkową od instytucji utworzonej na podstawie art. 105 ust. 4 Prawa bankowego. Należy również rozważyć, czy ochrona tych informacji nie może być zrealizowana w ramach istniejących przepisów Prawa bankowego przewidujących obowiązek zachowania tajemnicy bankowej, bez konieczności nakładania na instytucje pożyczkowe obowiązku zachowania odrębnej tajemnicy zawodowej, co wymagałoby stworzenia kompleksowej regulacji prawnej tej tajemnicy, obejmującej w szczególności wyczerpująca listę wyjątków od obowiązku zachowania tajemnicy, na wzór art. 104 ust. 2 i 105 ust. 1 Prawa bankowego.</p> <p>Niezależnie od powyższego postulujemy również dodanie w u.k.k. przepisu, który będzie wprost przewidywał możliwość przetwarzania przez instytucje pożyczkowe informacji dotyczących konsumenta, w tym również po wygaśnięciu zobowiązania wynikającego z umowy zawartej z tym konsumentem, w celu udostępniania informacji gospodarczych dotyczących zobowiązań tego konsumenta za pośrednictwem biur informacji gospodarczej na zasadach określonych w u.i.g. Postulat ten uzasadniony jest tym, że projekt ustawy zawiera przepis, który wprost umożliwia instytucjom pożyczkowym udostępnianie informacji dotyczących konsumentów instytucjom, o którym mowa w art. 105 ust. 4 Prawa bankowego (projektowany art. 59b u.k.k.). W celu uniknięcia ewentualnych wątpliwości, czy instytucje pożyczkowe mogą przekazywać informacje dotyczące konsumentów również do biur informacji gospodarczej, konieczne jest dodanie analogicznego przepisu odnoszącego się do przekazywania</p>	<p>W zakresie wydłużenia terminu na wykonanie obowiązków aktualizacji przekazywanych informacji przez instytucje pożyczkowe – uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Vide stanowisko MF do wcześniejszych uwag.</p>
--	--	--	--

			<p>tych informacji do tych biur. Uwzględnienie możliwości przetwarzania informacji w tym celu również po wygaśnięciu zobowiązania wynikającego z umowy zawartej z konsumentem jest podyktowane tym, że art. 18 u.i.g. przewiduje możliwość przekazywania do biur informacji o wywiązywaniu się z zobowiązań, co wymaga przetwarzania informacji o wygasłych (spłaconych) zobowiązaniach.</p> <p>Postulujemy wprowadzenie w projektowanej regulacji, przepisu o analogicznym brzmieniu do art. 105a Prawa bankowego, a więc stworzenia podstawy prawnej dla instytucji pożyczkowej przetwarzania informacji stanowiących tajemnicę bankową w zakresie dotyczącym osób fizycznych, w celu zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego, w tym po wygaśnięciu zobowiązania. Ewentualnie, należałoby odpowiednio zmodyfikować art. 105a Prawa bankowego w kierunku poszerzenia jego zakresu podmiotowego i uwzględnienia w jego treści również instytucje pożyczkowe.</p> <p>Wnosimy również o uwzględnienie postulatu wydłużenia terminu do aktualizacji danych (projektowany art. 59b ust. 3 u.k.k.) z 7 do 14 dni od daty wystąpienia okoliczności uzasadniających przekazanie informacji. Termin 14-dniowy jest minimalnym okresem wymaganym ze względów technicznych na przygotowanie i przekazanie informacji.</p>	
159.	Art.7 pkt 4 (art. 59c ust. 1 KredKonsU)	Związek Firm Pożyczkowyc h	<p>Propozycja polegająca na nałożeniu na instytucje pożyczkowe oraz osoby w nich zatrudnione obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej budzi wątpliwości zarówno z perspektywy zakresu podmiotowego i przedmiotowego tego obowiązku, jak i z punktu widzenia celowości objęcia instytucji pożyczkowej obowiązkiem zachowania odrębnej tajemnicy zawodowej.</p> <p>Należy w szczególności zwrócić uwagę na proponowany zakres przedmiotowy tajemnicy zawodowej</p>	<p><u>Uwaga częściowo uwzględniona</u></p> <p>W zakresie rezygnacji z szerokiego pojęcia tajemnicy zawodowej – uwaga uwzględniona. Proponuje się ograniczenie projektowanych przepisów do kwestii związanych z informacjami objętymi tajemnicą</p>

		<p>instytucji pożyczkowej, który zgodnie z projektowanym art. 59c ustawy o kredycie konsumenckim, miałby obejmować „wszystkie informacje dotyczące konsumenta, informacje otrzymane od instytucji utworzonej na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, w tym informacje objęte tajemnicą bankową.”</p> <p>Taki sposób określenia zakresu przedmiotowego tajemnicy zawodowej budzi istotne wątpliwości. Literalne brzmienie przepisu, z uwagi na posłużenie się przecinkiem po słowach: „wszystkie informacje dotyczące konsumenta”, a przed słowami: „informacje otrzymane od instytucji, o których mowa w art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe, w tym informacje objęte tajemnicą bankową”, zdaje się wskazywać, iż zakres przedmiotowy tajemnicy zawodowej obejmuje dwa zbiory informacji: (1) wszystkie informacje dotyczące konsumenta oraz (2) informacje otrzymane od instytucji, o których mowa w art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe, w tym informacje objęte tajemnicą bankową. Jednakże taka interpretacja powinna zostać odrzucona, albowiem nie ulega wątpliwości, że pierwszy z tych zbiorów zawiera w sobie drugi, a ty samym, iż drugi ze zbiorów stanowi zaledwie podzbiór pierwszego zbioru. Dyrektywa interpretacyjna racjonalnego ustawodawcy nakazuje przyjmować, że ustawodawca nie wprowadza do ustawy zapisów zbędnych, nadmiarowych, nawet jeśli jest to tzw. nieszkodliwy nadmiar (<i>superfluum</i>).</p> <p>Zgodnie z ogólnymi regułami wykładni, w przypadku gdy wykładnia językowa nie przynosi satysfakcjonujących rezultatów, należy posłużyć się wykładnią funkcjonalną (celowościową). Ponieważ uzasadnienie projektu ustawy nie</p>	<p>bankową.</p> <p>W zakresie zamieszczenia instytucji pożyczkowych w katalogu podmiotów określonym w art. 105a ustawy – Prawo bankowe - uwaga uwzględniona.</p> <p>W pozostałym zakresie - uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Należy wskazać, że zgodnie ze stanowiskiem MF projektowane brzmienie art. 59c nie będzie wprowadzać szerokiego pojęcia tajemnicy zawodowej. W konsekwencji, nie znajduje uzasadnienia jego skreślenie, a także dodanie w art. 171 ustawy - Prawo bankowe przepisów dotyczących podmiotów nieobjętych obowiązkiem zachowania tajemnicy bankowej, albowiem obowiązek ten wynikać będzie z art. 59c ustawy o kredycie konsumenckim.</p>
--	--	--	--

		<p>zawiera wyjaśnienia celu wprowadzenia do projektu przepisów określających obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej, należy sięgnąć do założeń do Projektu ustawy. W projekcie założeń z dnia 4 kwietnia 2014 r. (s. 17) czytamy: <i>Przewiduje się, że względu na wrażliwy charakter udostępnianych informacji (przez instytucje, o których mowa w art. 105 ust. 4 - Prawo bankowe – przyp. ZFP), że podmioty oraz osoby, którym udostępniono dane objęte tajemnicą bankową, będą obowiązane do zachowania takiego samego poziomu poufności tych danych, jaki jest uwzględniony w art. 104 i następnych ustawy – Prawo bankowe, z uwzględnieniem również analogicznych sankcji za ich ujawnienie i wykorzystanie niezgodnie z upoważnieniem (przeznaczeniem).</i>” Z powyższego wynika jednoznacznie, iż celem nałożenia na instytucje pożyczkowe oraz osoby w nich zatrudnione obowiązku zachowania poufności była wyłącznie ochrona informacji objętych tajemnicą bankową, otrzymanych przez instytucje pożyczkowe od instytucji, o których mowa w art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe.</p> <p>Niezależnie od faktu, iż projektodawcy zdecydowali się nadać wspomnianemu obowiązkowi zachowania poufności charakter odrębnej tajemnicy zawodowej - co budzi istotne zastrzeżenia, o których będzie mowa w dalszej części pisma, zakres przedmiotowy tego obowiązku powinien zostać określony w taki sposób, aby odpowiadał wspomnianemu wyżej celowi określonymu w założeniach do Projektu ustawy. Tym samym zakresem przedmiotowym projektowanego art. 59c ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim powinny zostać objęte wyłącznie informacje objęte tajemnicą bankową, otrzymane przez instytucję pożyczkową od instytucji, o której mowa w art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe. Nie powinny</p>	
--	--	---	--

			<p>natomiast być objęte zakresem przedmiotowym tego przepisu jakiegokolwiek inne informacje dotyczące konsumenta, w tym również informacje otrzymane od instytucji, o której mowa w art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe, jeżeli nie są to informacje objęte tajemnicą bankową – a więc w szczególności informacje, które zostały udostępnione instytucji, o której mowa w art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe przez inną instytucję pożyczkową na podstawie projektowanego art. 59b ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim.</p> <p>Za opisanym powyżej ograniczeniem zakresu przedmiotowego art. 59c ust. 1 przemawia również niezwykle wąsko określony w tym przepisie prawnie dopuszczalny cel przetwarzania informacji objętych tajemnicą zawodową. Mianowicie zgodnie z art. 59c ust. 1 zdanie drugie, przetwarzanie tych informacji przez instytucję pożyczkową może być wykonywane wyłącznie w celu oceny zdolności kredytowej (warto przy tym zwrócić uwagę, że przepis ten nie wymienia jako celu przetwarzania tych informacji także analizy ryzyka kredytowego, co należy uznać za przeoczenie projektodawców, zwłaszcza w świetle projektowanego art. 105 ust. 4 pkt 4 ustawy – Prawo bankowe; por. uwagi do tego przepisu na wstępie pisma). Również z tego powodu nie sposób przyjąć, iż zamiarem projektodawcy było objęcie zakresem przedmiotowym art. 59c ust. 1 „wszystkich informacji dotyczących konsumenta”. Prowadziłoby to bowiem do absurdalnego wniosku, że instytucje pożyczkowe mogą przetwarzać jakiegokolwiek informacje dotyczące konsumentów wyłącznie w celu oceny zdolności kredytowej, natomiast nie mogą tych informacji przetwarzać – przykładowo – w celu zawarcia i wykonania umów pożyczki.</p> <p>Należy zwrócić uwagę, że ustawa – Prawo bankowe</p>	
--	--	--	---	--

		<p>dokonyuje wyraźnego rozróżnienia pomiędzy obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej (tajemnicy bankowej), a przetwarzaniem informacji objętych tą tajemnicą w celu oceny zdolności kredytowej i analizą ryzyka kredytowego. Zakres przedmiotowy i podmiotowy tajemnicy bankowej określa</p> <p>art. 104 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe, zgodnie z którym <i>bank, osoby w nim zatrudnione oraz osoby, za których pośrednictwem bank wykonuje czynności bankowe, są obowiązane zachować tajemnicę bankową, która obejmuje wszystkie informacje dotyczące czynności bankowej, uzyskane w czasie negocjacji, w trakcie zawierania i realizacji umowy, na podstawie której bank tę czynność wykonuje.</i> Natomiast możliwość przetwarzania informacji objętych tajemnicą bankową w celu oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego przewiduje art. 105a ust. 1 ustawy – prawo bankowe. Zgodnie z tym przepisem <i>przetwarzanie przez banki, inne instytucje ustawowo upoważnione do udzielania kredytów oraz instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4, informacji stanowiących tajemnicę bankową w zakresie dotyczącym osób fizycznych może być wykonywane, z zastrzeżeniem art. 104, art. 105 i art. 106-106c, w celu oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego.</i> Kolejne ustępy tego artykułu określają zasady, na jakich wymienione w tym przepisie instytucje mogą przetwarzać informacje objęte tajemnicą bankową w celu oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego po wygaśnięciu zobowiązania wynikającego z umowy zawartej z bankiem. Należy podkreślić, iż stworzenie w opisywanym art. 105a ustawy – Prawo bankowe podstawy do przetwarzania informacji stanowiących tajemnicę bankową w celu oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka</p>	
--	--	--	--

			<p>kredytowego, nie oznacza, że informacje te nie mogą być przetwarzane do innych celów określonych w przepisach, do których odsyła przedmiotowy przepis, tj. art. 104, art. 105 i art. 106-106c ustawy – prawo bankowe. Brak podobnych odesłań, czy jakichkolwiek zastrzeżeń lub wyłączeń, w projektowanym art. 59c ust. 1 zdanie 2 ustawy o kredycie konsumenckim, przy konstrukcji przepisu zbliżonej do art. 105a ust. 1 ustawy – Prawo bankowe, może powodować wątpliwości, czy instytucja pożyczkowa może przetwarzać informacje dotyczące konsumentów do innych usprawiedliwionych celów niewymienionych w tym przepisie.</p> <p>Ponadto brak przepisów przewidujących wprost możliwość przetwarzania przez instytucję pożyczkową informacji objętych zakresem zastosowania art. 59c ust. 1 w celu oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego po wygaśnięciu zobowiązania wynikającego z umowy zawartej z konsumentem, może wywoływać wątpliwości, czy instytucja pożyczkowa jest uprawniona do przetwarzania tych informacji po wygaśnięciu zobowiązania, zwłaszcza w obliczu treści art. 105a ust. 2-5 ustawy – Prawo bankowe, który zawiera wyraźną podstawę do przetwarzania takich informacji przez banki, inne instytucje ustawowo upoważnione do udzielania kredytów oraz instytucje, o których mowa w art. 105 ust. 4 tej ustawy. Należy zwrócić uwagę, że informacje o wygasłych zobowiązaniach mają niezwykle istotne znaczenie dla oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego, albowiem stanowią ważny element historii kredytowej konsumenta. Również w uzasadnieniu Projektu ustawy wskazuje się istotne znaczenie jakie odgrywa historia kredytowa konsumenta w ocenie zdolności kredytowej (s. 5 uzasadnienia).</p>	
--	--	--	---	--

			<p>W naszej ocenie wątpliwości co do istnienia możliwości przetwarzania tych informacji, jaki pojawiają się na tle projektowanego art. 59c ustawy o kredycie konsumenckim nie usuwa treść projektowanego ust. 2 tego artykułu, zgodnie z którym obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej istnieje również po ustaniu stosunków prawnych, o których mowa w ust. 1 tego artykułu. Na marginesie jedynie wypada zauważyć, że art. 59c ust. 1 nie wspomina o żadnych stosunkach prawnych, w związku z czym pojawia się pytanie o sens odesłania zawartego w ust. 2. Niezależnie od powyższego, nawet jeżeli przyjąć, że celem omawianego ust. 2 było zaznaczenie, że obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej trwa również po wygaśnięciu umowy zawartej przez instytucję pożyczkową z konsumentem, którego dotyczą informacje objęte tajemnicą, to nie wynika z tego jeszcze, że informacje te mogą być wykorzystywane w celu oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego. Powyższych wątpliwości nie usuwa również przewidziany w art. 59b ust. 3 obowiązek instytucji pożyczkowej w zakresie przekazywania do instytucji, o której mowa w art. 105 ust. 4 ustawy - Prawo bankowe, informacji o całkowitej spłacie zobowiązań lub ich wygaśnięciu, albowiem z faktu że informacje te powinny być przetwarzane w celu ich przekazywania do tych instytucji, nie można automatycznie wywodzić wniosku, że informacje te mogą być przetwarzane przez instytucję pożyczkową także w celu oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego.</p> <p>W świetle wszystkich powyższych wątpliwości, w naszej ocenie działaniem całkowicie wystarczającym dla realizacji celu określonego w założeniach do Projektu ustawy,</p>	
--	--	--	--	--

			<p>tj. zapewnienia ochrony informacji objętych tajemnicą bankową udostępnianych instytucjom pożyczkowym przez instytucje, o których mowa w art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe, powinno być rozszerzenie katalogu podmiotów wymienionych w art. 105a ust. 1 tej ustawy, jak również w pozostałych ustępach tego artykułu, o instytucje pożyczkowe. Ponieważ tajemnica bankowa jest instytucją ustawy - Prawo bankowe, to z uwagi na potrzebę zagwarantowania spójności systemu prawa jej ochrona powinna być realizowana w przepisach tej ustawy, nie zaś w przepisach innych ustaw, w szczególności ustawy o kredycie konsumenckim. Jeżeli w ocenie projektodawców istniejący przepis art. 171 ust. 5 w ustawy – Prawo bankowe, określający sankcję karną za ujawnienie informacji stanowiących tajemnicą bankową lub ich wykorzystanie niegodnie z upoważnieniem określonym w ustawie nie zapewnia należytego stopnia ochrony informacji stanowiących tajemnicę bankową udostępnianych przez instytucje o których mowa w art. 105 ust. 4 tej ustawy, to proponujemy zamieszczenie w ustawie – Prawo bankowe dodatkowego przepisu karnego nakładającego na każdy podmiot, któremu udostępniono informacje stanowiące tajemnicę bankową sankcję karną za wykorzystanie tych informacji niezgodnie z przeznaczeniem określonym w ustawie. Zakresem podmiotowym tego przepisu powinny być objęte wszystkie podmioty nie wymienione w art. 104 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe, tj. podmioty inne niż banki, osoby w nich zatrudnione oraz osoby, za pośrednictwem których banki wykonują czynności bankowe. Zakres podmiotowy przepisu powinien zatem obejmować wszystkie podmioty, którym informacje stanowiące tajemnicę bankową mogą być udostępniane zgodnie z przepisami prawa bankowego, lecz które nie podlegają bezpośrednio</p>	
--	--	--	---	--

		<p>obowiązkowi zachowania tajemnicy bankowej, tj. w szczególności instytucje pożyczkowe, inne instytucje ustawowo upoważnione do udzielania kredytów oraz instytucje, o których mowa w art. 105 ust. 4 ustawy – prawo bankowe.</p> <p>Niezależnie od powyższego, gdyby jednak przyjąć, że wbrew wnioskowi płynącym z wykładni celowościowej zamiarem projektodawców było w istocie objęcie zakresem przedmiotowym tajemnicy zawodowej wszystkich informacji dotyczących konsumenta będących w posiadaniu instytucji pożyczkowej, zgodnie z literalnym brzmieniem projektowanego art. 59c ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim, oznaczałoby to <i>de facto</i>, iż zakres przedmiotowy tajemnicy zawodowej instytucji pożyczkowej byłby niemal równie szeroki co zakres przedmiotowy tajemnicy bankowej. W takim przypadku konieczne byłoby stworzenie w ramach ustawy o kredycie konsumenckim kompleksowej regulacji tajemnicy zawodowej, analogicznej do regulacji tajemnicy bankowej w ustawie – prawo bankowe, obejmującej w szczególności stworzenie wyczerpującego katalogu wyjątków od obowiązku zachowania tajemnicy. W odniesieniu do powyższego warto zwrócić uwagę, że sam tylko art. 105 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe zawiera listę ponad dwudziestu podmiotów (w większości organów państwowych), na żądanie których bank jest obowiązany do ujawnienia informacji objętych tajemnicą bankową. Obszerny katalog wyjątków od obowiązku zachowania tajemnicy bankowej zawiera także art. 104 ust. 2 ustawy - Prawo bankowe, który obejmuje m.in. przypadki związane z powierzeniem zewnętrznemu przedsiębiorcy wykonywania czynności związanych z</p>	
--	--	---	--

		<p>wykonywaniem działalności bankowej (outsourcing), zawarciem i wykonaniem umów sprzedaży wierzytelności, czy też udzieleniem informacji adwokatom i radcom prawnym w związku ze świadczeniem przez nich pomocy prawnej na rzecz banku.</p> <p>Wprowadzanie równie szczegółowej i wyczerpującej regulacji tajemnicy zawodowej jednej strony byłoby w takiej sytuacji z jednej strony niezbędne z perspektywy zapewnienia instytucji pożyczkowej możliwości efektywnego wykonywania działalności regulowanej oraz realizacji jej prawnie usprawiedliwionych interesów, z drugiej strony konieczne do realizacji interesu publicznego oraz prawnie usprawiedliwionych interesów osób trzecich. Równocześnie jednak takie działanie byłoby całkowicie nieuzasadnione, jeśli weźmie się pod uwagę wąsko określony cel obowiązku zachowania poufności wynikający z założeń do Projektu ustawy, polegający na ochronie informacji objętych tajemnicą bankową, udostępnianych przez instytucje, o których mowa w art.105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe. Tak daleko idąca, a jednocześnie oparta na niewystarczająco uzasadnionych przesłankach, ingerencja w swobodę działalności gospodarczej instytucji pożyczkowych musiałaby wywoływać uzasadnione wątpliwości co do zgodności z zasadą proporcjonalności wyrażoną w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.</p> <p>Podsumowując powyższe rozważania i krytyczne uwagi, należy postulować rezygnację z koncepcji objęcia instytucji pożyczkowych obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej na rzecz rozwiązania opisanego powyżej, polegającego na wykreśleniu projektowanego art. 59c ustawy o kredycie konsumenckim oraz dokonaniu zmiany art. 105a</p>	
--	--	---	--

			ust. 1 ustawy – Prawo bankowe polegającej na dodaniu instytucji pożyczkowych do zamieszczonego w tym przepisie katalogu podmiotów uprawnionych do przetwarzania informacji stanowiących tajemnicę bankową w celu oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego, jak również na dodaniu w art. 171 ustawy – prawo bankowe przepisu przewidującego odpowiedzialność karną podmiotów nieobjętych obowiązkiem zachowania tajemnicy bankowej za ujawnienie lub wykorzystanie informacji stanowiących tę tajemnicę niezgodnie z przeznaczeniem określonym w ustawie.	
160.	Art.7 pkt 4 (art. 59c ust. 1 KredKonsU)	Federacja Konsumentów	Umożliwienie instytucjom pożyczkowym pozyskiwania i wymiany informacji stanowiących tajemnicę bankową z instytucjami utworzonymi na podstawie art. 104 ust 5 ustawy – Prawo bankowe, wymaga szczególnej ostrożności. Należy zauważyć, że obecnie możliwe jest także pozyskanie informacji stanowiących tajemnicę bankową także za pośrednictwem biur informacji gospodarczych, co nie zostało w proponowanej regulacji ujęte. W związku z powyższym określoną w proponowanym przepisie tajemnicę zawodową należy rozumieć szeroko. Tajemnicą zawodową powinny być zatem objęte nie tylko wszystkie informacje dotyczące konsumenta, informacje otrzymane od instytucji utworzonych na podstawie art. 104 ust 5 ustawy – Prawo bankowe oraz informacje uzyskane od biur informacji gospodarczych utworzonych na podstawie ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych ¹³ , ale również wszelkie informacje uzyskane w związku z zawarciem i realizacją umowy.	<u>Uwaga bezprzedmiotowa/nieaktualna</u> Przedstawiane w uwadze rozwiązania dotyczą zakresu tajemnicy zawodowej, która nie będzie regulowana niniejszym projektem. Vide stanowisko MF do wcześniejszych uwag
161.	Art.7 pkt 4	Federacja	Rozciągnięcie w czasie obowiązku określonego w art. 59 c ust.	<u>Uwaga uwzględniona</u>

¹³ Dz. U. 2014 r. poz. 1015

	(art. 59c ust. 2 KredKonsU)	Konsumentów	1 projektowanej ustawy powinno, zdaniem Federacji Konsumentów, dotyczyć także podmiotów, które zaprzestały prowadzenia działalności w formie instytucji pożyczkowej. Chodzi o sytuację, kiedy przedsiębiorca zaprzestaje wykonywania działalności w ogóle, jak i sytuację w której zaprzestaje prowadzenia tylko określonej działalności gospodarczej.	
162.	Art.7 pkt 4 (art. 59c KredKonsU)	Lewiatan	Wątpliwości budzi też zakres przedmiotowy tajemnicy. Na podstawie założeń do ustawy należy wnioskować, że celem wprowadzenia obowiązku zachowania tajemnicy powinna być wyłącznie ochrona informacji objętych tajemnicą bankową, które instytucje pożyczkowe będą mogły otrzymywać od instytucji, o których mowa w art. 105 ust. 4 prawa bankowego. Tymczasem, z projektowanego art. 59c u.k.k. zdaje się wynikać, że tajemnicą są objęte wszystkie informacje dotyczące konsumenta. W naszej ocenie, jest to sprzeczne z założeniami do ustawy. Gdyby jednak zakres przedmiotowy tajemnicy miał być tak szeroki, to konieczne byłoby zamieszczenie listy wyjątków od obowiązku zachowania tajemnicy, na wzór katalogu wyjątków od obowiązku zachowania tajemnicy bankowej w art. 104 ust. 2 prawa bankowego. Lista wyjątków powinna obejmować w szczególności udostępnianie informacji za pośrednictwem biur informacji gospodarczej, ale także m.in. dochodzenie należności, sprzedaż wierzytelności, udostępnienie informacji na żądanie uprawnionych organów itp. W przeciwnym wypadku instytucje pożyczkowe nie mogłyby korzystać z praw przysługujących im jako wierzycielom, ani korzystać z outsourcingu. Wydaje się jednak, że intencją było, aby tajemnica obejmowała wyłącznie informacje otrzymane od instytucji, o których mowa w art. 105 ust. 4, tyle że nie zostało to poprawnie zapisane. Świadczy o tym chociażby	<u>Uwaga uwzględniona</u> Proponuje się ograniczenie projektowanych przepisów do kwestii związanych z informacjami objętymi tajemnicą bankową. Ponadto projekt zostanie zmieniony w celu usunięcia wskazywanej niespójności przepisów (użyte pojęcia analizy zdolności kredytowej ryzyka kredytowego).

			zastrzeżenie, że informacje te mogą być przetwarzane wyłącznie w celu oceny zdolności kredytowej (tym razem z kolei zapomniano o analizie ryzyka kredytowego, co jest niespójne z innymi przepisami projektu).	
163.	Art.7 pkt 4 (art. 59c KredKonsU)	Lewiatan	<p>Dodatkowo w celu uniknięcia wątpliwości, w naszej ocenie należy doprecyzować, jaka jest relacja pomiędzy tajemnicą zawodową instytucji pożyczkowej a tajemnicą bankową. Wydaje się, że instytucja pożyczkowa powinna być zwolniona z tajemnicy bankowej w takim zakresie, w jakim podlega obowiązkowi zachowania tajemnicy zawodowej, w przeciwnym wypadku moglibyśmy mieć do czynienia z kolizją obowiązków o niejednorodnym zakresie. W przypadku, gdyby jednak intencja była inna i zakres przedmiotowy tajemnicy zawodowej okazał się celowo tak szeroki, to trzeba zwrócić uwagę na jeszcze jeden aspekt, o którym była mowa wyżej, a mianowicie projektowane przepisy u.k.k. nie zawierają wyraźnej podstawy dla instytucji pożyczkowej do przetwarzania informacji objętych tajemnicą zawodową po wygaśnięciu zobowiązania konsumenta – w stosunku do banków podstawę taką zawiera art. 105a prawa bankowego. Mogłoby to prowadzić do przyjęcia interpretacji, zgodnie z którą instytucje pożyczkowe nie są uprawnione do przetwarzania informacji po wygaśnięciu zobowiązania konsumenta. Nie tylko ograniczyłoby to tym instytucjom możliwość tworzenia własnych zbiorów danych de celów oceny zdolności kredytowej, o których mowa w art. 9 u.k.k., ale również uniemożliwiłoby przekazywanie do biur informacji gospodarczej informacji pozytywnych, o których mowa w art. 18 u.i.g.</p> <p>Należy też dodać, że projektowany art. 59c nałożyć ma na instytucje pożyczkowe oraz osoby w niej zatrudnione obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej wszystkich</p>	<p><u>Uwaga uwzględniona</u></p> <p>Wobec proponowanego przez MF ograniczenia przepisów projektu do kwestii związanych z informacjami objętymi tajemnicą bankową, wątpliwości dotyczące zakresu pojęć (relacji) na gruncie projektu pomiędzy tajemnicą zawodową i tajemnicą bankową zostaną wyeliminowane.</p>

			<p>informacji dotyczących konsumenta, zarówno uzyskanych od samego konsumenta, jak i od instytucji utworzonych na podstawie art. 105 ust. 4 Prawa bankowego. Jednakże, pomimo tego, że banki i instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 Prawa bankowego również otrzymają dostęp do danych dotyczących konsumenta uzyskanych przez instytucję pożyczkową, to jednak jeśli takie informacje uzyskane przez banki nie będą jednocześnie objęte tajemnicą bankową informacje te nie będą właściwie chronione, gdyż bank zobowiązany jest przede wszystkim do ochrony danych objętych tajemnicą bankową. Rozwiązanie tego problemu wymagałoby wyraźnego rozszerzenia zakresu tajemnicy bankowej uregulowanej w art. 104 Prawa bankowego na wszelkie informacje uzyskane od instytucji pożyczkowych.</p> <p>Ponadto, zakres informacji objętych tajemnicą zawodową, która ma dotyczyć wszystkich informacji o konsumencie budzi jeszcze inne wątpliwości. W istocie powodować to może zarówno trudności w wykonywaniu umów kredytu konsumenckiego, jak i egzekwowaniu należności od konsumentów, gdyż każda potencjalna wizyta terenowa (windykacyjna, czy też w ramach wykonywania umowy o kredyt konsumencki) wiązać się będzie z ryzykiem ujawnienia choćby informacji, że dany konsument posiada kredyt konsumencki, a co za tym idzie z ryzykiem naruszenia tajemnicy zawodowej z art. 59c Ustawy o kk. Warto w tym miejscu przypomnieć, że komentowany przepis miał być pierwotnie odpowiedzią na zagrożenie ujawnienia informacji objętych tajemnicą bankową przekazanych instytucji pożyczkowej. Postulowane byłoby zatem ograniczenie pojęcia tajemnicy zawodowej w art. 59c jedynie do informacji objętych tajemnicą bankową.</p>	
164.	Art.7 pkt 4	Federacja	W ocenie Federacji Konsumentów przepis ten powinien zostać	<u>Uwaga uwzględniona</u>

	(art. 59d KredKonsU)	Konsumentów	skonfrontowany z wymogami wynikającymi z innych przepisów prawa polskiego i europejskiego, w szczególności z przepisami ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej ¹⁴ oraz wprowadzonymi przez te przepisy definicjami (osoba zagraniczna, podmiot zagraniczny).	Proponuje się przanalizować dodatkowo przepisy ustawy o swobodzie działalności gospodarczej w kontekście projektowanego art. 59d
165.	Art.7 pkt 4 (art. 59d KredKonsU)	Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów	W niektórych przepisach projektowanej ustawy (np. art. 59d) posłużono się sformułowaniem „udzielanie pożyczek ze środków własnych”. Wspomniane określenie – w odniesieniu do ustawowych wymogów dla instytucji pożyczkowych powinno zostać zastąpione terminem „udzielanie kredytów konsumenckich ze środków własnych”. Odwołanie się do pojęcia „pożyczek udzielanych ze środków własnych” może spowodować powstanie luki prawnej obejmującej umowy nienazwane, które nie stanowią umowy pożyczki w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego, a jednocześnie będących kredytami konsumenckimi udzielanymi ze środków własnych (np. kredyt odnawialny).	<u>Uwaga uwzględniona</u> Dotychczasowe określenie „udzielanie pożyczek” zostanie zastąpione sformułowaniem „udzielanie kredytów konsumenckich”.
166.	Art.7 pkt 4 (art. 59e KredKonsU)	Business Centre Club	Zagrożenie karne przewidziane w projektowanym przepisie należy uznać za środek nieproporcjonalny do zamierzonych celów i mogący naruszać art. 31.ust.3 Konstytucji RP, wobec czego wprowadzenie projektowanego przepisu nie jest konieczne. Sankcja przewidziana w aktualnie obowiązującym art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe spełnia funkcję prewencyjną w wystarczającym stopniu.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Vide stanowisko MF do wcześniejszych uwag
167.	Art.7 pkt 4 (art. 59e ust. 1 KredKonsU)	Związek Firm Pożyczkowych	Należy również zwrócić uwagę na wątpliwości, jakie mogą powstawać na tle zaproponowanego brzmienia projektowanego art. 59e ustawy o kredycie konsumenckim. Zgodnie z tym przepisem, <i>kto, prowadząc działalność w zakresie udzielania pożyczek ze środków własnych, nie spełnia</i>	<u>Uwaga uwzględniona</u> Przepis karny zostanie przeformułowany w celu wyeliminowania podnoszonych

¹⁴ Dz. U. 2013 r. poz. 672

		<p>warunków, o których mowa w art. 59a, podlega grzywnie do 500 000 złotych i karze pozbawienia wolności do lat 2. Treść tego przepisu została wadliwie sformułowana w stopniu umożliwiającym zarzucenie mu niezgodności z Konstytucją. Z treści w projektowanego art. 59a ustawy kredytcie konsumenckim wynika bowiem, że adresatami tego przepisu są wyłącznie podmioty będące instytucjami pożyczkowymi w rozumieniu projektowanego art. 5 pkt 2a tej ustawy. Równocześnie w Projekcie ustawy nie przewidziano wyłączności instytucji pożyczkowych w zakresie wykonywania działalności polegającej na udzielaniu pożyczek ze środków własnych. Oznacza to, że działalność ta może być wykonywana także przez inne podmioty oraz że podmioty te mogą wykonywać tę działalność bez spełnienia warunków określonych w powołanym art. 59a. W tej sytuacji zaproponowana treść projektowanego art. 59e ustawy o kredytcie konsumenckim może skutkować <i>de facto</i> przypisaniem tym podmiotom odpowiedzialności karnej za działanie dozwolone przepisami ustawy, co jest niezgodne ze standardami demokratycznego państwa prawnego.</p> <p>Należy w związku z tym postulować zmianę projektowanego przepisu art. 59e polegającą na zawężeniu jego zakresu zastosowania do instytucji pożyczkowych. Zmiana powyższa powinna być połączona z opisaną powyżej zmianą definicji instytucji pożyczkowej, polegającą na wykreśleniu w projektowanym art. 2 ust. 1 pkt 2a kryterium większości przychodu, albowiem biorąc pod uwagę wysokość grożącej sankcji karnej, jak również rezygnację z utworzenia rejestru działalności regulowanej, konieczne jest wyeliminowanie wszelkich nieostrych kryteriów, które mogłyby powodować niepewność stanu prawnego w zakresie kwalifikacji podmiotów</p>	<p>wątpliwości.</p> <p>Ponadto, zgodnie ze stanowiskiem MF do wcześniejszych uwag, przy określaniu instytucji pożyczkowej proponuje się zrezygnowanie z kryterium „większości przychodów”.</p>
--	--	---	--

			wykonywających działalność gospodarczą lub zawodową polegającą na udzielaniu konsumentom (lub dawaniu przyrzeczenia udzielenia) pożyczek ze środków własnych jako instytucji pożyczkowych	
168.	Art.7 pkt 4 (art. 59e ust. 1 KredKonsU)	Federacja Konsumentów w	Przepis ten w zaproponowanym kształcie oznacza, że każdy kto prowadzi działalność w zakresie udzielania pożyczek, a nie spełni wymogów z art. 59 a, będzie podlegał karze. Jest to niezgodne z zaproponowaną definicją instytucji pożyczkowej, według której nie każdy przedsiębiorca udzielający pożyczek, będzie instytucją pożyczkową. W polskim systemie prawnym odpowiedzialności karnej może podlegać jedynie osoba fizyczna, ocena spełnienia wymogów z art. 59 a oraz skonstruowanie zarzutu przeciwko konkretnej osobie, może być wyjątkowo utrudnione.	<u>Uwaga uwzględniona</u> Vide stanowisko MF do uwagi powyżej.
169.	Art.7 pkt 4 (art. 59f KredKonsU)	Związek Banków Polskich	Przepis wydaje się być zbędny w takim zakresie, w jakim odnosi się do niezgodnego z prawem ujawnienia lub wykorzystania informacji objętych tajemnicą bankową. Obejmowanie ochroną tego przepisu tajemnicy bankowej jest niezrozumiałe, skoro sprzeniewierzenie się obowiązкови zachowania tej tajemnicy penalizuje już obowiązujący art. 171 ust. 5 Prawa bankowego.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Należy wskazać, że zgodnie z projektem przepis statuujący obowiązek zachowania tajemnicy bankowej został określony w ustawie o kredycie konsumenckim. Dlatego też w przepisach tej ustawy powinien być zawarty przepis penalizujący zachowania polegające na sprzeniewierzeniu się temu obowiązкови, określonemu w art. 59c ukk. Zauważyć należy, że przyjęte w projekcie rozwiązanie pozwala uniknąć ewentualnych wątpliwości interpretacyjnych co do możliwości/zakresu stosowania art. 171 ust. 5 Prawa bankowego.

170.	Art.7 pkt 4 (art. 59f KredKonsU)	Związek Firm Pożyczkowyc h	Niezależnie od uwag poczynionych w pkt. 3, w przypadku podtrzymania przez Projektodawców propozycji, by ochrona informacji objętych tajemnicą bankową udostępnianych instytucjom pożyczkowym przez instytucje, o których mowa w art. 105 ust. 4 ustawy – prawo bankowe była realizowana w formie objęcia instytucji pożyczkowej oraz osoby w nich zatrudnionych obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej, w naszej ocenie wyjaśnienia wymaga również wzajemna relacja tajemnicy zawodowej instytucji pożyczkowej oraz tajemnicy bankowej, zwłaszcza w świetle projektowanego art. 59f ustawy o kredycie konsumenckim. Zgodnie z tym przepisem, <i>kto, będąc obowiązany do zachowania tajemnicy bankowej lub tajemnicy, o której mowa w art. 59c ust. 1, ujawnia lub wykorzystuje informacje stanowiące tę tajemnicę niezgodnie z przeznaczeniem określonym w ustawie, podlega karze grzywny do 1 000 000 złotych i karze pozbawienia wolności do lat 3.</i> Powstaje wątpliwość, kto jest adresatem zawartej w tym przepisie normy karnej, zwłaszcza biorąc pod uwagę, iż ujawnienie lub wykorzystanie informacji stanowiących tajemnicę bankową przez osoby obowiązane do zachowania tej tajemnicy jest już obecnie przedmiotem odpowiedzialności karnej na podstawie art. 171 ust. 5 ustawy – Prawo bankowe, który to przepis przewiduje za ten czyn identyczne sankcje, co omawiany art. 59f ustawy o kredycie konsumenckim. Jeżeli adresatem ten normy są instytucje pożyczkowe i osoby w nich zatrudnione, to należy zwrócić uwagę, iż zgodnie z projektowanym art. 59c	<p><u>Uwaga częściowo uwzględniona</u></p> <p>Uwaga w zakresie dotyczącym tajemnicy zawodowej – uwzględniona. Proponuje się zrezygnowanie z pojęcia tajemnicy zawodowej, tak aby projekt normował obowiązki związane z informacjami objętymi tajemnicą bankową.</p> <p>Uwaga w zakresie dotyczącym występowania różnych sformułowań w przepisie karnym ustawy - Prawo bankowe i ustawy o kredycie konsumenckim - uwzględniona. Proponuje się ujednoczenie treści projektowanego art. 59f ukk zgodnie z terminologią Prawa bankowego (dotychczasowy zwrot „niezgodnie z przeznaczeniem” zastąpiony użytym w art. 171 ust. 5 zwrotem „niezgodnie z upoważnieniem”).</p> <p>W pozostałym zakresie – <u>uwaga nieuwzględniona</u></p>

		<p>są one obowiązane do zachowania tajemnicy zawodowej. Równocześnie instytucje pożyczkowe nie zostały wymienione w art. 104 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe wśród podmiotów obowiązanych do zachowania tajemnicy bankowej. Tym samym nie powinny one podlegać odpowiedzialności karnej wynikającej z projektowanego art. 59f w zakresie, w jakim przewiduje on odpowiedzialność za wykorzystanie lub ujawnienie informacji stanowiących tajemnicę bankową.</p> <p>Należy przy tym zauważyć, iż nawet gdyby przyjąć, iż instytucje pożyczkowe oraz osoby w nich zatrudnione podlegają obowiązkowi zachowania tajemnicy bankowej, to zamieszczenie w Projekcie ustawy przepisu przewidującego odpowiedzialność karną za naruszenie tego obowiązku byłoby zbędę z tego względu, iż naruszenie obowiązku zachowania tajemnicy bankowej jest już obecnie penalizowane na podstawie art. 171 ust. 5 ustawy - Prawo bankowe. Zgodnie z tym przepisem, <i>kto, będąc obowiązany do zachowania tajemnicy bankowej, ujawnia lub wykorzystuje informacje stanowiące tajemnicę bankową, niezgodnie z upoważnieniem określonym w ustawie, podlega grzywnie do 1.000.000 złotych i karze pozbawienia wolności do lat 3.</i> W tej sytuacji projektowany przepis art. 59f ustawy o kredycie konsumenckim, w zakresie w jakim odnosi się do naruszenia obowiązku zachowania tajemnicy bankowej, można byłoby uznać za nieszkodliwe <i>superfluum</i>, gdyby nie fakt, iż znamiona czynu zabronionego zostały opisane w tym przepisie w sposób co prawda bardzo zbliżony do art. 171 ust. 5 ustawy – Prawo bankowe, jednakże nie w sposób tożsamy. O ile bowiem ten ostatni przepis odnosi się do ujawnienia lub wykorzystania informacji stanowiących tajemnicę bankową w niezgodnie z <u>upoważnieniem</u> określonym w ustawie, o tyle art.</p>	<p>Należy wskazać, że przepisy art. 59 c, w zmodyfikowanym brzmieniu, będą nakładać obowiązek zachowania w tajemnicy informacji objętych tajemnicą bankową. Dlatego też, zgodnie ze stanowiskiem MF jak powyżej, przepisy penalizujące sprzeniewierzenie się obowiązkowi określone w art. 59c powinny być również zawarte w ustawie o kredycie konsumenckim.</p> <p>W tym kontekście, nie jest zasadne sugerowane w uwadze skreślenie art. 59c i przeniesienie do ustawy – Prawo bankowe proponowanych regulacji. Regulacje te powinny być bowiem całościowo (obowiązek określonego zachowania, jak i sankcja karna za jego naruszenie) zamieszczone w ustawie o kredycie konsumenckim, której przepisy dotyczą działalności instytucji pożyczkowych.</p>
--	--	--	---

		<p>59f wyraźnie wspomina o ujawnieniu lub wykorzystaniu tych informacji niezgodnie z <u>przeznaczeniem</u> określonym w ustawie. Niespójność projektowanych przepisów ustawy o kredycie konsumenckim oraz przepisów ustawy – Prawo bankowe nie tylko świadczy negatywnie o jakości stanowionego prawa, ale także może wywoływać stan niepewności prawnej trudny do pogodzenia z zasadą demokratycznego państwa prawnego oraz z gwarancjami wynikającymi z prawa karnego. Zamieszczenie w dwóch różnych ustawach pozakodeksowych przepisów karnych zawierających bardzo zbliżony, ale jednak nie tożsamy opis czynu zabronionego, wydaje się naruszać w szczególności zasadę <i>nulla poena sine lege certa</i>. Nie jest bowiem jasne, czy projektowany przepis – w zakresie, w jakim odnosi się do ujawnienia lub wykorzystania informacji stanowiących tajemnicę bankową - penalizuje w istocie to samo zachowanie co powołany przepis karny zawarty w ustawie – Prawo bankowe, czy też są to dwa różne zachowania, o odrębnie określonych znamionach czynu zabronionego.</p> <p>Wyeliminowanie opisanej niespójności powinno nastąpić poprzez wykreślenie projektowanego art. 59c ustawy o kredycie konsumenckim. Wykreślenie tego przepisu mogłoby zostać połączone z wprowadzeniem do ustawy – Prawo bankowe odrębnego przepisu penalizującego ujawnienie lub wykorzystanie informacji stanowiących tajemnicę bankową niezgodnie z przeznaczeniem określonym w ustawie przez podmioty, które nie są obowiązane do zachowania tajemnicy bankowej na podstawie art. 104 ust. 1 tej ustawy (zgodnie z propozycją zawartą w uwagach do projektowanego art. 59c ustawy o kredycie konsumenckim)</p>	
--	--	--	--

171.	Art.7 pkt 4 (art. 59g KredKonsU)	Związek Banków Polskich	Vide Treść uwagi ZBP dotyczącej Art. 2 pkt 4 lit b (art. 171 pr.bank.)	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Vide stanowisko MF do wcześniej uwagi ZBP dot. art. 2 pkt 4 lit b
172.	Art.7 pkt 4 (art. 59g KredKonsU)	Bank Gospodarstw a Krajowego	Vide Treść uwagi BGK dotyczącej Art. 2 pkt 4 lit b (art. 171 ust. 8 pr. bank.)	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Vide stanowisko MF do wcześniej uwagi ZBP dot. art. 2 pkt 4 lit b
173.	Art.7 pkt 4 (art. 59g KredKonsU)	Profi Credit	Profi Credit Poland sprzeciwia się terminowi 7 dni od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego przekazanie informacji. Uzasadnienie sprzeciwu zamieszczono na str. 6 niniejszego dokumentu. Postulat: Profi Credit Poland jako oficjalny lobbysta proponuje następujące brzmienie art. 59g: „Art. 59g. Kto, będąc do tego obowiązany, nie przekazuje do instytucji utworzonej na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe, informacji o całkowitym wykonaniu zobowiązania albo jego wygaśnięciu, albo stwierdzeniu faktu nieistnienia zobowiązania, w terminie 14 dni od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego przekazanie informacji podlega grzywnie do 30 000 złotych.”.	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Vide stanowisko MF do wcześniej uwagi Profi Credit
174.	Art. 7 pkt 4 (art. 59a - 59g KredKonsU)	Związek Banków Polskich	Umiejscowienie uregulowań dotyczących instytucji pożyczkowych w ustawie o kredycie konsumenckim może budzić wątpliwości interpretacyjne, w szczególności w zakresie tego, czy dotyczą one instytucji prowadzących działalność pożyczkową jedynie dla konsumentów, czy także dla przedsiębiorców (mikroprzedsiębiorców). Może dojść do wątpliwości interpretacyjnych w tym zakresie. Ponadto,	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Zamiarem projektodawcy jest uregulowanie działalności instytucji pożyczkowych, zawierających umowy z konsumentem w reżimie prawnym określonym w ustawie o

			<p>rozważenia wymaga kwestia, czy jeśli instytucje pożyczkowe będą udzielać również pożyczek przedsiębiorcom, to czy będzie istniała podstawa do udostępnienia informacji instytucjom utworzonym na podstawie art. 105 ust. 4 Prawa bankowego, dotyczących przykładowo osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą.</p>	<p>kredycie konsumenckim, stąd umiejscowienie uregulowań dotyczących instytucji pożyczkowych w przepisach tej ustawy jest prawidłowe.</p> <p>W tym kontekście, należy wskazać, że na gruncie projektu uregulowane zostały zasady współpracy instytucji pożyczkowych z instytucjami utworzonymi na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe, w zakresie przekazywania informacji niezbędnych na potrzeby oceny zdolności kredytowej konsumenta, o której mowa w art. 9 ustawy o kredycie konsumenckim.</p> <p>Odnosząc się do podnoszonych w uwadze wątpliwości, zauważyć należy, że w świetle definicji zawartej w art. 22¹ kodeksu cywilnego za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.</p>
175.	Art. 10	Federacja Konsumentów w	<p>W ocenie Federacji Konsumentów redakcja tego przepisu jest nieprawidłowa poprzez użycie podwójnego dookreślenia podmiotów zobowiązanych do dostosowania się do nowej regulacji. Pierwsze dotyczy przedsiębiorców prowadzących w</p>	<p><u>Uwaga uwzględniona</u></p> <p>Przepis art. 10 zostanie zmodyfikowany. Proponuje się</p>

			dniu wejścia w życie niniejszej ustawy działalność polegającą na udzielaniu pożyczek ze środków własnych (...) drugie dookreślenie dotyczy oferowania, w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, zawieranie umów o kredyt konsumencki.	wprowadzenie zapisu, zgodnie z którym dotychczasowe określenie przedsiębiorców udzielających pożyczek ze środków własnych, zastąpione zostanie określeniem „Przedsiębiorcy będący kredytodawcami w rozumieniu art. 5 pkt 2a ustawy zmienianej w art. 7”
176.	Art. 11 - <i>vocatio legis</i>	Związek Banków Polskich	Biorąc pod uwagę zakres zmian w systemach IT, jakich wymagać będzie implementacja ustawy w bankach – postuluje się przedłużenie <i>vacatio legis</i> do przynajmniej 6 miesięcy .	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Postulat nie wydaje się dostatecznie zrozumiały, mając na uwadze, że projekt w zakresie przepisów określających koszty kredytu konsumenckiego przewiduje <i>vacatio legis</i> wynoszące 6 miesięcy, natomiast w zakresie przepisów dotyczących obowiązków aktualizacji, <i>vacatio legis</i> wynoszące 12 miesięcy. Zaproponowane <i>vacatio legis</i> umożliwia stosowne dostosowanie systemów informatycznych.
177.	Art. 11 - <i>vocatio</i>	Związek	Skala oraz zakres zmian, związanych z wejściem w życie	<u>Uwaga nieuwzględniona</u>

	<i>legis</i>	Firm Pożyczkowyc h	<p>Projekt ustawy stawia pod znakiem zapytania zasadność wyznaczenia tak krótkiego okresu <i>vacatio legis</i> w odniesieniu zwłaszcza do nowelizacji ustawy o kredycie konsumenckim. Proponowany okres 6 miesięcy w odniesieniu do art. 3 oraz art 7 pkt 1 lit. b i c, pkt 2 i 3 jest w ocenie ZFP zbyt krótki, bowiem zastosowanie się przedsiębiorców udzielających mikropożyczek oznacza w zasadzie konieczność całkowitego przekształcenia swojego modelu biznesowego. Jak już wskazano powyżej, zwłaszcza w odniesieniu do pozaodsetkowego limitu kosztów kredytu – nowe przepisy w zasadzie wykluczają z rynku mikropożyczki, dlatego też zaproponowany okres sześciu miesięcy wydaje się być zbyt krótki, aby w pełni przeprowadzić proces decyzyjny, obrać nowy model działalności a następnie go implementować. Z tego też względu, ZFP postuluje wydłużenie okresu <i>vacatio legis</i>, określonego w art. 11 pkt 1 Projektu ustawy do 12 miesięcy.</p>	<p>Zaproponowany okres <i>vacatio legis</i> wynoszący 6 miesięcy jest wystarczająco długi, uwzględniając w szczególności, iż ustawodawca wprowadzając w 2005 roku tzw. przepisy antylichwiarskie przyjął analogiczny termin wejścia w życie znowelizowanych przepisów Kodeksu cywilnego, określających maksymalną wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej oraz przepisów ustawy o kredycie konsumenckim (ustawa z dnia 7 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz o zmianie niektórych innych ustaw, Dz. U. Nr 157, poz. 1316).</p>
178.	Art. 11 - <i>vacatio legis</i>	Business Center Club	<p>W stosunku do podmiotów obecnie działających na rynku pożyczek zasadne wydaje się wydłużenie okresu przejściowego do 12 miesięcy tak, aby umożliwić tym podmiotom systemowe dopasowanie do nowego reżimu prawnego.</p> <p><i>Vacatio legis</i> jest jedną z podstawowych zasad demokratycznego państwa prawnego. Jej celem jest wyeliminowanie sytuacji zaskoczenia po stronie adresatów norm prawnych. Jednocześnie zasada ma pozwolić adresatom</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Vide stanowisko MF do wcześniejszych uwag.</p>

		<p>norm prawnych dostosować się do nowych regulacji. Moment wejścia w życie aktu prawnego musi utwierdzać obywateli w ich zaufaniu do prawa. <i>Vacatio legis</i> jest elementem koncepcji państwa prawnego, o którym mowa w art. 2 Konstytucji RP. Dodatkowo jest jedna z dyrektyw prawidłowej legislacji. To czy długość <i>vacatio legis</i> jest wystarczająca zależy od tego czy adresaci norm po ogłoszeniu obowiązywania aktu prawnego mogą pokierować swoimi zachowaniami w sposób uwzględniający nowe regulacje. Chodzi nie tylko o zapoznanie się z nowymi regulacjami ale i o możliwość ich adaptacji. Minimalny 14-dniowy okres <i>vacatio legis</i> wynika przy tym z <u>art. 4 ust. 1</u> ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych. Przy czym i tak podlega ocenie pod kątem adekwatności na tle konkretnej regulacji.</p> <p>Ze względu na konieczność adaptacji do nowego stanu prawnego podmiotów działających na rynku pożyczek zachowanie 30-dniowej <i>vacatio legis</i> należałoby uznać za niewystarczające.</p> <p>Jednocześnie jednak Projekt Ustawy przewiduje 6 miesięczny okres przejściowy dla podmiotów już istniejących na rynku pożyczek, pozwalający na dostosowanie działalności tych podmiotów do nowych przepisów, który to okres przejściowy łagodzi skutki 30-dniowego okresu <i>vacatio legis</i>.</p> <p>Projektowane zmiany mocno ingerują w aktualny rynek udzielania pożyczek. Przede wszystkim dochodzi do profesjonalizacji podmiotów pozostających dotychczas poza kontrolą Komisji Nadzoru Finansowego. Podmioty takie muszą mieć zagwarantowane minimum czasu na dopasowanie się do nowych regulacji. Nie chodzi tylko o kwestie przekształceń w rozumieniu przepisów kodeksu spółek handlowych (przekształceń koniecznych z punktu widzenia projektowanego art. 59a ustawy o kredycie konsumenckim),</p>	
--	--	---	--

			<p>ale o konieczność całościowego dopasowania się do rygorów związanych z nadzorem finansowym, któremu to rygorowi podmioty te do tej pory nigdy nie podlegały.</p> <p>W stosunku do tych podmiotów zasadne wydaje się wydłużenie okresu przejściowego do 12 miesięcy. Tak by systemowo mogły się dopasować do nowego dla nich reżimu.</p>	
179.	Art. 11 - <i>vacatio legis</i>	Konferencja Przedsiębiorstw Finansowych	<p>Rekomendacje:</p> <p>- wydłużenie <i>vacatio legis</i> do 12 miesięcy</p> <p>Zdaniem KPF, minimalny okres na wejście w życie wszystkich rozwiązań, zaproponowanych w przedmiotowym projekcie ustawy, powinien wynieść 12 miesięcy. Każda zmiana rekomendowana w projekcie pociąga za sobą konieczność poczynienia znacznych nakładów związanych z wdrożeniem do praktyki biznesowej, w tym konieczności poniesienia znacznych kosztów.</p> <p>W związku z istotnością zmian dla funkcjonowania wszystkich kredytodawców kredytu konsumenckiego, w tym banków pośredników kredytowych, biur informacji gospodarczych i koniecznością poczynienia znacznych nakładów adaptacyjnych dla implementowania tych zmian, KPF rekomenduje wydłużenie okresu <i>vacatio legis</i> w odniesieniu do wszystkich propozycji regulacji do 12 miesięcy, liczonych od dnia ogłoszenia ustawy.</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Vide stanowisko MF do wcześniejszych uwag.</p>
180.	Art. 11 - <i>vacatio legis</i>	Profi Credit	<p>Ustawa o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawy Prawo bankowe i niektórych innych ustaw będzie miała znaczący wpływ na funkcjonowanie przedsiębiorstw pożyczkowych. Spośród licznych, wprowadzonych przez nią zapisów, przedsiębiorcy najdotkliwiej odczują ograniczenie kosztu pożyczki oraz wprowadzenie obowiązku informacyjnego. Ograniczenie kosztu pożyczki spowoduje konieczność wypracowania nowej</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Vide stanowisko MF do wcześniejszych uwag.</p>

		<p>oferty produktowej w przypadku większości przedsiębiorstw pożyczkowych. Nowa oferta produktowa to nie tylko konieczność opracowania nowych modeli biznesowych, nowej strategii marketingowej i reklamowej, lecz także nowych procedur, nowych wzorów umów oraz dostosowania do nich systemów informatycznych. Będzie to operacja wymagająca znaczących nakładów finansowych i czasu.</p> <p>Wprowadzenie obowiązku informacyjnego spowoduje konieczność zakupu systemów informatycznych dostosowanych do obsługi tego rodzaju wymiany informacji, co samo w sobie wiąże się z nakładami czasu (kwestia wyboru odpowiedniego oprogramowania) oraz środków finansowych (kwestia zakupu wybranego oprogramowania). Każde oprogramowanie musi zostać implementowane do istniejącego w przedsiębiorstwie systemu informatycznego, co jest procesem czasochłonnym. W tym konkretnym przypadku tym większe będą nakłady finansowe i tym więcej czasu będzie należało poświęcić na wypróbowanie systemów informatycznych, że przekazywane za ich pomocą dane to dane bardzo wrażliwe, objęte tajemnicą bankową, za złamanie której grozi odpowiedzialność karna do 5 lat pozbawienia wolności (rozdział XXXIII Przepisywstwa przeciwko ochronie informacji" ustawy Kodeks karny).</p> <p>Postulat:</p> <p>Wobec powyższego Profi Credit Poland jako oficjalny lobbysta proponuje 12 miesięczny okres vacatio legis, który pozwoli na właściwe dostosowanie przede wszystkim systemów informatycznych przedsiębiorstw pożyczkowych do wymogów niniejszej ustawy.</p>	
DODATKOWE POSTULATY LEGISLACYJNE			

181.	<p>Dodatkowe postulaty legislacyjne</p> <p>(Forma upoważnienia z art. 104 ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe)</p>	<p>Związek Banków Polskich</p>	<p>Na podstawie zmian w art. 2 pkt 2 lit. b Projektu udostępnienie przez rejestry kredytowe (instytucje, o których mowa w art. 105 ust. 4 Prawa bankowego) informacji objętych tajemnicą bankową uwarunkowane jest wyrażeniem zgody przez osobę, której informacje te dotyczą. Jak czytamy w uzasadnieniu do Projektu, instytucje pożyczkowe prowadzą działalność również przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, dlatego projektowany art. 105 ust. 4e Prawa bankowego wskazuje na możliwość wyrażenia zgody konsumenta w postaci elektronicznej, co stanowi odstępstwo od zasady wyrażania zgody przez beneficjenta tajemnicy bankowej w formie pisemnej określonej w art. 104 ust. 3 zdanie drugie tej ustawy.</p> <p>W bankach obok tradycyjnie stosowanej formy pisemnej dopuszczalne jest również – na podstawie art. 7 Prawa bankowego - składanie oświadczeń woli związanych z dokonywaniem czynności bankowych, <u>w postaci elektronicznej</u>. Nasuwają się jednakże wątpliwości interpretacyjne dotyczące wykładni literalnej art. 7 Prawa bankowego oraz koniecznego związku zastosowania formy elektronicznej przy składaniu oświadczeń woli z czynnością bankową, który jest konieczny dla możliwości zastosowania tego przepisu. Prawo bankowe nie zawiera legalnej definicji czynności bankowej. Ustawodawca zdecydował się na określenie czynności bankowych poprzez ich wyliczenie w art. 5 Prawa bankowego. Konstrukcja legislacyjna art. 7 Prawa bankowego jest zatem o tyle niedoskonała, że wprowadza pośród wymogów formalnych postaci elektronicznej nieostre kryterium, mianowicie „związek z czynnością bankową”. Z tym z kolei wiąże się pytanie, jak szeroko należy rozumieć ten związek oraz, czy wyrażenie zgody na przekazanie informacji stanowiących tajemnicę bankową mieści się w kręgu</p>	<p><u>Uwaga uwzględniona</u></p>
------	--	---------------------------------------	--	----------------------------------

			<p>czynności pozostających w „związku z dokonywaną czynnością bankową”.</p> <p>Mając powyższe na względzie, a także rozwój działalności bankowej prowadzonej przy użyciu środków komunikacji elektronicznej pożądanym byłoby wprowadzenie zmiany w art. 104 ust. 3 zdanie drugie Prawa bankowego poprzez doprecyzowanie, że <u>udzielone przez beneficjenta tajemnicy bankowej upoważnienie banku do przekazania określonych informacji wskazanej w upoważnieniu osobie lub jednostce organizacyjnej może nastąpić także w postaci elektronicznej.</u></p>	
182.	<p>Dodatkowe postulaty legislacyjne</p> <p>(Rozszerzenie dyspozycji art. 106d ustawy Prawo bankowe)</p>	Związek Banków Polskich	<p>Związek Banków Polskich wskazuje na postulat zmiany art. 106d Prawa bankowego, który umożliwia przekazywanie informacji o przypadkach przestępstw dokonywanych na szkodę banków, instytucji kredytowych oraz instytucji finansowych i ich klientów dostarczając podmiotom tym wiedzy o zagrożeniach dla bezpieczeństwa prowadzonej przez nich działalności.</p> <p>Zasadnym staje się umożliwienie udostępniania danych objętych tym przepisem firmom leasingowym, instytucjom pożyczkowym i zakładom ubezpieczeń, które nie posiadając takich informacji narażone są na oszustwa finansowe na szeroką skalę. Zmiana ta przyczyni się do wzmocnienia bezpieczeństwa obrotu.</p> <p>Postulat rozszerzenia art. 106d Prawa bankowego jest pożądanym w zakresie dotyczącym wymiany informacji o przestępstwach dokonywanych na szkodę sektora finansowego na pozostałe informacje, niebędące tajemnicą bankową, a których udostępnianie jest niezbędne m.in. w przypadku</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Uwaga wykracza poza zakres materii regulowanej założeniami przyjętymi przez Radę Ministrów.</p> <p>Należy zauważyć, iż postulowane rozwiązania prawne dotyczą przetwarzania danych na cele niezwiązane z oceną zdolności kredytowej konsumenta. Proponowane zmiany dotyczą szerszego kręgu podmiotów, a ponadto zakładają wyłączenia przepisów ustawy o ochronie danych osobowych.</p> <p>Z powyższych względów uwaga nie powinna być rozpatrywana w tym trybie legislacyjnym.</p>

			<p>przestępstw pracowniczych pracowników banków.</p> <p>Biorąc pod uwagę powyższe, ZBP przedkłada następującą propozycję legislacyjną w zakresie treści art. 106d ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe:</p> <p>„Art. 106d 1. Banki, inne instytucje ustawowo upoważnione do udzielania kredytów oraz instytucje utworzone na mocy art. 105 ust. 4 mogą przetwarzać i udostępniać wzajemnie, także zakładom ubezpieczeń, podmiotom udostępniającym składniki majątkowe na podstawie umowy leasingu oraz instytucjom pożyczkowym oraz podmiotom, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, informacje, w tym informacje objęte tajemnicą bankową, w przypadkach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) uzasadnionych podejrzeń, o których mowa w art. 106a ust. 3; 2) przestępstw dokonywanych na szkodę banków, instytucji kredytowych oraz instytucji finansowych i ich klientów w celu i zakresie niezbędnym do zapobiegania tym przestępstwom. <p>2. W przypadkach określonych w ust. 1 przepisów art. 24, 25 i 33 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o ochronie danych osobowych nie stosuje się.”</p>	
183.	<p>Dodatkowe postulaty legislacyjne</p> <p>(Określenie poziomu odsetek maksymalnych)</p>	<p>Związek Banków Polskich</p>	<p>W propozycji przedstawiono zmianę w Kodeksie Cywilnym dotyczącą wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie - 6 krotność stopy kredytu lombardowego, ale tylko dla zobowiązań z opóźnieniami w spłacie (odsetki maksymalne za opóźnienie – art. 481 § 2 Kc).</p> <p>Proponujemy zastosowanie zmiany również dla odsetek nominalnych dla zobowiązań bez opóźnienia w spłacie. We wcześniejszych propozycjach była ustalona wysokość minimalna oprocentowania w tym punkcie. Zrezygnowano z niej w toku prac nad Projektem, jednak</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Uwaga wykracza poza zakres materii regulowanej założeniami przyjętymi przez Radę Ministrów.</p> <p>Przedstawione w uwadze propozycje zmiany obowiązujących przepisów o maksymalnej wysokości odsetek wynikających z czynności prawnej</p>

		<p>w ocenie ZBP należałoby ustalić poziom minimum. Zachowując bowiem zależność maksymalnego oprocentowania kredytu od wysokości stopy kredytu lombardowego, należałoby określić minimum, aby uniknąć kuriozalnej sytuacji, gdzie kredyt będzie oprocentowany na poziomie np. 0% lub 1%, w przypadku drastycznego spadku stóp procentowych w przyszłości. Bez ustalonego minimum istnieje ryzyko, że w przypadku chociażby odsetek za opóźnienie w spłacie w podanym wcześniej scenariuszu dojdzie do zaprzeczenia idei pobierania odsetek karnych, mających na celu zmotywowanie kredytobiorcy do uregulowania zaległego zobowiązania i stanowiących rekompensatę strat kredytodawcy w wyniku nie wywiązywania się kredytobiorcy z umowy. Jak łatwo zauważyć, oprocentowanie na poziomie zero lub kilku punktów procentowych w praktyce nie pozwoli zrealizować żadnego z tych celów.</p> <p>W związku z tym, ZBP proponuje dwa warianty uzupełnienia dotychczas obowiązującej zgodnie z art. 359 §2¹ Kodeksu cywilnego zasady poprzez wskazanie, iż w razie spadku stopy lombardowej NBP poniżej poziomu 3%:</p> <ul style="list-style-type: none"> • maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekroczyć jej pięciokrotności, lub • maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie jest niższa niż 15% lub 16%. <p>Zgodnie z brzmieniem art. 359 §2¹ Kodeksu cywilnego, maksymalna wysokość odsetek (tzw. odsetki maksymalne), wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekroczyć czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego.</p>	<p>(odsetek kapitałowych) nie były przewidziane w projekcie ustawy. Niezależnie od powyższego, należy wskazać, że art. 359 § 2¹ Kodeksu cywilnego określający limit odsetek kapitałowych stanowi regulację ogólną dla wszystkich stosunków prywatnoprawnych, nie tylko między przedsiębiorcami i konsumentami i ma zastosowanie zarówno w stosunkach między przedsiębiorcą (np. instytucją finansową) i konsumentem, w obrocie obustronnie profesjonalnym – między samymi przedsiębiorcami, a także w stosunkach między konsumentami. Systemowy charakter zgłoszonej uwagi, wykraczający poza materię założeń, nie uzasadnia procedowania jej w tym trybie legislacyjnym.</p>
--	--	--	--

			umowy, powinna zostać przekazana informacja o wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania (w sposób bardziej widoczny niż wskazane wyżej elementy).	
188.	Dodatkowe postulaty legislacyjne (propozycja dodania w art. 105 w ust. 1 w pkt 2 po lit. 1 ustawy - Prawo bankowe kolejnej litery la)	Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego	Jednocześnie przy okazji nowelizacji art. 105 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. -Prawo bankowe (Dz. U. z 2012 r. poz. 1376, z późn. zm.), wskazane jest wprowadzenie do projektu rozwiązania uprawniającego Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego do dostępu do tajemnicy bankowej na analogicznych zasadach jakie obowiązują Centralne Biuro Antykorupcyjne. Dostęp Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego do takich informacji jest uzasadniony, ponieważ jednym z zadań ABW jest rozpoznawanie i wykrywanie przestępstw godzących w podstawy ekonomiczne państwa oraz korupcji osób pełniących funkcje publiczne, o których mowa w art. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 216, poz. 1584, z późn. zm.), jeśli może to godzić w bezpieczeństwo państwa. Dlatego proponujemy dodanie w art. 105 w ust. 1 w pkt 2 po lit. 1 ustawy - Prawo bankowe kolejnej litery la w następującym brzmieniu: „la) Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, jeżeli jest to konieczne dla skutecznego zapobieżenia przestępstwom, ich wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów, na zasadach i w trybie określonym w art. 34 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2010 r. Nr 29, poz. 154, z późn. zm.).”	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Uwaga wykracza poza zakres założeń uchwalonych przez Radę Ministrów. Propozycja rozszerzenia katalogu pomiotów mających dostęp do tajemnicy bankowej pozostaje poza materią regulowaną projektem.
189.	Dodatkowe postulaty legislacyjne	Związek Firm Pożyczkowych	ZFP z uznaniem odnosi się do uwagi poczynionej przez projektodawcę w uzasadnieniu, w którym zauważono, iż współcześnie obrót pomiędzy instytucjami pożyczkowymi a ich klientami odbywa się w znacznej mierze w formie	<u>Uwaga nieuwzględniona</u> Uwaga ma charakter systemowy i proponowane uregulowanie nie było

	(propozycja nowelizacji art. 29 u.k.k.)	<p>elektronicznej. Wyrazem uwzględnienia tego stanu faktycznego jest przewidziana w przepisach ustawy o kredycie konsumenckim możliwość dokonywania wielu czynności przed zawarciem umowy, jak również po jej zawarciu, za pomocą tzw. trwałego nośnika. Niestety, w przedstawionej wersji Projektu ustawy nie uwzględniono postulowanych przez ZFP w toku prac nad założeniami do Projektu ustawy postulatów, aby forma trwałego nośnika była zastrzeżona również do samej umowy kredytu konsumenckiego. Nieuwzględnienie w przedstawionym Projekcie ustawy nowelizacji art. 29 u.k.k. należy zatem uznać za istotną lukę, która przy okazji nowelizacji ustawy o kredycie konsumenckim powinna zostać uzupełniona. W tym miejscu warto podkreślić, że skoro cały proces udzielenia i obsługi pożyczki może w praktyce odbywać się za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, to brak podstaw do zachowania archaicznej formy pisemnej dla umów, zastrzeżonej w zasadzie wyłącznie dla instytucji pożyczkowych, bowiem ograniczenie to nie ma zastosowania w odniesieniu do banków – o czym szerzej w dalszej części szczegółowych rozważań prawnych.</p> <p>Należy mieć również na uwadze fakt, iż w przypadku kredytów konsumenckich udzielanych za pośrednictwem internetu, kwoty wypłacane konsumentom są na tyle niskie, że zachowanie wymogu formy pisemnej – z czym łączy się m.in. obowiązek przesłania konsumentowi wydrukowanej umowy – wiąże się z relatywnie wysokimi kosztami (w odniesieniu do wysokości udzielonej konsumentowi sumy pieniędzy), dlatego też odstąpienie od tego obowiązku i dopuszczenie formy trwałego nośnika w odniesieniu nie tylko do szeregu informacji, udzielanych konsumentowi, ale również i samej umowy, przyczyniłoby się do obniżenia kosztów udzielenia</p>	przewidziane w założeniach do ustawy.
--	---	--	---------------------------------------

następstwach prawnych tego zawiadomienia w postaci prawomocnych postanowień lub wyroków zapadłych w postępowaniu karnym. Rozwiązanie to gwarantuje ochronę interesu podmiotu, o którym informacja zamieszczona została na liście ostrzeżeń publicznych, gdyż opinia publiczna otrzymuje adekwatną informację o zasadności złożonego zawiadomienia.

W obecnie obowiązujących przepisach ustawodawca nie przewidział możliwości usuwania informacji o doniesieniu i towarzyszących jej wzmianek niezależnie od charakteru rozstrzygnięć dokonanych w toku postępowania karnego. Praktyka stosowania przepisów ujawnia, że w określonych sytuacjach uzasadniona byłaby możliwość usunięcia informacji z listy ostrzeżeń publicznych. Powinno to obejmować te przypadki, w których informacja nie pełni już swojej funkcji prewencyjnej. Celem postulowanej zmiany jest uzupełnienie obecnie obowiązujących przepisów art. 6b u.n.r.f. o dwa dodatkowe rozwiązania w tym właśnie zakresie.

Pierwszym z dwóch postulowanych rozwiązań jest możliwość usunięcia z listy informacji o zawiadomieniu, w związku z którym nastąpiła prawomocna odmowa wszczęcia postępowania przygotowawczego, prawomocne umorzenia postępowania przygotowawczego albo zapadło prawomocne orzeczenie sądu kończące postępowanie inne niż wyrok skazujący lub wyrok warunkowo umarzający postępowanie karne. Usunięcie informacji wraz ze wszystkimi towarzyszącymi jej wzmiankami byłoby podejmowane na wniosek zainteresowanego podmiotu i stanowiłoby emanację tzw. prawa do bycia zapomnianym. KNF dokonywałaby czynności usunięcia w oparciu o zawiadomienia przekazywane przez prokuratorów – zgodnie z obecnie obowiązującym art. 6b ust. 5 u.n.r.f. W tych wszystkich przypadkach gdy w

		<p>związku ze złożonym zawiadomieniem toczy się więcej niż jedno postępowanie – warunkiem usunięcia informacji byłoby zakończenie wszystkich postępowań.</p> <p>Drugim proponowanym rozwiązaniem jest wprowadzenie ogólnej zasady usuwania z listy ostrzeżeń publicznych informacji wraz z towarzyszącymi im wzmiankami po upływie 10 lat od dnia złożenia zawiadomienia. Z tym zastrzeżeniem, że nie toczy się żadne z postępowań wszczętych w związku ze złożonym zawiadomieniem. To rozwiązanie odpowiada podstawowej funkcji listy ostrzeżeń publicznych, która ma zawierać informację o podmiotach, w związku z działalnością których złożono zawiadomienie oraz o rezultatach postępowań wszczętych w wyniku takich zawiadomień. Wzrost przewencyjny (ostrzegawczy) listy powoduje, że informacje historyczne nie tylko tracą na znaczeniu, ale dodatkowo zmniejszają czytelność informacji aktualnych, a tym samym uzasadnione jest ich sukcesywne usuwanie.</p> <p>Obydwa rozwiązania powinny znaleźć odpowiednie zastosowanie nie tylko do zawiadomień składanych przez KNF, ale także do tych informacji, które ujawnione zostają na liście ostrzeżeń publicznych w związku z art. 6b ust. 6 u.n.r.f., to jest tych, które dotyczą postępowań wszczętych z urzędu lub z zawiadomienia innych niż KNF podmiotów, w przypadku gdy Przewodniczący KNF skorzystał z uprawnień przysługujących mu na podstawie art. 6 ust. 2 i przystąpił do postępowania w charakterze pokrzywdzonego.</p> <p>Poniżej projekt przepisu zmieniającego art. 6b u.n.r.f., w oparciu o który wyżej scharakteryzowana koncepcja może zostać wdrożona.</p> <p>Art. W ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1149, z późn. zm.) w art. 6b dodaje się ust. 7-11 w brzmieniu:</p>	
--	--	--	--

			<p>„7. W przypadku prawomocnej odmowy wszczęcia postępowania przygotowawczego, prawomocnego umorzenia postępowania przygotowawczego albo kończącego postępowanie karne prawomocnego orzeczenia sądu innego niż wyrok skazujący lub wyrok warunkowo umarzający postępowanie karne Komisja na pisemny wniosek podmiotu, w związku z działalnością którego zostało złożone zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, usuwa dotyczącą tego podmiotu informację zamieszczoną na liście, o której mowa w ust. 4, wraz ze wszystkimi wzmiankami, którymi uzupełniono tę informację. Przepis zdania poprzedniego stosuje się także do informacji, o której mowa w ust. 6 zdanie drugie.</p> <p>8. W przypadku gdy w związku z zawiadomieniem, o którym mowa w ust. 1, toczy się więcej niż jedno postępowanie karne usunięcia informacji, o którym mowa w ust. 7, dokonuje się po zakończeniu wszystkich postępowań. Przepis zdania poprzedniego stosuje się także do usunięcia informacji, o której mowa w ust. 6 zdanie drugie.</p> <p>9. Usunięcia informacji, o którym mowa w ust. 7, dokonuje się na podstawie zawiadomienia, o którym mowa w ust. 5. W przypadku gdy w sprawie, której dotyczy wniosek Komisja nie dysponuje zawiadomieniem, o którym mowa w ust. 5, wniosek pozostawia się bez rozpoznania informując o tym fakcie wnioskodawcę.</p>	
--	--	--	--	--

			<p>10. Po upływie 10 lat od dnia złożenia zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, Komisja usuwa informację zamieszczoną w związku z tym zawiadomieniem na liście, o której mowa w ust. 4, wraz ze wszystkimi wzmiankami, którymi uzupełniono tę informację. Przepis zdania poprzedniego stosuje się także do informacji, o której mowa w ust. 6 zdanie drugie.</p> <p>11. Przepisów ust. 10 nie stosuje się w przypadku gdy postępowanie karne wszczęte w związku z zawiadomieniem, o którym mowa w ust. 1, lub postępowanie, o którym mowa w ust. 6, do którego Przewodniczący KNF przystąpił na podstawie art. 6 ust. 2 nie zostało zakończone. W takim przypadku Komisja usuwa informację zamieszczoną na liście, o której mowa w ust. 4, wraz ze wszystkimi wzmiankami, którymi uzupełniono tę informację po upływie roku od dnia zakończenia postępowania karnego w danej sprawie. Przepis ust. 8 stosuje się odpowiednio.”.</p>	
191.	<p>Dodatkowe postulaty legislacyjne</p> <p>Propozycja uzupełnienia projektu o przepisy dot. zabezpieczeń kredytu</p>	<p>Związek Firm Pożyczkowych</p>	<p>...warto zwrócić uwagę na kolejne zagrożenie dla bezpieczeństwa konsumentów, mianowicie nieadekwatne formy zabezpieczenia umów o kredyt konsumencki, w wyniku których kredytodawca, udzielając kredytu na relatywnie niewielką kwotę uzyskuje zabezpieczenie na majątku dłużnika o wartości wielokrotnie przenoszącej wartość udzielonego kredytu. Zwracamy na to uwagę, bowiem z prowadzonych przez Związek analiz rynku wynika, iż tego typu zapisy w umowach są drugim, najpopularniejszym (po wysokich, bezzwrotnych opłatach wstępnych) źródłem niebezpieczeństw</p>	<p><u>Uwaga nieuwzględniona</u></p> <p>Rozumiejąc słuszność intencji Zgłaszającego uwagę, wskazać należy, iż możliwość żądania ustanowienia zabezpieczenia wierzytelności z tytułu dokonanej czynności prawnej (udzielenia kredytu) stanowi uprawnienie wierzyciela i nie można jego</p>

	konsumenckiego		dla konsumentów. Mając zatem na uwadze deklarowany cel przewodni, jakim jest poprawa bezpieczeństwa konsumentów, uznajemy za zasadne uzupełnienie Projektu ustawy o zapisy zakazujące lub ograniczające prawo do swobodnego zabezpieczania wierzytelności z tytułu umowy o kredyt konsumencki.	wyeliminować poprzez zapisy ustawowe. Ewentualne nadużycie ww. prawa przez wierzyciela oraz jego skutki określone są we właściwych przepisach prawa cywilnego. Zagadnienia stosowanej praktyki udzielania kredytów konsumenckich podlegają również kontroli UOKiK. Dodatkowo, w świetle objęcia firm pożyczkowych nadzorem KNF (projekt założeń projektu ustawy o kredytach związanych z nieruchomościami), ustanowione zabezpieczenia wierzytelności z tytułu zawartej umowy o kredyt konsumencki, mogą być weryfikowane w ramach sprawowanego nadzoru KNF.
--	----------------	--	--	--

1. Omówienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym¹⁵.

Nie dotyczy

2. Podmioty, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

1) nazwa podmiotu: Grupa Finansowa Expert Sp. z o.o.

data wpływu zgłoszenia: 19.12.2014 r.

2) nazwa podmiotu: Vivus Finance Sp. z o.o.

¹⁵ W przypadku braku konieczności zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym należy wpisać „nie dotyczy”

- data wpływu zgłoszenia: 22.12.2014 r.
- 3) nazwa podmiotu: Profi Credit Sp. z o.o.
data wpływu zgłoszenia: 19.01.2015 r.
- 4) nazwa podmiotu: Everest Finanse Spółka z o.o. Sp. k
data wpływu zgłoszenia: 26.01.2015 r.
- 5) nazwa podmiotu: Wonga.pl Sp. z o.o.
data wpływu zgłoszenia: 03.02.2015 r.

12/

Warszawa, dnia 11 maja 2015 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE - 920 - *1174-14/km/3*

DPUE.920.1834.2014 / 10

dot.: RM-10-43-14 z dnia 29.04.2014r.

Pan Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia
o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonym projektem ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw, pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem UE.

Z poważaniem
Z op. Ministra Spraw Zagranicznych
[Signature]
Podsekretarz Stanu
Artur Nowak-Far

Do wiadomości:
Pan Mateusz Szczurek
Minister Finansów

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Departament Rady Ministrów

wpłynęło 14-05-2015

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾

z dnia

**w sprawie szczegółowego zakresu danych podlegających wymianie pomiędzy
instytucjami utworzonymi na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r.
– Prawo bankowe a instytucjami pożyczkowymi i innymi podmiotami**

Na podstawie art. 105 ust. 7 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 128 i 559) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zakres danych podlegających wymianie pomiędzy instytucjami utworzonymi na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe a instytucjami pożyczkowymi i innymi podmiotami, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2014 r. poz. 1497, z późn.zm.²⁾), w celu oceny zdolności kredytowej konsumenta i analizy ryzyka kredytowego, obejmuje:

- 1) dane dotyczące osoby fizycznej:
 - a) imiona i nazwisko,
 - b) nazwisko rodowe,
 - c) imiona rodziców,
 - d) datę i miejsce urodzenia,
 - e) obywatelstwo,
 - f) stan cywilny,
 - g) tytuł prawny do zajmowanego lokalu,
 - h) adres zamieszkania, adres zameldowania na pobyt stały lub czasowy, aktualny adres pobytu czasowego inny niż adres zamieszkania lub zameldowania, adres do korespondencji,
 - i) serię i numer dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość,
 - j) numer PESEL,

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej – instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 września 2014 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. poz. 1256).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 827, 1585 i 1662.

- k) numer telefonu i adres e-mail
 - l) miejsce pracy,
 - m) zawód,
 - n) formę zatrudnienia,
 - o) dochody i wydatki,
 - p) liczbę osób w gospodarstwie domowym,
 - r) ustrój majątkowy małżonków;
- 2) dane dotyczące zobowiązania:
- a) źródło zobowiązania,
 - b) kwotę i walutę,
 - c) datę powstania zobowiązania,
 - d) warunki spłaty zobowiązania,
 - e) ustanowione zabezpieczenia prawne,
 - f) przebieg realizacji zobowiązania,
 - g) stan zadłużenia z tytułu zobowiązania,
 - h) datę wygaśnięcia zobowiązania.

§ 2. Przepisy rozporządzenia nie uchybiają odrębnym przepisom dopuszczającym wymianę i przetwarzanie informacji w celu oraz w zakresie określonych w tych przepisach.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER FINANSÓW

UZASADNIENIE

Niniejszy projekt rozporządzenia stanowi wykonanie delegacji ustawowej zawartej w art. 105 ust. 7 ustawy – Prawo bankowe.

W projekcie określono szczegółowy zakres danych podlegających wymianie pomiędzy instytucjami utworzonymi na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (rejestrami kredytowymi) a instytucjami pożyczkowymi i innymi podmiotami, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.

Należy wskazać, że definicja instytucji pożyczkowej zawarta jest w art. 5 pkt 2a ustawy o kredycie konsumenckim, a jej unijnymi „odpowiednikami” są podmioty, o których mowa w art. 59d tej ustawy. Zarówno instytucje pożyczkowe, jak i podmioty, o których mowa w art. 59d ustawy udzielają kredytów konsumenckich, z wyłączeniem jednostek szeroko rozumianego sektora bankowego, a także spółdzielczych kas oszczędnościowo – kredytowych.

Podkreślić należy, że wymiana informacji pomiędzy rejestrami kredytowymi a wyżej wymienionymi podmiotami dokonywana jest w zakresie niezbędnym do oceny zdolności kredytowej konsumenta, o której mowa w art. 9 ustawy o kredycie konsumenckim, oraz analizy ryzyka kredytowego.

Przepisy § 1 pkt 1 lit. a–r projektu rozporządzenia określają szczegółowo dane podlegające wymianie dotyczące osoby fizycznej (konsumenta), wśród których mieszczą się również dane teleadresowe, wskazane rodzajowo/jako kategoria, we właściwych przepisach ustawy – Prawo bankowe. Dane dotyczące zobowiązania osoby fizycznej podlegające wymianie określone są natomiast w przepisach § 2 pkt 2 lit. a–h projektowanego rozporządzenia.

Zgodnie z § 3 projektu termin wejścia w życie rozporządzenia wynosi 14 dni od dnia ogłoszenia.

Zawarte w projekcie regulacje nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), dlatego projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji.

W opinii projektodawcy regulacja nie mieści się w zakresie przedmiotowym zagadnień podlegających konsultacjom z Europejskim Bankiem Centralnym, zgodnie z art. 2 ust. 1

decyzji Rady 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. UE L 189 z 3.7.1998, s. 42).

Projekt rozporządzenia zostanie skierowany do Ministra Spraw Zagranicznych celem opinii o zgodności z prawem Unii Europejskiej, wyrażonej na podstawie art. 13 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 743, z późn. zm.).

W związku z art. 50 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.) należy wskazać, że przepisy projektu rozporządzenia nie będą miały wpływu na sektor finansów publicznych.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979) projekt zostanie udostępniony na stronach urzędowego informatora teleinformatycznego – Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

<p>Nazwa projektu Projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowego zakresu danych podlegających wymianie pomiędzy instytucjami utworzonymi na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe a instytucjami pożyczkowymi i innymi podmiotami</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pani Dorota Podedworna-Tarnowska, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Pani Agnieszka Wachnicka, Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Rynku Finansowego w Ministerstwie Finansów, tel. 22 694 58 27, Agnieszka.Wachnicka@mofnet.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 27 kwietnia 2015 r.</p> <p>Źródło Projekt ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (nr w wykazie prac UD 173)</p> <p>Nr w wykazie prac</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt rozwiązuje problem określenia szczegółowo zakresu danych, które mogą być wymieniane pomiędzy rejestrami kredytowymi (tj. instytucjami utworzonymi na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe) a instytucjami pożyczkowymi i ich unijnymi „odpowiednikami” (art. 59 d ustawy o kredycie konsumenckim), na potrzeby zdolności kredytowej konsumenta i analizy ryzyka kredytowego.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rekomendowane rozwiązanie – wydanie rozporządzenia Ministra Finansów stanowiącego wykonanie upoważnienia zawartego w ustawie – Prawo bankowe.
Oczekiwany efekt – określenie danych podlegających wymianie w drodze aktu prawnego powszechnie obowiązującego pozwoli na zapewnienie należytej ochrony praw osób (konsumentów), których wymieniane dane dotyczą.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

W niektórych krajach takich jak Belgia, Holandia, Szwecja działalność rejestrów kredytowych podlega osobnej regulacji, w innych krajach, jak na przykład Wielka Brytania czy Włochy działalność ta, poza przepisami powszechnie obowiązującymi, podlega jedynie branżowym regulacjom tzw. kodeksom dobrych praktyk, które często są wydawane przez organy ochrony danych osobowych lub są z tymi organami uzgadniane.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Instytucje pożyczkowe	brak możliwości oszacowania liczby podmiotów (podmioty pożyczkowe nie podlegają nadzorowi, brak jest zatem wiarygodnych danych statystycznych)		Dostęp do informacji o udzielonych kredytach w sektorze bankowym za pośrednictwem rejestrów kredytowych
Banki, oddziały banków zagranicznych i oddziały instytucji kredytowych oraz instytucje kredytowe prowadzące działalność transgranicznie	961	Rejestr podmiotów sektora bankowego KNF	Dostęp do informacji o udzielonych kredytach konsumenckich w pozabankowym sektorze pożyczkowym za pośrednictwem rejestrów kredytowych
Instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe (rejestry kredytowe)	2	Informacje ogólnie dostępne (Internet)	Określenie zakresu informacji podlegających udostępnianiu za pośrednictwem rejestrów kredytowych

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt zostanie przekazany do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji publicznych. W ramach konsultacji publicznych projekt zostanie skonsultowany z: Urzędem Komisji Nadzoru Finansowego, Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Narodowym Bankiem Polskim, Prokuratorią Generalną Skarbu Państwa, Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych, Bankowym Funduszem Gwarancyjnym, Związkiem Banków Polskich, Krajowym Związkiem Banków Spółdzielczych, Krajową Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową, Biurem Informacji Kredytowej, Polską Izbą Ubezpieczeń, Konferencją Przedsiębiorstw Finansowych, Konfederacją Lewiatan, Związkiem Przedsiębiorców i Pracodawców, Związkiem Firm Pożyczkowych, Pracodawcami RP, Business Center Club, Federacją Konsumentów.

Zawarte w projekcie regulacje nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), dlatego projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji.

W opinii projektodawcy regulacja nie mieści się w zakresie przedmiotowym zagadnień podlegających konsultacjom z Europejskim Bankiem Centralnym, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. UE L 189 z 3.7.1998, s. 42).

Projekt rozporządzenia zostanie skierowany do Ministra Spraw Zagranicznych celem opinii o zgodności z prawem Unii Europejskiej wyrażonej na podstawie art. 13 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 743, z późn. zm.).

W związku z art. 50 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.) należy wskazać, że przepisy projektowanej ustawy nie będą miały wpływu na sektor finansów publicznych.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979) projekt zostanie udostępniony na stronach urzędowego informatora teleinformatycznego – Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wprowadzenie rozwiązań proponowanych w projekcie rozporządzenia nie spowoduje zmian w wydatkach budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jak również nie spowoduje zmniejszenia ich dochodów.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe								
Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Umożliwienie przekazywania informacji o zobowiązaniach kredytowych i pożyczkowych konsumentów pomiędzy bankami i instytucjami pożyczkowymi, za pośrednictwem rejestrów kredytowych, przyczyni się do umożliwienia dostępu do informacji pozwalających na dokonanie rzetelnej oceny zdolności kredytowej konsumentów i analizy ryzyka kredytowego. Korzystanie z tej formy dostępu do informacji będzie jednak dla instytucji pożyczkowych fakultatywne, zatem rozwiązania przewidziane w projekcie nie będą wiązać się z nałożeniem obciążeń na przedsiębiorców.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Umożliwienie przekazywania informacji o zobowiązaniach kredytowych i pożyczkowych konsumentów pomiędzy bankami i instytucjami pożyczkowymi, za pośrednictwem rejestrów kredytowych przyczyni się do umożliwienia dostępu do informacji pozwalających na dokonanie rzetelnej oceny zdolności kredytowej konsumentów. Korzystanie z tej formy dostępu do informacji będzie jednak dla instytucji pożyczkowych fakultatywne, zatem rozwiązania przewidziane w projekcie nie będą wiązać się z nałożeniem obciążeń na przedsiębiorców.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne	nie dotyczy							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń								
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu								
☐ nie dotyczy								
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).				☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy				
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.				☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy				
Komentarz								
9. Wpływ na rynek pracy								
Wejście w życie projektu rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy.								

10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na wskazane obszary.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Projekt rozporządzenia wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Ewaluacja skutków wejścia w życie projektu będzie mogła nastąpić najwcześniej po upływie ok. 2 lat od wejścia w życie rozporządzenia. Możliwym do zastosowania miernikiem będzie liczba instytucji pożyczkowych przekazujących, na zasadzie wzajemności (oraz ich unijne „odpowiedniki”), informacje do rejestrów kredytowych, liczba rekordów w rejestrach kredytowych, poziom ryzyka kredytowego w sektorze bankowym oraz instytucjach pożyczkowych.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		